

Talousarvio 2023

Taloussuunnitelma 2023 – 2025

Investointisuunnitelma 2023 - 2027

Sisälllys

Yleisperustelut.....	5
Hyvinkään kaupungin organisaatio.....	7
Hyvinkääläisen hyvinvointi.....	8
Talousarvio- ja strategiaprosessi.....	9
Toimintaympäristö.....	9
Väestö.....	9
Työllisyys.....	11
Rakentaminen.....	11
Yhdyskuntarakenteen ja rakennetun ympäristön kehitys.....	12
Taloudelliset lähtökohdat.....	14
Talouden kehitysnäkymät.....	14
Kuntatalouden tilanne ja näkymät.....	15
Kaupungin talous.....	15
Henkilöstö.....	19
Sitovuus ja täytäntöönpano-ohjeet.....	20
Talousarvion sitovat toiminnalliset tavoitteet.....	27
Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2023.....	28
Käyttötalousosa.....	33
Kaupunginvaltuusto.....	35
Tarkastuslautakunta.....	36
Keskusvaalilautakunta.....	37
Kaupunginhallitus.....	38
Kaupungin johto.....	39
Sosiaali- ja terveyspalvelut.....	40
Omaisuuuden luovutustulot ja -menot.....	41
Konsernipalvelut ja hallinto.....	43
Elinvoima.....	44
Henkilöstö.....	46
Talous.....	49
Demokratia ja johdon tuki.....	50
Sivistystoimi.....	52
Opetuslautakunta.....	52
Hallinto ja kehittäminen.....	54
Perusopetus.....	55
Yleissivistävä koulutus.....	60
Varhaiskasvatuspalvelut.....	62
Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta.....	69
Tekniikka ja ympäristö.....	74

Tekninen lautakunta	74
Hallinto ja kehittäminen.....	76
Tekninen keskus.....	78
Tilakeskus.....	80
Ympäristölautakunta.....	82
Ympäristökeskus.....	82
Kohderahoitteisten tehtävien käyttötalous.....	86
Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto	87
Hyvinkään Vesi.....	89
Tuloslaskelmaosa	93
Verotulot.....	97
Valtionosuudet.....	98
Investointiosa.....	101
Investointien perustelut.....	101
Rahoitusosa.....	112
Hyvinkään kaupunkikonserni	115
Merkittävien tytäryhteisöjen tavoitteet.....	117
Hyvinkään Lämpövoima Oy – Sitovat tavoitteet vuodelle 2023	117
Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy – Sitovat tavoitteet vuodelle 2023.....	119
Kiinteistö Oy Hyvinkään Wanha Villatehdas – Sitovat tavoitteet vuodelle 2023	120
Kiinteistö Oy Hyvinkään Sairaalanmäki – Sitovat tavoitteet vuodelle 2023.....	121
Hyvinkään kaupunkikonsernin riskienhallinnan, sisäisen valvonnan ja konsernihallinnan perusteet.....	123
Talousarvion yhteydessä käsiteltävät valtuustoaloitteet	129
Liitteet.....	142
Kaupunginjohtajan esityksen tarkennukset.....	142
Lautakuntiin nähden sitovat tavoitteet.....	143
Kaupunginhallitukseen nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2023.....	143
Opetuslautakunta - Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2023	148
Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta - Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2023	150
Tekninen lautakunta - Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2023.....	151
Ympäristölautakunta - Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2023	153
Hyvinkään Vesi - Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2023	155
Kestävän talouden ohjelma	157
Kaupunginvaltuuston päätös talousarviosta	167

h

Yleisperustelut

Kaupunkistrategia

Hyvinkään kaupungin toimintamalli ja organisaatio

Talousarvio- ja strategiaprosessi

Hyvinkään kaupungin organisaatio

Toimintaympäristö

Väestö

Työllisyys

Rakentaminen

Alueelliset kehittämishankkeet

Taloudelliset lähtökohdat

Kansantalouden kehitysnäkymät

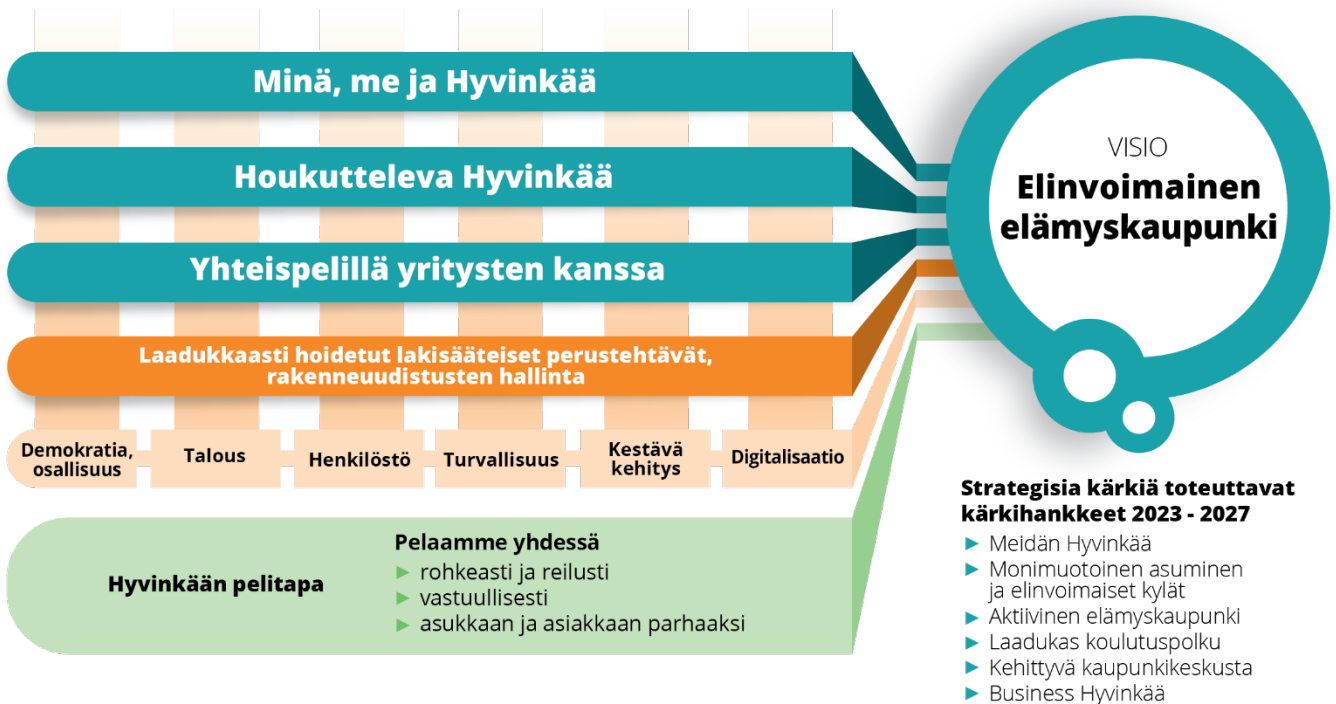
Julkinen talous ja kuntatalous

Kaupungin talous

Henkilöstö

Sitovuus ja täytäntöönpano-ohjeet

Yleisperustelut

Strategian toteuttaminen – Hyvinkään Pelikirja 2.0

Kuva 1. Hyvinkään Pelikirja 2.0:n pelikartta.

Kaupunkistrategia on valtuuston hyväksymä asiakirja ja keskeinen johtamisen ja toiminnan ohjauksen väline. Hyvinkäällä kaupunkistrategia on nimetty Hyvinkään Pelikirjaksi, ja nykyinen Pelikirja 2.0 on käytössä vuodesta 2023 lähtien.

Hyvinkään tahtotilana on Pelikirjan mukaisesti kaupungin elinvoimaisuuden edistäminen ja tunnettuuden lisääminen erilaisten elämysten kautta. Tämän myötä Hyvinkäällä panostetaan strategiassa kolmeen kärkeen: kaupungin houkuttelevuuden lisäämiseen, yritysten kanssa tehtävään yhteistyöhön sekä yhteisöllisyyden ja Hyvinkää-hengen vahvistamiseen. Pelikirjakauden aikana kehitettäväksi valitut kokonaisuudet on jäsennetty edelleen kärkihankkeiden muotoon. Kärkihankkeita on valittu kuusi ja kunkin hankkeen keskeiset päämäärät on määritelty Pelikirjassa tarkemmin:

- Meidän Hyvinkää
- Monimuotoinen asuminen ja elinvoimaiset kylät
- Aktiivinen elämyskaupunki
- Laadukas koulutuspolku
- Kehittyvä kaupunkikeskusta
- Business Hyvinkää

Kärkihankkeiden lisäksi Pelikirja toteutuu osana kaupungin kaikkea palvelutuotantoa, viranomaistehtävien hoitamista sekä näihin kytkeytyvää päätöksentekoa ja johtamista.

Vuositasolla Pelikirjan ohjaava vaikutus ilmenee myös talousarviotavoitteiden suunnittelun kautta. Talousarviotavoitteiden suunnittelu pohjautuu Pelikirjaan koko kaupunkiorganisaation osalta.

Pelikirjan tukipilarit ja yhteinen tapa toimia

Strategisten päämäärien saavuttamista ja sen myötä kärkihankkeiden ja laadukkaasti hoidettujen perustehtävien toteuttamista tukevat Pelikirjan kuusi tukipilaria. Ne ovat organisaation läpileikkaavia toimintoja, jotka mahdollistavat arjen toimivuuden ja tukevat strategian toteuttamista. Hyvinkään Pelikirjan mukaiset tukipilarit ovat: demokratia ja osallisuus, talous, henkilöstö, turvallisuus, kestävä kehitys ja digitalisaatio.

Kaupunkistrategian yhteinen arvopohja / yhteiset toimintaperiaatteet on puolestaan Pelikirjassa nimetty Hyvinkään pelitavaksi. Hyvinkään pelitavan mukaisesti toimintaamme kuvaa, että pelaamme yhdessä rohkeasti ja reilusti, vastuullisesti sekä asukkaan ja asiakkaan parhaaksi.

Uudistuvat palvelut

Lakisäateisten perustehtävien osalta keskeisimmät muutokset ovat viime vuosina koskeneet sosiaali- ja terveystalvet. Vuoden 2019 alusta lukien sote-palvelut siirtyivät Keski-Uudenmaan sotekuntayhtymän järjestämisvastuulle.

Vuoden 2023 alusta lähtien sote-palveluiden järjestämistä vastuu on Keski-Uudenmaan hyvinvointialueella.

Lisäksi kaupungin tulee valmistautua TE-uudistukseen, jonka tavoitteena on siirtää TE-palvelut valtiolta kunnille. Tämän hetken arvion mukaan siirtymä tapahtuu vuoden 2025 aikana.

Hyvinkään pelitapa ja Pelikirja

Kaupunkistrategian yhteinen arvopohja / yhteiset toimintaperiaatteet on puolestaan Pelikirjassa nimetty Hyvinkään pelitavaksi. Hyvinkään pelitavan mukaisesti toimintaamme kuvaa, että toimimme asiakkaidemme parhaaksi, teemme työtämme sata lasissa; tehokkaasti, innokkaasti ja sitoutuneesti, kokeilemme ja uudistumme ja pelaamme yhdessä reilua peliä siten, että meidän kanssamme on mukava tehdä yhteistyötä.

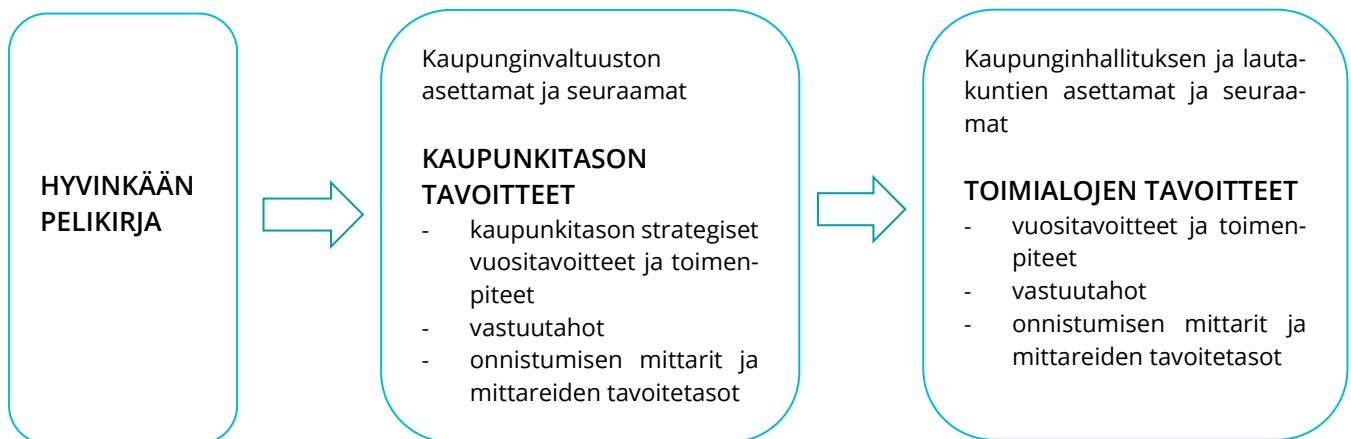
Strategisten päämäärien saavuttamista ja sen myötä kärkihankkeiden ja laadukkaasti hoidettujen perustehtävien toteuttamista tukevat Pelikirjan kuusi tukipilaria. Ne ovat organisaation läpileikkaavia toimintoja, jotka mahdollistavat arjen toimivuuden ja tukevat strategian toteuttamista. Hyvinkään Pelikirjan mukaiset tukipilarit ovat: demokratia ja osallisuus, talous, henkilöstö, turvallisuus, kestävä kehitys ja sähköiset palvelut.

Pelikirjan toimeenpano

Pelikirjan avulla Hyvinkään kaupunki viestii, mitä valintoja se on tehnyt tulevaisuuden kehittämisen suhteen ja mitkä periaatteet kaupungin toiminnan kehittämistä ohjaavat.

Pelikirjassa määritellään strategiakauden keskeiset päämäärät ja lähivuosien kehittämisen painopistealueet. Linjauksia täsmennetään ohjelmien ja kehittämissuunnitelmien sekä talousarvioon kirjattavien tavoitteiden avulla. Samanaikaisesti Pelikirja on laadittu tavalla, joka mahdollistaa reagoimisen toimintaympäristön muutoksiin.

Talousarvotavoitteiden laatiminen on keskeisin väline Pelikirjan toimeenpanon varmistamiseksi sekä toiminnan kehittämiseen liittyvien muutosten ja korjausliikkeiden toteuttamiseksi. Kaupunginvaltuusto asettaa ja seuraa strategisten / keskeisimpien kaupunkitasoisten tavoitteiden toteutumista. Talousarvioon kytkeytyvien tavoitteiden konkretisoiminen ja pilkkominen pienempiin osiin tapahtuu kaupunginhallituksen ja lautakuntatason tavoitteiden avulla.

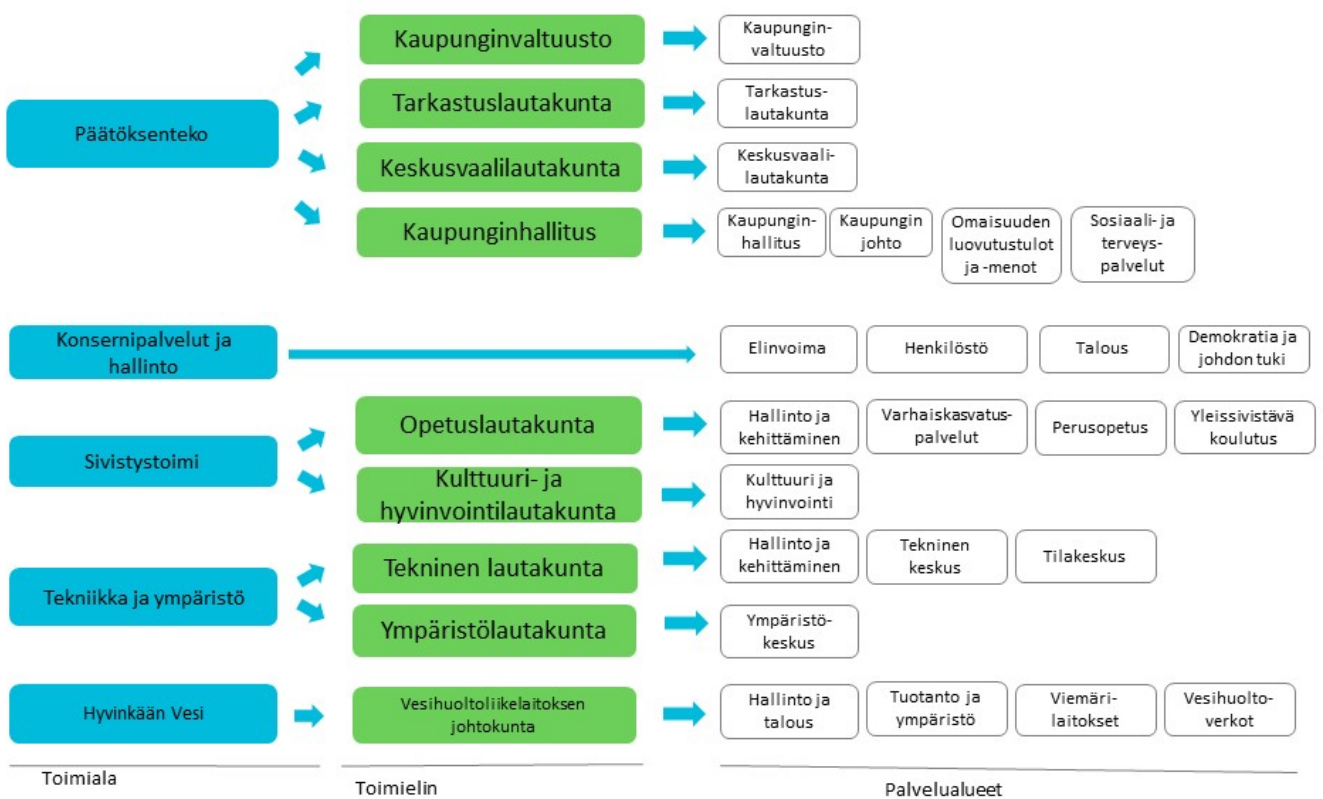
Hyvinkään kaupungin organisaatio

Kaupungin nykyisen organisaatiomallin perusteet on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 27.2.2017. Tämän päätöksen mukainen hallinnollinen organisaatiomalli astui voimaan 1.6.2017 ja vastaava talousarviorakenne 1.1.2018. Tämän päätöksen jälkeisistä muutoksista keskeisin on sosiaali- ja terveydenhuollon tuotannon siirtyminen Keski-Uudenmaa sote -kuntayhtymälle (Keusote), 1.1.2018 alkaen. Tässä yhteydessä sosiaali- ja terveyslautakunta poistui, sosiaali- ja terveystalouden määrärahat ja omistajaohjaus siirtyivät kaupunginhallituksen alaisuuteen ja hyvin

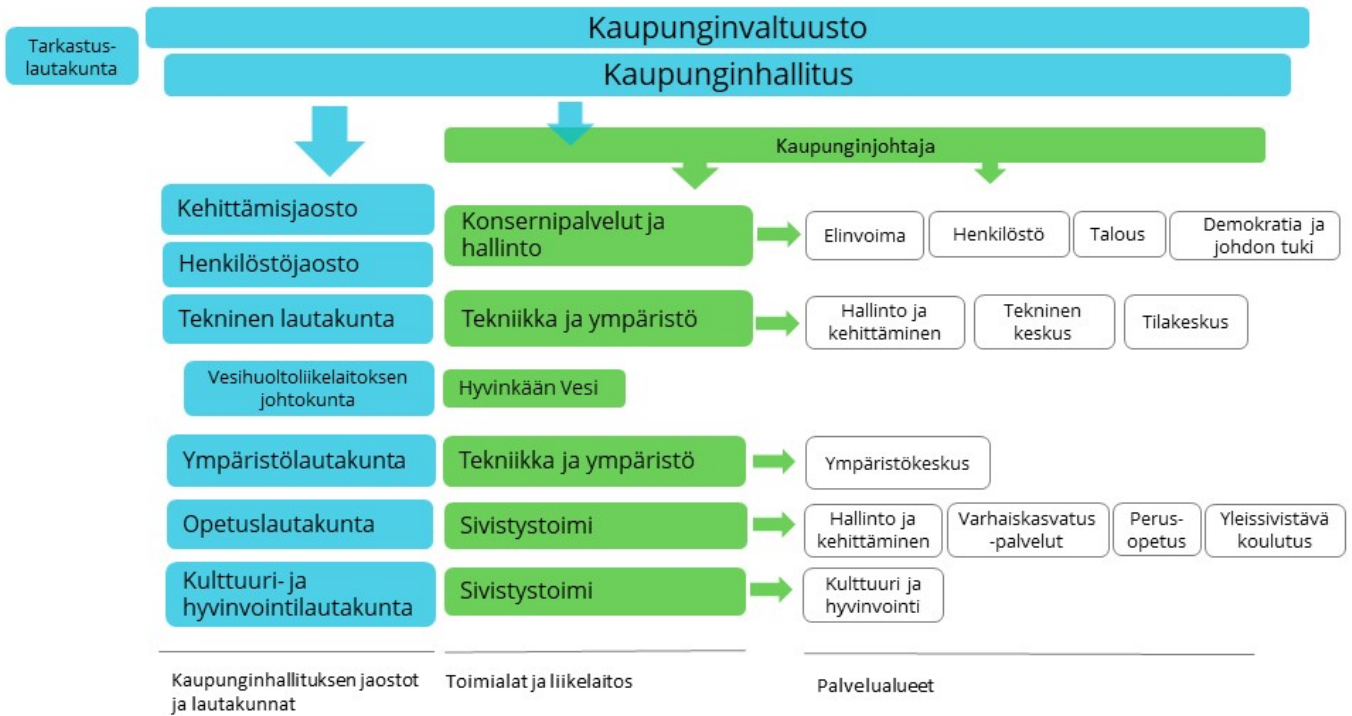
voinnin ja terveyden koordinaatiotehtävät ja muut kaupungille jääneet tehtävät kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnan alaisuuteen.

Alla on esitetty kuvat hallinnollisesta organisaatiosta ja taloushierarkiasta niin kuin ne on huomioitu talousarvion laadinnassa.

Talousarvion hierarkia 2023

Hyvinkään kaupungin hallinnollinen organisaatio

Hyvinkääläisen hyvinvointi

Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Tämä Kuntalain 1 §:n kohta merkitsee sitä, että kaikki Hyvinkään kaupungin organisaatiossa tehtävä työ lopulta edistää kaupunkilaisen hyvinvointia, riippumatta siitä, millä toimialalla työtä tehdään. Samoin hyvinkääläisen hyvinvointia edistään myös niissä toiminnoissa, joissa Hyvinkään kaupunki toimii järjestäjänä. Tällöin tuottaja on jokin muu taho kuin kaupunki itse ja kaupunki asettaa hyvinvointitavoitteita ja seuraa niiden toteutumista muun muassa jäsenenä (kuntayhtymät), omistajana (osakeyhtiöt), ostajana tai avustajana. Itse tuotetuille ja muiden tuottamille hyvinvointipalveluille on usein yhteistä se, että niiden rahoituksesta vastaa viime kädessä kaupunki eli hyvinkääläiset veronmaksajat.

Sote-uudistus on Suomen historian yksi merkittävimmistä hallinnollisista uudistuksista. Vuoden 2023 alusta lukien vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä siirtyy kunnilta ja kuntayhtymiltä 21 hyvinvointialueelle. Uudistuksen myötä kunnilla ei ole 1.1.2023 alkaen enää toimivaltaa järjestää sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita.

Kuntalain lisäksi Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä ja erityisesti sen 6 § määrittelee hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä kunnassa. Kunnan on edistettävä asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä. Kunnalla on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin tämä tehtävä kytkeytyy kunnan muihin lakisäätöihin tehtäviin. Kunnat vastaavat jatkossakin muun muassa päivähoidosta, opetuksesta, liikunnasta ja kulttuurista.

Kunnan on strategisessa suunnittelussaan asetettava hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tavoitteet ja määriteltävä tavoitteita tukevat toimenpiteet. Sen on otettava päätöksenteossaan huomioon päätöksensä arvioidut vaikutukset ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen väestöryhmittäin. Kunnan eri toimialojen on tehtävä yhteistyötä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Kunnan on nimettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuutaho.

Kunnan on seurattava kuntalaisten elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin. Kunnassa on raportoitava kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä valtuustolle vuosittain. Lisäksi kunnassa on valmisteltava valtuustolle valtuustokau-

Syntyvyys on laskenut koko Suomessa vuosina 2011-2020. Tämä trendi oli myös nähtävissä Hyvinkään väestönkehityksessä. Syntyneiden määrä on laskenut kaupungissa selvästi. Vuosina 2001-2010 Hyvinkäälle syntyi vuosittain keskimäärin 500 lasta, mutta vuosina 2011-2020 syntyneitä on ollut keskimäärin 408. Vuonna 2021 syntyneiden määrä oli 381 lasta. Tänä vuonna syntyneiden määrä tulee olemaan arviolta noin 350 lasta.

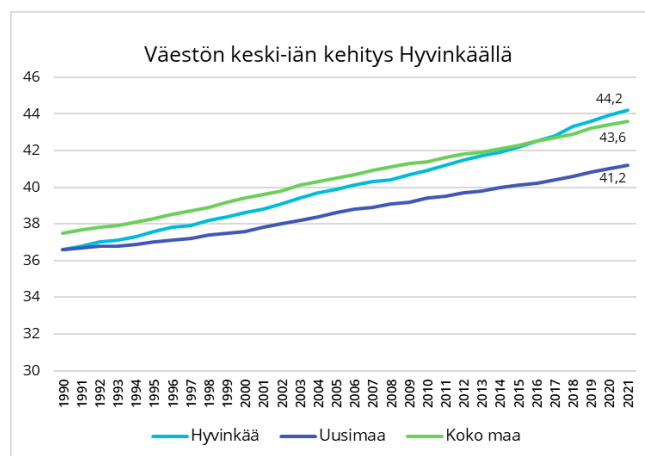
Kuolleisuus on ollut Hyvinkäällä korkeampaa kuin syntyvyys vuodesta 2017 lähtien. Vuonna 2021 kuolleisuus oli normaalia alhaisempaa. Kuluvana vuonna kuolleisuus on ollut keskimääräistä korkeammalla tasolla ja luonnollinen väestönlisäys painuu tänä vuonna voimakkaasti negatiiviseksi.

Hyvinkään väestönkasvu on riippuvainen muuttovoitosta. 2010-luvulla muuttovoitto on ollut vuosittain keskimäärin 100 asukasta. Vuonna 2021 muuttovoittoa kertyi 336 asukkaan verran. Tänä vuonna nettomuutto on ollut yhteensä -37 asukasta tammi-elokuun aikana.

Väestön ikärakenne

Väestön määrän lisäksi myös väestön ikärakenteella on merkittävä vaikutus talousarvion tuloihin ja menoihin. Esi-merkiksi valtionosuuskriteereihin kuuluu monia väestörakenteen tunnuslukuja ja ei-työikäisten määrä vaikuttaa väistämättä verotulokertymään. Hyvinkään väestörakenne eroaa monin tavoin useista KUUMA-kunnista. Yksi keskeinen ero muihin lähikuntiin nähden on, että Hyvinkään väestö on keskimäärin vanhempaa. Väestön keski-ikä on kasvanut suurten ikäluokkien ikääntyessä.

Hyvinkääläisten keski-ikä vuonna 1990 oli 36,6 vuotta, vuonna 2010 keski-ikä nousi 40,9 vuoteen ja vuonna 2022 keski-ikäksi muodostui 44,2 vuotta. Hyvinkään väestön keski-ikä on korkeampi kuin Uudellamaalla (41,2) ja koko maassa (43,6) keskimäärin. Toinen väestön ikärakennetta kuvaava tunnusluku on väestöllinen huoltosuhde. Väestöllinen huoltosuhde oli vuoden 2021 lopussa 61,9 eli Hyvinkäällä oli jokaista sataa 15–64-vuotiasta kohden 62 ei-työikäistä henkilöä. Koko maan väestöllinen huoltosuhde oli vuoden 2021 lopussa 62,4, kun taas Uudellamaalla 52,1.

Hyvinkään huoltosuhdetta kasvattaa erityisesti iäkkäämman väestön suuri osuus.

Väestönkasvu lähitulevaisuudessa

Väestönkasvun ennakointi on yksi osa talouden ja toiminnan suunnittelua. Talousarvion verotulokehityksen arvioinnissa käytetään väestönkasvun osalta Hyvinkään kaupungin väestösuunnitteen trendiennustetta ja huomioitu ennusteen mukainen ikärakenteen muutos.

Väestöennusteen mukaan Hyvinkään väestö ikääntyy voimakkaasti tulevaisuudessa. Viime vuosien alhainen syntyvyys näkyy jo nyt alle kouluikäisten ja alakoululaisten määrän pienentymisenä. Trendiennusteen mukaan 0-6-vuotiaiden määrä tulee laskemaan edelleen tulevaisuudessakin. Alakoululaisten määrä on myös jo alkanut pienentyä. Yläkoululaisten määrä hieman kasvaa vielä lähivuosina ja lasten määrän väheneminen alkaa näkyä myöhemmin.

Mikäli muuttovoitto ja syntyvyys eivät kasva viime vuosien tasosta, tulee työikäisten määrä hieman laskemaan lähivuosina. Samaan aikaan yli 65-vuotiaiden määrä kasvaa noin 1500 henkilöllä (14 %) vuoteen 2027 mennessä. Käytännössä tämä tarkoittaa, että jatkossa yhä suurempi osa kunnallisverotuloista kertyy eläkkeistä.

Ikärakenteen muutos vaikuttaa väistämättä myös kuntien menoihin, sillä ikäsidonnaisten palvelujen järjestäminen

Väestömäärän kehitys ikäryhmittäin. Lähteet: Tilastokeskus ja Hyvinkään kaupunki

	tot2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	muutos 2021/2027	%
0-6	2810	2576	2517	2418	2367	2352	2340	-470	-16,7 %
7-12	3046	2947	2841	2755	2647	2511	2413	-633	-20,8 %
13-15	1697	1647	1616	1605	1562	1536	1454	-243	-14,3 %
16-18	1593	1632	1637	1664	1640	1611	1601	8	0,5 %
19-24	2810	2932	2996	3015	3080	3085	3096	286	10,2 %
25-64	23989	23554	23479	23378	23251	23141	23037	-952	-4,0 %
65-74	6105	6091	5990	5913	5915	5957	5992	-113	-1,9 %
75-84	3472	3742	4013	4255	4505	4601	4817	1345	38,7 %
85+	1358	1407	1446	1517	1519	1657	1655	297	21,9 %
Yhteensä	46880	46528	46535	46520	46486	46451	46405	-475	-1,0 %

kohdistuu osittain myös kuntien tuottamiin palveluihin. Väestön ikääntyminen on tosiasia, jonka tuomat haasteet ja mahdollisuudet on tärkeää huomioida Hyvinkäälläkin. Trendiennusteen mukaan 75 vuotta täyttäneiden osuus kasvaa 34 prosenttia vuoteen 2027 mennessä. Tämä tarkoittaa sitä, että kaupungissa on ennusteen mukaan vuonna 2027 lähes 1600 yli 75-vuotiasta asukasta enemmän kuin vuonna 2021.

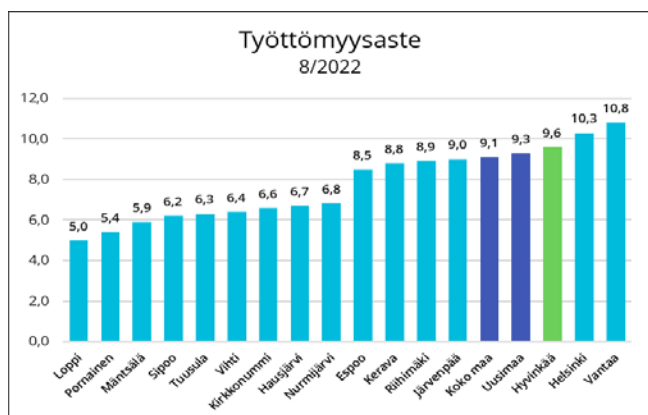
Työllisyys

Työttömyys on keskeinen Hyvinkään toimintaympäristön haaste ja se tuo paineita kaupungin taloudelle. Koronapandemia heikensi työllisyytilannetta voimakkaasti, mutta työttömien määrä on loppuvuonna 2021 laskenut koronaa edeltävälle tasolle.

Hyvinkään työttömyysaste oli työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston mukaan elokuun 2022 lopussa 9,6 %. Työttömyysaste on laskenut 1,2 %-yksikköä viime vuoteen nähden. Hyvinkään työttömyysaste oli elokuussa 2022 KUUMA-kuntien korkein. Pornaisten työttömyysaste (5,4 %) oli KUUMA-kuntien alhaisin. Uudenmaan ja koko maan työttömyysaste oli alhaisempi kuin Hyvinkään.

Alle 25-vuotiaita työttömiä oli elokuun lopussa 279. Määrä on pienentynyt edellisvuoteen verrattuna 4 %. Kaikista työttömistä työnhakijoista heidän osuutensa oli 12,7 %.

Kaupungin talouden näkökulmasta erityisen ongelmallista on pitkäaikaistyöttömyys. Pitkäaikaistyöttömien määrä oli elokuun lopussa 973. Määrä on pienentynyt 17,8 % viime vuoteen verrattuna. Vaikka yleinen työttömyyskehitys on ollut positiivista, pitkäaikaistyöttömien määrä edelleen korkealla tasolla. Tämä on tyypillistä työllisyyskehityksessä. Pitkäaikaistyöttömien määrä laskee hieman muita työttömien ryhmiä hitaammin. Kaupungin maksamien työmarkkinatuen kuntaosuusmenojen määrä tammi-elokuulta oli yhteensä lähes 3 milj. euroa. Määrä on pienentynyt 7,5 % edellisvuodesta.

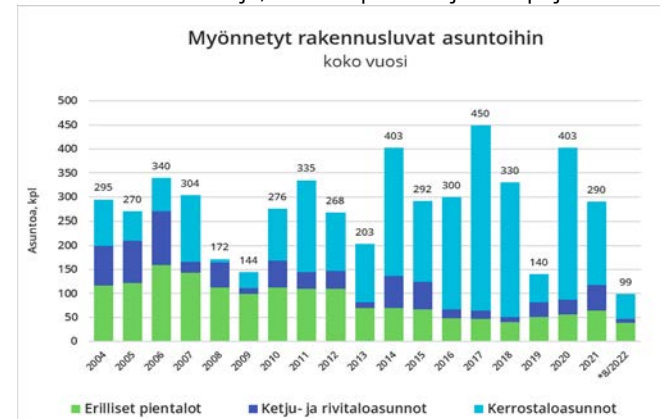
Koronapandemian aikana lomautettujen määrä oli korkeimmillaan toukokuussa 2020. Määrä oli silloin lähes 1300 henkilöä. Lomautettujen määrä on pienentynyt tämän vuoden aikana koronaa edeltävälle tasolle. Lomautettuja oli elokuun lopussa 71.

Tammi-elokuussa 2022 avoimia työpaikkoja on ollut tarjolla 59 % enemmän kuin tammi-elokuussa vuonna 2021. Keskimäärin Hyvinkäällä on vuonna 2021 ollut avoinna 920 työpaikkaa kuukauden lopussa. Tammi-elokuussa 2020 työpaikkoja oli kuukauden lopussa avoinna keskimäärin 578.

Rakentaminen

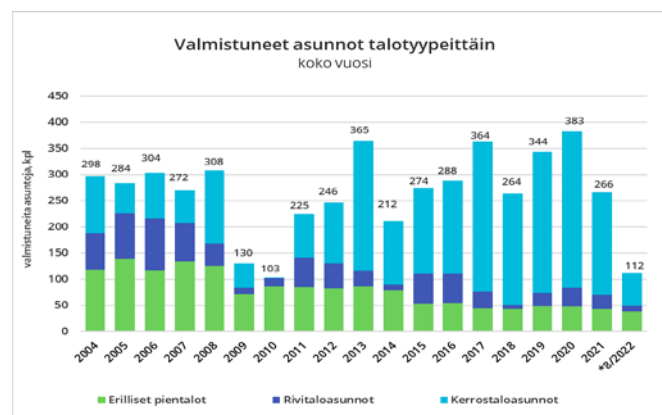
Viimeisen kymmenen vuoden aikana asuntoja on valmistunut Hyvinkäällä keskimäärin noin 300 kappaletta vuodessa. Vuonna 2021 asuntoja valmistui yhteensä 266 kpl. Niistä kerrostaloasuntoja oli 197 kpl, erillisiä pientaloja 43 kpl ja rivitaloasuntoja 26 kpl.

Tämän vuoden aikana tammi-elokuussa uudisrakennuksiin on valmistunut asuntoja yhteensä 112 kappaletta, joista 62 on kerrostaloasuntoja, erillisiä pientaloja 38 kpl ja rivitalo-

asuntoja 12 kpl.

Rakennuslupia on myönnetty viimeisten kymmenen vuoden aikana keskimäärin 308 asuntoon vuodessa. Vuonna 2021 rakennuslupia myönnettiin yhteensä 290 asuntoon. Niistä 172 oli kerrostaloasuntoihin, 64 erillisiin pientaloihin ja 54 rivitaloasuntoihin. Rakennuslupia on myönnetty tänä vuonna tammi-elokuussa yhteensä 99 uudisasuntoon. Niistä 52 on rivitaloasuntoja, 39 erillisiä pientaloja ja 8 rivitaloasuntoja.

Yhdyskuntarakenteen ja rakennetun ympäristön kehitys

Yhdyskuntarakenne ja rakennettu ympäristö luovat perustan kaupunkien elinvoimalle ja houkuttelevuudelle sekä sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestäväälle kehitykselle.

Rakennettu ympäristö muodostaa pääosan Suomen kansallisvarallisuudesta. Yhdyskuntarakenne rakennuksineen, katuineen ja muine rakenteineen luo kuntalaisten arkielämälle ja yritysten toiminnalle puitteet, joiden suunnittelusta ja rakentamisesta merkittävä osa on kunnan vastuulla.

Maankäytön suunnittelulla luodaan edellytykset yritystoiminnalle, palvelujen järjestämismahdollisuuksille ja asumisen laadulle. Samalla huolehditaan riittävästä tilasta kaupallisille ja julkisille palveluille sekä ydinkeskustassa että asuntoalueiden alakeskuksissa. Kaupunkiympäristön toimivuus, saavutettavuus ja elinympäristön laatu ovat myös vetovoimatekijöitä, jotka vaikuttavat muuttoliikkeeseen ja yritysten sijoittumispäätöksiin. Hyvinkää on tiivis radanvarsikaupunki, ja matkat keskustaajamassa ovat lyhyitä ja helpon hoidettavissa eri kulkumuodoilla. Hyvinkää on myös kokoluokassaan hyvä joukkoliikennekaupunki.

Hyvinkään keskustaajaman kaupunkirakenteen, maankäytön ja liikenneverkon kehittymistä ohjataan yleiskaavalla, jonka mukaisella yksityiskohtaisemmalla asemakaavoituksella ja katujen, puistojen ja vesihuollon suunnittelulla puolestaan luodaan edellytykset suunnitellun maankäytön rakentumiselle. Asema-kaavoituksen painopiste on tulevina vuosina Hangonsillan alueella, pääradan varrella keskustassa ja muun keskusta-alueen täydennysrakentamisessa ja liikennejärjestelyissä. Tulevaisuudessa kaupunki kasvaa rautatiehen tukeutuen myös etelään Metsäkaltevan - Palopuron suuntaan.

Hyvinkää on sitoutunut noudattamaan Helsingin seudun 14 kunnan ja valtion välistä maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-sopimusta, jonka tavoitteena on koko toiminnallisen kaupunkiseudun eheä yhdyskuntarakenne, yhteisvastuullinen asuntopolitiikka ja toimiva liikennejärjestelmä. Viimeisimmän sopimuksen MAL 2020-2023 mukaan Hyvinkäälle on tavoitteena rakentaa vuosittain keskimäärin 396 asuntoa ja kaavoittaa niitä varten noin 36 000 m² asuntokerrosalaa. Uutta sopimusta valmistellaan.

Asuntorakentamisen painopiste on Hangonsillassa ja Metsäkaltevassa, ja näille alueille kohdistuu myös merkittävin väestönkasvu. Alueille on rakentunut myös palveluita, Metsäkaltevatulo, alakoulu ja Hangon-siltaan lukio-monitoimitalo Kipinä. Kevyen liikenteen Vanhankirkonsilta edistää Hangonsillan kehittymistä kestävästä asumisen ja liikkumisen alueena. Hangonsillan alueen palveluita täydentää lähivuosina suunnitteilla oleva Hangonsillan alakoulu ja päiväkot.

Hangonsillan asuinalueen 1. vaiheen asuinkerrostalot ovat valmistuneet, ja seuraavan asuinalueen kumppanuuskaavoitus on käynnistetty keväällä 2022. Asuinkerrostalojen uudisrakentamisen potentiaalia on myös Sveitsin-Härkävehmaan keväällä 2021 voimaantulleeseen osayleiskaavan alueella sekä pääradan varrella mm. Urakansuun ja Koritsoonin alueilla. Täydennysrakentaminen tulee tulevaisuudessa painottumaan keskustaajamassa entistä enemmän tontti- tai korttelikohtaiseen kehitykseen. Kaupungin Asumisen linjaukset 2019-2027 periaatteiden mukaisesti keskusta-alueella on tavoitteena edistää kaavoituksen keinoin tehokasta täydennysrakentamista asuntotuotannon määrän kasvattamiseksi.

Palopuron asemanseutu on keskustaajaman osayleiskaavassa reservialuetta, ja sen on arvioitu toteutuvan 2030-luvulta alkaen. Alueen osayleiskaavan laatiminen etenee Metsäkaltevan tukeutuvan rakennemallin pohjalta, jolloin aseman vaikutuspiiriin voidaan saada riittävä väestömäärä, 10000 - 15000 asukasta. Uusi asema tulee parantamaan joukkoliikenneyhteyksiä entisestään. Palopuron asemanseutu on huomioitu myös Uusimaa-2050- kokonaismaakuntakaavassa.

Hyvinkään keskusta on uudistunut voimakkaasti keskustan kehittämishankkeiden, kauppakeskuksen toteuttamisen, liiketilöiden uudistamisen ja täydentävän asuntorakentamisen myötä. Kehittämistyötä jatketaan edelleen yhteistyössä alueen yritysten ja muiden toimijoiden kanssa keskustan elinvoiman ja koko kaupungin houkuttelevuuden parantamiseksi. Hyvinkään uuden Pelikirjan 2.0 tavoitteita vuosille 2023-2027 toteutetaan keskustaajaman osalta erityisesti monimuotoisen asumisen ja kehittyvän kaupunkikeskustan osalta.

Kärkihankkeen Kehittyvä kaupunkikeskusta päätavoitteena on lisätä keskustan elinvoimaisuutta ja vetovoimaa. Keskustaa kehitetään tulevaisuudessa vaihtoehtoisista kehittämissuunnitelmista valittavan ratkaisun pohjalta, johon myös keskustan liikenteen yleissuunnitelmatyö integroituu. Osana kärkihanketta on laadittu myös Hyvinkään pysäköinnin linjauksia, jotka määrittävät pysäköinnin järjestämisen periaatteet ja kehittämistoimet tulevaisuudessa. Radan länsipuoleisen keskustan yleissuunnittelu puolestaan edistää alueen maankäyttöä mahdollisimman monipuolisena keskustatoimintojen alueena.

Asemakaavoitettua yritystonttivarantoa on Sveitsin portaalissa, Antinsaareissa ja Kytäjänkadun varrella sekä vanhemmilla alueilla Hakakalliossa ja Martinlehdossa. Hangonsillan alueen myötä Kalevankadun pohjoispäätä ja Hiiltomon vanhaa teollisuusaluetta tullaan kehittämään kaupunkikuvallisesti edustavammaksi yritystoiminnan alueeksi. Moottoritien viereistä VT3 Veikkarin liikekiinteistöjen jo osin rakentunutta aluetta laajennetaan parhaillaan asemakaavalla etelään, mikä mahdollistaa ko. alueen rakentamisen jatkossakin kaupallisten toimintojen alueena liikerakennuksin. Kehätien yritysalueen kesällä 2022 voimaantul-

leella asemakaava-alueella on rakenteilla Kesko Oy:n Onnisen ja K-auton 82 000 m² suuruinen logistiikka-keskus, joka valmistuu vaiheittain vuosien 2025–2030 aikana. Kulomäen käytöstä poistetulle sorakuopalle puolestaan valmistellaan Hyvinkään Lämpövoiman aloitteesta asemakaavaa lämmön kausivarastoinnille. Noin 0,5 miljoonan kuution lämpökuoppavarasto on toteutuessaan merkittävä vihreän siirtymän hanke, joka poistaa Hyvinkään Lämpövoiman fossiilisten polttoaineiden tarpeen ja mahdollistaa mittavan energiansäästön.

Maaseutualueilla rakentaminen tapahtuu oikeusvaikutteisten osayleiskaavojen pohjalta pääasiassa yksittäisinä hankkeina. Tavoitteena on kylämäisen asutuksen sekä maa- ja metsätalouden toimintaedellytysten tukeminen. Kytäjällä laaditaan maanomistajan ja kaupungin yhteistyönä myös asemakaavoja osayleiskaavan asettamien reunaehtojen mukaisesti. Kaupunginvaltuusto vahvisti vuonna 2018 Hyvinkään kylien kehittämisen toimintasuunnitelman. Toimintasuunnitelmaa on päivitetty vuosille 2023–2027, ja kylien kehittäminen jatkuu osana Pelikirjan 2.0 kärkihanketta Monimuotoinen asuminen ja elinvoimaiset kylät.

Taloudelliset lähtökohdat

Talouden kehitysnäkymät

Valtiovaraministeriön syyskuussa julkistamissa Taloudellisessa katsauksessa (58/2022) ja Kuntatalousohjelmassa vuodelle 2023 (57/2022) esitetään ennusteet talouden ja kuntatalouden talouden kehitykselle.

Valtiovaraministeriö arvioi syksyn 2022 kuntatalousohjelmassa, että bruttokansantuote kasvaa Suomessa 1,7 prosenttia vuonna 2022. Tuotanto on kehittynyt alkuvuonna 2022 suotuisasti ja myös työllisyys on jatkanut nopeaa kasvuaan. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan on nostanut energian, raaka-aineiden sekä ruuan hintoja hyvin nopeasti. Kuluttajahintojen nousun arvioidaan leikkaavan kotitalouksien ostovoimaa, kulutusta ja talouden kasvua selvästi vuoden 2022 lopulla ja vuoden 2023 alkupuolella. Myös Suomen ulkomaankaupan näkymät ovat heikentyneet merkittävästi sodan myötä. Venäjän osuus Suomen viennistä ja tuonnista on puolittunut hyökkäyksen alun jälkeen, mutta kauppa ei kuitenkaan ole vielä loppunut. Menetetyn Venäjän kaupan korvaamista hidastavat Euroopan heikentyneet talousnäkymät ja viennin kasvun arvioidaan jäävän vaikeaksi. Lisäksi lisääntynyt epävarmuus siirtää investointeja tulevaisuuteen.

Valtiovaraministeriö arvioi bruttokansantuotteen kasvun hidastuvan 0,5 prosenttiin vuonna 2023 ja toipuvan hieman 1,4 prosentin kasvuun vuonna 2024. Vuonna 2025 bruttokansantuotteen kasvun arvioidaan olevan 1,5 prosenttia ja 1,4 prosenttia vuonna 2026. Venäjän hyökkäyssodan vuoksi tehdyt lukuisat varautumiseen liittyvät toimet heikentävät julkista taloutta myös tulevina vuosina. Ensi vuoden jälkeen nähtävissä oleva vaimea talouskasvu ei riitä korjaamaan julkisen talouden menojen ja tulojen välistä epätasapainoa ja alijäämä pysyy mittavana.

Valtiovaraministeriön mukaan inflaatio on yhä nopeaa lähes maailmanlaajuisesti. Inflaatio on jatkanut kiihtymistään ja noussut talouskasvua hidastavaksi tekijäksi. Inflaatio on muodostunut yhä laaja-alaisemmaksi, mitä heijastaa monessa taloudessa kiihtynyt pohjainflaatio. Kuitenkin, joitain merkkejä inflaatio-odotusten vaimenemisesta on ilmennyt

Yhdysvaltojen ohella myös Euroopassa. Inflaation odotetaan laajalti hidastuvan vuoden 2023 kuluessa. Korkea hintataso ja korkojen nousu vähentävät kysyntää vähitellen ja hintapaineet helpottavat. Inflaatio hidastuu 3,2 prosenttiin v. 2023 ja painuu 1,8 prosenttiin vuoteen 2024 mennessä.

Työllisyyden vahva kasvu johti alkuvuonna 2022 työttömyyden selvään laskuun, mutta lasku pysähtyi kesällä. Talouskasvun hidastumisen odotetaan lisäävän työttömyyttä loppuvuoden aikana. Alkuvuoden laskun seurauksena työttömyysaste jää kuitenkin prosenttiyksikön viime vuotta alemmaksi, 6,6 prosenttiin työvoimasta. Työllisyyden kääntymisen laskuun v. 2023 lisää työttömyyttä ensi vuonna etenkin jalostustoimialoilla, ja työttömyysasteen ennakoidaan kohoavan hieman tästä vuodesta. Mikäli työmarkkinoiden kohtaanto-ongelmat ja työvoiman saatavuus alueittain tai ammattiteittain eivät muodostu työmarkkinoiden toimivuuden esteeksi kuten ennusteessa oletetaan, työttömyysaste laskee 6½ prosenttiin v. 2024.

Julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen kohosi korkealle tasolle covid-19-epidemian vuoksi eikä ole palautunut kriisiä edeltäneelle tasolle. Valtionhallinnon, paikallishallinnon ja hyvinvointialueiden yhteenlaskettu alijäämä pysyy mittavana, joten velkasuhde alkaa kivuta uudelleen ylöspäin vuodesta 2023 lähtien. Alijäämien lisäksi velkasuhdetta kasvattavat lähivuosina myös korkomenot.

Julkisen talouden tulojen ja menojen välillä vallitsee pitkällä aikavälillä epätasapaino eli kestävyysvaje. Väestön ikääntyminen on jo viimeisen kymmenen vuoden aikana lisännyt eläkemenoja ja luo merkittäviä paineita julkisen talouden kestävyteen pidemmällä aikavälillä. Eryteisesti iäkkään vanhusväestön määrän kasvu lisää lähivuosikymmeninä hoiva- ja terveysmenoja, joiden rahoittamiseksi nykyinen kokonaisveroaste ei tulevaisuudessa riitä. Samaan aikaan työikäinen väestö, joka veroillaan rahoittaa julkiset palvelut ja sosiaaliturvan, supistuu. Valtiovaraministeriö arvioi kestävyysvajeen olevan noin 3 % suhteessa BKT:hen eli n. 9 mrd. euroa vuoden 2026 tasolla.

Kokonaistaloudellinen kehitys (VM ennuste 9/2022)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
BKT:n arvo, mrd. euroa	236,2	251,4	268,9	278,6	288,6	299,1	309,8
BKT, määrän muutos, %	-2,9	3,0	1,7	0,5	1,4	1,5	1,4
Työttömyysaste, %	7,7	7,7	6,6	6,7	6,5	6,4	6,3
Työllisyysaste (15-16-vuotiaat), %	70,7	72,3	73,9	73,8	74,1	74,4	74,7
Kuluttajahinnat, muutos	0,3	2,2	6,5	3,2	1,8	1,9	2,0
Yleinen ansiotaso, muutos	1,9	2,4	2,6	3,5	3,0	3,0	3,0
Kuntien ansiotaso, muutos	2,1	2,3	2,3	3,8	3,8	4,4	4,0
Peruspalvelujen hintaindeksi, muutos	1,1	2,4	3,8	3,8	3,3	3,8	3,7

Kuntatalouden tilanne ja näkymät

Vuonna 2021 kuntatalouden vuosikate oli vuoden 2020 tapaan poikkeuksellisen vahva ja vuosikate kattoi sekä poistot että nettoinvestoinnit. Tämä siitä huolimatta, että vuosikate heikkeni edellisvuodesta reilulla 100 milj. eurolla. Tilikauden tulos oli lähes edellisvuoden 1,6 mrd. euron tasolla. Vuosikatteen vahvana pysymisen taustalla oli toimintakatteen maltillinen kasvu, verotulojen voimakas kasvu ja valtion koronaepidemiaan liittyvä mittava tukipaketti. Myös kuntakonsernien tulokset olivat erittäin hyviä.

Vuoden 2022 osalta valtiovarainministeriö arvioi, että kuntatalouden vuosi 2022 näyttää talouden tunnuslukujen perusteella hyvältä. Ennusteen mukaan verotulojen hyvä kasvu pitää vuosikatteen likimain vuoden 2021 tasolla ja toiminnan ja investointien rahavirta kääntyy positiiviseksi. Taustalla vaikuttaa kuitenkin Helsingin kaupungin liikennelaitoksen (HKL) yhtiöittäminen, joka vahvistaa toiminnan- ja investointien rahavirtaa kertaluonteisesti lähes 700 milj. eurolla. Lisäksi vuonna 2022 useat kunnat ovat hyvinvointialueuudistuksen alla tehneet kiinteistöihin liittyviä omaisuusjärjestelyjä, jotka saattavat vaikuttaa myönteisesti tilikauden tulokseen. Siitä huolimatta valtiovarainministeriön arvio vaikuttaa varsin positiiviselta, kun sitä vertaa kuntien omiin ennusteisiin vuoden 2022 taloudesta.

Vuosi 2023 näyttää kuntataloudessa näyttää talouden tunnuslukujen perusteella ennätyksellisen vahvalta, sillä sote-uudistuksen kuntien verotuloja leikkaava vaikutus ei näy vielä täysimääräisesti kunnallis- ja yhteisöverotuloissa.

Kunta-alalle kesällä 2022 solmittua palkkaratkaisua sovelletaan kaikkiin kunta-alan työntekijöihin. Niin sanottuun yleiseen linjaan sidottujen sopimuskorotusten lisäksi kunta-alan palkkausta uudistetaan erillisellä kehittämissuunnitelmalla vuosina 2023–2027. Ohjelman mukaan kunta-alan palkat nousevat viiden vuoden aikana yhteensä noin 5,1 % sopimuskorotusten lisäksi. Kunta-alan palkkaratkaisulla on suuri merkitys paikallishallinnon kustannuskehitykselle, sillä henkilöstökulut muodostavat sen suurimman kuluosan.

Kaikkiin talouden ennusteisiin sisältyy kuitenkin edelleen poikkeuksellisen paljon epävarmuutta. Venäjän hyökkäys Ukrainaan jatkuu ja näkymä tulevaisuuteen on kovin epävarma. Myöskään covid-19-virukseen liittyvät uhkakuvat eivät ole täysin poistuneet. Kuntatalouden osalta epävarmuutta liittyy myös sote- ja pelastustoimen kustannuskehitykseen sekä hyvinvointialueille siirtyviin kustannuksiin ja tuloihin, joiden lopulliset vaikutukset kuntatalouteen selviävät vasta vuoden 2022 tilinpäätöstietojen valmistuttua.

Kuntataloudesta siirtyä hyvinvointialueiden mukana investointeja arviolta 950 milj. euron edestä. Vaikka investointien nopeimman kasvuvaiheen arvioidaan olevan jo takana, oletetaan investointien pysyvän korkealla tasolla.

Kuntatalouden tilanne helpottuu sote-uudistuksen myötä, kun nopeimmin kasvavat menot siirtyvät pois kuntien vastuulta. Vuosikate riittää painelaskelmassa kattamaan poistot kaikkina tarkasteluvuosina. Kuntatalouteen jää kuitenkin sote-uudistuksen jälkeen menojen ja tulojen välinen rakenteellinen epätasapaino, ja kokonaismenot pysyvät vuosina 2024–2026 hieman tuloja suurempina. Lisäksi sote- ja pelastustoimen palveluiden siirtyessä hyvinvointialueille kuntien mahdollisuudet tasapainottaa talouttaan menoja sopeuttamalla kaventuvat. Samanaikaisesti investointitarpeet pysyvät mittavina muun muassa rakennuskannan iän, muuttoliikkeen ja toimintaympäristön muutosten vuoksi. Tuottavuutta ja tehokkuutta lisäävien rakenteellisten uudistusten tarve säilyy siten sote-uudistuksen jälkeenkin.

Kaupungin talous

Hyvinkään kaupungin toteutui alijäämäisenä vuonna 2018 ja erityisesti vuonna 2019. Erityisesti vuoden 2019 heikon tuloksen myötä kaupungin taseeseen kertynyt ylijäämä pieneni niin pieneksi, että tilikausien jatkuminen alijäämäisenä johtaisi kuntalain 110 § mukaiseen alijäämän kattamisvelvollisuuteen ja lopulta 118 § mukaiseen erityisen vaikeassa tilanteessa olevan kunnan arviointimenettelyyn. Vuoden 2019 tilinpäätöksen jälkeen kaupungin taseeseen kertynyt ylijäämä on Hyvinkään Vesi -liikelaitoksen taseeseen kertynyttä ylijäämää ja ilman liikelaitoksen taseen ylijäämää kaupungin taseeseen on kertynyt alijäämää.

Jotta kaupungin talous täyttäisi jatkossakin lakisääteiset kunnan talouden vähimmäiskriteerit, kaupungissa valmisteltiin keväällä 2020 ja valtuusto päätti ohjelmasta 15.6.2020.

Kestävän talouden ohjelman ja hyvän verorahoituksen kasvun myötä kaupungin taloudellinen tilanne ei heikentynyt vuosina 2020 ja 2021, varsinkaan kun valtio kompensoi koronaviruksen aiheuttamat menetykset. Lisäksi erilaisten kertaluonteisten tekijöiden vuoksi vuoden 2021 hyvä 19,4 milj. euron tulos palautti taseeseen kertyneen ylijäämän tasolle, joka se oli ennen -19,4 milj. euron tulosta vuonna 2019.

Hyvinvointialueuudistus muuttaa kunnan talouden kokoa ja rakennetta olennaisesti. Uudistuksen vaikutuksesta kaupungin pysyvä tulojen ja menojen tasapaino ei näy vielä taloussuunnitelmakaudella. Talouden tasapainoa tulee arvioida erityisesti taloussuunnitelmakauden jälkeiselle ajalle. Talousarvion laadinnan yhteydessä on tehty skenaariolaskentaa vuoteen 2027 asti. Käytössä olevilla tiedoilla ja laskentaoletuksilla kaupungin talous uhkaa kääntyä uudelleen alijäämäiseksi muun kuntasektorin tapaan vuoden 2025 jälkeen.

Hyvinvointialueuudistuksen jälkeisessä kunnassa myös lainakannan ja investointien riskit korostuvat. Talousarvion investointisuunnitelman 2023-2027 sisältämät investoinnit

ovat merkittävästi yli sen, mitä näinä vuosina syntyy tulorahoitusta eli vuosikatetta. Näin ollen uhkana on kaupungin merkittävä velkaantuminen tilanteessa, jossa velkaantumisen riskit ovat yleisesti kasvaneet, kaupungin talouden sopeuttamismahdollisuudet ovat aiempaa pienemmät ja velan kustannukset ovat korkotason nousun myötä kasvaneet.

Talouden tasapaino ei ole vain tuloslaskelmassa näkyvää tasapainoa, se on myös rahoituslaskelmassa näkyvää tasapainoa: sitä, että investointimenot kyetään kattamaan vuosikatella.

Sekä kaupungin valtionosuusrahoituksen tasoon että yleisen talouskehityksen vaikutukset verotuloihin vuosille 2024-2027 ovat kuitenkin mahdollisia arvioida kovinkaan tarkasti. Näiden vuosien talouden näkymiä päivitetään seuraavilla taloussuunnittelukierroksilla. Vaikka velkaantumista ei voidakaan välttää, Hyvinkään kaupungilla on moineen verokkikuntaan nähden parempi lähtökohta vuosikymmenen loppuvuosien talouden suhteen: Pelikirjan kärkihankkeet ja hyvä elinvoimatyö ylläpitävät kaupungin hyvää ja kasvavaa verotulopohjaa ja Kestävän talouden ohjelman myötä palvelutuotanto on laajuudeltaan ja tehokkuudeltaan pyritty sopeuttamaan pysyviä tuloja vastaavaksi.

Tuloslaskelma, 1000 € koko kaupunki, ulkoinen	TP 2020	TP 2021	Muutettu TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatulot	39 619	45 408	43 017	39 916	39 916	39 916
Valmistus omaan käyttöön	2 188	1 926	1 867	1 909	1 909	1 909
Toimintamenot	-304 225	-300 114	-328 907	-141 209	-143 508	-146 234
Toimintakate	-262 419	-252 780	-284 023	-99 384	-101 683	-104 410
Verotulot	210 987	228 073	237 600	121 100	114 600	117 200
Valtionosuudet	73 266	66 582	70 160	20 574	18 270	17 781
Rahoitustulot ja -menot	-672	-570	-1 062	-1 953	-2 725	-3 885
Vuosikate	21 162	41 305	22 675	40 337	28 462	26 686
Poistot ja arvonalentumiset	-20 445	-21 933	-21 000	-21 400	-21 900	-22 600
Tilikauden tulos	717	19 371	1 675	18 937	6 562	4 086
Poistoeron lisäys (-) / vähennys (+)	-10 952	367	366	367	367	367
Varausten lisäys (-) / vähennys (+)	11 000	-5 000				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	765	14 738	2 041	19 304	6 929	4 453

Kaupunginjohtajan talousarvioesitys päättyy 19,3 milj. euron ylijäämään eli ylijäämäarvio on 6,0 milj. euroa lautakuntien esitystä parempi. Muutos johtuu pääosin seuraavista asioista:

- Kaupunginhallituksen budjettirakenteeseen on tehty 0,5 milj. euron määrärahavaraus erilaisiin kaupungista riippumattomista syistä liittyviin ulkoisiin kustannuksiin
- Konsernipalveluiden ja hallinnon toimialalle on varattu 0,14 milj. euroa Viestinnän yksikköön tapahtumien lippukuluihin
- Verotuloarviota on korotettu 0,5 milj. eurolla vastamaan päivitettyjä veroennusteita
- Valtionosuusrahoitusta on korotettu 6,2 milj. eurolla, johon vaikutti mm. tarkentuneet sote-uudistuksen rahoituslaskelmat.

Kaupunginjohtajan esitystä laadittaessa on tehty myös joitakin tarpeellisia määrärahasiirtoja, jotka eivät vaikuta kaupunkitasolla toimintakatteeseen. Tällaisia ovat turvallisuuskoordinaattorin määrärahojen siirto Konsernipalvelut ja -hallinto -toimialan sisällä palvelualueiden välillä, urheiluyhdistyksiin liittyvien yhteistyösopimusten määrärahojen keskittäminen kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnalle sekä sisäisten vuokrien tarkennukset. Edellä mainittujen lisäksi

kaupunginjohtajan esityksessä on keskitetty aiemmin eläkekemenoperusteiseen maksuun varatut määrärahat toimialoilta Konsernipalvelut ja -hallinto -toimialan Henkilöstöpalvelualueelle uuden tasausmaksun kattamiseksi. Tasausmaksuun on varattu 2,3 milj. euroa ja lautakuntien esitysvaiheeseen nähden määräraharave pieneni 0,3 milj. euroa. Koonti kaupunginjohtajan esityksen tarkennuksista on talousarviokirjan lopussa.

Jos vuoden 2023 talous toteutuu merkittävästi ylijäämäisenä, tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä on arvioitava, tehdäänkö tuloksesta investointivaraus. Varauksen tekemistä puoltaa se, että vuoden 2023 jälkeen vuosikate heikkenee, mutta investointitaso kasvaa.

Vaikka kaupunginjohtajan talousarvioesitys päättyy ylijäämään, on huomattava, että ylijäämä ei synny pysyvistä tekijöistä. Kuitenkin tavoitellun riittävän taloudellisen liikkumavaran ja tasapainon saavuttaminen edellyttäisi pysyviin tuloihin ja menoihin perustuvaa ylijäämää. Yksittäinen poikkeuksellisiin verotilityksiin perustuva tilikausi ei ole syy lisätä pysyviä menoja, joko lisäämällä uusia menoja tai perumalla vanhoja päätöksiä: pysyvän ja kestävä talouden näkökulmasta on tärkeää toteuttaa Kestävän talouden ohjelma loppuun asti. Erityisen tärkeää tämä on tilanteessa,

jossa tulevien vuosien tuloihin sisältyy merkittävää epävarmuutta, mutta investointitaso on varmuudella kasvussa ja korkomenot kasvavat.

Vuoden 2023 talousarvio, vuosien 2024-2025 taloussuunnitelma ja investointisuunnitelma vuosille 2023-2027 antavat hyvän pohjan kaupungin kehittymiselle. Näin on Kestävän talouden ohjelman toimeenpanon sekä hyvän elinvoimatyön ja hyvin kehittyneen verorahoituksen ansiosta ja erilaisista yleisistä budjettiriskeistä huolimatta.

Hyvinvointialueuudistus

Sote-uudistus on Suomen historian yksi merkittävimmistä hallinnollisista uudistuksista. Hyvinvointialueiden perustamisella pyritään vastaamaan yhteiskunnan muutoksiin liittyen väestön ikääntymiseen ja palvelutarpeen kasvuun sekä syntyvyyden laskuun ja huoltosuhteen muutokseen.

Hyvinkään kaupungin sosiaali- ja terveystoimen ja pelastustoimen palvelut siirtyvät Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen vastuulle 1.1.2023 alkaen. Tämä tarkoittaa sitä, että Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän eli Keusoten, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin eli HUS:n, Etevan, Ridasjärven päihdehuoltokuntayhtymän sekä Keski-Uudenmaan pelastuslaitos -liikelaitoksen toiminnot siirtyvät hyvinvointialueen vastuulle. Lisäksi hyvinvointialueelle siirtyy myös oppilashuollon toiminta ja henkilöstö. Siirto vaiuttaa myös eräisiin tukipalveluihin.

Koska pääosin toiminnot on jo aiemmin siirretty kaupunkiorganisaatiosta erillisiin organisaatioihin, ei muutoksella ole enää tässä vaiheessa välittömiä vaikutuksia kaupunkiorganisaation hallinnollisiin tehtäviin.

Laissa on määritelty hyvinvointialueelle ja toisaalta kunnan järjestämisvastuulle kuuluvat tehtävät. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on määritelty molempien tehtäväksi siltä osin kuin tehtävä kytkeytyy kunnan/hyvinvointialueen muihin lakisääteisiin tehtäviin. Osa tehtävistä on yhteisiä, yhdyspinnoille syntyviä palveluja. Kaupungille jääviä tehtäviä ovat esimerkiksi palveluliikenne, kotouttamisen tehtävät sekä sellaiset järjestöavustukset, joilla ei rahoiteta sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita.

Uudistuksen myötä kaupungin toiminnan nettomenoista poistuu noin kaksi kolmasosaa. Verorahoitus (verotulot ja valtionosuudet) pienenevät vastaavasti. Hyvinkään kaupungin osalta uudistus ei tässä vaiheessa vaikuta olennaisesti tase-eriin. Irtainta omaisuutta, kuten ajoneuvoja, ei ole siirtyviin palveluihin nähden taseessa. Kiinteistöt säilyvät kaupungin taseessa toistaiseksi. Kaupunki vuokraa omistamiaan soten ja pelastustoimen tiloja hyvinvointialueelle vuokrasopimuksilla, joista kaupunginhallitus on päättänyt keväällä 2022. Omistajapoliittinen keskustelu siitä, haluaako kaupunki omistaa hyvinvointialueen toimintaan liittyviä tiloja vai luopua näiden omistamisesta, käydään pääosin vuoden 2023 aikana. Mikäli kaupunki päättää

omistaa tilat, toimintaan kohdistuu lakisääteinen yhtiöittämisvelvollisuus.

Sopimustoiminnan osalta uudistuksella ei ole merkittäviä vaikutuksia, sillä sopimukset on jo aiemmin siirretty pois kaupungilta.

Uudistuksessa syntyy useita yhteisesti hoidettavia tehtäviä kaupungin ja hyvinvointialueen välille. Kaupungin ja hyvinvointialueen tiivistä yhteistyötä edellyttävät erityisesti opiskeluhuollon palvelut, työllisyyspalvelut, maahanmuuttajien kotoutumisen palvelut, maankäytön ja palveluverkon suunnittelu sekä varautuminen ja ympäristöterveys.

Hyvinvointialueuudistuksen rahoitusta oikaistaan vielä vuoden 2023 jälkeen. Valtionosuuslain 57 §:ssä säädetään sote-siirtolaskelmien päivittämisestä vuoden 2022 lopullisten tilinpäätösten jälkeen. Vuoden 2023 rahoitusta määritettäessä kunnallisvero toimii niin sanottuna residuaalieränä, jolla valtion ja kuntien välinen kustannusneutraalisuus toteutetaan. Käytännössä siis siirtyvät tulot ja kustannukset asetetaan kunnallisverolla lopullisesti samalle tasolle. Kun vuonna 2023 saadaan käyttöön lopulliset tilinpäätöstiedot vuodelta 2022, siirtolaskelma päivitetään lopulliseksi. Koska kunnallisveron leikkausprosentti on jo kiinnitetty eikä sitä enää voi muuttaa, toimii tuolloin tasapainotuseränä valtionosuus. Valtionosuuslain 57 §:ssä kuvataan valtionosuuden merkitys siirtyvien tulojen ja kustannusten tasapainottajana vuodesta 2024 lähtien. Valtionosuutta vähennetään tai lisätään asukasta kohden yhtä suurella osuudella siten, että siirtyvät tulot ja kustannukset ovat tasapainossa koko maan tasolla. Vähennys tai lisäys otetaan huomioon valtionosuudessa kaikissa kunnissa asukasta kohti yhtä suurena eränä vuodesta 2024 alkaen. Vastaavasti vuoden 2023 osalta erotuksesta otetaan huomioon jälkikäteen valtionosuuden lisäyksenä tai vähennyksenä puolet vuonna 2024 ja puolet vuonna 2025.

Muut lainsäädäntömuutokset

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja alennetaan 1.8.2023 alkaen 70 milj. eurolla. Varhaiskasvatusmaksujen alennus kompensoidaan yhteisöveron kuntien jako-osuutta korottamalla.

Kunnille turvataan Ukrainasta tulevien lasten varhaiskasvatuksen järjestämisestä koituvat kustannukset. Koska kunnilla ei ole lakiperusteista velvoitetta järjestää varhaiskasvatusta turvapaikanhakijoille, paperittomille tai tilapäistä suojelua saaville, kunnille syntyviä varhaiskasvatuksen kustannuksia on tarkoitus korvata valtionavustuksella toteuman mukaisesti.

Vuonna 2023 valmistaudutaan myös kunnille mahdollisesti siirtyviin työllisyyspalvelutehtäviin. Hallituksen esitys on annettu eduskunnalle syksyllä 2022. Lain tullessa voimaan palvelujen järjestämisvastuu siirtyisi kunnille vuoden 2025 alusta.

Muutokset ja kehittämistarpeet kuntien yhteistoiminnassa, kunnan ja kuntakonsernin hallinnossa ja organisaatiossa sekä henkilöstöpolitiikassa

Hyvinvointialueuudistuksen myötä kuntien koko ja rooli muuttuu. Tämä lisää tarvetta arvioida kuntien välisen yhteistyön lisäämistä.

Myös konserniyhteisöjen osuus kaupunkikonsernin kokonaisuudesta kasvaa suhteessa pienentyneeseen kaupunkiorganisaatioon nähden. Tämä tarkoittaa sitä, että konserniyhteisöjen painoarvo kaupungille jääneiden tavoitteiden toteuttamisessa kasvaa. Samalla kasvaa myös konserniyhteisöjen riskit suhteessa pienentyneeseen emokaupungin talouden liikkumavaraan ja sopeutumiskykyyn. Näin ollen konserninäkökulma tulee korostumaan kaupungin johtamisessa. Myös siirtymävaiheeseen liittyvät kuntayhtymien purkutoimet ja omaisuusjärjestelyt ovat määräaikainen muutostekijä ja painopistealue.

Kiihtyvä eläköityminen ja pula ammattitaitoisesta työvoimasta haastaa myös Hyvinkään kaupunkia.

Kestävän talouden ohjelma 2020-2024

Kaupunginvaltuusto teki päätöksen Kestävän talouden ohjelmasta kokouksessaan 15.6.2020 (§ 44). Päätös ja ohjelma on nähtävillä kaupungin internetsivuilla osoitteessa <https://www.hyvinkaa.fi/kaupunki-jahallinto/keskushallinto/talousohjelmat/kestavan-talouden-ohjelma/>. Ohjelmalla tavoitellaan sitä, että menot ja tulot on sopeutettu yhteensopivaksi siten, että kaupunki säilyy elinvoimaisena, kehityskykyisenä ja houkuttelevana. Kaupunginvaltuusto hyväksyi Hyvinkään kaupungin kestävän talouden ohjelman kokouksessaan 15.6.2020. Ohjelma on vuosina 2020-2024 talousarviosuunnittelua ohjaava päätös, jonka toimenpiteiden toteutumista seurataan osavuosikatsauksissa ja tilinpäätöksissä.

Vuoden 2023 talousarvio pitää sisällään Kestävän talouden ohjelman mukaisia taloutta tasapainottavia uusia toimenpiteitä 1,6 milj. euron edestä ja vuosilta 2020-2022 tulevia toimenpiteitä 11,1 milj. eurolla. Yhteensä vuoden 2023 talousarvio sisältää 12,7 milj. eurolla taloutta tasapainottavia Kestävän talouden ohjelman mukaisia toimenpiteitä. Ilman ohjelmaa talousarvion ylijäämä olisi 6,6 milj. euroa.

Vuoden 2024 taloussuunnitelma sisältää uusia talouden tasapainottamistoimia 0,3 milj. eurolla.

Talousarviokirjan lopussa on erillinen liitetiedosto Kestävän talouden ohjelman seurannasta, josta käy ilmi talousarvioon sisältyvät ohjelman toimenpiteet.

Talousarvion riskit

Talousarvio perustuu laadintaprosessin aikana käytössä oleville tiedoille. Tehtyihin arvioihin sisältyy aina riskejä siitä, että toteuma on suurempi tai pienempi. Alla on esitelty joitakin riskejä ja niiden suuruusluokkaa. Arviot suuruusluokasta ovat suuntaa-antavia ja lista ei ole kattava.

Riski ja riskin luonne	Riskin suuruus
Positiivinen tai negatiivinen riski: Talouden, ansiotulojen ja verotulojen kehittyminen heikommin tai paremmin. Arvio koskee tulovero- ja yhteisöverokeritymää. Talouskehityksen heiketessä todennäköisyys negatiiviselle kehitykselle kasvaa. Kertaluonteinen tai pysyvä.	6 M€ positiivinen tai negatiivinen
Positiivinen riski: Arvioitua suuremmat myyntivoitot Muun tonttikaupan jatkuessa hyvänä kaupunki saisi myytyä palvelutuotannon käytöstä poistuneita kiinteistöjä tai sote-yhteisöjen purku tuottaa myyntivoittokirjauksia. Kertaluonteinen.	2 M€
Positiivinen tai negatiivinen riski: työllisyyskehitys Työmarkkinatuen kuntaosuuksien kehitys. Kertaluonteinen.	0,4 M€ positiivinen tai negatiivinen
Negatiivinen riski: Sosiaali- ja terveysmenojen ylittyminen vuonna 2022. Vaikutus vuoteen 2022 ja pysyvä vaikutusvuoden 2023 jälkeisiin valtiosuuksiin. Pysyvä.	6 M€
Negatiivinen riski: palkkakehitys Joko sopimusten tai palkkaliukumien kautta. Pysyvä.	0,5 M€
Negatiivinen riski: hintojen kasvun jatkuminen tai korkojen nousu Energian ja lämmityksen sekä elintarvikkeiden hintojen kasvu erityisesti. Pysyvä.	1,5 M€
Negatiivinen riski: pandemian ja niihin liittyvien rajoitusten paluu Vaikutus sivistystoimeen, ateria- ja puhautuspalveluihin ja eräisiin yhtiöihin. Kertaluonteinen.	1 M€

TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ

19,3 milj. €
TA 2023

VERORAHOTUS

-153,0 milj. €
TA 2023/TP 2021

TOIMINTAKATE

+153,4 milj. €
TA 2023/TP 2021

Henkilöstö

Vuoden 2023 talousarviossa henkilöstömenot ovat 83,1 milj. euroa. Vuoden 2022 muutettuun talousarvioon nähden henkilöstömenot kasvavat 1,9 milj. euroa.

Kevään 2022 sopimusratkaisun 2022-2025 mukainen yleiskorotus 1.6.2022 lukien on 2,0 % ja järjestelyerä 1.10.2022 lukien 0,5 %. 1.6.2023 lukien yleiskorotus on 1,5 % ja paikallinen järjestelyerä 0,4 %. Vastaavat korotukset on sovittu maksettavaksi myös 1.6.2024 lukien. Vuosien 2023 ja 2024 sopimuskorotuksiin liittyy ns. perälauta eli jos verrokialojen kustannusvaikutukset ylittävät kunta-alalle sovitun 1,9 %, niin ylimenevä osuus lisätään yleiskorotuksena (70 %) ja paikallisena järjestelyeränä (30 %).

Osana sopimusratkaisua on sovittu palkkarakenteita ja palkkausjärjestelmiä koskevasta kehittämisohjelmasta vuosille 2023-2027. Kehittämisohjelmassa pyritään muun muassa paikallisten järjestelyerien avulla parantamaan työvoiman saatavuutta. 1.6.2023 lukien paikallinen järjestelyerä on 1,2 % palkkasummasta ja tuleville vuosille määrät vaihtelevat 0,8 % ja 1,2 % välillä.

Sopimusratkaisun mukaisten palkankorotusvarausten lisäksi talousarviossa on varattu keskitetysti mahdollisiin palkkausrakenteen uudistamiseen liittyviin kustannuksiin.

Vuonna 2023 tulee voimaan uusi tasausmaksu, joka jaetaan kuntien ja hyvinvointialueiden osuuksiin. Tasausmaksulla korvataan aiempi eläkemenoperusteinen maksu, joka poistuu vuoden 2023 alussa. Eläkemenoperusteista maksua on maksettu Kevan jäsenyhteisöjen kesken sen perusteella, kuinka paljon maksussa olevista eläkkeistä on karttunut kunkin jäsenyhteisön palveluksessa ennen vuotta 2005 tehdystä työstä. Tasausmaksun suuruus on noin 2,5 milj. euroa ja sen kustannus on talousarviossa Konsernipalveluiden ja hallinnon toimialalla (pl. Hyvinkään Vesi, jonka osuus sisältyy Veden talousarviolukuihin). Aiemmin eläkemenoperusteinen maksu oli kohdennettu jo talousarviossa eri toimialoille aiheuttamisperiaatteen mukaan.

Henkilöstömäärän arvioidaan kasvavan kaupunkitasolla 54,5 henkilöllä vuoden 2022 talousarvioon suunnitellusta henkilöstömäärästä. Henkilöstömäärän kasvusta merkittävä osa kohdentuu sivistystoimeen.

Henkilöstömenot, 1000 €	TP 2021	MTA 2022	TA 2023
Päätöksenteko	3 377	3 087	1 174
Konsernipalvelut ja hallinto	4 800	5 553	8 562
Sivistystoimi	53 877	55 262	56 303
Tekniikka ja ympäristö	14 586	15 191	14 808
Hyvinkään Vesi	1 967	2 110	2 268
Yhteensä	78 607	81 204	83 114

Toimiala/palvelualue	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos
Päätöksenteko	2	2	2	0
Konsernipalvelut ja hallinto	67	76	85	9
Elinvoima	26	25	31	6
Henkilöstö	16	18	19	1
Talous	15	18	19	1
Demokratia ja johdon tuki	10	15	16	1
Sivistystoimi	1164	1106,5	1143	36,5
Hallinto ja kehittäminen	6	7	6	-1
Varhaiskasvatuspalvelut	441	423	433	10
Perusopetus	554	516	543	27
Yleissivistävä koulutus	71	69	71	2
Kulttuuri ja hyvinvointi	92	91,5	90	-1,5
Tekniikka ja ympäristö	326	317,5	322,5	5
Hallinto ja kehittäminen	7	9	7	-2
Tekninen keskus	248	235	235	0
Tilakeskus	49	50	55	5
Ympäristökeskus	22	23,5	25,5	2
Hyvinkään Vesi	32	36	40	4
Yhteensä	1591	1538	1592,5	54,5

Sitovuus ja täytäntöönpano-ohjeet

Yleistä

Talousarvio sisältää kaupungin strategian ja siitä johdetut toimialoitteiset valtuuston hyväksymät sitovat tavoitteet sekä euromääräiset resurssit eri toimialoille.

Kuntalain 110 § säätelee talousarvion käsittelyä, hyväksymistä, velvoittavuutta, sisältöä ja rakennetta sekä talousarvioperiaatteita.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvio sitoo kunnan toimielimiä ja henkilöstöä ja on samalla näiden valvonnan väline. Talousarvion muutoksista päättää valtuusto.

Kuntalain 110 §:n 3 momentin mukaan kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Kuntarakennelaisissa tarkoitettujen uuden kunnan alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa kuntajaon muutoksen voimaantulosta. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Alijäämän kattamisvelvoite koskee myös kuntayhtymiä.

Talousarvion tuloslaskelmaosa ja rahoitusosa toimivat kunnan kokonaistalouden ohjausvälineinä. Tuloslaskelmassa esitetään kokonaistalous jaettuna varsinaisen toiminnan menoihin ja tuloihin, verotuloihin, valtionosuuksiin, rahoituseriin ja suunnitelman mukaisiin poistoihin. Toiminnan menokehitys tulee sopeuttaa keskeisten tuloerien kehitykseen. Rahoitusosassa osoitetaan, miten kunnan menot varsinaisen toiminnan ja investointien osalta rahoitetaan.

Talousarvion käyttötalousosa ja investointiosa toimivat toiminnan ohjauksen välineinä.

Talousarvion 2023 sitovuudet

Talousarvion valtuustoon nähden sitovat tavoitteet on esitetty talousarviokirjan yleisperusteluosassa. Valtuuston hyväksymä sitova tavoite sitoo myös toimielimiä ja henkilöstöä samoin kuin määräraha. Toimiala voi lisäksi asettaa itselleen muitakin tavoitteita. Liitteenä on lautakuntien hyväksymät lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet vuodelle 2023. Palvelualuekohtaisesti on talousarviossa lisäksi määrärahojen muutoksiin liittyvää perustelutekstiä ja suoritetieto, jotka ovat luonteeltaan informatiivisia.

Tavoitteet ovat osa talousarviota, jota kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa noudatetaan. Tavoitteisto tulee pitää ajan tasalla myös määrärahojen ja tuloarvioiden mahdollisesti muuttuessa.

Kuntalain mukaan talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha on valtuuston toimitelmille/palvelualueelle antama euromäärältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuutus varojen käyttämiseen. Tuloarvio on valtuuston toimitelmille/palvelualueelle asettama tulotavoite. Näiden erotus on toimintakate (nettomeno tai -tulo).

Käyttötalousosan määrärahojen ja tuloarvioiden yleissitovuutena kaupunginvaltuustoon nähden on palvelualueen toimintakate eli määrärahan ja tuloarvion erotus. Määrärahaan ja tuloarvioon sisältyvät ns. sisäisen laskutuksen kautta kirjattavat sisäiset ostot ostajapuolelle ja myynnit myyvälle puolelle. Määrärahan ulkopuolella ovat suunnitelman mukaiset poistot ja vyörytyserät.

Tekniikan ja ympäristön toimialan sisällä on kaksi kohderahoitteista yksikköä, Ateria- ja puhtauspalvelut sekä Tilakeskus. Ateria- ja puhtauspalveluiden sitovuustasona on toimintakate. Tilakeskuksen sitovuutena on tulos. Tulokseen sisältyvät suunnitelmapoistot. Näiden yksikköjen osalta on talousarviokirjassa erikseen esitetty yhdistetty tuloslaskelma erotettuna budjettirahoitteisista yksiköistä.

Nuorten kesätyöllistämiseen kaupungille varattu määräraha on varattu Elinvoiman palvelualueen talousarvioon. Lisäksi Elinvoiman talousarvioon on varattu määräraha nuorten työllistämistä tukevaan kesätyöseteliin, jonka avulla edistetään nuorten kesätyöllistymistä yksityiselle sektorille.

Tuloslaskelmaosassa sitovia eriä kaupunginvaltuustoon nähden ovat verotulot, valtionosuudet sekä rahoitustuottojen ja -kulujen netto.

Investointiosan sitovuutena on investointimenojen ja -tulojen välinen erotus investointityypeittäin.

Investointiosassa käsitellään vain poistonalaiset eli aktivoitavat hankintamenot. Aktivoinnin raja on 10 000 euroa sekä rakennuksissa ja rakennelmissa 30.000 euroa, jota suuremmat käyttöömaisuushankinnat, ensikertainen kalustaminen ja osakkeiden ja osuuksien hankinta, käsitellään investointiosassa. Käyttöömaisuuskirjanpidosta on ohjeistettu tarkemmin kaupungin talouspalveluiden toimintaohjeessa numero 7.

Rakennusten osalta sitovuus on hankekohtainen. **Muut rakennukset** -ryhmä tulkitaan tässä yhdeksi hankkeeksi. Teknisellä lautakunnalla on oikeus tehdä määrärahasiirtoja hankkeiden välillä edellytyksellä, että hankkeen laajuus ei oleellisesti muutu (enintään 10 % kustannusarviosta). Muut rakennukset -ryhmässä Teknisellä lautakunnalla on lupa sitoa talousarviovuotta edeltävänä vuonna seuraavan vuoden määrärahasta enintään 500 000 euroa peruskorjausinvestointihankkeiden kilpailutusta varten.

Kiinteiden rakenteiden ja laitteiden liikunta- ja ulkoilualueiden kokonaismääräraha sitoo kulttuuri- ja hyvinvointilautakuntaa ja muun julkisen käyttöömaisuuden kokonaismääräraha teknistä lautakuntaa. Kunnallistekniikan osalta

teknisellä keskuksella on lupa sitoa talousarviovuotta edeltävänä vuonna seuraavan vuoden määrärahaa 30 % kunnallisteknisten töiden kilpailutusta varten.

Elinkeino- ja asuntopoliittisten tonttien myynnin sekä niiden kunnallistekniikan ja vesihuollon rakentamisesta on erilliset määräraha- ja tulovaraukset, joiden käytöstä päättää kaupunginhallitus.

Koneiden ja kaluston määräraha sekä maaperä- ja vesivahinkojen määräraha on sitova yhdessä ko. toimialan käyttötalouden toimintakatteen kanssa. Kalustojen ja koneiden hankinnan suunnitteluvaiheessa ei ole välttämättä vielä tiedossa, täytyykö aktiivoinnin raja vai ei. Määrärahasiirtovaltuus investointi- ja käyttötalouden kesken on tältä osin ao. lautakunnalla ja se tulee tehdä heti tarpeen ilmetyä talousarviovuoden aikana toteutuneiden kulujen mukaan. Päätös toimitetaan tiedoksi talouspalveluille. Rakennusten ensikertaisen kalustamisen määräraha on kuitenkin kaupunginvaltuustoon nähden sitova.

Aineettoman omaisuudessa ja sijoituksissa nimettyjen kohteiden määrarahat ovat kaupunginvaltuustoon nähden sitovia. Mahdollisen varauksen käytöstä päättää kaupunginhallitus.

Rahoituslaskelmaosassa valtuustoon nähden sitovia eriä ovat antolainauksen muutokset, joka muodostuu antolainasaamisten lisäysten ja vähennysten erotuksesta sekä lainakannan muutokset, joka muodostuu lainojen lisäysten ja vähennysten erotuksesta.

Kaupungin tuloslaskelma ja rahoituslaskelma ovat sitovia ilman liikelaitosta. Liikelaitoksen laskelmat esitetään erillisinä. Laskelmat sisältävät sekä ulkoiset että sisäiset erät.

Hyvinkään Veden sidotun oman pääoman korko kaupungille on 5,8 %.

Ns. sosiaaliseen luototukseen saa olla sidottuna kaupungin varoja enintään 100 000 euroa. Uusia sosiaalisia luottoja kaupunki ei myönnä.

Lainanottoa koskevat rajoitukset

Voimassa olevan hallintosäännön II osan 6:n luvun 29 §:ssä määritellään kaupunginhallituksen päätösvalta. Kaupunginhallitus päättää kaupunginvaltuuston hyväksymissä rajoissa talousarviolainojen ottamista, lainojen takaisinmaksua ja lainaehtojen muuttamista koskevat asiat.

Taloudellisen tilanteen sen salliessa talousarvioon merkitty pitkäaikaisten lainojen muutos voidaan alittaa tai korvata markkinatilanteesta riippuen lyhytaikaisella luotolla. Olemassa olevia pitkäaikaisia luottoja voidaan vaihtaa lainaehdoiltaan edullisempiin ylittäen rahoituslaskelmaan merkitty pitkäaikaisten lainojen lyhennysten ja lisäysten määrä.

Konsernipalvelut ja -hallinto -toimialan toimintasäännön mukaan talousjohtaja päättää tilapäisluoton ottamisesta rahalaitoksista tai tytäryhtiön maksuvalmiuden niin sal-

liessa tytäryhtiöltä kaupungin maksuvalmiuden turvaamiseksi kaupunginvaltuuston vuosittain talousarvion yhteydessä vahvistaman enimmäismäärän puitteissa ja kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Lyhytaikaista luottoa saa olla enimmillään 90 000 000 euroa, joka voi olla kuntatodistuksia, shekkilimiittiä tai muuta lyhytaikaista luottoa. Enimmäisrajaan eivät sisälly konsernin sisällä välitetyt luotot eivätkä pitkäaikaisten lainojen lyhennyksiä vastaan lyhytaikaisiin luottoihin kirjatut osuudet.

Käyttösuunnitelmat

Talousarviokirjassa tavoitteet, määrarahat, tuloarviot ja toimintakatteet on esitetty sitovina palvelualueetasolla. Lisäksi käyttösuunnitelmassa toimintamäärärahat on esitetty palveluyksiköittäin lisäinformaationa.

Lautakunnat ja kaupunginhallitus päättävät talousarvion käyttösuunnitelmasta sekä investointien käyttösuunnitelmasta palveluysikkötasolla. Tässä yhteydessä toimielimet myös hyväksyvät sitovista tavoitteista johdetut alemman tason tavoitteet eri palvelualueiden noudatettaviksi.

Palveluysikköä alemman tason tavoitteet ja käyttösuunnitelmat hyväksyy viranhaltija toimielimen hyväksymien valtuuksien mukaisesti.

Käyttösuunnitelman palvelualuekohtaisen toimintakatteen tulee vastata eurolleen valtuuston hyväksymää toimintakattetta.

Tilivelvollisten määrittely

Tarkastuslautakunta on alun alkaen määritellyt tilivelvolliset viranhaltijat. Tilivelvollisten luetteloa on tarkistettu organisaatiomuutoksia vastaavasti. Tilivelvolliset määritellään kunkin vuoden talousarvion yhteydessä. Kuntalain tulokintateoksen (Harjula-Prättälä 2015 s. 821) mukaan tilivelvollisten luettelon hyväksyminen kuuluu valtuustolle.

Tilivelvollisten määrittelyminen liittyy sisäisen valvonnan ketjun varmistamiseen. Tilivelvolliset on määriteltävä mm. siksi, että valtuuston vastuuvapauslausunto tilinpäätöksestä kohdistuu tilivelvollisiin. Tilivelvollisuus merkitsee sitä, että tilivelvollisen toiminta tulee valtuuston arvioitavaksi. Näin ollen tilivelvolliseen voidaan kohdistaa tilintarkastuskertomuksessa muistutus ja tilivelvolliselle voidaan myöntää vastuuvapaus.

Kuntalain 125 §:n mukaisesti **tilivelvollinen on kunnan toimielimen jäsen ja kunnan palveluksessa oleva henkilö, joka toimii kunnan johtavassa tehtävässä tai sellaiseen rinnastettavissa vastuullisessa tehtävässä.** Valtuutetut eivät ole tilivelvollisia, mutta kunnan muiden toimielinten jäsenet ovat.

Tilivelvollisuus ei tuo esimerkiksi viranhaltijalle mitään selaista vastuuta, joka ei kuuluisi hänelle hänen asemansa perusteella muutoinkin - esimiehenä, laskujen hyväksyjänä tai määrärahojen käytöstä päättävänä viranhaltijana. Vaikka päätöksentekovaltaa delegoidaan organisaation alemmille tasoille, tilivelvolliset viranhaltijat eivät vapaudu alaistensa

toimintaa koskevasta valvontavastuusta. Valvontavastuu koskee sekä toimintaa että taloutta.

Vuoden 2023 talousarvion osalta tilivelvolliset viranhaltijat määritellään seuraavasti:

Toimielin/Palvelualue	Tilivelvollinen viranhaltija
Tarkastuslautakunta	tarkastussihteeri
Keskusvaalilautakunta	hallintojohtaja
Kaupunginhallitus	kaupunginjohtaja
Demokratia ja johdon tuki	toimialajohtaja
Talous	talousjohtaja
Henkilöstö	henkilöstöjohtaja
Elinvoima	kaupunkikehitysjohtaja
Henkilöstöjaosto	henkilöstöjohtaja
Kehittämisaosto	kaupunginjohtaja
Opetuslautakunta	sivistystoimenjohtaja
Sivistystoimen hallinto ja kehittäminen	sivistystoimenjohtaja
Perusopetus	perusopetuksen johtaja
Yleissivistävä koulutus	sivistystoimenjohtaja
Varhaiskasvatuspalvelut	varhaiskasvatuksen johtaja
Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta	kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja
Tekninen lautakunta	tekniikan ja ympäristön toimialajohtaja
Toimialan hallinto ja kehittäminen	tekniikan ja ympäristön toimialajohtaja
Tekninen keskus	tekniikan johtaja
Tilakeskus	kiinteistöjohtaja
Ympäristölautakunta	ympäristötoimenjohtaja
Ympäristökeskus	ympäristötoimenjohtaja
Hyvinkään veden johtokunta	vesihuoltojohtaja
Investointiosa	
Maa- ja vesialueet (kaupunginhallitus)	kaupunginjohtaja
Rakennukset (tekniinen lautakunta)	kiinteistöjohtaja
Kiinteät rakenteet ja laitteet	kaupunginjohtaja
Kunnallistekniikka	tekniikan johtaja
Urheilu- ja ulkoilualueet	kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja
Koneet ja kalusto	
Kaupunginhallitus	kaupunginjohtaja
Opetustoimi	sivistystoimenjohtaja
Kulttuuri ja vapaa-aika	kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja
Sosiaali- ja terveystalot	talousjohtaja
Tekniikka ja ympäristö	tekniikan ja ympäristön toimialajohtaja
Aineettomat hyödykkeet (kaupunginhallitus)	kaupunginjohtaja
Sijoitukset (kaupunginhallitus)	kaupunginjohtaja
Vesihuolto	vesihuoltojohtaja
Rahoitusosa	talousjohtaja

Talousarviomuutokset

Sitoviin eriin talousarviovuoden aikana tulevista muutoksista päättää kaupunginvaltuusto. Muutokset voivat koskea määrärahaa, tuloarviota tai tavoitteita. Muutosta haetaan osavuositarkastusten yhteydessä muutostarpeen tultua tietoon tai vuoden lopulla niin, että se voidaan käsitellä joulukuun kaupunginvaltuustossa. Toimielimen, jossa on useita palvelualueita, tulee etsiä ensin mahdollisuudet kattaa ylitystarve toimialan sisällä määrärahasiirtoina. Seuraavalle vuodelle jäävät määrärahaylitykset käsitellään ylityksinä ja niille haetaan ylitysoikeus, jonka yhteydessä niistä annetaan selvitykset kaupunginvaltuustolle. Ylitysoikeuskäsittelyyn lähdetään vain, mikäli ylitys on sitovaan määrärahaan nähden niin huomattava, että se on syytä käsitellä erikseen ennen tilinpäätöksen hyväksymistä.

Määrärahasiirroista sitovien palvelualueiden välillä päättää valtuusto, lukuun ottamatta Päätöksenteon tai Konsernipalvelut ja -hallinto toimialan määrärahojen siirtoa kaupungin toimialojen välillä, josta päättää kaupunginhallitus. Esityksissä määräraha/tuloarviosiirroista tulee riittävän selkeästi mainita palvelualueet ja palveluyksikkö, josta siirretään ja minne siirretään. Kaupunginvaltuuston tai -hallituksen päätöksen jälkeen tulee lisäksi toimittaa Talouspalvelut -yksikköön yksityiskohtainen, meno/tulotilikohtainen erittely siirrettävästä summasta muutoksen kirjaamista varten. Määrärahasiirtoja ei enää tilikauden jälkeen voi tehdä.

Mikäli palveluyksikkö- tai tätä alemmalla tasolla halutaan tehdä määrärahasiirtoja talousarviossa talousarviovuoden aikana, näistä päättää käyttösunnitelman hyväksynyt toimielin/viranhaltija. Siirtojen kirjaamista varten talousarvioon tulee päätös sekä yksityiskohtainen meno/tulotilikohtainen erittely toimittaa talouspalveluiden Talouspalvelut -yksikköön.

Taloutta koskevat säännöt ja ohjeet

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt hallintosäännön 10.12.2018 ja on päivittänyt tätä edellisen kerran 23.8.2021. Hyväksytyssä hallintosäännössä on myös kunnan taloudenhoitoa säätelevä osa III. Tämän säännön lisäksi toimintaohjeina on toimielimen tai viranhaltijan päätöksin hyväksytty noudatettavaksi konserniohjeen (2021), sisäisen valvonnan toimintaohjeen (2003), kokonaiskustannusten muodostuminen hinnoittelussa (2012), irtaimistokirjanpidon ohjeet (2011), käyttöomaisuuden ohjeen (2011), rahasaatavien laskutus- ja perintäohjeen (2011), ostolaskujen käsittelyohjeen (2011), alitilittäjien ohjeet (2010), urakoiden, maa-aineslupien yms. vakuudet (2010), hankinta- ja sopimusohjeen (2017) ja hyvä hallinto- ja johtamistapa kaupunkikonsernissa (2021).

Kaupungin hallintosäännössä on yleiset ohjeet talousarvion yleisestä täytäntöönpanosta, laskujen ja maksuasiakirjojen hyväksymisestä, talousarvion muutoksista, poistosuunnitelman hyväksymisestä, rahatoimen hoitamisesta, maksujen määräämisestä sekä riskienhallinnasta.

Arvonlisävero

Talousarvion laadintahetkellä on voimassa Verohallinnon "[Kuntien ja hyvinvointialueiden arvonlisäverotusohje](#)" VH/6048/00.01.00/2021.

Arvonlisäveron verokannat ovat 24 %, 14 % ja 10 %. Lisäksi kunta saa laskennallisen 5 %:n palautuksen verottomista terveyden- ja sairaanhoitoon sekä sosiaalihuoltoon liittyvistä hankinnoista sekä tällaisen toiminnan harjoittajalle myönnetystä avustuksesta.

Kunnan toiminnat jakautuvat verolliseen ja verottomaan toimintaan. Merkittävä osa kuuluu verottomiin palveluihin. Arvonlisävero saadaan palautuksena verottomassa toiminnassa ja verollisessa toiminnassa arvonlisävero saadaan vähentää. Verollisen toiminnan myyntihintaan tulee lisätä verokannan mukainen arvonlisävero, joka tilitetään valtiolle.

Toimialojen määrärahat ja tuloarviot ovat talousarviossa ilman arvonlisäveroa.

Poikkeuksena verottomuuteen on henkilökunnan lahjat ja edustusmenojen käsittely. Edustusmenoihin ja lahjoihin sisältyvä arvonlisävero ei ole palautus- eikä vähennyskelpoinen, vaan meno käsitellään bruttoperusteisesti.

Edustusmenot

Edustaminen kohdistuu yleensä tiettyyn ennalta määrättyyn tahoon, tiettyyn asiakkaaseen, joihinkin henkilöpiireihin tai yritykseen ja kunnan ulkopuoliseen tahoon. Edustusmenoja eivät ole työtehtäviin liittyvät kokous- ja neuvottelumenot ja koulutustilaisuudet eikä henkilöstölle kohdennetut merkkipäivä- tai esimerkiksi pikkujoulutilaisuuden menot.

Tarjoilu-, edustus- ja suhdetoimintalaskujen varmentaminen:

Tarjoilu ym. laskut tulee varmentaa siten, että verottaja tai muu viranomaisellinen voi niistä selkeästi todeta, onko kyseessä edustusmeno vai työtoimintaan liittyvä kulu. Tositteessa tulee näkyä tilaisuuden nimi ja tarkoitus sekä tilaisuudessa läsnäolleet henkilöt joko nimeltä tai ryhmän nimenä. Laskun hyväksyjän/asiatarkastajan tulee merkitä tositteeseen, onko kyseessä edustus/työkokous.

Valtionosuuksien hakeminen

Rahoitusosan valtionosuudet jaetaan peruspalvelujen valtionosuuteen ja opetus- ja kulttuuritoimen muuhun valtionosuuteen. Ne ovat yleiskatteisia tuloja varsinaisen toiminnan menojen kattamiseen.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden laskemisen perusteina (valtionosuusperusteet) käytetään:

- yleisen osan määräytymisperusteita;
- sosiaali- ja terveydenhuollon laskennallisia kustannuksia;
- esi- ja perusopetuksen sekä yleisten kirjastojen laskennallisia kustannuksia;

- taiteen perusopetuksen ja yleisen kulttuuritoimen määräytymisperusteita; sekä
- erityisen harvan asutuksen, saaristokunnan sekä saamelaisen kotiseutualueen kunnan lisäosien määräytymisperusteita.

Osana kunnan peruspalvelujen valtionosuutta otetaan huomioon myös laskennallisiin verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus sisältää mm. lukioiden, ammatillisten koulujen sekä liikunnan, kulttuuritoimen ja nuorisotyön valtionosuudet.

Valtionosuuden tarkastaminen ja oikaisuvaatimuksen tekeminen yleiskatteisista valtionosuuksista kuuluu kaupunginhallitukselle.

Erilliset valtionavustukset toimialoilla erilaisiin hankkeisiin ja projekteihin kirjataan ko. toimialan tuloksi, jolloin tuloja voidaan käyttää toimintamenojen katteeksi.

Investointien perustamiskustannusten valtionavustusten hakemisesta ja selvityksistä vastaa se toimiala, jonka alaisesta hankkeesta on kysymys. Valtionavustus kirjataan ko. hankkeen rahoitusosuudeksi jaksotettuna investoinnin toteutumisen mukaan. Tilakeskus valvoo rakennushankkeiden valtionlainojen ja -avustusten hakemista.

Sisäinen laskutus – kustannusten kohdentaminen

Sisäisen laskutuksen tavoitteena on kustannusten kohdentaminen aiheuttamisperiaatteen mukaan. Laskutuksen kohteena oleva palvelutoiminta tulee olla säännöllistä ja toistuvaa. **Yksittäisiä palvelutapahtumia kaupungin eri yksikköjen välillä ei laskuteta.**

Sisäisen palvelutoiminnan laskutushinnan määräytyminen on ohjeistettu 'Tuotteiden ja palvelujen kokonaiskustannusten muodostuminen ja hinnoittelu sisäistä ja ulkoista myyntiä varten'.

Sisäisessä myynnissä ei saa muodostua katetta. Mikäli vuoden mittaan näyttää, että katetta syntyy, tulee hinnat tarkistaa sen estämiseksi. Sisäisen palvelutoiminnan hinnat vahvistetaan vuosittain kaupunginhallituksessa kesäkuun loppuun mennessä seuraavan vuoden talousarviota varten. Vuoden aikana tehtävät tarkistukset sisäisiin hintoihin tulee tehdä osavuositarkistusten yhteydessä, jolloin hintamuutosten mahdollisesti aiheuttamat talousarviomuutokset voidaan käsitellä samassa yhteydessä.

Tekninen lautakunta tekee esityksen sisäisistä vuokrista kaupunginhallitukselle, joka vahvistaa myös sisäisten vuokrien laskentaperiaatteet.

Toiminta markkinoilla (Kuntalaki, 15 luku)

Kaupungin yksiköt eivät lähtökohtaisesti harjoita taloudellista toimintaa kilpailuilla markkinoilla. Oman tuotannon palvelujen ja tuotteiden myynti kaupungin ulkopuolisille markkinoille on mahdollista vain lainsäädännön määrittelemissä tilanteissa. Mikäli myynti kaupungin ulkopuolelle on lain mukaan mahdollista, on hinnoittelu tehtävä

markkina-perusteisesti ja on varmistettava toiminnan ja taloushallinnon läpinäkyvyys.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto on linjannut markkinaperusteista hinnoittelua, ks [Suuntaviivat markkinaperusteisesta hinnoittelusta – käytännön arviointiperiaatteet – Kilpailu- ja kuluttajavirasto \(kkv.fi\)](#)

Hinnoittelussa palvelujen myynti markkinoille tulee huomioida seuraavat, osittain toisiaan täydentävät asiat:

- Markkinoille myytävien palvelujen hintojen tulee kattaa kaikki niiden tuotannon aiheuttamat kustannukset:
 - toimintaan kohdistetaan aiheuttamisperiaatteen mukaan kaikki sen aiheuttamat kustannukset, myös hallinnon vyörytykset
 - markkinoille suuntautuva toiminta ei saa olla tappiollista ja tämä pitää voida todentaa sekä suunnittelu- että seuranta-vaiheessa
 - tuotannon aiheuttamien kustannusten lisäksi ulkoisten palvelujen hintaan lasketaan sisälle 4,0 % lisä, joka heijastelee kohtuullista tavoitettua tuottoa

Projektiseuranta ja rekisterin perustaminen

Toimialojen tulee pitää rekisteriä projekteista, joihin saadaan ulkopuolista rahoitusta ja tallentaa rekisteri yhteiseen hakemistoon. Projekteista tulee merkitä seuraavat tiedot:

- Toimiala
- Projektin nimi
- Projektin vastuuhenkilö
 - Projektin toteutusaika
 - Projektin kustannusarvio, rahoitus ja niitä koskevat päätökset
 - Maksatuspäätökset/tilitysaikataulu
 - Projektin raportointitapa
 - Projektin yhteystiedot

Projektien käynnistämiseen, ohjaukseen ja kustannuseurantaan on laadittu erillinen talousosaston toimintaohje (ohje nro 5, päivitys 2011).

Talousarvion seuranta ja raportointi

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvion ja tunnuslukujen seuranta tulee olla jatkuvaa ja se on osa toiminnan ja talouden ohjausta johtamisessa.

Lautakuntien ja kaupunkikonserniin kuuluvien merkittävien tytäryhtiöiden tulee raportoida toiminnastaan ja talouden kehittymisestä puolivuositteittäin kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle. Näissä katsauksissa informoidaan toimialan olennaisista tapahtumista sekä selvitetään tavoitteiden, tunnuslukujen ja talousarvion toteutumista. Merkittävistä poikkeamista tulee erikseen tehdä selkoa ja raportoida niistä korjaustoimenpiteistä, joihin ryhdytään talousarviossa pysymiseksi ja erityisesti selvittää ylitysuhan kohteena olevat toiminnat, ylitysten syyt ja mahdollisuudet päästä talousarvioon tai vähentää ylityksen määrää.

Sitovien tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan säännöllisesti

Taloudesta raportoidaan kaupunginvaltuustolle neljännesvuosittain. Tammi-maaliskuun ja tammi-syyskuun raportit ovat kuukausiraportin kaltaisia kevyempiä raportteja ja kattavampi osavuosikatsaus laaditaan ajalta 1.1 - 30.6. Viimeinen osavuosikatsaus on yhtä kuin toimintakertomus koko vuoden toiminnasta. Osavuosikatsauksen lisäksi talouspalvelut raportoi kaupunginhallitukselle myös välikuukausina talouden toteutumisesta ja olennaisista tapahtumista siinä määrin kuin raportointi on tarkoituksenmukaista.

h

Valtuustotason sitovat tavoitteet

Talousarvion sitovat toiminnalliset tavoitteet

Talousarvio käsittää talouden ja toiminnan tavoitteet. Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteuttavat pelikirjaa eli kaupunkistrategiaa. Pelikirjan toteuttamiseksi toiminnalliset talousarviotavoitteet jaotellaan kärkihanketavoitteisiin, tukipilaritavoitteisiin ja tavoitteisiin, jotka liittyvät kehittyviin palveluihin ja rakennuudistusten hallintaan.

Strategiatyö on pitkäjänteistä ja sen vaikutukset nähdään vuosien ja vuosikymmenten aikana. Strategiatyön vaikutavuutta mitataan strategisten kärkien mukaan jaotelluilla mittareilla. Tulevalla strategiakaudella 2023 – 2027 strategiatyön vaikuttavuutta seurataan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä seuraavilla mittareilla.

Minä, me ja Hyvinkää -kärki:

- Koettu yksinäisyys, ikäryhmittäin
- Peruskoulun päättötodistuksen saaneet
- Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17-24-vuotiaat
- Aktiivisesti yhteisölliseen toimintaan osallistuvat 65 vuotta täyttäneet

Houkutteleva Hyvinkää -kärki

- Kuntien välinen nettomuutto
- Valmistuneet asunnot
- Turvallista asua ja elää (Muuttohalukkuus -tutkimus)
- Hyvinkään tunnettuus
- CO2 -päästöt

Yhteisellä yritysten kanssa -kärki

- Yrityskanta
- Yrittäjämäärä (Kuntien imago -tutkimus)
- Työpaikkaomavaraisuusaste
- Työpaikat
- Työikäisten (25-64v.) määrä
- Työttömyysaste
- Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä
- Yli vuoden työttömänä olleiden määrä
- Toisen ja korkea-asteen opiskelupaikat
- Keskustan elinvoimaluku
- Kaupungin yhteisöverotuoton ja kaupunkilaisten yhteisen lasketun palkkatulon summa

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2023

Kärkihanketavoitteet

Meidän Hyvinkää

Kärkihankkeen vastuhenkilö on hyvinvointipäällikkö

Päämäärä	Vuositaloite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2023	Vastuhenkilö
Yhteisöllisyyden edistäminen	Yhteisöllisyyden uusia muotoja ja edistämistä käsittelevän tilaisuuden järjestäminen.	Yhteisöllisyyden vahvistamisen teemaan liittyvä tilaisuus tai tapahtumien sarja järjestetty vuoden 2023 aikana.	Hyvinvointipäällikkö

Monimuotoinen asuminen ja elinvoimaiset kylät

Kärkihankkeen vastuhenkilö on kaupungingeodeetti.

Päämäärä	Vuositaloite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2023	Vastuhenkilö
Monipuolisen asumisen edistäminen	Hangonsillan seuraavan asuinalueen (1B) asuntorakentaminen aloitetaan.	Ensimmäisen kerrostalokohteen rakennustyöt ovat käynnistyneet.	Kaupungingeodeetti
Monipuolisen asumisen edistäminen	Sveitsin asuinalueen suunnittelu etenee.	Osa-alueen asemakaava on ehdotusvaiheessa.	Kaavoituspäällikkö
Monipuolisen asumisen edistäminen (Kaupunginvaltuusto lisännyt tavoitteen kokouksessaan 14.11.2022 § 85)	Hyvinkään tunnettuus kaupunkina, jossa voi asua ja yrittää maaseutumaisessa luonnonläheisessä ympäristössä lähellä kaupunginpalveluita, paranee.	Laaditaan yhteistyössä kylien kanssa "Asu maalla kaupungissa -ohjelma", jolla kylien tunnettuutta ja elinvoimaa parannetaan.	Kaupunginjohtaja

Aktiivinen elämyskaupunki

Kärkihankkeen vastuhenkilö on kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja.

Päämäärä	Vuositaloite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2023	Vastuhenkilö
Luontomatkailun ja retkeilyn edistäminen	Uusin alueen yleissuunnitelman laadinta ja sen liittäminen lähialueisiin.	Yleissuunnitelma on laadittu vuoden 2023 aikana. Suunnitelman laadinta on tehty vuorovaikutuksessa kuntalaisten ja alueella toimivien muiden tahojen kanssa.	Kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja
Kaupungin elinvoiman vahvistaminen	Suurten ankkuritapahtumien vakiinnuttaminen yhteistyössä sopimuskumppaneiden kanssa	Kumppaneilta saatu palaute kaupungin toimista on myönteistä. Kaupunki hyödyntää tapahtumia omassa edunvalvonnassaan	Sivistystoimenjohtaja Kaupunginjohtaja

Laadukas koulutuspolku

Kärkihankkeen vastuhenkilö on perusopetuksen johtaja.

Päämäärä	Vuositaloite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2023	Vastuhenkilö
Varhaiskasvatus- ja esiopetus-suunnitelman jalkauttaminen	Uuden 1.8.2022 voimaan tulleen varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen suunnitelmien jalkauttaminen.	Toiminta on ohjaavien asiakirjojen mukaista. Laatu-kyselyn toteuttaminen 2023 aikana.	Varhaiskasvatuksen johtaja
Laadukas perusopetus	Valtuuston päätöksen mukaiset ryhmäkoot perusopetuksessa.	Keskimmääiset ryhmäkoot ovat: 1-2 luokat 20 oppilasta 3-9 luokat 22 oppilasta	Perusopetuksen johtaja

Kehittyvä kaupunkikeskusta

Kärkihankkeen vastuuhenkilö on kaavoituspäällikkö.

Päämäärä	Vuositaloite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2023	Vastuuhenkilö
Julkisen taiteen periaatteiden käyttöönotto	Hyvinkään Taideohjelma	Ohjelma hyväksytty kaupunginvaltuustossa	Kulttuuri- ja tapahtumapäällikkö Museonjohtaja
Vetovoimainen keskusta	Kehittämissuunnitelman (Masterplan) toimeenpano	Vaiheittainen asemakaavoitus ja liikenne- ja katusuunnittelu on käynnissä.	Kaavoituspäällikkö

Business Hyvinkää

Kärkihankkeen vastuuhenkilö on elinkeinopäällikkö.

Päämäärä	Vuositaloite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2023	Vastuuhenkilö
Elinvoimaisuuden edistäminen	Kaupungin maavarannon kasvattaminen elinkeino- ja yritystoiminnan tarpeisiin.	Kaupungin maavaranto on kasvanut vuonna 2023.	Liiketoimintajohtaja

Tukipilaritavoitteet

Demokratia ja osallisuus

Tukipilarin vastuhenkilö on hallintojohtaja.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2023	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuhenkilö
Kuntalaisten osallistaminen	Osallistuvan budjetoinnin toteuttaminen teemana: asuinalueiden viihtyvyyden ja harrastusmahdollisuuksien kehittäminen.	OSBUN toteutus vuoden 2023 aikana	Hallintojohtaja
Hallintosäännön päivittäminen	Hallintosäännön päivittäminen vastaamaan uutta kaupunkiorganisaatiota.	Muutosehdotukset ovat valmiina päätöksentekoon kesäkuussa 2023.	Hallintojohtaja

Talous

Tukipilarin vastuhenkilö on talousjohtaja.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2023	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuhenkilö
Taloudellinen toiminta	Kestävän talouden ohjelman toteutumisen tuki, seuranta, valvonta ja raportointi	Kaupunginvaltuuston hyväksymän ohjelman vuosikohtaiset tavoitteet on toteutettu ja ohjelman toteutumisesta raportoidaan puolivuotiskatsauksessa ja tilinpäätöksessä	Talousjohtaja
Hyvinvointialueuudistuksen hallinta	Hyvinvointialueuudistuksen vaikutukset kaupungin talouteen ja konserniin toteutetaan hallitusti	<ul style="list-style-type: none"> - Hyvinvointialueuudistuksen aiheuttamat muutokset sote-konserniyhteisöissä on toteutettu vuoden aikana - Rajapintarahoitus ei kasva 2022/2023 - Talousraportoinnissa huomioidaan uuden kunnan talous - Investointisuunnittelu- ja päätösprosessi on tarkistettu 	Talousjohtaja

Digitalisaatio

Tukipilarin vastuhenkilö on tietohallintopäällikkö.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2023	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuhenkilö
Digitiekartta	Digitiekartan valmistelu	Digitiekartta laadittu, hyväksytty ja julkaistu	Tietohallintopäällikkö

Kehittyvät peruspalvelut ja rakennemuutosten hallinta

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2023	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuhenkilö
Hyvinvointialueuudistuksen hallinta	Yhdyspinnan rakenteiden ja toimijoiden kuvaus	Rakenteet ja toimijat on kuvattu vuoden 2023 loppuun mennessä.	Sivistystoimenjohtaja Perusopetuksen johtaja Hyvinvointipäällikkö Työllisyyspäällikkö

h

Käyttötalousosa

Kaupunginvaltuusto
Tarkastuslautakunta
Keskusvaalilautakunta
Kaupunginhallitus
Kaupunginjohto
Sosiaali- ja terveystalvetut
Omaisuuoen luovutustulot ja -menot

Kaupunginvaltuusto

Kaupunginvaltuusto	TP2021	TA2022	LTK2023	TA2023	Muutos%	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	34	0	0	0		0	0
Toimintakulut	-202 689	-234 459	-299 789	-299 789	27,9	-308 183	-316 812
Toimintakate	-202 655	-234 459	-299 789	-299 789	27,9	-308 183	-316 812

Tunnusluvut	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos
Nettomenot euroa/asukas	-4	-5	-6	-1

Lautakunnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Kaupunginvaltuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta. Kaupunginvaltuusto käyttää kaupungin ylintä päätösvaltaa ja siirtää toimivaltaansa hallintosäännön määräyksillä. Valtuustossa on 51 valtuutettua.

Lautakunnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Valtuusto päättää kaupungin ylimpänä toimielimenä kaupungin kannalta merkittävimmistä asioista. Talousarviossa 2023 tarkistettiin valtuuston määrärahoja 50 000 eurolla, jolloin määräraha vastaa paremmin valtuuston toiminnasta aiheutuvia kuluja.

Kestävän talouden ohjelma

Kaupunginvaltuustolle ei sisälly kestävän talouden ohjelman toimenpiteitä.

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta	TP2021	TA2022	LTK2023	TA2023	Muutos%	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	2 521	8 012	8 788	8 788	9,7	8 788	8 788
Toimintakulut	-158 602	-165 434	-173 477	-169 702	2,6	-174 454	-179 338
Toimintakate	-156 081	-157 422	-164 689	-160 914	2,2	-165 666	-170 550

Lautakunnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Tarkastuslautakunta tukee kaupunkistrategian toimeenpanoa sekä talousarvion mukaisten toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista omalla arviointitoiminnallaan ja antamallaan arviointikertomuksella.

Tarkastuslautakunnan tehtävät on määritelty Kuntalain 14 luvussa ja Hyvinkään kaupungin hallintosäännössä.

Tarkastuslautakunta toimii kaupunginvaltuuston alaisena ja valmistelelee valtuustolle toimialaansa kuuluvat asiat. Lautakunta antaa vuosittain valtuustolle arviointikertomuksen, jossa se esittää arvionsa edellisen tilikauden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä siitä, onko kaupungin toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Lautakunta valvoo kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi. Lisäksi tarkastuslautakunta huolehtii kaupungin ja kaupunkikonsernin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä ja yhteensovittamisesta.

Kaupunkistrategia ja talousarviossa asetetut tavoitteet ohjaavat tarkastuslautakunnan arviointitoiminnan kohdentumista ja painotuksia. Lautakunta laatii vuosittaisen työohjelman arviointityötään varten, joka pohjautuu valtuustokaudelle laadittuun arviointisuunnitelmaan.

Hyvinkään kaupungin tilintarkastajana toimiva tilintarkastusyhteisö huolehtii kaupungin hallinnon ja talouden lakisääteisestä tilintarkastuksesta. Vuonna 2023 on voimassa tilikausille 2019 – 2022 kilpailutettu kaupungin tilintarkastuspalveluja koskeva hankintasopimus, joka sisältää kahden vuoden optiomahdollisuuden. Tarkastuslautakunta hyväksyi 1.3.2022 tilintarkastuspalveluja koskevan hankintasopimuksen jatkamisen tilivuosille 2023 ja 2024 huhtikuussa 2019 allekirjoitetun hankintasopimuksen mukaisin ehdoin. Talousarviossa on huomioitu optiovuosien hinnat.

Tilintarkastajasta ja heidän tehtävistään säädetään kunta-laissa. Tilintarkastajan on tarkastettava, onko kaupungin hallintoa hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti, antavatko kaupungin tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitilinpäätös tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta sekä ovatko valtionosuuksien perusteista ja käytöstä annetut tiedot oikeita. Lisäksi tilintarkastaja tarkastaa, onko kaupungin sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti.

Kestävän talouden ohjelma

Tarkastuslautakunnalle ei sisälly kestävän talouden ohjelmassa toimenpiteitä.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstömäärään ei ole suunniteltu .

Henkilöstömäärä	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos
Vakinaiset	1,0	1,0	1,0	0,0
Määräaikaiset	0,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	1,0	1,0	1,0	0,0

Tunnusluvut	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos
Nettomenot euroa/asukas	-3	-4	-4	0

Keskusvaalilautakunta

Keskusvaalilautakunta	TP2021	TA2022	LTK2023	TA2023	Muutos%	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	53 231	0	104 580	104 580		106 358	108 272
Toimintakulut	-167 925	-113 755	-113 755	-113 755		0	0
Toimintakate	-114 694	-113 755	-9 175	-9 175		106 358	108 272

Tunnusluvut	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos
Nettomenot euroa/asukas	-2	-2	-0,2	2

Toiminnan kuvaus

Keskusvaalilautakunta huolehtii vaalilain tarkoittamista kunnan keskusvaalilautakunnalle määrätystä vaalien ja erilailla säädettyjen kansanäänestysten järjestelyihin liittyvistä tehtävistä.

Lautakunnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Huhtikuussa 2023 järjestetään eduskuntavaalit, jonka tuloksen vahvistaa aluevaalilautakunta.

Kestävän talouden ohjelma

Keskusvaalilautakunnalle ei sisälly kestävän talouden ohjelman toimenpiteitä.

Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus	TP2021	TA2022	LTK2023	TA2023	Muutos%	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	39	0			0,0	0	0
Toimintakulut	-769 663	-5 867 035	-2 434 126	-1 887 846	-67,8	-2 253 741	-2 639 271
Toimintakate	-769 624	-5 867 035	-2 434 126	-1 887 846	-67,8	-2 253 741	-2 639 271

Toiminnan kuvaus

Kaupunginhallitus johtaa kaupungin toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kaupunginhallitus vastaa kaupungin toiminnan yhteensovittamisesta, omistajaohjauksesta ja viestinnästä sekä kaupungin henkilöstöpolitiikasta ja huolehtii kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kaupunginhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus jakaantuu kehittämisjaostoon ja henkilöstöjaostoon

Lautakunnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Kaupunginhallituksella on iso rooli niiden merkittävien päätösten päätöksentekoprosessissa. Kaupunginhallituksen talousarvio sisältää 1 000 000 euron varauksen erilaisiin kaupungista riippumattomiin syihin liittyviin ulkoisiin kustannuksiin. Määrärahaa voidaan osittain käyttää myös mahdollisiin palkkausrakenteen uudistamiseen liittyviin kustannuksiin. Määrärahan käytöstä tehdään erillispäätökset.

Kestävän talouden ohjelma

Kaupunginhallitukselle ei sisälly kestävän talouden ohjelman toimenpiteitä.

Tunnusluvut	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos
Nettomenot euroa/asukas	-16	-125	-52	73

Kaupungin johto

Kaupungin johto	TP2021	TA2022	LTK2023	TA2023	Muutos%	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	41	0	0	0	0,0	0	0
Toimintakulut	-311 410	-469 784	-697 115	-697 115	48,4	-714 543	-734 550
Toimintakate	-311 369	-469 784	-697 115	-697 115	48,4	-714 543	-734 550

Toiminnan kuvaus

Kaupunginjohtaja johtaa kaupunginhallituksen alaisuudessa kaupungin hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Kaupungin johdon erityisiin painopisteisiin kuuluu erityisesti päivitetyn kaupunkistrategian toimeenpano sekä hallintosäännön ja organisaation kehittäminen huomioiden hyvinvointialueuudistuksen sekä työ- ja elinkeinopalvelu-uudistuksen vaikutukset. Vuosina 2023-2024 kaupunginjohtaja myös johtaa Kestävän talouden ohjelman toimeenpanoa valtuuston päätöksen mukaisesti.

Palvelualueen talousarvioon lisättiin 200 000 euron määräraha päivitetyn Hyvinkään Pelikirjan kärkihankkeiden toteuttamiseen, jolloin kärkihankkeisiin on varattu yhteensä 400 000 euroa.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Kaupungin johdon yksikköön ei sisälly kestävän talouden ohjelman toimenpiteitä vuodelle 2023.

Merkittävät investoinnit

Ei merkittäviä investointeja.

Henkilöstösuunnitelma

Ei muutoksia henkilöstömäärissä.

Henkilöstömäärä	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos
Vakinaiset	0,0	1,0	1,0	1,0
Määräaikaiset	0,0			0,0
Yhteensä	0,0	1,0	1,0	1,0

Tunnusluvut	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos
Asukasluku	46858	46885	46535	
Nettomenot euroa/asukas	-7	-10	-15	-5

Sosiaali- ja terveystaloudet

Sosiaali- ja terveystaloudet	TP2021	TA2022	LTK2023	TA2023	Muutos%	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	47 252	0	0				
Toimintakulut	-167 951 096	-173 305 400	-305 400	-305 400	-99,8	0	0
Toimintakate	-167 903 844	-173 305 400	-305 400	-305 400	-99,8	0	0

Toiminnan kuvaus

Hyvinvointialueuudistuksen myötä Hyvinkään kaupungilla ei ole enää 1.1.2023 tai sen jälkeen toimivaltaa järjestää tai tuottaa sosiaali- ja terveystaloudet eikä pelastustoimen palveluita. Näitä vastaavat määrärahat poistuvat talousarviosta. Vuodelle 2023 on kuitenkin varattu määräraha, jotta tilikaudelle kirjattaville, aiemmilta tilikausilta aiheutuneille kustannuksille olisi määräraha. Lisäksi kuntayhtymien purku aiheuttaa kustannuksia, joita nyt varatulla määrärahalla on tarkoitus kattaa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Kaupunki ei enää 1.1.2023 alkaen järjestä tai tuota sosiaali- ja terveydenhuollon eikä pelastustoimen palveluita.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Sosiaali- ja terveystaloudet ei sisälly kestävän talouden ohjelman toimenpiteitä.

Merkittävät investoinnit

Ei merkittäviä investointeja.

Tunnusluvut	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos
Nettomenot euroa/asukas	-3 583	-3 696	-7	3 690

Omaisuuuden luovutustulot ja -menot

Omaisuuuden luovutus tulot	TP2021	TA2022	LTK2023	TA2023	Muutos%	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	5 567 324	6 500 000	4 500 000	4 500 000	-30,8	4 500 000	4 000 000
Toimintakulut	-131 667	0	0	0			
Toimintakate	5 435 657	6 500 000	4 500 000	4 500 000	-30,8	4 500 000	4 000 000

Tunnusluvut	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos
Nettomenot euroa/asukas	116	139	97	-42

Toiminnan kuvaus

Kaupungin maanomaisuuden myynnistä syntyvät luovutusvoitot, tai -tappiot kirjataan tämän palvelualueen tietoihin.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Maaomaisuuden myynnistä saatavien myyntivoittojen edellytys on onnistuminen maapolitiikassa ja kaupungin houkuttelevuuden säilymisessä. Pelikirjan kärkihankkeiden toteuttaminen palvelee myyntivoittotavoitteen toteutumista.

Kaupunki pyrkii aktiivisesti myymään sellaisia rakennuksia tai kiinteistöjä, joiden omistamiselle ei ole omistajapolitiikan mukaista perustetta. Sosiaali- ja terveydenhuollon kiinteistöjen osalta omistajapolitiittiset linjaukset päivitetään vuoden 2023 aikana.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Ei sisälly kestävän talouden ohjelman toimenpiteitä.

Konsernipalvelut ja hallinto

Elinvoima

Henkilöstö

Talous

Demokratia ja johdon tuki

Konsernipalvelut ja hallinto

Konsernipalvelut ja hallinto

Elinvoima

Nettomenot
124 €/asukas

Henkilöstö

Nettomenot
110 €/asukas

Talous

Nettomenot
108 €/asukas

Demokratia ja johdon tuki

Nettomenot
28 €/asukas

Toimialan kuvaus

Toimiala muodostuu Elinvoima-, Henkilöstö-, Talous- ja Demokratia ja johdon tuki -palvelualueista.

Elinvoima -palvelualueen tehtävät ovat omistajaohjaus ja elinkeinotoimi, kaavoitus, tonttipalvelut ja työllisyyspalvelut.

Henkilöstö -palvelualueen tehtävät ovat palvelussuhdeasiat, palkanlaskentapalvelut, johdon ja esimiesten-

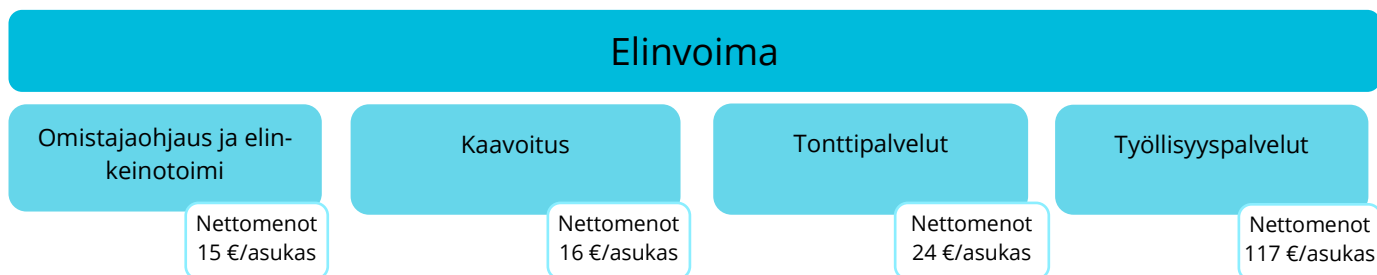
tukipalvelut, osaamisen kehittäminen, työhyvinvointipalvelut ja työkykyjohtaminen sekä työsuojelu ja turvallisuus- ja valmiussuunnittelu.

Talous -palvelualueen tehtävät ovat tietohallintopalvelut, hankintapalvelut ja talouspalvelut.

Demokratia ja johdon tuki -palvelualue koostuu seuraavista toiminnoista: kaupunginkanslia, viestintä, kehittämistoiminta ja sisäinen tarkastus.

Tuloslaskelma	TP2021	TA2022	LTK2023	TA2023	Muutos%	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	3 894 943	3 074 079	3 370 890	3 370 890	9,66	3 370 890	3 370 890
Myyntituotot	203 995	365 579	557 190	557 190	52,41	557 190	557 190
Maksutuotot	867 214	222 000	232 000	232 000	4,50	232 000	232 000
Tuet ja avustukset	710 005	648 500	718 700	718 700	10,82	718 700	718 700
Muut toimintatuotot	2 113 729	1 838 000	1 863 000	1 863 000	1,36	1 863 000	1 863 000
Valmistus omaan käyttöön	750	0	0	0			
Toimintakulut	-15 436 385	-17 073 841	-18 253 654	-20 584 261	20,56	-20 896 165	-21 162 374
Henkilöstökulut	-4 800 434	-5 552 990	-6 329 170	-8 561 739	54,18	-8 873 643	-9 139 852
Palkat ja palkkiot	-3 775 949	-4 431 553	-5 107 850	-5 162 128	16,49	-5 316 992	-5 476 502
Henkilösivukulut	-1 024 485	-1 171 172	53 448	53 448	-104,56	-3 556 651	-3 663 350
Eläkekulut	-900 376	-997 898	-1 065 191	-3 241 254	224,81	-3 338 492	-3 438 646
Muut henkilösivukulut	-124 109	-173 274	-209 577	-211 805	22,24	-218 159	-224 704
Palvelujen ostot	-5 006 304	-6 994 530	-6 995 531	-7 046 901	0,75	-7 046 901	-7 046 901
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-37 892	-62 300	-51 050	-51 050	-18,06	-51 050	-51 050
Avustukset	-5 042 838	-3 924 500	-4 304 500	-4 304 500	9,68	-4 304 500	-4 304 500
Muut toimintakulut	-548 917	-539 521	-573 403	-620 071	14,93	-620 071	-620 071
Toimintakate	-11 540 692	-13 999 762	-14 882 764	-17 213 371	22,95	-17 525 275	-17 791 484

Elinvoima

Elinvoima	TP2021	TA2022	LTK 2023	TA2023	Muutos%	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	3 092 661	2 475 000	2 770 000	2 770 000	11,92	2 770 000	2 770 000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-8 258 533	-7 602 528	-8 508 264	-8 524 633	12,13	-8 763 323	-9 008 696
Toimintakate	-5 165 872	-5 127 528	-5 738 264	-5 754 633	12,23	-5 993 323	-6 238 696

Toiminnan kuvaus

Palvelualueen tehtävänä on elinvoiman edistäminen sekä omistajaohjaus ja sen kehittäminen. Elinvoiman edistämiseen kuuluvat elinkeinotoimi, työllisyyspalvelut, maaseutupalvelujen järjestäminen, maa- ja tonttipolitiikka, asuntopolitiikan valmistelu, kaavoitus ja kaupunkia koskevien yleisten kehittämishankkeiden valmistelu ja ohjaus.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Palvelualueen toiminnassa painotetaan vuonna 2022 päivitetyn Pelikirjan mukaisia kärkihankkeita.

Monimuotoinen asuminen ja elinvoimiset kylät kärkihankkeen osalta edistämme Hangonsillan seuraavan asuinalueen rakentamista luovuttamalla ensimmäiset asuinkerrostalotontit yhteistyökumppaneille. Lisäksi edistämme Sveitsin alueen asemakaavoitusta sekä kylien elinvoimaisuutta valmistelemalla kyläesitteen ja kyläisivuston VisitHyvinkää-sivujen yhteyteen. Kehittyvä kaupunkikeskusta kärkihankkeen osalta edistämme keskustan kehittämisen pohjaksi valitun kehittämissuunnitelman toteutusta; vaiheittaista asemakaavoitusta, korttelisuunnitelmien laadintaa sekä liikenne- ja katusuunnittelua. Business Hyvinkää kärkihankkeen osalta kehitämme Hyvinkään yhden luukun periaatteella toimivaa yrityspalvelua kaupunkiorganisaatiossa ja edelleen kehitämme verkostomaista toimintaa kumppaneidemme kanssa yritysten parhaaksi.

TE-palvelujen siirtoa kunnille koskeva hallituksen esitys annettiin eduskunnalle 6.10.2022. Esityksen mukaan työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisvastuu siirtyisi kunnille 1.1.2025. Valmistelutyö järjestämisvastuun siirtymiseen on aloitettu ja 2023 vuoden aikana valmistelutyö tiivistetty,

mikäli laki tulee voimaan esityksen mukaisesti. Siirtymistä valmistellaan yhdessä TE-palveluiden, Keski-Uudenmaan TYP:n (= Työllistämistä edistävä monialainen yhteispalvelu), Keski-Uudenmaan sote-alueen kuntien kanssa ja asiantuntijoiden kanssa.

Sivistystoimen toimialalta siirretään kotouttamistoiminta Konsernipalveluihin työllisyyspalvelujen yhteyteen. Siirron yhteydessä sivistystoimesta siirretään toimintaan liittyvät tulot ja menot. Tämä tarkoittaa, että palvelualueen nettokulut pienenevät 37 000 euroa. Muutos on ennen kaikkea organisatorinen eikä sillä ole olennaisia henkilöstövaikutuksia. Kotouttamis- ja työllisyyspalveluilla on luontevaa synergiaa monissa eri asioissa. Yksiköillä on paljon yhteisiä asiakkaita. Asiakastyön resurssia voidaan yhteisessä yksikössä kohdentaa tehokkaammin. Tällä vaikutetaan maahanmuuttajataustaisten työnhakijoiden sijoittumiseen opintoihin ja työelämään. Lisäksi laki kotoutumisen edistämisestä on uudistumassa samaan aikaan TE2024-uudistuksen kanssa. Uusien lakiluonnosten perusteella kuntien kotouttamistyö ja työllisyysneuvonta nioutuvat jatkossa entistä tiiviimmin yhteen.

Yhden luukun palvelumallin kehittäminen elinkeinopalveluissa jatkuu kaupungin sisäisen prosessin kuvaamisella ja toimintamallin juurruttamisella ja vakiinnuttamisella yhdessä toimialojen kanssa. Verkostomainen toimintamalli on onnistumisen edellytys, tärkeimpien kumppaneiden kanssa yhdessä tekemistä jatketaan ja tiivistetään entisestään mm. Palvelutorikonseptin jatkovalmistelulla. Yritysten ja elinkeinoelämän edustajien kanssa vuoropuhelua ajankohtaisista asioista jatketaan säännöllisillä tapaamisilla, kuten Elinkeinofoorumeissa ja toimialakohtaisissa seminaareissa sekä muissa tilaisuuksissa ja tapahtumissa. Hyvinkäälle sijoittumista harkitsevia yrityksiä haarukoidaan ja kontaktoidaan aktiivisesti ja niiden kanssa pyritään löytämään sijoittumispäätöksen johtavat ratkaisut. Viestimme aktiivisesti eri kanavilla kaupungin yrityksille tarjoamista mahdollisuuksista.

Maankäytön toteuttamishjelman mukaisesti kaupunki tarjoaa rakennettavaksi tontteja monipuoliseen asunto-rakentamiseen sekä työpaikkarakentamiseen. Hyvinkään asumista ja elinkeinoelämää tukevaa ja vetovoimaa lisäävää markkinointia tehdään palvelualueella ja yhteistyössä muun kaupunkiorganisaation kanssa kaupungin todennettujen vahvuuksien pohjalta.

Konserniohjaukseen vaikuttaa erityisesti hyvinvointialueuudistus. Vuonna 2023 saatetaan loppuun sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen siirtyminen hyvinvointialueille. Tämä tarkoittaa näiden yhteisöjen tilinpäätösten käsittelyä sekä yhteisöjen purkautumiseen ja omistusjärjestelyihin liittyviä toimia. Emokaupungin koon puolittuessa konserniyhteisöjen suhteellinen koko suhteessa emokaupunkiin kasvaa. Tämän vuoksi konserniohjauksen vastuita ja menetelmiä on korostunut tarve arvioida ja kehittää, jotta kaupunkikonsernin toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuvat ja riskienhallinta vastaa muuttunutta tilannetta. Konserniohjausta tehdään yhteistyössä koko konsernijohdon kanssa ja talouspalvelut -yksikön tuella.

Elinvoiman palvelualueen talousarvio ylittää annetun ulkoisen raamin noin 480 000 eurolla. Kotouttamispalveluiden siirto työllisyyspalveluiden alaisuuteen tuo mukanaan ulkoisia nettotuloja 37 000 euroa, jotka siirretään sivistystoimesta elinvoiman palvelualueelle. Henkilöstökustannukset ylittyvät 170 000 euroa, sillä kaavoituksen henkilöstöön on lisätty yksi uusi henkilö. Talousarviossa on varauduttu myös tonttipalveluiden henkilöstöresursin vahvistamiseen. Lisäksi sijaisväilyksen nousseisiin kustannuksiin ja yritysavustuksiin on varattu yhteensä 47 000 euroa enemmän. Työmarkkinatuen kuntaosuus ei ole laskenut vuonna 2022 odotetusti, joten talousarvion laadintakehys ylittyy tältä osin 300 000 euroa.

Henkilöstömäärä	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos
Vakinaiset	25,0	25,0	31,0	6,0
Määräaikaiset	1,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	26,0	25,0	31,0	6,0

Tunnusluvut	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos
Nettomenot euroa/asukas	-110	-109	-183	-74
Kaavoitus				0
Hyv. asemakaavat, kpl	0	10	10	0
Hyv. asemakaavat, ha	0	50	50	0
Tontit hyv. as.kaavat, kpl	0	40	70	30
Tonttipalvelut				0
Tonttien luovutus, kpl	30	45	40	-5

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Kestävän talouden ohjelman toimenpiteet vuodelle 2023 ovat Kaavoitusta ja Tonttipalveluja koskevia maltillisia korotuksia palvelujen hinnoitteluun. Lisäksi maanvuokratuottojen kokonaismäärään tehdään suunnitelman mukaisia korotuksia (uudet vuokrasopimukset ja yleinen hintatason nousu).

Uudelleen jaetun kestävän talouden ohjelman toimenpiteitä kohdistui elinvoiman palvelualueelle 19 200 euroa vuodelle 2023. Toimenpide toteutetaan vähentämällä palveluiden ostoja.

Työllisyyden hoitoon liittyvät tehostamistoimet ovat Kestävän talouden ohjelmassa ajoitettu vuodelle 2024.

Vuodelle 2023 on kaupungin talousarviossa huomioitu konserniin liittyvät omistus-, osinko- ja avustusjärjestelyt, joilla on 110 000 euron tulosta parantava vaikutus.

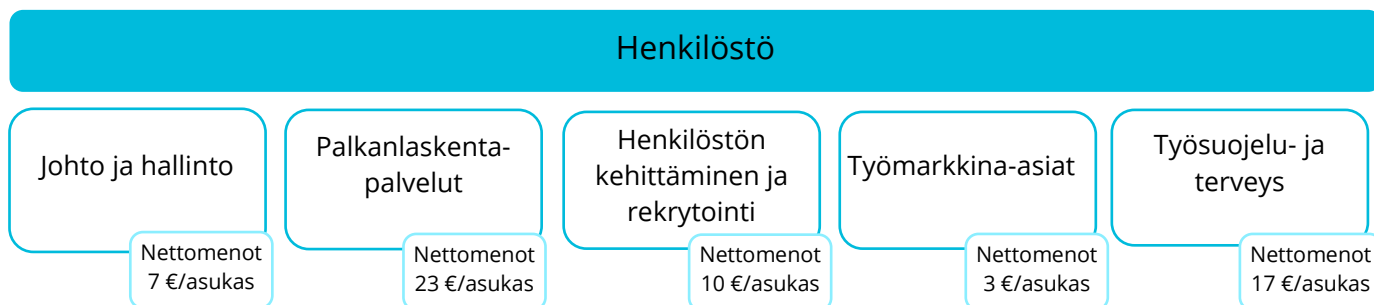
Merkittävät investoinnit

Palvelualueella ei ole merkittäviä investointeja vuonna 2023.

Henkilöstösuunnitelma

Kestävän talouden ohjelmaan ei sisälly henkilöstömäärää vähentäviä toimenpiteitä vuodelle 2023. Kaavoituksen yksikköön on lisätty yksi uusi henkilö sekä tonttipalveluiden resurssia vahvistetaan yhdellä henkilöllä. Kotouttamispalveluiden siirron mukana elinvoiman palvelualueelle siirtyy 3 uutta henkilöä.

Henkilöstö

Henkilöstö	TP2021	TA2022	LTK 2023	TA2023	Muutos%	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	701 043	377 925	450 018	450 018	19,08	450 018	450 018
Toimintakulut	-2 544 219	-2 957 075	-3 330 249	-5 566 007	88,23	-5 721 855	-5 882 067
Toimintakate	-1 843 176	-2 579 150	-2 880 231	-5 115 989	98,36	-5 271 837	-5 432 049

Toiminnan kuvaus

Palvelualueen tehtävänä on järjestää ja tuottaa toimialoille ja yksiköille sekä hallinnollisia peruspalveluja että strategisempia, johtoa, esimiehiä ja henkilöstöä tukevia ja ohjaavia palveluita koko palvelussuhteen elinkaaren ajan.

Toiminta-ajatus on henkilöstökokemuksen kehittäminen ja esimiestyön tukeminen. Palvelualue luo ja toimeenpanee yhtenäisiä HR-käytänteitä ja toimintatapaohjeita sekä -malleja. Palvelualue valmistelee henkilöstöpoliittiset linjaukset, henkilöstön kehittämisen ja yhtenäisen henkilöstöhallinnollisen toimintakulttuurin suuntaviivat henkilöstöjaostolle ja vastaa näiden täytäntöönpanosta.

Henkilöstöpalvelut linjaa, auttaa, tukee ja neuvoo johtoa, esimiehiä ja henkilöstöä kaikissa henkilöstötyötä koskevissa asioissa. Palvelualue vastaa yhtenäisen henkilöstöhallinnollisen toimintakulttuurin ja -mallien luomisesta ja käytönotosta kaupungissa. Henkilöstöpalveluja tuotetaan yhteistyössä kaupungin johdon, esimiesten ja henkilöstöjärjestöjen kanssa.

Hallinnollisia peruspalveluja ovat palkanlaskentapalvelut, palvelusuhdepalvelut ja koko henkilöstön osaamisen kehittämisen palvelut. Peruspalveluja ovat lisäksi työterveys- huoltopalvelujen järjestäminen, työsuojelun, työturvallisuuden ja työhyvinvoinnin tukeminen.

Henkilöstöpalvelut tukee myös johtoa ja esimiehiä rekrytoinneissa, perehdytyksessä, osaamisen kehittämisessä, suorituksen johtamisessa ja työkykyjohtamisessa. Palvelualue huolehtii työnantajan veloitteista ja lakisääteisistä raportoinneista. Lisäksi palvelualue kehittää palkkaus- ja palkitsemisjärjestelmää yhteistyössä johdon, toimialojen ja henkilöstöedustajien kanssa.

Henkilöstöpalvelut edistää ja koordinoi henkilöstön osallisuuden ja yhteistoiminnan sekä yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumista kaupungilla.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Palvelualueen toiminnan keskiössä ovat Pelikirjan tukipilarin henkilöstölle määritellyt asiat:

Olemme houkutteleva työnantaja, jonka henkilöstö on ylpeä työpaikastaan. Luomme omalla toiminnallamme myönteistä kuvaa Hyvinkästä. Käytännön tekemisenä tämä tarkoittaa:

- Työnantajamielikuvan kehittäminen (sisäinen, ulkoinen)

Henkilöstömme on ammattitaitoista. Teemme työtämme asiakaslähtöisesti ja tuotamme palvelut hyvällä palveluasenteella. Tehtävät, prosessit ja vastuut ovat selkeästi määriteltyjä ja mielekkäitä, minkä ansiosta jokainen voi kokea oman työpanoksensa merkitykselliseksi. Jokainen ottaa vastuun omasta työstään ja osallistuu aktiivisesti työnsä kehittämiseen. Käytännön tekemisenä tämä tarkoittaa:

- Onnistumisen ja kehittymisen edellytysten luominen ja varmistaminen suorituksen johtamisen keinoin
 - Esimies-alaiskeskustelut
 - Palkitseminen
 - Kun peli ei kulje
 - Rekrytoinnit

Palvelujen tuottamisessa tärkeä voimavaramme on henkilöstö. Huolehdimme työhyvinvoinnin edistämisestä ja ylläpitämisestä aktiivisella ja pitkäjänteisellä kehittämisellä ja mahdollistamme henkilöstön aktiivisen osallistumisen. Kannustamme osaamisen jatkuvaan kehittämiseen. Käytännön tekemisenä tämä tarkoittaa:

- Osaamisen kehittäminen – prosessit
 - Mentorointiohjelma
- Yhteisöllinen osaaminen

- Seuraajasuunnittelu ja osaamisen/ tiedon siirtäminen ym.
- Työhyvinvoinnin aktiivinen johtaminen
- Vaikuttava työterveyshuoltoyhteistyö

Uskallamme uudistua ja kokeilla. Olemme rohkeita oppimaan ja kokeilemaan uutta sekä kehittymään yhdessä. Ennakoimme henkilöstösuunnittelussa palveluiden tuottamiseen kohdistuvia osaamistarpeita ja muutoksia. Käytännön tekemisenä tämä tarkoittaa:

- Henkilöstösuunnitteluprosessi
 - Konkreettiset teot ja vaikutukset rekrytoinnista alkaen
 - Toiminnan kehittäminen/ muutokset ja sen vaikutukset henkilöstöltä vaadittavaan osaamiseen

Huolehdimme hyvästä johtamisesta. Johtaminen on ydenvertaista, osallistavaa ja mahdollistaa rohkeat kokeilut sekä vaikutusmahdollisuudet. Esimies luo mahdollisuudet onnistua ja kehittyä. Kehitämme johtamista ja esimiestyötä määrätietoisesti. Käytännön tekemisenä tämä tarkoittaa:

- Ohjekokonaisuus
- Esimieskoulutukset ja valmennukset
- Linjakkaan johtamisen vahvistaminen

Pelaamme reilua peliä. Jokainen kantaa vastuun yhteisten pelisääntöjen noudattamisesta ja työyhteisön kannustavasta ja avoimesta ilmapiiristä tavoitteellisuuden ja tulokellisuuden saavuttamiseksi. Käytännön tekemisenä tämä tarkoittaa:

- Miksi olemme töissä täällä -sen kirkastaminen koko organisaatiossa

Palvelutarpeisiin liittyvät haasteet ja epävarmuustekijät

- Järjestelmät ja niiden toimivuus (virheellisyys, puutteellisuus, toiminnallisuus henkilöstöjohtamisen näkökulmasta), päivitykset

Palvelualueen toiminnassa merkittävänä toimenpiteenä on laaditun henkilöstöohjelman käytäntöön vieminen koko organisaatioon. Tavoitteena on yhtenäinen henkilöstöpolitiikka läpi kaupunkiorganisaation sekä toimintatapojen yhtenäistäminen henkilöstöjohtamisessa. Henkilöstöohjelma toimii pohjana ja perusteluina kaikille esimiestyössä tehdyille ratkaisuille. Näin koko henkilöstö tunnistaa henkilöstöohjelman periaatteet ja toimii niiden mukaisesti. Käytäntöön vieminen toteutetaan aktiivisella tiedottamisella, perehdyttämällä ja kouluttamalla sekä osallistamalla henkilöstöä henkilöstöohjelman käsittelyyn.

Viime vuodet ovat muuttaneet työn tekemisen tapaa pysyvästi. Toimintaympäristön muutoksen myötä on syytä tarkastella olemassa olevia työskentelytapoja, toimintamalleja sekä ole-

massa olevan työympäristön toimivuutta muuttuneessa arjessa. Työympäristön kehittämisprojektin, Kaupungintalo 24, tavoitteena on luoda toimivat, viihtyisät ja tarkoituksenmukaiset työtilat muuttuviin tarpeisiin sekä erilaisiin työskentelytapoihin. Projektin yhteydessä tarkastellaan olemassa olevaa hybridityömallia uuden toimintaympäristön näkökulmasta ja tehdään tarvittavia muutoksia hybridityökäytänteisiin. Näin voimme taata etätöitä tekemään kykenevälle osalle henkilöstöä sujuvat ja työntekemisen kannalta joustavat hybridityökäytännöt, jotka tukevat työssä onnistumista ja mahdollistavat laadukkaan asiakaspalvelun. Kyseessä on kulttuurimuutos, jonka toteutukseen osallistetaan henkilöstöä sekä tuetaan muutosjohtamisen keinoin. Lisäksi palvelualue tukee esimiehiä ja henkilöstöä järjestämällä aiheesta koulutuksia / valmennuksia ja tuottamalla mm. ohjeita, sopimusmalleja ja käytäntöjä.

Palvelualueen toiminnassa merkittävänä toimenpiteenä on edelleen prosessien tehostamiseen ja tehtävien uudelleen organisointiin liittyvien toimenpiteiden jatkaminen. Tavoitteena on henkilöstöprosessien kehittäminen ja toiminnan tehostaminen nykyjärjestelmien asettamissa rajoissa.

Kestävän talouden ohjelman asettamissa rajoissa pyritään jatkamaan vuonna 2019 aloitettua Johdon ja esimiesten työtä tukevaa Liideri - koulutusohjelmaa. Koulutusohjelmaa kehitetään mahdollisesti tutkintomuotoiseksi.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Alkuperäisen kestävän talouden ohjelma toimenpiteitä ei kohdistunut henkilöstöpalveluilla vuoteen 2023. Valtuuston päätöksen mukaista uudelleen jaettua kestävän talouden toimenpiteitä kohdistuu henkilöstöpalveluille 10 300 euroa vuodelle 2023. Toimenpide toteutetaan vähentämällä palveluiden ostoja.

Merkittävät investoinnit

Uuden työajanseurantajärjestelmän käyttöönotto ja työajanseurannan ja kulunvalvonnan eriyttäminen. Nykyinen Timecon järjestelmä jää vain kulunvalvontaan, jonka järjestelmävastuu siirtyy tilakeskukselle.

Tavoitteena tällä on saada koko soveltuva henkilöstö paikkariippumattoman työajanseurannan piiriin. Tämä paikkariippumattomuus tukee myös uutta hybridityömallia. Samalla automatisoidaan tuntikirjausten, palkanlaskennan ja sisäisten kustannuslaskutusten prosessit vähentämällä manuaalisia kirjauksia.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstöpalveluiden budjettiin vuodelle 2023 on lisätty yksi palkkasihteeri ja yksi projektityöntekijä. Turvallisuuden, riskienhallintaan ja valmiussuunnitteluun liittyvä palkkamääräraha on siirretty kaupunginkansliaan.

Henkilöstömäärä	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos
Vakinaiset	15,0	18,0	18,0	0,0
Määräaikaiset	1,0	0,0	1,0	1,0
Yhteensä	16,0	18,0	19,0	1,0

Tunnusluvut	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos
Nettomenot euroa/asukas	-39	-55	-110	-55

Talous

Talous

Talousohjelmat

Nettomenot
42 €/asukas

Hankintapalvelut

Nettomenot
6 €/asukas

Tietohallintopalvelut

Nettomenot
59 €/asukas

Talous	TP2021	TA2022	LTK 2023	TA2023	Muutos%	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	112 490	377 925	130 648	130 648	-65,43	130 648	130 648
Toimintakulut	-3 846 552	-2 957 075	-5 216 941	-5 158 181	74,44	-5 302 610	-5 451 083
Toimintakate	-3 734 062	-2 579 150	-5 086 293	-5 027 533	94,93	-5 171 962	-5 320 435

Toiminnan kuvaus

Talousohjelmiin kuuluu kolme palveluyksikköä: talous-, hankinta-, ja tietohallintopalvelut. Palvelualueen tehtävänä on ohjata, tukea, koordinoita ja kehittää kaupunkikonsernia talous-, hankinta- ja tietohallintoasioissa. Lisäksi palvelualue järjestää edellä mainittuja palveluja kaupungille ja soveltuvin osin kaupunkikonsernille.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Talousohjeluiden henkilöstö on keskeisessä roolissa konsernirakenteen ja -ohjauksen kehittämisessä. Hyvinvointialueiden syntyminen edellyttää myös konsernirakenteen uudistamista, kuten varsinaisen toimintansa päättävien kuntayhtymien purkamisia ja omistusjärjestelyjä tietyissä osakeyhtiömuotoisissa yhteisöissä mm. in-house -toiminnan mahdollistamiseksi tulevaisuudessa.

Talousohjeluiden erityisenä painopistealueena vuonna 2023 on huomioida hyvinvointialueuudistuksen vaikutukset toiminnan ja talouden suunnittelussa ja seurannassa kuin maksuvalmiuden ylläpidossa ja rahoituksessakin. Talousohjelmat myös tukevat Kestävän talouden ohjelman toteutumista.

Hankintapalveluiden toiminnan painopisteinä ovat hankintaohjeen päivittäminen, hankintasopimusten hallintaan liittyvien sisäisten ohjeiden ja menetelmien jalkauttaminen sekä hankintakoulutusten järjestäminen. Kilpailutuksissa pyritään huomioimaan Pelikirjan 2.0 asetetut tavoitteet.

Tietohallinnon toiminnan painopiste on vakiinnuttaa perustietotekniikka- ja tietoliikennepalveluiden (Telia Finland Oy/KEU-hanke) uudistuksen jälkeinen tilanne sekä kehittää Hyvinkään kaupungin ICT-palveluita vastaamaan vielä enemmän nykyajan vaatimuksiin mm. digitaalisen turvallisuuden osalta. Toinen painopiste on suunnitella ja luoda Hyvinkään kaupungille digitiekartta, joka ohjaa kaupungin digitaalisuuden (Pelikirjan tukipilari) edistämistä pitkällä tähtäimellä.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Alkuperäisen kestävän talouden ohjelman toimenpiteitä ei kohdistunut palvelualueelle vuoteen 2023. Valtuuston päätöksen mukaista uudelleen jaettua kestävän talouden toimenpiteitä kohdistuu talousohjelmiin 20 000 euroa vuodelle 2023. Toimenpide toteutetaan vähentämällä palveluiden ostoja.

Merkittävät investoinnit

Ei merkittäviä investointeja.

Henkilöstösuunnitelma

Hankintapalveluihin on suunniteltu yksi vakituinen asiantuntija ensin perhevapaan sijaisuuteen ja tämän jälkeen korvaamaan tulevaa eläköitymistä.

Henkilöstömäärä	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos
Vakinaiset	15,0	18,0	19,0	1,0
Määräaikaiset	0,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	15,0	18,0	19,0	1,0

Tunnusluvut	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos
Nettomenot euroa/asukas	-80	-55	-108	-53

Demokratia ja johdon tuki

Demokratia ja johdon tuki

Kaupunginkanslia

Nettomenot
18 €/asukas

Viestintä

Nettomenot
10 €/asukas

Demokratia ja johdon tuki	TP2021	TA2022	LTK 2023	TA2023	Muutos%	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	8 740	22 734	20 224	20 224	-11,04	20 224	20 224
Toimintakulut	-1 122 715	-1 085 556	-1 198 200	-1 335 440	23,02	-1 372 832	-1 411 272
Toimintakate	-1 113 975	-1 062 822	-1 177 976	-1 315 216	23,75	-1 352 608	-1 391 048

Toiminnan kuvaus

Demokratia ja johdon tuki -palvelualue koostuu seuraavista toiminnoista: kaupunginkanslia, viestintä, kehittämis-toiminta ja sisäinen tarkastus.

Kaupunginkanslian keskeisimpiä tehtäviä ovat kaupunginvaltuuston ja -hallituksen valmistelu-, sihteeri- ja täytäntöönpanotehtävät, muiden toimielinten esityslista-/ pöytäkirjatehtävät, yleisiin vaaleihin ja kansanäänestyksiin liittyvät tehtävät, lakiasiat, kuntayhteistyön ja edunvalvonnan ja kansainvälisen yhteistyön koordinointi, kirjaamotehtävät sekä asianhallinta- ja arkistotoimen ohjaaminen, koordinointi ja kehittäminen.

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on toimia kaupunginhallituksen, konsernijohdon ja kaupunginjohtajan apuna heidän toteuttaessaan valvontavelvollisuuttaan asetettujen päämäärien ja tavoitteiden toteutumisessa.

Viestintäyksikön tehtäviin kuuluvat kaupunki organisaation viestinnän ja markkinoinnin johtaminen, ohjaus, kehittäminen, koordinointi ja toteuttaminen.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Palvelualueen toiminnan painopisteet vuonna 2023 liittyvät hallintosäännön päivittämiseen, tiedonhallintalain velvoitteiden toteuttamiseen ja sähköisen kokoushallinnan käyttöönottoon. Viestinnässä keskitytään edelleen monikanavaisen tavoittavuuteen ja vuonna 2022 aloitettuihin

suunnitelmallisiin viestintätoimenpiteisiin. Kaupunki-markkinoinnin painopiste vuonna 2023 tulee olemaan asumisen markkinoinnissa.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Kestävän talouden ohjelma toimenpiteitä kohdistui palvelualueelle 40 000 euron edestä. Toimenpiteet olivat markkinointimäärärahojen vähentäminen portaittain ja hallinnon, tarkastustoimen, lakimiesresurssin sekä tietosuojatyön uudelleen organisointi. Markkinointimäärärahojen vähentäminen 20 000 euroa toteutettiin vähentämällä palveluiden ostoja viestinnässä. Palvelualueen toinen kestävä talouden toimenpide on taloudellisen tavoitteen näkökulmasta toteutunut, vaikka lopullinen uudelleenorganisointi toteutuukin vasta vuoden 2023 puolella sisäisen tarkastajan rekrytoinnin myötä. Uudelleen jaetun kestävä talouden ohjelman toimenpiteitä kohdistui demokratian ja johdon tuen palvelualueelle 4 200 euron edestä. Tämä toteutettiin vähentämällä palveluiden ostoja.

Merkittävät investoinnit

Ei merkittäviä investointeja.

Henkilöstösuunnitelma

Turvallisuuteen, riskienhallintaan ja valmiussuunnitteluun liittyvä palkkamääräraha on siirretty henkilöstöpalveluista kaupunginkansliaan.

Henkilöstömäärä	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos
Vakinaiset	9,0	15,0	16,0	1,0
Määräaikaiset	1,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	10,0	15,0	16,0	1,0

Tunnusluvut	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos
Nettomenot euroa/asukas	-24	-23	-28	-5

Sivistystoimi

Opetuslautakunta

Hallinto ja kehittäminen

Perusopetus

Yleissivistävä koulutus

Varhaiskasvatuspalvelut

Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta

Kulttuuri ja hyvinvointi

Sivistystoimi

Sivistystoimi

Opetuslautakunta

Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta

Hallinto ja
kehittäminen

Nettomenot
27 €/asukas

Perus-
opetus

Nettomenot
981 €/asukas

Yleissivistävä
koulutus

Nettomenot
209 €/asukas

Varhaiskasvatus-
palvelut

Nettomenot
589 €/asukas

Kulttuuri ja hyvinvointi

Nettomenot
277 €/asukas

Sivistystoimi	TP2021	TA2022	LTK2023	TA2023	Muutos%	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	8 641 517	7 772 909	8 848 785	8 863 785	14,0	8 863 785	8 863 785
Toimintakulut	-97 684 567	-99 893 913	-105 045 332	-105 898 107	6,0	-107 786 218	-109 538 165
Toimintakate	-89 043 050	-92 121 004	-96 196 547	-97 034 322	5,3	-98 922 433	-100 674 380

Toimialan kuvaus

Sivistystoimi tarjoaa hyvinkääläisille monipuolisia opetus ja hyvinvointipalveluja. Toimialaa ohjaavat opetuslautakunta ja kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta. Sivistystoimen hallintoon ja kehittämiseen kuuluvat kaikki varhaiskasvatukseen,

opetukseen, kulttuuriin ja hyvinvointiin liittyvät hallinnolliset työt ja toiminnan kehittäminen. Talousseuranta ja suunnittelu, sekä erilaiset tukitoimet ovat oleellinen osa sivistystoimen hallinnon tehtävissä.

Opetuslautakunta

Tuloslaskelma	TP2021	TA2022	LTK2023	TA2023	Muutos%	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	7 340 389	5 703 409	6 721 985	6 721 985	17,9	6 721 985	6 721 985
Myyntituotot	2 209 757	2 134 145	1 974 461	1 974 461	-7,5	1 974 461	1 974 461
Maksutuotot	3 104 614	2 768 500	3 134 000	3 134 000	13,2	3 134 000	3 134 000
Tuet ja avustukset	2 005 610	789 464	1 602 024	1 602 024	102,9	1 602 024	1 602 024
Muut toimintatuotot	20 408	11 300	11 500	11 500	1,8	11 500	11 500
Toimintakulut	-84 932 143	-85 767 465	-91 246 560	-90 859 806	5,9	-92 433 374	-94 054 149
Henkilöstökulut	-50 257 242	-51 080 663	-52 846 457	-52 452 265	2,7	-54 025 833	-55 646 608
Palkat ja palkkiot	-41 023 750	-42 255 516	-43 218 242	-43 358 838	2,6	-44 659 603	-45 999 391
Henkilösivukulut	-9 233 491	-9 339 690	-9 628 215	-9 093 427	-2,6	-9 366 230	-9 647 217
Eläkekulut	-7 699 101	-7 687 807	-7 849 699	-7 309 142	-4,9	-7 528 416	-7 754 269
Muut henkilösivukulut	-1 534 391	-1 651 883	-1 778 516	-1 784 285	8,0	-1 837 814	-1 892 948
Palvelujen ostot	-14 066 047	-13 558 565	-14 695 677	-14 695 677	8,4	-14 695 677	-14 695 677
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 495 147	-1 756 518	-1 893 175	-1 893 175	7,8	-1 893 175	-1 893 175
Avustukset	-3 977 475	-3 653 387	-3 702 062	-3 702 062	1,3	-3 702 062	-3 702 062
Muut toimintakulut	-15 136 232	-15 718 332	-18 109 189	-18 116 627	15,3	-18 116 627	-18 116 627
Toimintakate	-77 591 754	-80 064 056	-84 524 575	-84 137 821	5,1	-85 711 389	-87 332 164

Lautakunnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Opetuslautakunnan alaisuudessa toimii hallinto- ja kehittämisen, perusopetuksen, yleissivistävä koulutuksen ja varhaiskasvatuspalveluiden palvelualueet.

Talousarviota laadittaessa on otettu huomioon mahdollisia hinnankorotuksia.

Kaupunginhallituksen sivistystoimialalle asettama raami on -63 128 709 euroa, huomioiden 460 000 euron budjettivaruksen siirtämisen sivistystoimen sijaan kaupunginhallitukselle, josta se tullaan kohdentamaan mahdollisiin henkilöstömäärärahatarpeisiin. Raamin mukaisesti opetuslautakunnan ulkoinen toimintakate saa olla enintään -58 351 383 euroa.

Hallinto ja kehittäminen:

Sivistystoimen hallintoon ja kehittämiseen kuuluvat kaikki varhaiskasvatukseen, opetukseen, kulttuuriin ja hyvinvointiin liittyvät hallinnolliset työt ja toiminnan kehittäminen. Hallinnon ja kehittämisen palvelualueen ulkoinen toimintakate talousarvioesityksessä on -646 857, huomioiden aulapalveluiden siirron sivistystoimen toimialalle.

Perusopetus:

Perusopetus -palvelualue vastaa perusopetuksesta, aamu- ja iltapäivätoiminnasta, lasten ja nuorten kuvataidekoulusta ja muusta taiteen opetuksesta. Perusopetuksen ulkoinen toimintakate vuoden 2023 talousarvioesityksessä on -30 250 236 euroa.

Perusopetuksen kokonaisoppilasmäärä laskee ennusteen mukaan lukukauden 2023-2024 alussa noin 100 oppilaalla verrattuna elokuuhun 2022. Koronapandemian aiheuttamat epävarmuustekijät näkyvät todennäköisesti myös vuonna 2023. Perusopetuksessa koronan aiheuttamat poissaolot näkyvät edelleen korkeampina sijaiskuluina. Henkilöstökulujen osuus perusopetuksen ulkoisista menoista on noin 91 %.

Varhaiskasvatus:

Varhaiskasvatuspalvelut -palvelualue vastaa varhaiskasvatuspalveluista, yksityisten varhaiskasvatuspalveluiden valvonnasta ja esiopetuksesta. Varhaiskasvatuksen ulkoinen toimintakate vuoden 2023 talousarvioesityksessä on -20 971 768.

Vuodesta 2020 vuoteen 2021 0–6-vuotiaiden lasten määrä on kasvanut 11 lapsella, mutta jos tarkastelujatkona vuodet 2017–2021, on 0–6-vuotiaiden lasten määrä vähentynyt peräti 406 lapsella. Väestöennusteen mukaan 0–6-vuotiaiden ikäluokan arvioidaan edelleen laskevan. Tosiasia on, että varhaiskasvatuspalveluiden ikäluokat ovat pienentyneet merkittävästi.

Yleissivistäväkoulutus ja työpajatoiminta

Hyvinkään lukio tarjoaa ja järjestää monipuolista ja laadukasta lukio-opetusta nuorille ja aikuisille aamusta iltaan. Hyvinkään lukion yhteydessä toimivat myös aikuislinja, tuva-opetus ja aikuisten perusopetus Työpajatoiminnan toteuttamisen hoitaa Hyria. Hyvinkään Opisto on kaikille kansalaisille tarkoitettu vapaan sivistystyön ja sivistyksen toimija. Sen tavoitteena on saada kansalaiset liikkeelle ja tehdä yhteistyötä laajasti kaupungin muiden toimijoiden ja Hyria Koulutuksen kanssa. Yleissivistävän koulutuksen ulkoinen toimintakate vuoden 2023 talousarvioesityksessä on -6 612 555 euroa.

Kestävän talouden ohjelma

Lautakunnan talousarvio sisältää kaupunginvaltuuston 15.6.2020 § 44 päätöksen mukaiset toimenpiteet, joiden yhteisarvo toimialalle on vuoden 2023 osalta 800 400 euroa.

Kaupunginvaltuusto päätti keväällä 2022, että perusopetusta koskeva säästötoimenpide 400 000 euroa on jaettu uudelleen eri toimialoille. Näitä uudelleen jaettuja toimenpiteitä kohdistuu lautakunnalle 227 800 euroa.

Tarkemmin Kestävän talouden ohjelman mukaiset toimenpiteet on kerrottu sen palvelualueen kohdalla, jota toimenpide koskee. Kaupunkitasoinen kooste Kestävän talouden ohjelmasta on talousarviokirjan liitteenä.

Hallinto ja kehittäminen

Hallinto ja kehittäminen	TP2021	TA2022	LTK2023	TA2023	Muutos%	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	130	0	0	0		0	0
Toimintakulut	-583 716	-574 275	-1 273 069	-1 263 470	120,0	-1 263 470	-1 298 847
Toimintakate	-583 586	-574 275	-1 273 069	-1 263 470	120,0	-1 263 470	-1 298 847

Toiminnan kuvaus

Sivistystoimi tarjoaa hyvinkäläisille monipuolisia opetus ja hyvinvointipalveluja. Toimialaa ohjaavat opetuslautakunta ja kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta.

Sivistystoimen hallintoon ja kehittämiseen kuuluvat kaikki varhaiskasvatukseen, opetukseen, kulttuuriin ja hyvinvointiin liittyvät hallinnolliset työt ja toiminnan kehittäminen. Talousseuranta ja suunnittelu, sekä erilaiset tukitoimet ovat oleellinen osa sivistystoimen hallinnon tehtävissä.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Aulapalvelut siirretään tekniikan ja ympäristön toimialalta sivistystoimeen määrärahoineen. Aulapalveluiden uutena esimiehenä toimii 1.1.2023 alkaen kehittämisspäälikkö. Vaihtus ulkoiseen toimintakatteeseen on -130 034 euroa.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Alkuperäiset sivistystoimen hallinnon ja kehittämisen Kestävän talouden toimenpiteet on toteutettu täysimääräisesti. Vuoteen 2023 kohdistuu uudelleen jaettava Kestävän talouden ohjelman säästöavoitetta 2 000 euroa, joka on kohdennettu koulutusrahoihin.

Merkittävät investoinnit

Ei investointeja

Henkilöstösuunnitelma

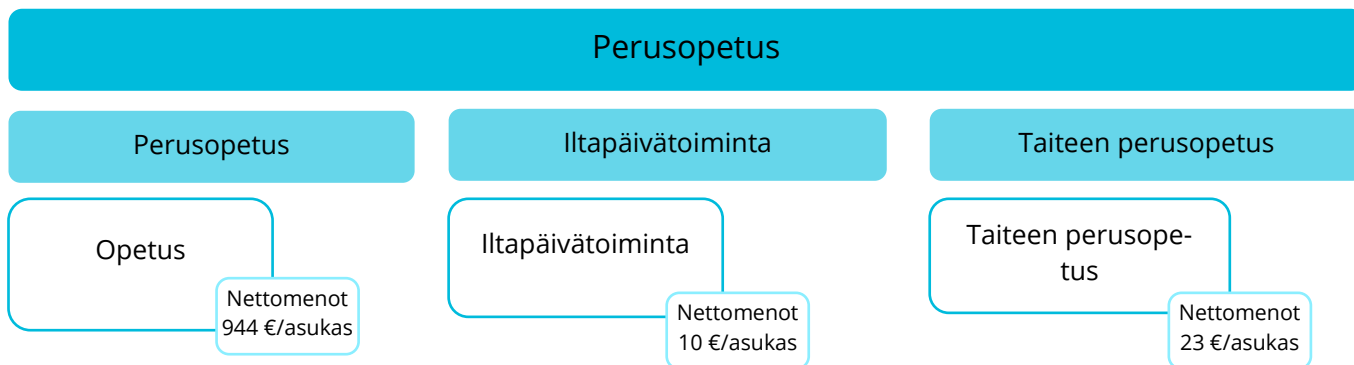
Aulapalveluiden siirtymisen mukana hallinnon ja kehittämisen palvelualueelle siirtyy kaksi henkilöä.

Henkilöstömäärä	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos
Vakinaiset	6,0	7,0	6,0	-1,0
Määräaikaiset	0	0,0		0,0
Yhteensä	6,0	7,0	6,0	-1,0

Toimintaa kuvaava mittari

Tunnusluvut	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos
Nettomenot euroa/asukas	-12	-12	-16	-3,3
Hallinnon osuus toimialan bruttokust.	0,6 %	0,6 %	0,7 %	0,0

Perusopetus

Perusopetus	TP2021	TA2022	LTK2023	TA2023	Muutos%	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	3 618 513	2 787 754	3 650 291	3 650 291	30,9	3 650 291	3 650 291
Toimintakulut	-46 280 483	-46 292 432	-49 306 167	-49 304 149	6,1	-50 519 732	-51 944 388
Toimintakate	-42 661 970	-43 504 678	-45 655 876	-45 653 858	4,5	-46 869 441	-48 294 097

Toiminnan kuvaus

Perusopetuksen palvelualueen toiminta-ajatus on toteuttaa perusopetuslain ja -asetuksen sekä opetussuunnitelmien mukainen opetus ja siihen liittyvät tukipalvelut. Perusopetuksen toiminnan perusyksikkö kouluilla on opetusryhmä. Opetusryhmän muodostuminen ja sen koko ovat ratkaisevassa roolissa opetussuunnitelman tavoitteiden ja lainmukaisuuden toteutumisessa. Lisäksi opetusryhmän koko tärkein kunnan taloudellisiin kustannuksiin vaikuttava tekijä perusopetuksessa.

Perusopetus on koulutusjärjestelmän kivijalka ja samalla pääosa esiopetuksesta alkavaa koulutusjatkumoa. Perusopetus tarjoaa oppilaille mahdollisuuden laajan yleissivistyksen perustan muodostamiseen ja oppivelvollisuuden suorittamiseen. Se antaa valmiudet ja kelpoisuuden toisen asteen opintoihin. Perusopetus ohjaa oppilaita löytämään omat vahvuutensa ja rakentamaan tulevaisuutta oppimisen keinoin.

Hyvinkään kaupungissa toimii 15 perusopetusta antavaa koulua. Näistä yhtenäiskouluja on neljä, alakouluja kymmenen ja yläkouluja yksi. Ruotsinkielistä opetusta annetaan vuosiluokilla 1-6 Svenka Skolan i Hyvingessä ja Hyvinkään englanninkielistä opetusta toteutetaan vuosiluokilla 1 – 6 tällä hetkellä Aseman koulussa. Hyvinkään alakoulujen musiikkiluokat toimivat myös Aseman koulussa. Yläkoulun musiikkiluokat toimivat Tapainlinnan koulussa. Hyvinkään kaupungin yläkoulun matematiikkaluokat toimivat Tapainlinnan koulussa ja urheiluluokat Vehkojan koulussa.

Vastikään maahan saapuneiden opetusta toteutetaan valmistavassa opetuksessa. Valmistavaa opetusta tarvitsevien määrä vaihtelee ja sen myötä myös valmistavan opetuksen

luokkien lukumäärä. Ukrainan tilanteen ja muutenkin vilkastuneen maahanmuuton myötä valmistavan opetuksen tarve on lisääntynyt selvästi lukuvuodelle 2022-2023. Edellisenä lukuvuonna valmistavia luokkia oli kolme. Syyskuun 2023 alusta perusopetukseen on perustettu kolme uutta ryhmää, jotka ovat täynnä. Maahanmuuttajien määrän kasvu syksyn aikana on todennäköinen ja valmistavan opetuksen tarve tulee näin kasvamaan vielä syksyn aikana. Valmistavan opetuksen kustannukset näkyvät perusopetuksen menoina, mutta tulot eli valtionosuudet tilitetään kaupungin kassaan jälkikäteen. Harkittavana on, muutoksenhaku perusopetuksen valmistavan opetuksen vuoden 2023 rahoituksen perusteena oleviin vuoden 2021 suoritteisiin perustuviin arvioihin rahoituksen mahdolliseksi aikaistamiseksi.

Hyvinkäälle sijoitettujen vieraskuntalaisten lasten koulunkäynti pyritään järjestämään ensisijaisesti lähikouluissa. Poikkeuksena tähän ovat Peiponpesän ja Lemmilän lastensuojeluyksiköt.

Lastensuojelulaitos Peiponpesässä asuvien lasten opetus järjestetään lähes poikkeuksetta laitoksen omissa tiloissa kahdessa opetusryhmässä.

Helsingin kaupungilla on Lemmilän lastensuojelun yksikkö Hyvinkään Ridasjärvellä. Hyvinkään kaupunki järjestää Lemmilän opetuksen lastensuojeluyksikön tiloissa. Kunta (tässä tapauksessa Helsinki), joka on lastensuojelulain 16 b §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla sijoitetun esi- tai perusopetusta saavan oppilaan kotikunta opetuksen aikana, on velvollinen maksamaan opetusta järjestävälle kunnalle tai muulle opetuksen järjestäjälle oppilaan esi- tai perusopetuksesta aiheutuneita kustannuksia vastaavan korvauksen. Kotikuntalaskutuksessa opetuksen järjestäjälle ai-

heutuvista kuluista on vähennettävä valtion kunnalle maksama kotikuntakorvaus täysimääräisesti. Valtiovarainministeriö päättää vuosittain tästä kotikuntakorvausperusteen määrästä.

Perusopetukseen osallistuminen on oppilaalle maksutonta. Perusopetuslain mukaan oppilaalla on oikeus saada myös opetukseen osallistumisen edellyttämä oppilashuolto ja tarvittavat tulkintem- ja avustuspalvelut. Ohjaajapalveluja järjestetään asiantuntijalausuntojen perusteella opetuksen järjestäjän harkinnan mukaan niihin oikeuteuille oppilaille. Edellä mainitusta johtuen on mahdollista, että kunta, tässä tapauksessa Hyvinkää, voi joutua palkkaamaan oppilaille ohjaajia, vaikka kunta olisi päättänyt avustajien määrän ylärajan.

Oppilashuolto toimii moniammatillisesti jokaisessa koulussa. Oppilashuollon psykologit ja kuraattorit siirtyvät hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen, minkä jälkeen oppilashuollon palvelut järjestetään hyvinvointialueella alueellisesti. Hyvinkäällä oppilashuollon resurssi on ollut seitsemän koulukuraattoria ja seitsemän koulupsykologia vuodesta 2022 alkaen. Muutoksen hallinnan ja sen mahdollisimman hyvän onnistumisen takaamiseksi on hyvin tärkeää, että kaupunki nimeää edustajan oppilashuollon yhteistyö- ja seurantaryhmiin.

Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 23.8.2021 hyväksynyt annetut vastineet kahteen erilliseen valtuustoaloitteeseen: Valtuustoaloite koulukiusaamisen vuoksi tehtyjen toimenpiteiden vaikutusten seurannasta § 71 sekä Valtuustoaloite koulukiusaamisen nollatoleranssista § 72. Käsitteilyn yhteydessä on myös hyväksytty Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta ja kiusaamiselta Hyvinkään perusopetuksessa. Suunnitelma kuvaa selkeästi, miten Hyvinkäällä toimitaan kiusaamisen ehkäisemiseksi ja siihen puuttumiseksi. Myös oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) 13 § edellyttää oppilashuoltosuunnitelmaan sisällytettävän suunnitelman oppilaiden suojaamiseksi kiusaamiselta ja häirinnältä.

Kiusaamisen ehkäisemistä ja siihen puuttumista ei voida täysin erottaa toisistaan. Kiusaamiseen puuttuminen on samanaikaisesti myöhempiä ongelmia ehkäisevää. Tärkeää on auttaa koulujen henkilöstöä tunnistamaan, mistä on milloinkin kyse ja miten tilanteessa toimitaan. Kiusaamisen vastaisessa toiminnassa tärkeää on koulujen myönteisen, yhteisöllisen ilmapiirin kehittäminen, tunne- ja vuorovaikutustaitojen opettaminen, ryhmäyttäminen ja opetushenkilöstön ja oppilashuollon yhteistyö. Tarkemmista toimenpiteistä sovitaan lukuvuosittain koulun yhteisöllisessä oppilashuoltoryhmässä. Ennaltaehkäisevällä työllä on tarkoitus lisätä tietoa ja vaikuttaa jo ennalta siihen, että kiusaaminen vähenee. Yhteisöllisyyteen panostaminen on yksi tärkeimmistä kiusaamisen ehkäisemisen ja puuttumisen keinoja ja

siihen myös Hyvinkäällä panostetaan. Lisäksi opetussuunnitelma sisältää monia aiheeseen liittyviä kokonaisuuksia.

Myös päihdevalistustyö sisältyy perusopetuksen opetussuunnitelmaan esim. terveystiedon opetuksessa. Lisäksi Hyvinkään kaupunki tekee pitkäjänteistä yhteistyötä Elämäni Sankari ry:n kanssa koulujen päihdevalistuksessa. Yhteistyöhön kuuluu joka vuotiset hyvinvointikyselyt yläkoululaisille sekä oppilaiden kohtaamiseen perustuvat oppitunnit kouluilla. Kohderyhminä ovat viides- ja kahdeksaluokkalaiset oppilaat. Lukuvuonna 2022-23 kohtaamistyö on laajentunut seitsemänsien luokkien oppilaisiin yhteistyössä Keusoten kanssa. Myös muut Keusote-kunnat ovat mukana seitsemänsien luokkien osalta. Lisäksi yhteistyössä järjestetään mm. teemaviikkoja, vanhempainiltoja ja liikuntatapahtumia. Myös Hyvinkään lukion kanssa yhteistyötä tiivistetään.

Aamu- ja iltapäivätoiminta

Hyvinkäällä järjestetään perusopetuslain mukaista ohjattua aamu- ja iltapäivätoimintaa 1-2. luokan oppilaille, sekä erityistä tukea tarvitseville oppilaille. Toiminta ei ole lakisääteistä. Toiminta perustuu vapaaehtoisuuteen ja sijoittuu lasten vapaa-aikaan. Tavoitteena on tukea kodin ja koulun kasvatustyötä sekä lapsen tunne-elämän kehitystä ja eettistä kasvua.

Hyvinkäällä aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään ostopalveluna sekä omana toimintana. Palveluntuottajine toimivat tällä hetkellä Hyvinkään Seudun Urheilijat ry sekä Hyvinkään Seurakunta. Ostopalveluna aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään Aseman, Hämeenkadun ja Martin kouluilla, sekä iltapäivätoimintaa Hyvinkäänkylän, Paavola ja Puolimatkan kouluilla. Lisäksi iltapäivätoimintaa järjestetään ostopalveluna Martin seurakuntatalolla ja Vehkojan seurakuntakeskuksessa.

Ensimmäinen oman toiminnan (perusopetuksen järjestämä) aamu- ja iltapäivä ryhmä perustettiin Kytäjän koululle elokuussa 2020. Syksyllä 2022 omana toimintana aamu- ja iltapäivä toimintaa järjestetään Hakalantalon ja Kytäjän kouluilla. Lisäksi iltapäivätoimintaa järjestetään omana toimintana Metsäkaltevan, Nopon ja Tapainlinnan kouluilla.

Aamu- ja iltapäivätoiminta on maksullista toimintaa huoltajille. Perusopetus on opetuslautakunnan päätöksellä korottanut asiakasmaksuja 1.8.2022 alkaen 10€/maksuluokka/kk. Iltapäivätoiminnassa on mahdollisuus hakea maksuvapautusta tai alennettua asiakasmaksua 50% riippuen perheen tulosten ja koon mukaan. Lukuvuonna 2021-2022 maksuvapautusta saavien osuus oli n. 12%. Elokuussa 2022 maksuvapautuksien määrä (euroissa) oli noin puolet suurempi, kuin elokuussa 2021.

Toimintavuoden aikana, tavoitteena on ottaa käyttöön uusi esiopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan toteuttamisen malli. Toimintamallin tavoite on, että esiopetusikäisten lasten on yhdessä koululaisten kanssa mahdollista osallistua aamu- ja/tai iltapäivätoimintaa niillä kouluilla, joissa perusopetus järjestää lapsen esiopetuksen. Syksystä 2023 mallia tarjottaisiin Metsäkaltevatalon, Nopon, Talvisillan, Ridasjärven ja Kytäjän koulujen esiopetusikäisten lasten huoltajille. Kaikilla ko. koulujen huoltajilla on mahdollisuus valita lapselleen vaihtoehtoisesti myös varhaiskasvatuksen järjestämä ja varhaiskasvatuksen tiloissa toteutettava esiopetus ja sitä täydentävä varhaiskasvatus. Toimintamallin muutoksella pyritään mahdollistamaan lasten toiminta- ja oppimisympäristön jatkumo koulun tiloissa saman henkilöstön toimesta, mutta myös helpottamaan varhaiskasvatushenkilöstön rekrytointia erittäin suurilla haasteilla.

Lasten ja nuorten kuvataidekoulu

Hyvinkään kaupungin ylläpitämä Hyvinkään kuvataidekoulu, tuttavallisemmin Artun kuvis, tarjoaa kouluajan ulkopuolella järjestettävää, lakisäateistä visuaalisten taiteiden laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta hyvinkääläisille 4-19 -vuotiailla lapsilla ja nuorilla. Koulussa tutkitaan visuaalista kulttuuria piirtämisestä tietokoneanimaatioon ja kuvanveistosta robottirakenteluun, taiteen historiaa unohtamatta

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Perusopetuksen kokonaisoppilasmäärä laskee ennusteen mukaan lukukauden 2023-24 alussa noin 100 oppilaalla verrattuna elokuuhun 2022. Oppilasmäärän väheneminen johtuu pääsääntöisesti ensimmäiselle luokalle tulevien oppilaiden pienemmästä määrästä verrattuna peruskoulunsa päättävien yhdeksäsluokkalaisten määrään. Alakoulujen oppilasmäärän aleneminen koskee sekä keskusta-alueita että kyliä. Se tekee oppilasryhmien vähentämisen oppilasmäärän vähenemisen suhteessa hyvin haastavaksi, mikä aiheuttaa paineita perusopetuksen tuntikehyksen käyttöön. Lisäksi Metsäkaltevan ja Paavolan alueiden oppilasmäärässä on lievää kasvua, mikä aiheuttaa painetta opetusryhmien määrään ko. kouluissa. Palveluverkon osalta v. 2023 muutoksia perusopetuksen palveluverkkoon ei ole tulossa. Palveluverkossa edetään KV:n päätöksen (13.6.2022 § 51) mukaisesti. Paavolatalon sekä Hangonsiltaan sijoittuvan uuden alakoulun ja päiväkodin kokonaisuuden toiminnallinen suunnittelu on käynnissä.

Koronapandemian aiheuttamat epävarmuustekijät näkyvät todennäköisesti myös vuonna 2023. Perusopetuksessa koronan aiheuttamat poissaolot näkyvät edelleen korkeampina sijaiskuluina. Henkilöstökulujen osuus perusopetuksen ulkoisista menoista on noin 91 %. Edellä mainitut sairauslomien aiheuttamat sijaiskulut ovat ennakoimaton kuluerä. Lisäksi valtion erityisavustusten ennakoitavuus on vähintäänkin heikkoa kahdesta syystä:

- Budjetin laadinnan yhteydessä ei ole tiedossa, mitä erityisavustuksia on mahdollisesti haettavissa ja milloin haut ovat
- Minkä suuruisia avustuspäätökset milloinkin ovat
 - esimerkkinä tästä tasa-arvorahapäätökset v. 2021 272 221 euroa ja v. 2022 756 000 euroa, joiden välinen erotus oli lähes puoli miljoonaa euroa

Opetussuunnitelman mukaisen nykyaikaisen opetuksen mahdollistamiseksi ja oppilaiden tvt-taitojen varmistamiseksi laitekannan lisääminen olisi ensiarvoisen tärkeää. Lisäksi toisen asteen opiskelu tapahtuu nykyään ja tulevaisuudessa sähköisesti. Perusopetuksen yhtenä tehtävänä on antaa oppilaille riittävät valmiudet jatko-opiskeluun ja tvt-aidot ovat hyvin tärkeä osa näitä taitoja. Oppilaskoh- taisten laitteiden hankinta aloitettiin 08/2022 hankkimalla kaikille kuudesluokkalaistilaisille henkilökohtaisessa käytössä oleva oppilaslaite. Laite on oppilaan käytössä leasingajan neljä vuotta eli yhdeksännen luokan loppuun saakka, minkä jälkeen laite vaihtuu normaalin leasingkierron mukaan uuteen. Laitteiden hankkimista jatketaan suunnitelman mukaisesti seuraavien kolmen vuoden aikana. Syksyllä 2025 hyvinkääläisillä perusopetuksen 6.-9. -luokan oppilaille pitäisi jokaisella olla käytössään henkilökohtainen oppilaslaite.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

1. Kohta 20: Härkävehmaan koulun toiminnasta luopuminen 1.8.2022 110 000 €
2. Kohta 23: oppilasmäärän vähenemisen tuoma vaikutus opetusryhmien määrään
 - muuttoliikettä ei pysty täysin ennakoimaan
 - oppilaat eivät välttämättä vähene sopivasti kouluittain
 - vuosina 2020-2021 suunniteltu opetusryhmien määrän väheneminen on toteutettu ennakoitua suurempana.
 - arvioitu 140 000€ pyritään toteuttamaan palveluverkon puitteissa lähikouluperiaate huomioiden
3. Kohde 31: Ohjaajaresurssin sopeuttaminen -25 ohjaajaa v. 2023 -170 000 € on toteutumassa, ellei oppilaiden tuen tarve edellytä ohjaajien palkkaamista suunniteltua enemmän. Lukuvuoden 2023-2024 alusta alkaen vähennys ohjaajaresurssissa on -9 htv. **Kaupunginvaltuuston päätöksellä 14.11.2022 § 85 poistettu vuodesta 2023 lähtien uudet säästötoimenpiteet ja palautettu määrärahoihin 170 000 euroa.**
4. Kohta 35: Oppikirja- ja tarvikkehankintojen sopeuttaminen laskevaan oppilasmäärään 5000 € 7.

5. Kohta 36: ICT-koneiden ja laitteiden, kalusto-, rakennus, muiden materiaalihankintojen määrärahojen vähentäminen 9000 €

6. Kohta 37: Henkilöstön koulutusmäärärahojen vähentäminen 4000 €

7. Kohta 41: Musiikkiopiston avustuksen sopeuttaminen 40 800 €

8. Kohta 42: Taito Uusimaan avustuksen sopeuttaminen 4600 €

9. Kohta 43: Kuvataidekoulun määrärahojen vähentäminen 10 000 €

Yllä on kerrottu kaikki alkuperäisen Kestävän talouden ohjelman säästökohteet perusopetuksen osalta vuodelle 2023. Kesto-ohjelmaa tarkasteltaessa on huomioitava merkittävänä tekijänä, että perusopetuksen osalta yllä kerrotuista säästösummista on vähennetty 400 000 euroa, mikä poistettiin perusopetukselta määräaikaisten opettajien kesäajan palkanoikaisun seurauksena. Kyseisen summan uudelleen kohdennuksen seurauksena perusopetukselle lankeaa 116 700 euron säästövelvoite vuodelle 2023. Tämä pyritään kattamaan avustusten indeksikorostusten jäädyttämisellä ja henkilöstö- ja sijaiskuluista tinkimällä. Kokonaisuudessaan perusopetukseen kohdistuvan Kesto-ohjelman säästövaikutukset vuodelle 2023 ovat 190 000 euroa.

Merkittävät investoinnit

Perusopetuksessa ei ole vuodelle 2023 merkittäviä investointeja. Palveluverkkopäätöksen (KV 13.6.2022 § 51) mukaisesti on käynnissä Paavolatalon sekä Hangonsiltaan sijoittuvan uuden koulun ja päiväkodin toiminnallinen suunnittelu yhdessä tilakeskuksen ja kaavoituksen kanssa.

Henkilöstösuunnitelma

Kokonaisuuden kannalta merkittävien opetuksen laatuun, työhyvinvointiin ja henkilöstön määrään vaikuttava lähtökohta on opetusryhmäkoko. Tavoitteiden mukaiset opetusryhmäkoot antavat myös selkärangan talouden suunnittelulle ja seurannalle.

Hyvin merkittävä henkilöstöhallintoon ja henkilöstön hyvinvointiin liittyvä yksittäinen asia on isojen koulujen johtamisen resurssointi. Rehtoreiden työmäärä on nykyisellään liian suuri. Rehtoreiden työmäärä on kasvanut vuosien saatossa tulleiden lisävelvoitteiden, kuten kolmiportaisen tuen, lisääntyneen oppilashuoltotyöskentelyn, myötä selvästi. Myös suuri alaisten määrä lisää työn kuormittavuutta selvästi. Henkilöstöhallinnolliset tehtävät, myös rehtoreiden jaksamisesta huolehtiminen, kuuluvat työantajan velvollisuuksiin.

Palveluverkko muuttui 08/2022 alkaen. Yhtenäiskoulut sekä yläkoulu tarvitsevat virka-apulaisrehtorit. Virka-apulaisrehtoreiden työpanos on selvästi suurempi kuin nykyisillä apulaisjohtajilla, koska virka-apulaisvirkarehtorit siirtyivät kokonaistyöaikaan nykyisten apulaisjohtajien opettajatyöajan sijaan. Lisäksi vastuiden määrittely on selkeämpää, koska virka-apulaisrehtori hoitaa hänelle määrättyjä tehtäviä virkavastuulla. Hyvinkäältä on koulujen yhdistymisten mukana poistunut rehtorin virkoja kolme kappaletta: Hakalan koulujen yhdistyessä hallinnollisesti, Martin koulujen yhdistyttyä hallinnollisesti ja Härkävehmaan sulkeuduttua. Tämän resurssin uudelleen kohdentaminen on ajankohtaista ja järkevää, jotta Hyvinkää pystyy turvaamaan rehtoreiden työssäjaksamisen ja säilyä houkuttelevana työnantajana myös esimiestasolla. Viime vuosina on ollut selvästi havaittavissa kiinnostuksen väheneminen rehtorin tehtäviä kohtaan. Vertailukohtana lähikunnissa on jopa kaksi apulaisvirkarehtoria samankokoisissa kouluissa kuin Hyvinkään suurimmat koulut ovat. Virka-apulaisrehtorikustannuksia pystytään rahoittamaan nykyisen apulaisjohtajasysteemin korvauksilla. Tehdyn palkkalaskennan perusteella kustannukset viiden koulun osalta ovat noin 35 000 euroa suuremmat vuodessa nykyiseen apulaisjohtajamalliin verrattuna. Kun otetaan huomioon samalla saatava noin 27 päivän lisäys vuodessa viralliseen työaikaan virka-apulaisrehtoria kohden, vuosikustannus jää alle 10 000 euron nykyiseen verrattuna. Muutoksesta aiheutuvat kulut eivät siis ole vuositasolla suuret, mutta merkitys koulujen johtamisen kannalta on merkittävä.

Virka-apulaisrehtoreille määritellään opetusvelvollisuus eli he pitävät oppitunteja myös jatkossa. Lisäksi määritellään porrastus opetusvelvollisuuteen, millä kuvataan opetusvelvollisuuden muutos suuremmaksi tai pienemmäksi koulun koon mahdollisesti muuttuessa. Virka-apulaisrehtorit toimivat jatkossa Martin, Pohjoispuiston, Puolimatkan, Taipainlinnan ja Vehkojan kouluilla.

Perusopetus esittää virka-apulaisrehtorimallin ottamista käyttöön 1.8.2023 alkaen. Vuoden 2023 osalta kustannusvaikutus on noin 15 000 euroa.

Oppilashuollon henkilöstön siirto kuraattorien ja psykologien osalta hyvinvointialueelle tapahtuu vuoden 2023 alusta alkaen. Hyvinkään oppilashuollon esimies ei siirry hyvinvointialueelle, koska hän ei ole sote-henkilöstöä. Lisäksi nykyisen oppilashuollon esimiehen tehtäväkuvaan kuuluu merkittävältä osalta erityisopetuksen koordinaattorin tehtävät. On hyvin tärkeää, että meillä on kaupungissa henkilö, joka toimii aktiivisesti kaupungin ja hyvinvointialueen rajapinnassa pyrkien huolehtimaan Hyvinkään oppilashuollon resurssien riittävydestä ja saatavuudesta myös vuoden 2023 alun jälkeen. Kun oppilashuollon palvelut järjestetään hyvinvointialueella alueellisesti. On olemassa suuri vaara, että oppilashuollon siirron yhteydessä palvelumme karkaavat tai poistuvat lähipalveluista.

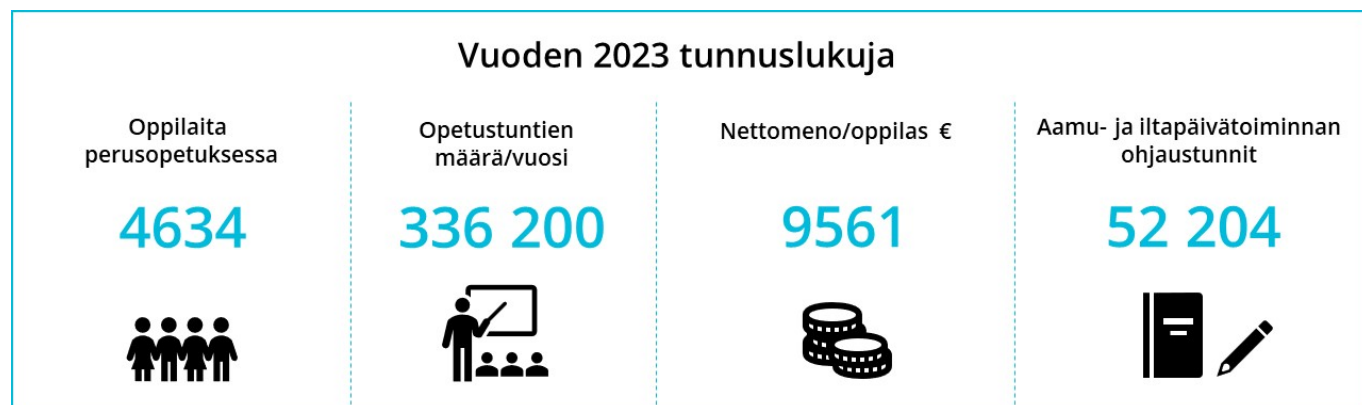
Perusopetuksen henkilöstörakenteessa toistaiseksi otettujen määrä on kasvanut, koska määräaikaisten opettajien kesäajan palkanoikaisun myötä opettajia on palkattu sovitusti toistaiseksi. Määräaikaisten henkilöiden määrässä näkyy runsaiden valtion erityisavustusten määrä, jolla on pystytty palkkaamaan kouluille avustusten käyttöehtojen mukaisesti ohjaajia ja resurssiopettajia. Lisäksi on myös voitu lisätä opetustunteja erityisavustusten myötä.

Maahanmuuttajataustaisten oppilaiden määrän kasvun myötä perusopetukseen on jouduttu aloittamaan kolme uutta valmistavan opetuksen ryhmää jo aiempien kolmen

ryhmän lisäksi. Ukrainan tilanteesta johtuen ennustettavuus on melko haastava. Lisäksi Hyvinkää vastaanottaa tänä vuonna kiintiöpakolaisia, mikä lisää myös painetta valmistavaan opetukseen. Tämä kokonaisuus näkyy osaltaan kasvuna sekä henkilömäärässä että opetustunneissa. Valmistavasta opetuksesta kaupunki saa jälkikäteen valtionosuutta. Sekä valtion erityisavustukset että valmistavan opetuksen määrän kasvu näkyvät kasvuna opetustuntien määrässä.

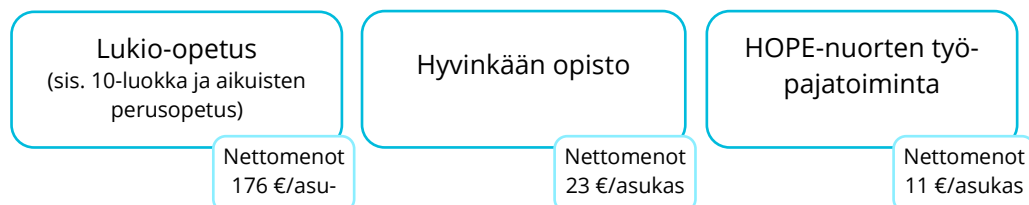
Henkilöstömäärä	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos
Vakinaiset	390,0	391,0	418,0	27,0
Määräaikaiset	164,0	125,0	125,0	0,0
Yhteensä	554,0	516,0	543,0	27,0

Tunnusluvut	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos
Asukasluku	46 858	46 885	46 535	
Nettomenot euroa/asukas	-910	-928	-981	-53
Perusopetus				
Oppilasmäärä	4 762	4 791	4 634	-157
Opetustuntien määrä	329 726	326 895	336 200	9 305
€/oppilasmäärä, netto	8 625	8 832	9 524	692
Opetustunnit/oppilas	69,24	68,2	72,6	4
Aamu- ja iltapäivätoiminta				
Ohjaustunnit	57 018	47 752	52 204	4 452
€/tunti, netto	9,03	12,16	8,67	-3
Taiteen perusopetus				
Oppilasmäärä	330	328	310	-18
Opetustuntien määrä	3 889	4 130	3 964	-166
€/oppilasmäärä, netto	3 263	3 270	3 444	174
Opetustunnit/oppilas	11,78	12,59	12,79	0,2

Yleissivistävä koulutus

Yleissivistävä koulutus

Yleissivistävä koulu- tus	TP2021	TA2022	LTK2023	TA2023	Muutos%	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	916 243	736 655	541 174	541 174	-26,5	541 174	541 174
Toimintakulut	-10 096 068	-10 364 570	-10 481 413	-10 309 952	-0,5	-10 598 631	-10 895 392
Toimintakate	-9 179 825	-9 627 915	-9 940 239	-9 768 778	1,5	-10 057 457	-10 354 218

Toiminnan kuvaus

Hyvinkään lukio järjestää ja tarjoaa monipuolista ja korkeatasoista opetusta peruskoulunsa päättäneille nuorille ja aikuisille. Hyvinkään lukiossa toimii yleislinjan lisäksi luonnontiedelinja. Tämä opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä valtakunnallinen erityistehtävä jatkuu toistaiseksi. Hyvinkään lukiossa opiskelija voi valita normaalia enemmän taideaineiden kursseja.

Hyvinkään Opisto tarjoaa vapaan sivistystyön osalta aikuisille monipuolisen ja laadukkaan kurssitarjonnan. Hyvinkään Opisto ja lukiot tekevät tiiviisti yhteistyötä mm. harvinaisten kielten kurssien osalta. Näin saadaan ryhmät elinvoimaiseksi ja pystytään houkuttelemaan pätevää henkilökuntaa.

Hyria koulutus Oy:n kanssa lukio ja Hyvinkään Opisto tekevät monipuolista yhteistyötä mm. maahanmuuttajaopetuksen kaksoistutkintojen ja toisen asteen urheiluvallmennuksen osalta. Työpajatoiminnasta Hyvinkään kaupungilla ja Hyrialla on toistaiseksi voimassa oleva yhteistyösopimus. Hyvinkään kaupungin kotouttamispalvelut vastaa kunnan lakisääteisistä kotoutumisen palveluista. Kotouttamispalvelujen tehtäviä ovat muun muassa alkuvaiheen ohjaus ja neuvonta kaikille Hyvinkäällä asuville maahanmuuttajille, pakolaisten vastaanotto sekä monialainen verkostotyön koordinointi kotoutumisen alueella. Kotouttamispalvelujen yksikkö toteuttaa, suunnittelee ja kehittää maahanmuuttajille suunnattuja palveluja yhteistyössä verkoston kanssa. Kotouttamispalvelut siirtyvät vuoden 2023 alussa elinvoiman yhteyteen.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Talousarvioesityksessä on huomioitu oppivelvollisuuden laajentumisen aiheuttamat kustannukset ja opiskelijahuoltoon, sekä ohjaustoimintaan liittyvät valtakunnalliset vaatimukset. Hyvinkään Opiston osalta tulot kurssimaksujen osalta eivät edelleenkään palaudu normaaleiksi.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Kestävän talouden ohjelman mukaisesti lukion ja Hyvinkään Opiston kurssitarjontaa supistetaan vuosittain suunnitellusti. Myös Hyvinkään Opiston kurssimaksuja nostetaan vähintään 5 % vuodessa.

Koronapandemia aiheutti muutoksia opiston kurssi-ilmoittautumisissa, joten Hyvinkään Opiston tulotavoite pidetään vuonna 2023 samalla tasolla kuin vuonna 2022. Opiston kursseille ei ilmoitauduta enää samassa määrin, kun aiempina vuosina ennen koronaa. Kursseja on jouduttu toteuttamaan pienemmällä osallistujamäärillä. Kurssien peruminen vaikuttaisi valtionosuuksiin. Säästötavoite aiotaan toteuttaa karsimalla koulutus- ja henkilöstömenoja.

Yleissivistävään koulutukseen ja työpajatoimintaan kohdentuu vuodelle 2023 uudelleen jaettua kestävän talouden toimenpiteitä 26 100 euroa, jotka on kohdistettu kurssitarjonnan hallittuun kaventamiseen ja työpajatoiminnan mallilliseen vähentämiseen Hyria säätiön kanssa yhteistyössä sovittavin keinoin. Työpajojen täyttöaste otetaan neuvotteluiden pohjaksi.

Merkittävät investoinnit

Ei investointeja vuodelle 2023

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstömäärä	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos
Vakinaiset	63,0	61,0	64,0	3,0
Määräaikaiset	8,0	8,0	7,0	-1,0
Yhteensä	71,0	69,0	71,0	2,0

Tunnusluvut	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos
Nettomenot euroa/asukas	-196	-205	-214	-8
Lukio-opetus				
Oppilasmäärä	1 019	1 060	1 047	-13
€/oppilas, netto	7 102	7 585	7 983	398
Hyvinkään Opisto				
Opetustunnit	10 302	13 500	12 500	-1 000
Menot, €/opetustunti	130,85	77,00	116,73	40
Tulot, €/opetustunti	23,00	31,57	33,60	2

Varhaiskasvatuspalvelut

Varhaiskasvatuspalvelut

Varhaiskasvatus ja
esiopetus

Nettomenot
529 €/asu-

Lasten hoidon tuet

Nettomenot
61 €/asukas

Varhaiskasvatus	TP2021	TA2022	LTK2023	TA2023	Muutos%	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	2 805 486	2 179 000	2 530 520	2 530 520	16,1	2 530 520	2 530 520
Toimintakulut	-27 971 877	-28 536 188	-30 185 911	-29 982 235	5,1	-30 827 734	-31 697 076
Toimintakate	-25 166 391	-26 357 188	-27 655 391	-27 451 715	4,2	-28 297 214	-29 166 556

Toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatuspalveluiden keskeisenä tehtävänä ja tavoitteena on varhaiskasvatuslain velvoitteiden täyttäminen ja perusopetuslain mukaisen esiopetuksen järjestäminen yhteistyössä perusopetuksen kanssa. Varhaiskasvatus on lapsen suunnitelmallinen ja tavoitteellinen kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostama kokonaisuus, jossa painottuu pedagogiikka. Laadukas varhaiskasvatus on merkittävä tekijä varhaisen tuen mahdollistamiseksi ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi.

Varhaiskasvatuslaki, laki yksityisen hoidon tuesta, laki kotihoidon tuesta sekä perusopetuslaki esiopetuksen ja esiopetuksen kuljetusten osalta määrittävät palveluiden keskeiset tehtävät. Laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista säättää kunnan päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa sekä ostopalvelussa järjestämästä varhaiskasvatuksesta perittävistä asiakasmaksuista. Lisäksi toimintaa ohjaavat opetuslautakunnan päätökset varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmista ja asiakasmaksuista.

Varhaiskasvatuspalveluja järjestetään kunnallisissa ja yksityisissä päiväkodeissa, perhepäivähoidossa sekä ostopalveluna yksityisillä palveluntuottajilla. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toimintayksiköt ja ryhmät perustetaan / muodostetaan siten, että lasten pedagoginen varhaiskasvatus ja esiopetussuunnitelma toteutuu, mutta myös siten, että taloudelliset ja toiminnalliset resurssit huomioidaan. Avointa varhaiskasvatusta järjestetään Pikku-Veturissa ja Päiväpirtissä sekä kerhoissa.

Kunnallisen varhaiskasvatuspaikan sijaan perhe voi valita kunnan hyväksymän yksityisen palveluntuottajan. Yksityiseen varhaiskasvatukseen perhe voi saada lakisääteistä yksityisen hoidon tukea, Hyvinkää-lisää sekä yksityisen varhaiskasvatuksen sisaruslisää. Lasten kotihoitoon on tarjolla myös lakisääteinen kotihoidon tuki.

Opetus- ja kulttuuriministeriö, Valvira ja aluehallintoviranomainen (AVI) ovat linjanneet ja ohjeistaneet, että varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestettävä muu mahdollinen maksullinen toiminta ei ole varhaiskasvatusta. Joten tällainen muu mahdollinen toiminta sijoitetaan Hyvinkäällä varhaiskasvatuspäivän loppuun.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

0–6-vuotiaiden väestöennuste

Vuodesta 2020 vuoteen 2021 0–6-vuotiaiden lasten määrä on kasvanut 11 lapsella, mutta jos tarkastelujatkona vuodet 2017–2021, on 0–6-vuotiaiden lasten määrä vähentynyt peräti 406 lapsella. Väestöennusteen mukaan 0–6-vuotiaiden ikäluokan arvioidaan edelleen laskevan. Alla kuva varhaiskasvatusikäisten lasten ennusteesta vuoteen 2040 asti.

	2021	2025	2030	2035	2040	Muutos	%
0–6-vuotiaat	2 743	2 583	2 568	2 489	2 493	-250	-9 %

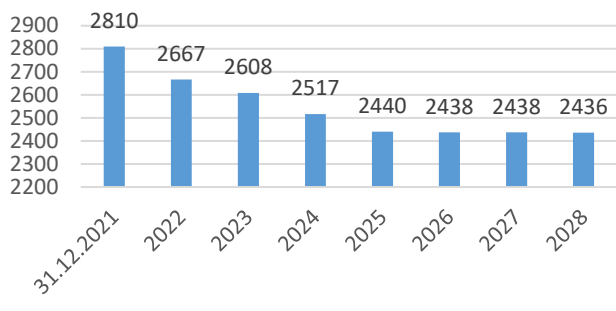
Kuva 1. Väestömuutokset ikäryhmässä 0–6-vuotiaat keskipäivätoehto-suunnitteen mukaan. Lähde Tilastokeskus.

Vuodesta 2018 alkaen vauvoja on syntynyt Hyvinkäälle alle neljäsataa vuodessa. Ennuste syntyvyyden osalta näyttää jäävän useaksi vuodeksi noin 330–350 vauvan vuositason.

Ennusteet ovat toki aina ennusteita. Vuonna 2021 syntyi 380 vauvaa. 31.12.2021 0–6-vuotiaita lapsia oli yhteensä 2810, mikä on enemmän kuin tilastokeskuksen ennusteissa arvioitiin. Alkuvuoden 2022 aikana arvioidaan syntyvän 353 lasta, joten varhaiskasvatusikäisiä 0–6-vuotiaita lapsia olisi 2667. Vuonna 2023 varhaiskasvatuspalveluikäisiä lapsia arvioidaan olevan noin 2608 (kuva 2).

Kuvan 2 taulukko näyttää varhaiskasvatusikäisten lasten määrän vuodelta 2021 ja ennusteen vuoteen 2028 asti.

Tot 2021 ja ennuste 0-6-vuotiaista v. 2022 - 2028

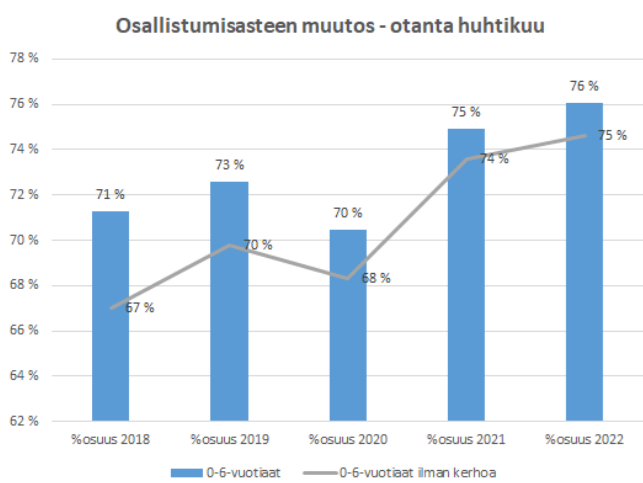

Kuva 2. Varhaiskasvatukseen ikäiset lapset 2021, ennuste vuoteen 2028

Tosiasia on, että varhaiskasvatustilanteen ikäluokat ovat pienentyneet merkittävästi. Vuonna 2024 kaikkien 0–6-vuotiaiden ikäluokkien ennustetaan olevan alle 400 lasta. Vuoteen 2030 mennessä 0–6-vuotiaiden ikäluokkaan kuuluvien lasten määrän arvioidaan vähenevän vielä 230–250 lapsella. Vuoteen 2040 tehdyn väestöennusteen mukaan arvioidaan koillisen, lounaisen ja Multikorpi-Kalteva alueiden kasvavan, muissa 0–6-vuotiaiden lasten määrän ennustetaan vähenevän.

Se, millaiseksi ikäluokat tosiasiallisesti muodostuvat ja miten paljon lapsia kustakin ikäluokasta osallistuu varhaiskasvatukseen, on haastavaa arvioida. Varsinkin alle 3-vuotiaiden osallistumistasojen palveluiden piiriin arvioidaan nousevan, myös monikulttuurisuuden ja lasten kasvun ja oppimisen tuen tarpeiden arvioidaan lisääntyvän.

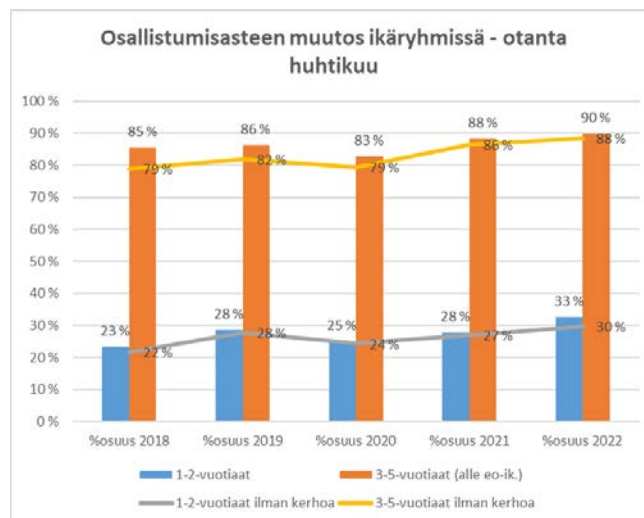
Hyvinkäällä keskimääräinen varhaiskasvatukseen osallistuminen on noussut (kuva 3.)

Kuva 3. 0–6-vuotiaiden osallistumistasojen muutos

Kuvasta 4 on nähtävissä muutos, mikä on tapahtunut vuodesta 2018 vuoteen 2022 ikäryhmien välisessä osallistumistasoissa. Tärkeää on huomioida se, että alle kolmevuotiaiden lasten varhaiskasvatustilanteen järjestäminen on

aina kalliimpaa, koska alle kolmevuotiaita lapsia voi olla neljä lasta yhtä kasvattajaa kohden (1/4). Vastaavasti yli 3-vuotiaiden lasten ryhmässä voi olla 7 lasta yhtä kasvattajaa kohden.

Kuva 4. Lasten osallistumistasojen muutos eri ikäryhmissä

Palvelujen järjestäminen

Varhaiskasvatustilanteen tulee järjestää kaikille hakijoille huoltajien kysyntää ja lasten tarvetta vastaavana. Esiope- tusta tulee järjestää kaikille lapsille oppivelvollisuutta edel- tävänä vuonna.

Talousarviolaskelmassa 2023 oletetaan varhaiskasvatustilanteen käyttäjämäärän pysyvän vuoden 2022 tasolla, joten laskenta perustuu syksyllä 2022 käyttöön tarvittuun henkilöstö- ja kiinteistökapasiteettiin. Arviossa on paljon epävarmuustekijöitä kuten lapsiperheiden tulevaisuuden näkymät, huoltajien työ- ja opiskelutilanne, maahan muutto, maasta muutto, turvapaikanhakijoiden ja tilapäisen suojelun piirissä olevien lasten määrä varhaiskasvatustilanteessa, perhevapaaudistus jne. Toimintavuoden 2023 aikana saattaa tulla tilanne, että varhaiskasvatustilanteita tarvittaisiin lisää. Paavolan alueella tarvitaan lisää varhaiskasvatustilanteita viimeistään 2024, kun perusopetus tarvitsee Paavolan koululla toimivan varhaiskasvatustilanteen käytönsä.

Palveluverkkopäätökseen liittyviä toimenpiteitä ja suunnitelmia valmistellaan yhdessä perusopetuksen ja tilakeskuk- sen kanssa. Riemurinteen päiväkodin kapasiteetti tarvitta- neen siihen asti, kun Paavolan, Hangonsillan (keskustan) ja Metsäkalteva alueen kapasiteettivaje ratkeaa. Paavolatalon suunnittelu ajoittuu vuodelle 2023. Paavolatalo korvaa Jus- silan ja Kapulan päiväkodit sekä Paavolan koululla toimivan esiope- tusryhmän. Myös Hangonsillan alueen suunnittelu käynnistyy. Alueelle rakentuu perusopetukselle ja varhais- kasvatustilanteelle kokonaisuus palveluverkkopäätöksen mukai- sesti.

Varhaiskasvatuspalvelut selvittää yhdessä perusopetuksen ja tilakeskuksen kanssa mahdollisuutta lisätä Hyvinkään puukoululle pienten lasten varhaiskasvatuspaikkoja. Myös Metsäkalteva-alueelle arvioidaan tarvittavan lisää varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikkoja, koska perusopetuksen tilantarve on kasvanut.

Toimintavuoden aikana, tavoitteena on ottaa käyttöön uusi esiopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan toteuttamisen malli. Toimintamallin tavoite on, että esiopetusikäisten lasten on yhdessä koululaisten kanssa mahdollista osallistua aamu- ja/tai iltapäivätoimintaa niillä kouluilla, joissa perusopetus järjestää lapsen esiopetuksen. Syksystä 2023 mallia tarjottaisiin mahdollisesti Metsäkaltevatalon, Nopon, Talvisillan, Ridasjärven ja Kytäjän koulujen esiopetusikäisten lasten huoltajille. Kaikilla ko. koulujen huoltajilla on mahdollisuus valita lapselleen vaihtoehtoisesti myös varhaiskasvatuksen järjestämä ja varhaiskasvatuksen tiloissa toteutettava esiopetus ja sitä täydentävä varhaiskasvatus. Toimintamallin muutoksella pyritään mahdollistamaan lasten toiminta- ja oppimisympäristön jatkumo koulun tiloissa saman henkilöstön toimesta, mutta myös helpottamaan varhaiskasvatushenkilöstön rekrytoinnin erittäin suuria haasteita.

Ukrainan sodan johdosta OKM on ehdottanut valtion talousarvioon vuodelle 2023 maahantulijoiden varhaiskasvatuksen lisämenoihin 60 miljoonan euron lisäystä. Hyvinkään varhaiskasvatukseen on sijoitettu muutamia Ukrainasta tulleita lapsia. Talousarviossa ei ole erikseen ennakoitu maahanmuutosta syntyviä kustannuksia.

Opetushallitus on tiedottanut, että lähtökohtaisesti palataan normaaliolojen lainsäädännön mukaiseen toimintaa, joten koronaan liittyen talousarvioon ei ole tehty erillisiä varauksia. Myös Keusote on arvioinut 22.8.2022, että koronatartuntaan liittyvissä poissaoloissa voidaan palata normaaleihin sairaspöissaolokäytänteisiin.

Varhaiskasvatuksessa on haettu syksyllä 2022 valtionavustusta, jotta pystyttäisiin jatkamaan hankerahoituksen avulla toimenpiteitä koronavirusepidemiasta johtuvien vaikutusten vähentämiseksi. Varhaiskasvatuksessa jatketaan myös hyväksi todettuja toimintamalleja kuten hyvää käsi- ja yskimishygieneia.

Varhaiskasvatuslain muutos lapsen tuen ratkaisuihin

Varhaiskasvatuslakiin kirjattiin uusi 3a luku (1.8.2022 alkaen), jossa määriteltiin lapsen oikeus varhaiskasvatuksessa annettavaan tukeen ja tuen toteutukseen. Laissa myös tarkennettiin tuen tarpeen arviointia ja tukeen liittyvää päätösprosessia. Tavoitteena on, että varhaiskasvatusta toteutetaan laadukkaasti siten, että lasten kehitystä ja oppimista sekä heidän hyvinvointiaan edistetään kokonaisvaltaisesti ja tuen kokonaisuutta kehitetään edelleen.

Kuntaliiton mukaan vuonna 2023 lain voimaantulosta johdettujen kunnille osoitetaan 15,0 M euroa osana kuntien peruspalveluiden valtionosuutta pysyvänä määrärahalisäyksenä.

Lakiin liittyen varhaiskasvatuksen talousarvioon on lisätty kahden työntekijän palkkakustannukset (konsultoiva varhaiskasvatuksen erityisopettaja ja suomi toisena kielenä - varhaiskasvatuksen opettaja), kustannusvaikutus 94 000 euroa. Muita lain kustannusvaikutuksia ei ole arvioitu, mutta ne liittyvät henkilöstön osaamisen lisäämiseen koulutuksen ja rekrytointien avulla, lapsiryhmien pienentämiseen, varhaiserityisavustajien palkkaamiseen sekä hallinnon tehtävien lisääntymiseen.

Laki yksityisen varhaiskasvatustoiminnan luvanvaraisuudesta on tulossa voimaan 1.1.2023 alkaen. Jatkossa lupahakemus uuden päiväkodin aloittamiseksi tehdään suoraan lupaviranomaisille (AVI). Päiväkotitoimintaa ei saa aloittaa tai olennaisesti muuttaa ilman lupaviranomaisen hyväksyntää. Kunnan tehtävä muuttuu niin, että jatkossa tarvittavat tarkastukset tehdään lupaviranomaisten pyynnöstä uuden toimijan aloittaessa kunnassa tai toiminnan oleellisesti muuttuessa. Yksityinen perhepäivähoitotoiminta säilyy edelleen ilmoitusmenettelyn mukaisena toimintana. Nykyisten palveluntuottajien tulee hakea toiminnalleen lupaa aluehallintovirastosta viimeistään 31.12.2026 mennessä. Näiden toimijoiden osalta ei toimipaikkaa tarkasteta lupahakemuksen yhteydessä. Kunnilla säilyy kuitenkin valvontavastuu yksityisten päiväkotien ja yksityisen perhepäivähoito toiminnan osalta. Hyvinkään kaupunki valvoo yksityistä toimintaa kuumakuntien yhteistyössä laaditulla Kuumakuntien yksityisen varhaiskasvatuksen ohjauks-, neuvonta-, ja valvontakäsikirjan mukaisesti. Kunta on edelleen yksityisen varhaiskasvatuksen ensisijainen valvontaviranomainen.

Hyvinvointialueelle siirtyminen 1.1.2023 on muutos, jolla saattaa olla tilapäisiä vaikutuksia yhteistyön toteutumiseen varhaiskasvatuspalveluiden ja sosiaali- ja terveyspalvelujen välillä. Seurataan hyvinvointialueuudistuksen toteutusta ja sen vaikutuksia varhaiskasvatuspalveluihin.

Perhevapaaudistus koskettaa, kun lapsen laskettu aika on 4.9.2022 tai sen jälkeen

Uudistuksen mukaan kummallakin vanhemmalla pitää jatkossa olla yhtä paljon kiintiöityjä kuukausia. Isille kiintiöityjä ansiosidonnaisia vapaita pidennetään lyhentämättä äitien nykyisin käytettävissä olevaa osuutta. Lisäksi perhevapaiden pitää sisältää vapaasti valittava vanhempainvapajakso. Vapaita on yhteensä 160 päivää, joista 0–63 päivää voi käyttää kumpi vain. Vanhempainrahaa voi käyttää haluaminaan jaksoina lapsen kahden vuoden ikään saakka. Oikeus varhaiskasvatukseen muuttuu, jatkossa oikeus alkaa sen kuukauden alusta, kun lapsi täyttää 9 kuukautta. Varhaiskasvatuspaikka säilyy 13 viikkoa ja siihen on oikeus palata.

Uudistuksen vaikutusta varhaiskasvatuspalveluihin on vaikea arvioida, koska paljon riippuu siitä, miten perheet vanhempainrahapäiviä pitävät. Voi olla, että muutos lisää vauvaikäisten ja pienten lasten varhaiskasvatuspalvelun käyttöä. Vauvaikäisten lasten palvelun järjestäminen lisää kustannuksia merkittävästi. Lisäksi vauvaikäisten palveluiden toteuttamiselle tarvitaan erilaisia tilaratkaisuja esimerkiksi nukkumisjärjestelyjen ja ruokailujen osalta.

Lain mukaan oikeus samaan varhaiskasvatuspaikkaan säilyisi, vaikka lapsi olisi poissa varhaiskasvatuksesta sinä aikana, jona lapsen hoidosta maksetaan sairausvakuutuslain mukaista vanhempainrahaa, mikäli poissaolo kestää yhtäjaksoisesti enintään 13 viikkoa ja mikäli se on ennalta ilmoitettu. Vaikka joustavuus huoltajan näkökulmasta on hyvä ratkaisu, ei se ole sitä varhaiskasvatuspalveluiden näkökulmasta. Käytännössä joustava vanhempainrahakauden käyttö lisää ”poukkoilevuutta” varhaiskasvatukseen osallistumisessa, mikä haastaa sekä laadukkaan varhaiskasvatuksen toteuttamisen että kustannustehokkaan palvelukonseptin.

Uudistettu perhevapaajärjestelmä haastaa varhaiskasvatuspalvelut myös työnantajana, kun työntekijät käyttävät vanhempainrahajärjestelmän mahdollistamia joustoja. Mikä lisää myös sijaistarvetta.

Myös asiakasmaksulakia on muutettu siten, että maksua ei saa periä niiltä päiviltä, jolloin lapsi on varhaiskasvatuslain 15§ tarkoitetulla tavalla ennalta ilmoitetusti poissa.

Vanhempainpäivärahapäivien määrääjän lisääntymisen arvioidaan lyhentävän kotihoidontuella oloaika ja näin alentavan kotihoidontuen menoja valtakunnallisesti noin 10 miljoonaa euroa. Opetus- ja kulttuuriministeriön arvion mukaan vanhempainpäiväraha- ja vanhempainvapaa- uudistuksen muutokset toteutuvat kustannusneutraalisti varhaiskasvatuksen näkökulmasta. Varhaiskasvatuspalveluiden talousarvioon ei siis ole esitetty erillistä määräraharuusta perhevapaa uudistuksen johdosta.

Ostopalvelusopimukset / palvelusetelin valmistelu

Varhaiskasvatuksen suomen- ja ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen ostopalvelusopimukset ovat voimassa 31.7.2025 (opela 29.3.2022 §23 §24). Sopimus sisältää optiomahdollisuuden. Esiopetusta ostetaan yksityisiltä palveluntuottajilta Opela 26.10.2021 §114 mukaisesti. Yksityisissä päiväkodeissa esiopetuksen ostopalveluryhmissä minimiryhmäkoko on seitsemän 5–6-vuotiasta lasta. Varhaiskasvatuspalveluissa valmistellaan vastausta valtuustoaloitteeseen, jossa pyydettiin selvittämään mahdollisuutta ottaa varhaiskasvatuksen palvelusetelin käyttöön Hyvinkään kaupungin varhaiskasvatuksessa.

Varhaiskasvatushenkilöstön rekrytoinnin haasteet

Vuosi vuodelta varhaiskasvatuksen rekrytointi on vaikeampaa ja tehdyistä toimenpiteistä huolimatta (mm. järjestelyvaraerätkäiset, markkinointivideo, tehtäväkuvan muutokset) kaikkiin opettajien ja erityisopettajien tehtäviin ei ole saatu kelpoisuusehdot täyttäviä työntekijöitä.

Varhaiskasvatuspalvelun laadun varmistaa se, että henkilöstö on osaavaa ja paikalla on lain vaatimuksen mukainen henkilöstö. Varhaiskasvatuspalvelut on esittänyt, että kaupungin talousarvioon varattaisiin paikallista palkankorotusvaraa henkilöstön veto- ja pitovoiman parantamiseksi.

Tutkimuksen (J. Kangas, T. Ukkonen-Mikkola, K. Sirvio, H. Hjelt & E. Fonsén 6/2022) mukaan varhaiskasvatushenkilöstön työn keskeisimpiä haasteita ovat mm. arvostuksen puute ja työn mielekkyyden väheneminen. ”Kun aika ja resurssit eivät riitä tekemään työtä niin hyvin kuin osaisi ja haluaisi sitä tehdä” - pdf (journal.fi)

Hyvinkään varhaiskasvatuspalveluissa kokeilussa olevan varajohtajuusjärjestelmän (”Vares” = kahden päivähoitoyksikön yhteinen varajohtaja) vakinaistamisella pyritään vaikuttamaan mm. yksikkökohtaisten työskentelyolosuhteiden paranemiseen. ”Vares”-tuloksia arvioidaan ja toimintamallin vakiintumisesta ja laajentamisesta keskustellaan. Talousarvioon on varattu määrärahat varajohtaja ”Vares” -mallin vakinaistamiseen.

Tavoite on palkata ensimmäiset varhaiskasvatuksen sosionomit Hyvinkäälle. Tätä ennen varhaiskasvatuksessa päivitetään hoito-, kasvatus- ja opetushenkilöstön tehtäväkuvat.

Päiväkotien johtajia ja hallintoa työllistää merkittävästi sekä sijaisten että vakituisten työntekijöiden rekrytointi. Vuositaitin varhaiskasvatuksen työntekijöitä eläköityy ja vuonna 2023 iän puolesta arvioidaan noin 10–20 työntekijän jäävän eläkkeelle. Toimintavuoden 2022–2023 aikana kokeillaan henkilöstövuokrausta niihin lyhytaikaisiin tilanteisiin, joihin sijaisvälistys ei pysty vastaamaan. Erillistä määräraharuusta kokeiluun ei ole tehty, vaan on ajateltu, että vastaava summa säästyy sijaismäärärahoista.

Varhaiskasvatuksen asiakastietojärjestelmä

Varhaiskasvatuksen uuden asiakastietojärjestelmän (Veseli/Daisy) tekninen toimivuus ja monipuolisuus mahdollistavat varhaiskasvatuksen digitaalisten palveluiden, toimintatapojen ja prosessien kehittämisen. Asiakastietojärjestelmän myötä prosessit selkiytyvät ja yksinkertaistuvat, kun järjestelmä on tehokkaampi ja nykyaikaisempi ja pystytään toimimaan kokonaan sähköisesti (esim. sähköiset päätökset). Prosessien muuttumisen vuoksi, joidenkin henkilöiden työtehtäviä ja tehtäväkuvia tarkennetaan/muutetaan. Toimintavuoden aikana tarkastellaan ja valmistellaan em. muutosprosesseja toimenpideaikatauluineen.

Asiakastietojärjestelmä tuo toivottuja muutoksia varhaiskasvatuksen prosesseihin. Sen avulla mm. päiväkotien esihenkilöt pystyvät suunnittelemaan henkilöstön työvuoro-suunnittelun tehokkaammin ja kohdentamaan resurssin tarkemmin niihin tilanteisiin, joihin huoltajat ovat hoitoaikavaruuden tehneet. Lisäksi kaikki varhaiskasvatuksen prosessit sähköistyvät, joten paperisten tulosteiden käsittely jää pois. Myös viestintä huoltajien kanssa tehostuu.

Hankkeet ja avustukset

- Kaikille yhteinen varhaiskasvatus -hanke yhdessä Järvenpään, Keravan, Mäntsälän, Nurmijärven, Pornaisen ja Tuusulan kanssa (avustus yhteensä 314 000 euroa, käyttöaika 1.8.2021–31.12.2022). Hankkeen tarkoituksena on edistää tuen järjestelyjä ja inklusiivista varhaiskasvatusta koulutusten avulla sekä kehittää verkostoitumista kuntien kesken. Hankkeelle haetaan jatkoaikaa 31.3.2023 saakka.
- Innovatiivisten oppimisympäristöjen edistäminen varhaiskasvatuksessa: ”Mun Hyvinkääni” -hanke (avustus 54 900 euroa, käyttöaika 1.1.2022–31.7.2023). Hankkeessa työskentelee yksi varhaiskasvatuksen opettaja, joka tuo paikalliskulttuuria ja -historiaa osaksi varhaiskasvatuksen oppimisympäristöjä.
- Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen (avustus 116 680 euroa, käyttöaika 1.8.2022–31.12.2023). Hankkeessa jatketaan kahden varhaiskasvatuksen sosionomin työskentelyä Paavolan ja Martinkaaren yksiköissä sekä palkataan 3 varhaiserityisavustajaa lapsiryhmiin lasten osallisuuden edistämiseksi.
- Valtion erityisavustus lapsen tuen uudistuksen toimeenpanoa varten (avustus 98 200 euroa, käyttöaika 1.8.2022–31.12.2023). Hankkeessa työskentelee kaksi ohjaavaa varhaiskasvatuksen opettajaa, joiden tehtävänä on inklusiivisen toimintakulttuurin edistäminen sekä yleisen tuen vahvistaminen.
- Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen laadun ja johtamisen kehittämiseen (avustus 149 840 euroa, käyttöaika 1.8.2022–31.12.2023). Hankkeen tavoitteena on pilotoida kahden yksikön yhteistä varajohtajamallia ja hankkeessa työskentelee kolme kahden yksikön yhteistä varajohtajaa (ns. Vares-hanke). Lisäksi hankkeessa järjestetään koulutusta päiväkodin johtajille ja kaikille varajohtajille.
- Valtion erityisavustus digitaalisiin taitoihin ja osaamiseen liittyvän hyvän pedagogisen toiminnan kehittämiseen (avustus 12 400 euroa, käyttöaika 1.9.2022–31.12.2023). Hankkeessa työskentelee yksi varhaiskasvatuksen opettaja 1 pv/viikko kehittäen digitaalisiin taitoihin ja osaamiseen liittyvää hyvää pedagogista toimintaa.
- Haettu valtion erityisavustusta varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen koronaepidemian (COVID-19) vaikutusten tasoittamiseksi (varhaiskasvatuksen osuus avustuksesta 189 171 euroa, käyttöaika 1.11.2022–31.7.2024). Hankkeessa palkataan 4–5 varhaiserityis-

avustajaa lapsiryhmien resurssiksi ryhmiin, joissa lapsilla on tuen tarpeita. Päätökset avustuksesta tulevat lokakuussa 2022.

Talousarvioon 2023 on varattu hankerahoitukset, yhteensä 382 000 euroa, niille hankkeille, jotka ajoittuvat vuodelle 2023. Omarahoitusosuuteen varausta on kirjattu noin 104 000 euroa. Omarahoitusosuutta on varattu myös mahdolliselle koronaepidemian (COVID-19) vaikutusten tasoittamiseksi tarkoitettulle avustukselle 5 000 euroa vuodelle 2023.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Kestävän talouden ohjelmaan liittyvät toiminnalliset muutokset on sisällytetty budjettiin: Kotihoidon ja yksityisen hoidon tuen menojen vähentyminen lasten määrän vähentyessä (36 000 euroa). Mikäli lasten osallisuusaste varhaiskasvatuksessa nousee, on säästö pienempi.

Henkilöstön koulutus- ja kehittämismäärärahoja on vähennetty 24 000 euroa. Tavoitteena on hyödyntää ja kehittää vakan sisäisiä koulutusmahdollisuuksia. Perhepäivähoito toimintamuotona päättyy 31.7.2023 (134 000 euroa).

Lakisääteinen palvelu tulee toteuttaa lakia noudattaen. Henkilöstöresurssin riittävyys tulee varmistaa kaikissa tilanteissa. Henkilöstökustannuksista voidaan säästää vain niissä tilanteissa, kun lapsia on poissa varhaiskasvatuksesta tai esiopetuksesta (kuten esiopetuksen loma-ajat). Silloin toimintaa pyritään toteuttamaan mahdollisimman kustannustehokkaasti.

Varhaiskasvatukseen kohdentuu vuodelle 2023 uudelleen jaettua kestävän talouden toimenpiteitä 83 000 euroa. Varhaiskasvatuspalvelut on huomioinut ko. säästövelvoitteen siten, että talousarviossa ei ole huomioitu eikä ennalta ennakoitu esim. elinkustannusten ja hintojen nousemisesta aiheutuvaa kustannusten kasvua. Tavoitteeseen pyritään tarkalla ja tehokkaalla hankintatoiminnalla.

Asiakasmaksutulot

Varhaiskasvatuspalveluissa siirryttiin 1.10.2022 alkaen hoitoaikaperusteiseen palveluvalikkoon. Tuloja (asiakasmaksuja ja hankeavustuksia) arvioidaan kertyvän 351 000 euroa enemmän kuin vuoden 2022 talousarviossa.

Budjettiriihessä 30.8.2022 esitettiin varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen alentamista maksujen tuloarajoja muuttamalla. Varhaiskasvatuksen talousarviossa ko. asiaa ei ole huomioitu.

Merkittävät investoinnit

Palveluverkkopäätöksen (KV 13.6.2022 § 51) mukaisesti Paavolatalon sekä Hangonsiltaan sijoittuvan uuden koulun ja päiväkodin toiminnallinen suunnittelu käynnistyy yhdessä tilakeskuksen ja kaavoituksen kanssa.

Henkilöstösuunnitelma

Varhaiskasvatustalouden laki määrittelee mm. henkilöstön kelpoisuusehdot, ryhmärakenteet ja kasvattaja-lapsi-suhdelluvun. Talousarvion henkilöstöbudjetti 2023 on laskettu syksyllä 2022 käyttöön tarvittavan vakituisen henkilöstön mukaan, johon on lisätty kärkihankkeen toteuttamiseksi yksi konsultoiva varhaiskasvatuksen erityisopettaja ja suomenkielisenä varhaiskasvatuksen opettaja, varhaiskasvatuksen laadun ja johtamisen kehittämisen tukemiseksi 3 työntekijää (ns. vares-hanke). Henkilöstön saatavuuden turvaamiseksi poissaolotilanteissa myös varahenkilöjärjestelmää vahvistetaan neljällä varahenkilöllä.

Hyvinkään varhaiskasvatuspalvelut ei ole kyennyt varautumaan tulevaan varhaiskasvatustalouden (540/2018) siirtymäsääntönsä voimaantuloon. Vuonna 2030 vähintään 2/3 henkilöstöstä tulee olla opettajan tai sosionomin kelpoisuus, joista vähintään puolella varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus. Muilla vähintään varhaiskasvatuksen lastenhoitajan kelpoisuus.

Muuta

Palvelualueella tehdään varhaiskasvatustalouden velvoittamia ja toimintojen kehittämisen sekä palvelujen järjestämisen kannalta tarpeellisia vakanssimuutoksia ja/tai -vähennyksiä. Palkattomia työlomia ja lomarahavapaita suositaan aina, kun ne eivät aiheuta sijaistarvetta. Talousarviossa on arvioitu henkilöstön käyttävän palkattomia lomiam noin 72 000 euron edestä.

Talousarviossa ei ole kyetty varautumaan tilanteeseen, jossa lasten varhaiskasvatuspaikkojen tarve oleellisesti joko kasvaa tai vähenee tai palvelujen järjestämisessä tapahtuu yllättäviä muuttuvia tekijöitä. Myös uusien lakien kustannusvaikutuksia ja uuden hoitoaikaperusteisen palveluvalikon vaikutusta asiakasmaksutulokertymään on vaikea arvioida. Talousarviossa ei ole ennakoitu budjettiriihessä sovittua yksityisen hoidon tuen korotusta 100 euroa / kk / lapsi.

Henkilöstömäärä	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos
Vakinaiset	368,0	414,2	423,0	8,8
Määräaikaiset	73,0	9,0	10,2	1,2
Yhteensä	441,0	423,2	433,2	10,0

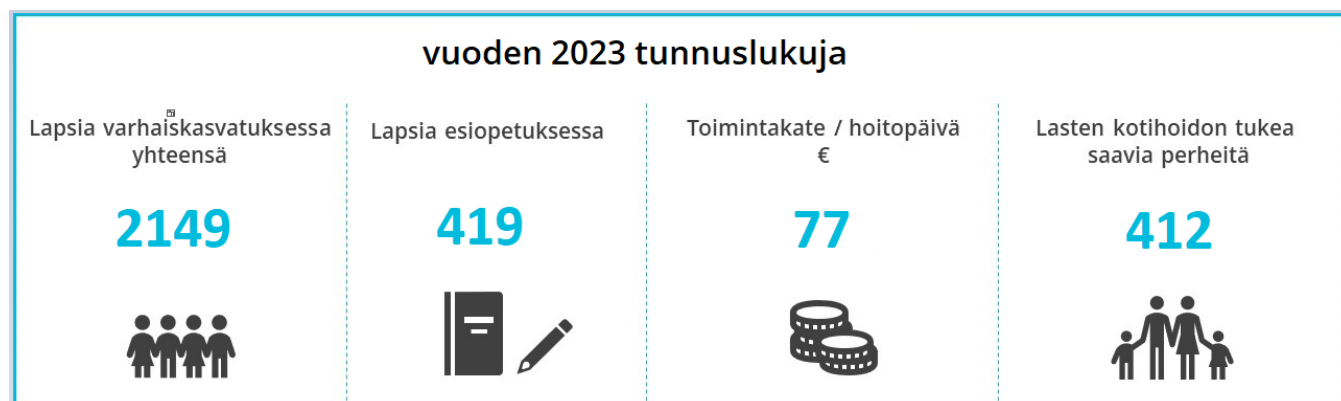
Taulukossa talousarvioiden osalta henkilöstömäärä on kuvattu vakanssien määränä ja määräaikaiset -sarakeessa on huomioitu hanketyöntekijät.

Toimintaa kuvaavia tunnuslukuja

Tunnusluvut	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos
Asukasluku	46858	46885	46535	
Nettomenot euroa/asukas	-537	-562	-594	-32
Varhaiskasvatus ja esiopetus				
Varhaiskasvatus hoitopäivät	329 400	354 720	354 720	0
-joista avoin pk ja parkki hoitopäivät	764	5 479	5 479	0
Esiopetus läsnäolopäivät	67 921	79 346	81 286	1 940
Varhaiskasvatuslapset**	2 048	2 030	2 149	119
Kunnallinen	1 729	1 792	1 862	70
Päiväkoti	1 629	1 658	1 659	1
Perhepäivähoito	35	35	33	-2
Kerho	43	35	42	7
Avoin päiväkoti ja parkki	22	64	41	-23
Ostopalvelu	113	75	111	36
Yksityinen	206	163	176	13
Päiväkoti	191	153	161	8
Perhepäivähoito	15	10	15	5
Esiopetus	415	409	419	10
Varhaiserityiskasvatus*		187	217	208
Toimintakate/hoitopäivä	59,24	56,7	59,6	3
Toimintakate/hoitopaikka	11 485	12 127	12 087	-40
Lastenhoidon tuet				
Lasten kotihoidon tuki				
Tuensaajia/perheitä, k.a.	418	412	412	0
Tuensaajia/lapsia, k.a.	504	509	397	-112
€/kotih.tuen saaja/kk	340	352	353	1
Yksityisen hoidon tuki				
Lapsia, k.a.	216	163	176	13
€/yks.hoidontuen saaja/kk	531	542	557	15

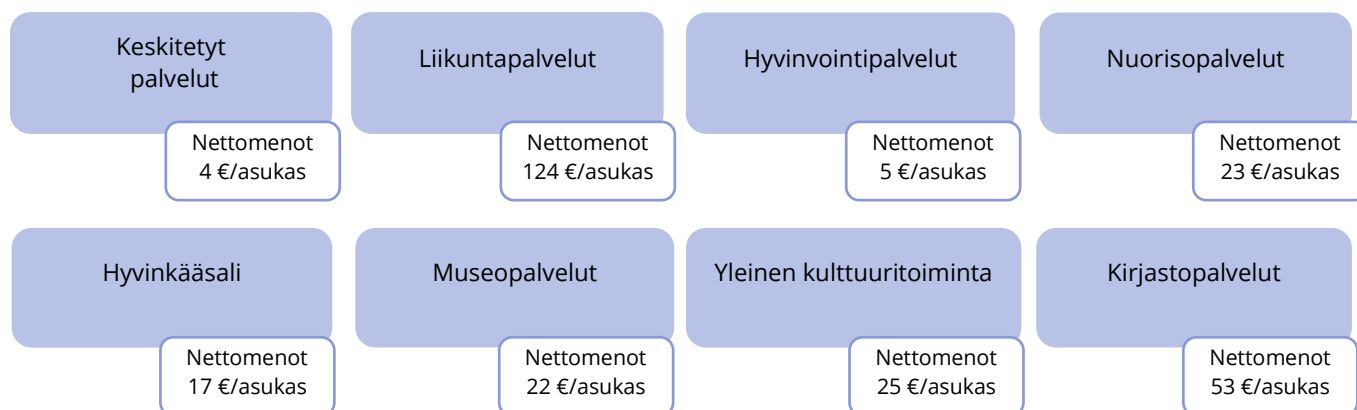
** sisältää kunnallisen, ostopalvelun ja yksityisen varhaiskasvatuksen

* sisältää erityisen tuen päätökset, tehostetun tuen ja seurannan lapset

Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta

Kulttuuri ja hyvinvointi

Tuloslaskelma	TP2021	TA2022	LTK2023	TA2023	Muutos%	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	1 301 127	2 069 500	2 141 800	2 141 800	3,5	2 141 800	2 141 800
Myyntituotot	40 488	36 000	39 000	39 000	8,3	39 000	39 000
Maksutuotot	558 513	1 163 200	1 182 200	1 182 200	1,6	1 182 200	1 182 200
Tuet ja avustukset	185 677	26 200	28 000	28 000		28 000	28 000
Muut toiminta- tuotot	516 449	844 100	892 600	892 600	5,7	892 600	892 600
Toimintakulut	-12 752 424	-14 241 447	-14 363 949	-15 038 301	4,1	-14 946 826	-15 065 817
Henkilöstökulut	-3 619 560	-3 941 990	-4 031 743	-3 850 844	-2,3	-3 966 369	-4 085 360
Palkat ja palkkiot	-2 845 535	-3 034 243	-3 181 750	-3 181 750	4,9	-3 277 203	-3 375 519
Henkilösivukulut	-774 025	-867 741	-849 993	-669 094	-22,9	-689 167	-709 842
Eläkekulut	-667 160	-737 509	-537 493	-537 493	-27,1	-553 618	-570 226
Muut henkilösivu- kulut	-106 865	-130 232	-131 601	-131 601	1,1	-135 549	-139 616
Palvelujen ostot	-3 007 588	-2 966 764	-3 073 010	-3 083 010	3,9	-3 083 010	-3 083 010
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-682 756	-642 483	-647 936	-647 936	0,8	-647 936	-647 936
Avustukset	-906 601	-658 945	-838 945	-1 045 945	27,3	-838 945	-838 945
Muut toimintakulut	-4 535 919	-6 031 265	-5 772 315	-6 410 566	6,3	-6 410 566	-6 410 566
Toimintakate	-11 451 297	-12 171 947	-12 222 149	-12 896 501	4,3	-12 805 026	-12 924 017

Toiminnan kuvaus

Kuntalain (410/2015 § 1 ja 9) mukaan kunnan tehtävänä on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueen elinvoimaa sekä järjestää tarvittavat palvelut ekonomisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestäväällä tavalla. Lain mukaan kunta voi tuottaa nämä palvelut itse tai hankkia ne joltain muulta palveluntuottajalta. Hyvinkäällä toimitaan kummallakin tavalla: hyvinvointia ja turvallisuutta edistetään omalla palvelutuntuotannolla, kun taas kaikki sosiaali- ja terveyspalvelut sekä pelastus- ja ensihoitopalvelut ostetaan kaupunkiorganisaation ulkopuolelta.

Kulttuuri- ja hyvinvointipalveluiden terveyttä edistävät vaikutukset lisäävät ihmisten hyvinvointia ja tyytyväisyyttä, pidentävät ikää ja lisäävät terveiden elinvuosien määrää. Siksi paikallisten kulttuuri-, liikunta-, nuorisopalveluiden ja muiden vapaa-aikapalveluiden kehittäminen lisää alueellisesti väestön hyvinvointia, ehkäisten kaltaisten korjaavien sosiaali- ja terveyspalveluiden tarvetta.

Kulttuuri- ja hyvinvointipalvelut ovat tärkeä kaupungin vetovoimatekijä. Hyvinkään houkuttelevuutta lisäävät aktiivisesti kaupungissa näkyvät, kuuluvat ja osallistavat kulttuuripalvelut sekä tapahtumat ja erinomaiset liikku-
mismahdollisuudet. Perheiden kannalta on merkittävää,

että kaupungissa pystyy harrastamaan vapaa-aikana monipuolisesti. Taiteen perusopetus lisää kaupungin lasten hyvinvointia, turvaa monipuolisen kulttuuriperinnön siirtymisen tuleville sukupolville ja luo elinikäistä kulttuurilista sivistystä kaupunkilaisille.

Tapahtumat työllistävät laajasti ja niiden elinvoimaa ja paikkakuntien houkuttavuutta lisäävä merkitys on suuri. Tapahtumien taloudellinen vaikutus ulottuu suoraan ja välillisesti useimmiten tapahtumapaikkakuntaa laajemmalle alueelle. Suur tapahtuman järjestäminen lisää myös monin tavoin kansainvälisen tason osaamista paikkakunnille ja järjestämisessä mukana oleville tahoille.

Nuorisopalvelut, kirjasto ja kulttuurilaitokset tarjoavat monipuolisesti palveluja kuntalaisten arkeen ja juhlaan. Hyvinvointipalvelut puolestaan läpileikkaavat ja kattavat koko kaupungin tuottamien palveluiden kirjon, sillä käytännössä kaikki, mitä nykyinen kaupunkiorganisaatio tekee, edistää kunnan ja kuntalaisten hyvinvointia.

Kuntien kulttuuritoiminnasta säädetään lailla (166/2019), jonka tavoitteena on tukea ihmisten mahdollisuuksia luovaan ilmaisuun ja toimintaan sekä kulttuurin ja taiteen tekemiseen ja kokemiseen, edistää kaikkien väestöryhmien yhdenvertaisia mahdollisuuksia ja osallistumista kulttuuriin, taiteeseen ja sivistykseen, vahvistaa väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä ja luoda edellytyksiä elinvoiman kehittymiselle. Kunnan tehtävänä on järjestää kulttuuritoimintaa, jonka toteuttamiseksi kunta edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä, luo edellytyksiä ammattimaiselle taiteelliselle työlle, edistää kulttuurin ja taiteen harrastamista, tarjoaa mahdollisuuksia tavoitteelliselle taide- ja kulttuurikasvatukselle sekä edistää kulttuuriperinnön ylläpitämistä. Lisäksi kunta edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa, kulttuurista vuorovaikutusta ja kansainvälistä toimintaa.

Kirjastopalveluiden toiminnan ja arvojen perustana toimii kirjastolaki (1492/2016). Yleisten kirjastojen palvelut ovat kaikille avoimia ja peruspalvelut maksuttomia. Kirjastolain tavoitteena on edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, edesauttaa tiedon saatavuutta ja käyttöä, tukea lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa ja antaa mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen. Lisäksi lain tavoitteena on tukea aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Lähtökohtaisesti tavoitteena ovat yhteisöllisyys, moniarvoisuus ja kulttuurinen moninaisuus. Kirjasto on kuntalaisen peruspalvelu, joka toteuttaa jokaisen kansalaisen sivistyksellisiä oikeuksia. Kirjastopalveluiden keskeisenä tehtävänä on lukemisen

edistäminen. Matalan kynnyksen neuvontapaikkoina kirjastot tarjoavat myös tukea erilaisiin tietoteknisiin ongelmiin sekä erilaisia tietoisuuksia digitaalisten taitojen kehittämiseen.

Hyvinkään kaupungin museopalvelut muodostavat Hyvinkään kaupunginmuseo ja Hyvinkään taidemuseo, jotka toimivat yhdessä museokeskus Taikassa Jussintorilla. Museot yhdistettiin hallinnollisesti vuoden 2010 alusta museopalveluyksiköksi. Vuoden 2021 alusta museopalveluilla on ollut yksi johtaja, joka vastaa molempien museoiden esimiestehtävistä, taloudesta, sekä kaupunginmuseon näyttelytuotannosta.

Hyvinkään kaupunginmuseon tehtävänä on vaalia, tutkia, tallentaa sekä esitellä Hyvinkään alueen ja sen asukkaiden historiaa tämän päivän ihmisille. Museo esittelee Hyvinkään historiaa näyttelytoimintansa kautta luoden kiinnostusta paikallisuuteen sekä tarjoten työkaluja kotiutumiseen ja paikallidentiteetin rakentamiseen. Museopalveluille asetettuja tehtäviään Hyvinkään kaupunginmuseo toteuttaa kokoelmatyönsä avulla tallentamalla Hyvinkään historiaan liittyviä esineitä, valokuvia ja arkistoinneistoja. Toiminnallaan museo luo hyvinvointia ja ehkäisee syrjäytymistä.

Hyvinkään taidemuseo tarjoaa mahdollisimman laajalle yleisölle elämyksiä ja tietoa visuaalisesta kulttuurista monipuolisten ja laadukkaiden näyttelyiden, kokoelmien hoidon ja esittelyn, museopedagogiikan sekä asiantuntijapalveluiden muodossa. Taidemuseon tavoitteena on olla kaupunkilaisten ja kuvataiteen elämyksellinen kohtaamispaikka ja sen palvelut tukevat hyvinvointia, terveyttä ja viihtyvyyttä. Toiminnan painopisteenä on oman alueen taide ja visuaalinen kulttuuriperintö. Taidemuseo tuo myös kuvataiteen valtakunnallisia ja kansainvälisiä lähtiä lähelle asukkaita.

Liikuntalaki (390/2015) edellyttää, että kunta turvaa eri väestöryhmien mahdollisuuksia liikua ja harrastaa liikuntaa. Kuntien tehtävänä on huomioida väestön hyvinvointia, terveyttä ja toteuttaa ennaltaehkäisevää toimintaa kuntalaisten fyysisen toimintakyvyn ylläpitämiseksi. Hyvinkään urheiluseurat ovat merkittävässä roolissa liikuntalaissa määritellyssä kansalaistoiminnan ylläpitämisessä ja kehittämisessä. Liikuntapalveluiden tärkeänä tehtävänä on vastata, että liikuntalain mukaisia eettisiä periaatteita ja eriarvoisuuden vähentämistä toteutetaan hyvinkäläisissä seuroissa, liikuntapalveluiden toiminnassa sekä huippu-urheilussa. Lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksia kehitetään yhteistyössä seurojen, yhdistysten ja kaupungin omien organisaatioiden kesken. Hyvinkään liikuntapalvelut toteuttaa liikuntalain mukaista terveiden elämäntapojen edistämistä sekä kestävä kehityksen ja asukasystävällisen ympäristön vaalimista vapaa-aikatoiminnan edistämiseksi.

Kolmannen sektorin toimijat, säätiöt ja laitokset tuottavat suuren osan kuntalaisten palveluista. Yhteistyö heidän kanssaan on keskeistä kaikkien tulosityksiköiden kohdalla.

Nuorisopalveluiden toimintaa ohjaa nuorisolaki (1285/2016). Lain tavoitteena on edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa; tukea nuorten kasvua, itenäistymistä, yhteisöllisyyttä sekä niihin liittyvää tietojen ja taitojen oppimista; tukea nuorten harrastamista ja toimintaa kansalaisyhteiskunnassa, edistää nuorten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä oikeuksien toteutumista ja parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja. Näiden asioiden toteuttamiseksi kaupunki tarjoaa nuorille monipuolisia nuorisotyön palveluita ja lisäksi tukee muiden toimijoiden nuorten parissa tekemää työtä.

Kulttuuri- ja hyvinvointipalveluiden eri yksiköiden tehtävänä on mahdollistaa kuntalaisten ja kolmannen sektorin toimintamahdollisuudet ylläpitämällä toiminnan vaatimia tiloja ja suorituspaikkoja sekä myöntämällä avustuksia avustussäännön mukaisesti. Yksiköt järjestävät kuntalaisille toimintaa niiltä osin kuin yhdistykset, säätiöt ja laitokset eivät niitä tuota. Taloudellisesti merkitykselliseksi kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden roolin tekee yhteiskunnan painopisteen muuttuminen tuotantokeskeisyydestä kohti palvelukeskeisyyttä. Taloudessa korostuvat enenevässä määrin sisältö- ja kokemuskeskeisyys, jolloin myös perinteisten toimialojen kehitys ja monipuolistuminen voivat hyötyä luovien alojen osaamisesta. Kyseessä on siis merkittävä henkisen hyvinvoinnin ja taloudellisen toiminnan tukipilari.

Lautakunnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Palvelualueen kaikki yksiköt sopeuttavat toimintaansa huomioiden nousevat kustannukset. Jossain määrin tämä tarkoittaa asiakastaksojen ja -maksujen korottamis-paineita.

Hyvinkäsalin, niin kuin valtakunnallisesti muidenkin kulttuuritalojen, osalta on vaikea ennustaa asiakkaiden ostotottumuksia tulevan toimintakauden aikana. Myös ohjelmatoimistojen ja muiden tilaa vuokraavien tahojen käyttäytyminen jää nähtäväksi. Tästä johtuen Hyvinkäsalin tulotavoitetta vuodelle 2023 on madallettu, jotta sen puitteissa pystytään toimintaa pyörittämään toimintamallin mukaisesti.

Liikuntapalveluiden olosuhteissa on huomioitava energianhinnan voimakas kasvu. Mahdollisesti isoissa laitoksissa, kuten jää- ja uimahalli, joudutaan tekemään energiansäästötoimenpiteitä, jotka vaikuttavat mm. käyttöolosuhteisiin tai mahdollisesti jopa tilojen käyttöajan muutoksiin. Energiahintojen voimakas nousu aiheuttaa paineita myös käyttömaksujen korotukseen vuoden 2023

aikana. Alueiden ja reitistön kunnossapitoon hintojen nousu vaikuttaa myös suuresti. Riippuen lumitilanteesta esimerkiksi latujen kunnossapitoa tai määrää joudutaan soveltamaan olemassa oleviin talousresursseihin.

Sisäliikunnan käytöstä poistuu useita liikuntasaleja (Härkävehmaan koulu, Sveitsin lukio, Hyrian Kauppalankadun ja Karankadun toimipisteet, Hyvinkään yhteiskoulun lukio). Vuoden 2019 aikana näiden poistuvien tilojen käyttö (liikuntapalvelut, Hyvinkään Opisto) oli 6000 tuntia kauden aikana. Osa käytöstä voidaan järjestää tehostamalla nykyisten tilojen käyttöä. Mikäli lisätiloja tarvitaan, se tulee aiheuttamaan lisäkustannuksia vuokriin. Investointeihin varattujen määrärahojen riittävyys nousevien kustannusten takia tulee aiheuttamaan myös haasteita.

Hyvinvointipalveluihin on saatu avustusmääräraha vuodelle 2023. Se on tarkoitettu paikallisten sote-yhdistysten hyvinvointia ja terveyttä edistävään, ennaltaehkäisevään ja kaikille avoimeen toimintaan. Tulevien avustusten kannalta on huomattava, että aiemmin kaupunki on myöntänyt sote-toimialan määrärahoista isohkoja avustuksia sote-yhdistyksille korjaavaan, ei-lakisääteiseen sote-työhön. Sen sijaan tulevat hyte-avustukset tullaan kohdistamaan Kuntalain (2015) hengessä aikaisempaa avoimemmin ja tasapuolisemmin, hakemusten ja näyttöjen perusteella, ehkäisevään ja kaikille avoimeen hyvinvointityöhön. Hyvinvointipalvelujen avustussääntö tuodaan kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnan käsittelyyn vuoden 2022 aikana niin, että sen mukaiset avustukset ovat jaettavissa 2023.

Tapahtumien lisääntyvä volyyymi ja olemassa olevat markkinointisopimukset nostavat yleisen kulttuuritoimen menoja. Kaupunkitasolla asiaan kiinnitetään huomiota jo 2023 talousarviossa.

Kaupunginvaltuusto päätti 207 000 euron määrärahasäyksestä kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnalle koukussaan 14.11.2022 § 85.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Lautakunnan talousarvio sisältää kaupunginvaltuuston 15.6.2020 §44 päätöksen mukaiset toimenpiteet, joiden yhteisarvo lautakunnalle on vuoden 2023 osalta 23 000 euroa. Konkreettiset toimenpiteet vuodelle 2023 lautakunnan osalta ovat kirjastopalveluiden kehittäminen.

Lisäksi kaupunginvaltuusto päätti keväällä 2022, että perusopetusta koskeva säästötoimenpide 400 000 euroa jaetaan uudelleen eri toimialoille. Tätä uudelleen jaettua säästöä kohdistuu lautakunnalle 18 500 euroa. Lautakunnan sisällä toimenpiteet on kohdistettu yksiköiden palveluiden ostoihin.

Merkittävät investoinnit

Metsäkaltevan kentän rakentaminen 2023–2024. Laskettelukeskuksen (kaupungin omistaman) valaistuksen uusiminen. Usmin uimarannan parkkipaikkojen lisääminen. Curling-hallin rakentaminen (päävastuu halliyhtiöllä). Pihkalan pesäpallostadionin katsomon rakentaminen (tilakeskuksen investointi).

Henkilöstösuunnitelma

Kestävän talouden ohjelmaan sisältyneet henkilöstövähennykset on toteutettu. Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta päätti yksimielisesti esittää neljännen erityisnuorisotyöntekijän palkkaamista. Uuden työntekijän palkka ym. kustannukset katetaan palvelualueen määrärahoista

Henkilöstömäärä	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos
Vakinaiset	72,0	77,0	75,0	-2,0
Määräaikaiset	20,0	14,5	15,0	0,5
Yhteensä	92,0	91,5	90,0	-1,5

Tunnusluvut	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos
Liikuntapalvelut				
Toimintatunnit	2 550	2 400	2 500	100
Asiakasmäärä	560 312	883 000	850 000	-33 000
€/asiakas	9,09	7,43	6,91	-0,52
Nuorisopalvelut				
Asiakasmäärä	19 408	26 000	26 000	0
€/asiakas	49,35	43,33	39,56	-3,77
0-28 vuotiaat	13 520	13 812	13 457	-355
€/0-28 v	70,85	81,77	76,43	-5,34
Hyvinkääsali				
Toimintatunnit	1 048	1 400	1 300	-100
Tilaisuudet	138	200	200	0
Asiakasmäärä	11 450	40 000	35 000	-5 000
Menot, €/asiakas	73,40	28,15	24,63	-3,52
Tulot, €/asiakas	16,93	11,63	12,54	0,92
Museotoiminta				
Asiakasmäärä	16 642	15 000	15 000	0
€/asiakas	57,02	69,83	52,20	-17,63
Yleinen kulttuuritoiminta				
Asukasmäärä	46 858	46 885	46 535	
€/asukas	23,54	22,98	24,96	
Tapahtumakävijät	205 230	150 000	180 000	30 000,00
€/kävijä	5,37	7,18	6,45	-0,73
Kaupunginkirjasto				
Lainausmäärä	518 555	630 000	630 000	0
€/laina	4,43	3,83	4,01	0,18
Kävijät	191 741	290 000	260 000	-30 000
Aineistomääräraha/asukas	6,68	6,51	6,55	0,05

Vuoden 2023 tunnuslukuja

Liikuntapalveluiden asiakasmäärä

850 000

Nuorisopalveluiden asiakasmäärä

26 000

Hyvinkääsalin asiakasmäärä

35 000

Museoiden kävijämäärä

15 000

Kaupunginkirjaston kävijämäärä

260 000

Tekniikka ja Ympäristö

Tekninen lautakunta

Hallinto ja kehittäminen

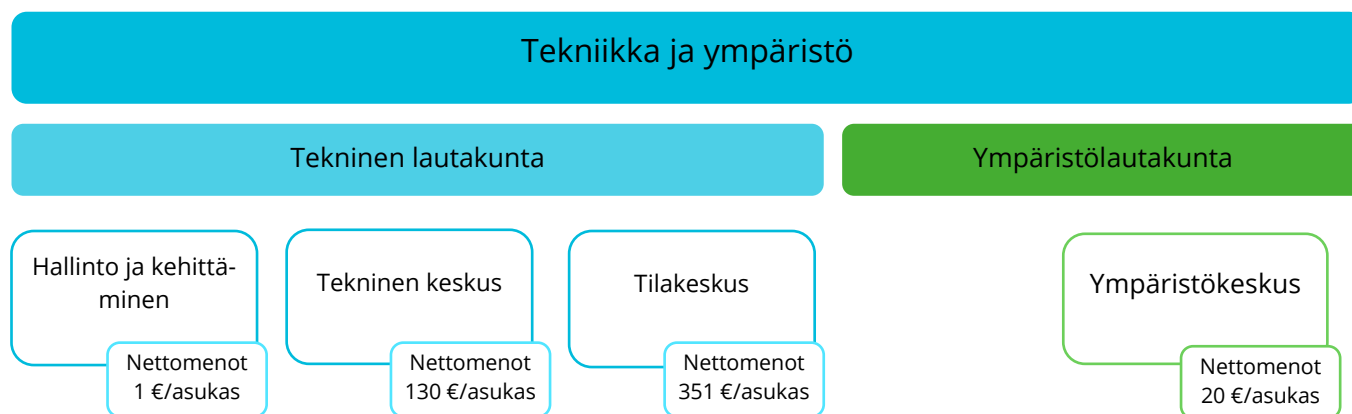
Tekninen keskus

Tilakeskus

Ympäristölautakunta

Ympäristökeskus

Tekniikka ja ympäristö

Toimialan kuvaus

Tekniikan ja ympäristön toimiala käsittää teknisen toimen ja ympäristötoimen. *Teknisen toimen* keskeisenä tehtävänä on ylläpitää ja kehittää kestävällä tavalla yhdyskunnan muun toiminnan perustana olevaa infrastruktuuria ja muuta rakennettua ympäristöä. *Ympäristötoimen* keskeisenä tehtävänä on kestäväan kehitykseen sitoutuen turvata terveellinen ja viihtyisä elinympäristö sekä monipuolinen ja ekologisesti kestävä luonnonympäristö. Ympäristökeskus on palvelu- ja tulosalue, joka huolehtii kaupungin rakennusvalvonta-, ympäristön ja luonnonsuojelu-, asunto-toimen- sekä ympäristöterveydenhuoltopalveluista viranomaistehtävineen.

Toimialan päätehtävänä on yhteensovittaa yhdyskunnan infrastruktuuria ja muuta rakennettua ympäristöä sekä luonnonympäristöä siten, että ne tarjoavat kaupunkilaisille toimivan, viihtyisän, virikkeellisen, terveellisen ja turvallisen elinympäristön sekä toteuttavat kestäväan kehityksen periaatetta.

Tekniikan ja ympäristön toimialan vahvuutena on yhtenäinen palveluorganisaatio, jonka toiminta perustuu kestäväan kehitykseen, asian- ja paikallistuntemukseen sekä toiminnalliseen ja taloudelliseen suorituskykyyn.

Tekniikka ja ympäristö	TP2021	TA2022	LTK2023	TA2023	Muutos%	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	56 967 278	56 014 463	56 014 463	57 928 994	3,4	57 251 053	57 655 264
Valmistus omaan käyttöön	1 803 960	1 600 000	1 600 000	1 757 000	9,8	1 757 000	1 757 000
Toimintakulut	-52 583 244	-52 662 194	-51 843 487	-50 363 130	-4,4	-50 816 054	-51 282 613
Toimintakate	6 187 993	4 952 269	5 770 976	9 322 864	88,3	8 191 998	8 129 651

Tekninen lautakunta

Lautakunnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Teknisen lautakunnan alaisuuteen kuuluvat seuraavat palvelualueet:

Toimialan hallinto ja kehittäminen vastaa toimialan johto-, hallinto- ja kehittämistehtävistä sekä pysäköinninvalvonnan järjestämisestä ja kaupungintalon aulapalveluista.

Tekninen keskus vastaa kaupungin yleisten alueiden rakenteiden suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpitämisestä sekä ateria- ja puhtauspalveluiden tuottamisesta. Lisäksi tekninen keskus huolehtii vesihuoltoverkoston, urheilu- ja liikuntapaikkojen sekä muiden maa-, vesi- ja ympäristörakenteiden teknisistä selvityksistä ja suunnitelmista sekä rakennuttamisesta ja kaupungin luonnonsuojelusta sekä maa- ja metsätaloudesta. Keskuksen tehtäviin kuuluu myös toimivaltaisen joukkoliikenneviranomaisen tehtävät ja huolehtiminen liikennejärjestelmästä sekä siihen liittyvistä selvityksistä ja valistustyöstä.

Keskus huolehtii teknisistä palveluista pääasiassa kaupungin omalla henkilöstöllä.

Tilakeskuksen tehtävänä on huolehtia kiinteistöjen ja toimitilaomaisuuden hallinnasta, ylläpidosta ja teknisestä kehittämisestä. Palvelualue vastaa toimitila- ja talonrakennushankkeiden suunnitteluttamisesta, rakennuttamisesta ja peruskorjauksista. Tilakeskus järjestää kaupungin palvelutuotannon tarvitsemat toimitilat ja vastaa niiden hankinnasta. Tilakeskus vastaa vuokratason määrittämisestä, sisäisestä ja ulkoisesta vuokrankannosta ja tilojen vuokraamisesta ulkopuolisille toimijoille.

Teknisen lautakunnan merkittävimmät muutokset vuodelle 2023 ovat aulapalveluiden siirtyminen sivistystoimeen 1.1.2023 alkaen, sähköyksikön perustaminen tilakeskuksen alaisuuteen, Hyvinvointialueen toiminnan käynnistyminen sekä aluepelastuslaitoksen poistuminen kunnista. Lisäksi kestävän talouden ohjelmalla sekä hintojen nousulla, esimerkiksi energian ja polttoaineiden osalta, on vaikutuksia toimialan talouteen ja toimintaan. Aulapalveluiden siirtyminen ja aluepelastuslaitoksen poistuminen vaikuttavat teknisen lautakunnan alaisen hallinnon ja kehittämisen yksikköön yhteensä - 3 584 834 euroa. Kaupungin Keusotelle vuokrattujen pal-

velukiinteistöjen käytössä tapahtuu muutoksia Hyvinvointialueen toiminnassa. Hyvinvointialue on luopunut osasta palvelukiinteistöjä vuoden 2022 aikana, tällä on vaikutusta kaupungin ulkoisiin vuokratuloihin. Hintojen nousuun on varauduttu teknisen keskuksen ja tilakeskuksen osalta talousarviossa.

Kestävän talouden ohjelma

Lautakunnan talousarvio sisältää kaupunginvaltuuston 15.6.2020 §44 päätöksen mukaiset toimenpiteet, joiden yhteisarvo lautakunnalle on vuoden 2023 osalta 286 900 euroa, vuoden 2024 osalta 0 euroa ja vuoden 2025 osalta 0 euroa.

Lisäksi kaupunginvaltuusto päätti keväällä 2022, että perusopetusta koskeva säästötoimenpide 400 000 euroa on jaettu uudelleen eri toimialoille. Näitä uudelleen jaettuja toimenpiteitä kohdistuu Tekniselle lautakunnalle 96 900 euroa. Toimenpiteitä on avattu alempana, jokaisen palveluyksikön osalta erikseen.

Tarkemmin Kestävän talouden ohjelman mukaiset toimenpiteet on kerrottu sen palvelualueen kohdalla, jota toimenpide koskee. Kaupunkitasoinen kooste Kestävän talouden ohjelmasta on talousarviokirjan liitteenä.

Tuloslaskelma	TP2021	TA2022	LTK2023	TA2023	Muutos%	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	55 990 302	55 055 733	56 981 509	56 850 844	3,3	57 251 053	57 655 264
Myyntituotot	18 819 004	17 578 190	16 763 969	16 763 969	-4,6	16 763 969	16 763 969
Maksutuotot	9 796	6 000	16 000	16 000	166,7	16 000	16 000
Tuet ja avustukset	240 274	0	50 000	50 000	0,0	50 000	50 000
Muut toimintatuotot	36 921 228	37 471 543	40 151 540	40 020 875	6,8	40 421 084	40 825 295
Valmistus omaan käyttöön	1 799 831	1 600 000	1 757 000	1 757 000	9,8	1 757 000	1 757 000
Toimintakulut	-50 768 973	-50 801 425	-49 778 922	-48 351 658	-4,8	-48 750 321	-49 160 945
Henkilöstökulut	-13 264 932	-13 677 152	-13 893 033	-13 288 791	-2,8	-13 687 454	-14 098 078
Palkat ja palkkiot	-10 366 729	-10 754 341	-10 967 717	-10 967 717	2,0	-11 296 748	-11 635 651
Henkilösivukulut	-2 898 203	-2 922 811	-2 925 316	-2 321 074	-20,6	-2 390 706	-2 462 427
Eläkekulut	-2 528 065	-2 501 252	-2 469 701	-1 865 459	-25,4	-1 921 423	-1 979 065
Muut henkilösivukulut	-370 138	-421 559	-455 615	-455 615	8,1	-469 283	-483 362
Palvelujen ostot	-17 145 783	-17 076 210	-14 366 201	-14 366 201	-15,9	-14 366 201	-14 366 201
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 933 788	-7 115 538	-8 124 816	-8 124 816	14,2	-8 124 816	-8 124 816
Avustukset	-71 929	-91 500	-79 500	-79 500	-13,1	-79 500	-79 500
Muut toimintakulut	-13 352 541	-12 841 025	-13 315 372	-12 492 350	-2,7	-12 492 350	-12 492 350
Toimintakate	7 021 160	5 854 308	8 959 587	10 256 186	75,2	10 257 731	10 251 318

Hallinto ja kehittäminen

Hallinto ja kehittäminen

Johto ja kehittäminen

Nettomenot
4 €/asukas

Talous- ja hallintopalvelut

Nettomenot
3 €/asukas

Hallinto ja kehittäminen	TP2021	TA2022	LTK2023	TA2023	Muutos%	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	447 484	588 473	588 402	588 402	0,0	588 402	588 402
Toimintakulut	-4 715 254	-4 737 547	-652 359	-613 706	-87,0	-652 359	-658 882
Toimintakate	-4 267 770	-4 149 074	-63 957	-25 304	-99,4	-63 957	-70 480

Toiminnan kuvaus

Palveluiden tavoitteena on taata hyvä hallinto sekä toimialan palvelualueiden läpinäkyvä, ajantasainen ja mahdollisimman sujuva toiminta sekä asiakaspalvelu kaupungin sisäisille ja ulkoisille asiakkaille.

Hallinnon keskeisiä tehtäviä ovat päätöksenteon tuki, asiakaspalvelu, hankintapalvelut sekä kaupungin pysäköinninvalvonta.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Koko toimialan toiminnan kehittäminen on tärkeää, jotta tiukentuvassa taloustilanteessa pystytään tarjoamaan palveluita aiempaa kustannustehokkaammin. Toimialan kehittämistoiminnan koordinointi ja ohjaaminen on tärkeä hallinnon painopistealue vuonna 2023.

Hallinnon ja kehittämisen palvelualueen ulkoinen toimintakate lautakunnan talousarvioesityksessä on -29 272 euroa, huomioiden aulapalveluiden siirtymisen tekniikan ja ympäristön toimialalta sivistystoimen hallinnon ja kehittämisen palvelualueelle.

Toimialalta siirtyy 1.1.2023 alkaen aulapalvelut määrärahoineen sivistystoimeen. Lisäksi aluepelastuslaitoksen maksuosuus poistuu hallinnon ja kehittämisen toiminnasta vuonna 2023. Edellä mainitut toimenpiteet pienentävät hallinnon ja kehittämisen vuoden 2023 toimintakatetta, yhteensä -3 584 834 euroa.

Sahanmäen vanhan kaatopaikan puhdistamisen ensimmäinen vaihe saatiin tehtyä 2022. Kun alueella olevan vanhan rakennuksen purkaminen on saatu tehtyä kiinteistön omistajan toimesta, on tarkoitus jatkaa rakennuksen alle jääneen kaatopaikkajätteen poistamista. Tämän aikataulu tarkentuu talven aikana. Työn koordinointiin ja ohjaustyöhön osallistuu henkilöitä hallinnosta, teknisestä keskuksista ja Hyvinkään vedestä.

Vantaanjoen penkalla oleva pieni vanha kaatopaikka puhdistetaan maaperässä todettujen torjunta-aineiden vuoksi. Arvio puhdistettavasta määrästä on muutama sata kuutiota. Puhdistustyö on tarkoitus tehdä vuoden 2023 aikana.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Uudelleen jaetun kestävän talouden ohjelman vuoden 2023 säästötavoite hallinnon ja kehittämisen osalta on 700 euroa.

Kestävän talouden ohjelman vuoden 2021 tavoite jäi pysäköintivirhemaksun korottamisen osalta osittain toteutumatta. Pysäköintivirhemaksujen hintoja korotettiin loppuvuodesta, mutta euromääräisesti tavoite on edelleen toteutumatta. Ihmisten pysäköiminen on koronapandemian aikana alkaneen etätyön jälkeen muuttunut vähäisemmäksi ja näin ollen pysäköintivirhemaksujakin on kertynyt kaupungille vähemmän. 2023 vuodelle odotetaan liikkumisen palaavan lähelle 2019 tasoa ja virhemaksujen määrän arvioinnissa on huomioitu tämä.

Merkittävät investoinnit

Palvelualueella ei ole investointeja.

Henkilöstösuunnitelma

Aulapalveluista siirtyy sivistystoimeen aulapalveluiden esimies ja palvelusihteeri.

Henkilöstömäärä	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos
Vakinaiset	7,0	9,0	7,0	-2,0
Määräaikaiset	1,0	0,5	0,5	0,0
Yhteensä	8,0	9,5	7,5	-2,0

Tunnusluvut	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos
Nettomenot euroa/asukas	-91	-88	-1	87,1

Tekninen keskus

Tekninen keskus

Kunnallistekniikan suunnittelu- ja rakennuttaminen

Nettomenot
61 €/asukas

Infrapalvelut

Nettomenot
98 €/asukas

Ateria- ja puhtauspalvelut

Nettotulot
2 €/asukas

Tekninen keskus	TP2021	TA2022	LTK2023	TA2023	Muutos%	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	19 375 934	16 955 130	16 870 287	16 870 287	-0,5	16 870 287	16 870 287
Valmistus omaan käyttöön	1 329 269	1 015 000	992 000	992 000	-2,3	1 001 920	1 011 939
Toimintakulut	-25 950 707	-23 642 174	-24 335 811	-23 917 828	1,2	-24 335 811	-25 022 081
Toimintakate	-5 245 504	-5 672 044	-6 473 524	-6 055 541	6,8	-6 463 604	-7 139 855

Toiminnan kuvaus

Teknisen keskuksen tavoitteena on ylläpitää ja hallinnoida kaupungin taajamien katu-, viher- ja liikuntapaikka-alueita sekä muita kaupungin yleisiä alueita. Lisäksi Tekninen keskus toteuttaa kaupungin kunnallistekniset investoinnit. Tekniselle keskukselle kuuluu osaltaan myös viranomais- ja lupapalveluita. Tekninen keskus tuottaa myös ateria- ja puhtauspalvelut kaupungin toimialoille.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Teknisen keskuksen palvelualueen ulkoinen toimintakate lautakunnan talousarvioesityksessä on -15 364 978,00 euroa, huomioiden infrasähköyksikön siirtymisen tilakeskukselle (145 000 euroa) sekä Riemurinteen toiminnan jatkumisen (75 000 euroa). Vuonna 2022 lisäys kyseisiin Riemurinteen kustannuksiin tehtiin vain puoleksi vuodeksi, joten nyt koko vuoden osalta kustannukset ovat suuremmat. Lisäksi Hyvinvointialueen aloittamisesta johtuen kaupunki joutuu lopettamaan puhtauspalveluiden tuottamisen hyvinvointialueen käytössä oleviin kohteisiin, joten näistä kohteista saadut ulkoiset tulot päättyvät ja samalla ulkoiset menot vähenevät, nettovaikutuksen ollessa 20 000 euroa.

Hyvinvointialueiden toiminnan käynnistymisestä johtuen palveluiden myynti päättyy mm. terveysaseman ja paloaseman puhtauspalveluiden sekä inva-autokuljetusten osalta. Teknisen keskuksen Infrapalveluiden infrasähkö -

palveluyksikkö on yhdistetty tilakeskuksen kiinteistö-sähkö -palveluyksikön kanssa ja uusi sähköpalvelut - palveluyksikkö toimii jatkossa osana tilakeskusta tuot-taen teknisen keskuksen tilaamat sähköpalvelut sisäisenä palveluna.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Kestävän talouden ohjelman vuoden 2023 säästötavoite on yhteensä 226 600 euroa. Tavoite saavutetaan siten, että paikallisliikenteen ostoja vähennetään 130 000 euroa ja toimintaa tehostamalla säästetään 96 600 euroa. Uudelleen jaetun kestävän talouden ohjelman euromääräinen tavoite tekniselle keskukselle on 36 600 euroa. Tavoite saavutetaan toimintaa tehostamalla.

Merkittävät investoinnit

Merkittävimmät infrainvestoinnit ovat Hangonsilta I B alueen massanvaihto ja väylien rakentaminen sekä Kravunlaakso II alueen katurakentaminen.

Henkilöstösuunnitelma

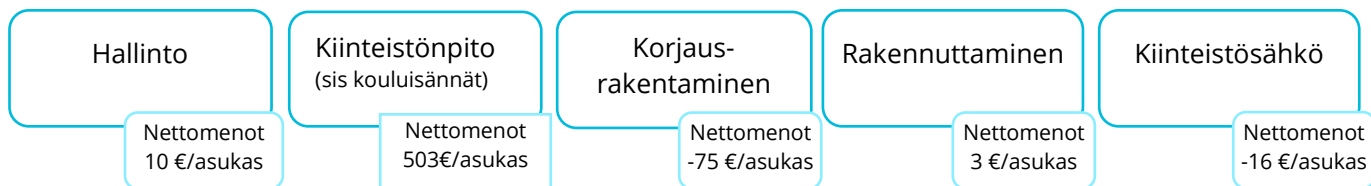
Vuoden 2023 aikana palvelualueen henkilöstömäärä vähenee yhdellä henkilöllä.

Henkilöstömäärä	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos
Vakinaiset	241,0	230,0	229,0	-1,0
Määräaikaiset	7,0	5,0	5,0	0,0
Yhteensä	248,0	235,0	234,0	-1,0

Tunnusluvut	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos
Nettomenot euroa/asukas	-112	-121	-139	-18,1
Kunnossapidettävät liikennealueet, ha	283	283	285	2,0
Viheralueet, ha	120	120	121	1,0
Päiväkoti- ja koululounaat kpl/vuosi	1 410 000	1 466 460	1 469 680	3 220,0
Siivottavat neliöt, m2/vuosi	126 241	124 809	119 664	-5 145,0

Tilakeskus

Tilakeskus

Tilakeskus	TP2021	TA2022	LTK2023	TA2023	Muutos%	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	36 166 884	37 512 130	39 522 820	39 392 155	5,0	39 918 048	40 317 229
Valmistus omaan käyttöön	470 562	585 000	765 000	765 000	30,8	772 650	780 377
Toimintakulut	-20 103 012	-22 421 704	-24 790 752	-23 820 124	6,2	-25 038 660	-25 744 750
Toimintakate	16 534 434	15 675 426	15 497 068	16 337 031	4,2	15 652 039	15 352 855
Poistot	-9 897 876	-8 200 000	-8 250 985	-8 250 985			
Tilikauden ylijäämä	6 636 558	7 475 426	7 246 084	8 086 047			

Toiminnan kuvaus

Tilakeskuksen ydintehtävänä on vastata kaupungin rakennusomaisuudesta ja toimittaa käyttäjille terveelliset, turvalliset, taloudelliset ja tarkoitusta vastaavat tilat.

Tilakeskuksen toiminta jakautuu kolmeen pääosa-alueeseen: omistaminen sekä vuokraustoiminta, rakennuttaminen ja kunnossapito sekä kiinteistöpito. Toiminta pyritään toteuttamaan pääsääntöisesti omana työnä. Isot rakennushankkeet toteuttaa useimmiten ulkopuolinen rakennusliike. Pienemmät hankkeet ja kunnossapito toteutetaan omalla henkilöstöllä mahdollisuuksien mukaan. Kiinteistöpidossa oma henkilöstö hoitaa ydintehtävät ja erityisesti erikoisosaamista vaativia tehtäviä ostetaan ulkopuolisilta palveluntuottajilta.

Suurimmat tilojen käyttäjä on perusopetus ja päivähoito. Kaupungin ulkopuolisista käyttäjistä suurin on Hyvinvointialue. Muita merkittäviä käyttäjiä ovat mm. lukio sekä liikuntapalvelut.

Tilakeskusta johtaa kiinteistöjohtaja.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Tilakeskuksen ulkoinen toimintakate vuodelle 2023 on -9 965 467 euroa, huomioiden teknisestä keskuksista siirtyneen infrasähköyksikön (145 000 euroa) sekä raamin jälkeiden määritellyistä vuokraustoiminnan muutoksiin liittyen Hyvinvointialueen toimintaan ja lisävaraus energian hintojen kohoamiseen 270 000 euroa. Toimintakatteessa on otettu huomioon kestävän talouden ohjelman mukaiset toimenpiteet sekä hintojen ynnä muiden kuluerien korotukset.

Ulkoisessa toimintaympäristössä suurimmat tekijät ovat Hyvinvointialueen toiminnan käynnistyminen ja Venäjän hyökkäyssodan aiheuttama energiakriisi. Hyvinvointialue vuokraa toimintaansa varten kaupungin palvelukiinteistöjä. Vuokraustoiminnassa korostuu hyvä asiakkuuden hallinta ja yhteistyö sekä tiivis yhteydenpito Hyvinvointialueen kanssa vuokrattujen kiinteistöjen pitkän tähtäimen suunnittelussa ja investointien hallinnassa. Ukrainan sodan aiheuttama energiakriisi tarkoittaa energian hinnan merkittävää nousua. Hintakehityksen ennakointi on haastavaa. Lisäksi sähkökatkokset sekä sähkönjakelun säätely on mahdollista. Energiakriisin hallinta edellyttää jatkuvaa varautumista ja ennakointia vuoden aikana.

Kaupungin oman toiminnan osalta käynnistetään sivistystoimen palveluverkkoselvityksen mukaiset isot investointihankkeet Hangonsillan koulu ja päiväkotit sekä Paavolatalo. Liityntäpysäköintilaitoksen investoinnin ajankohtaa ja toteutusta tarkastellaan uudestaan ja hanke on poistettu talonrakennuksen investointiohjelmasta.

Kaupungintalon työympäristön ja hybridityön kehittämistä tehdään vuoden 2023 aikana. Tavoitteena on kehittää kaupungin nykyisiä toimistotiloja palvelemaan paremmin nykyisen työelämän tarpeita sekä mahdollistaa tilatehokkuuden parantaminen hybridityön muuttuessa vallitsevaksi työn tekemisen tavaksi. Kaupungintalon kalustuksen kehittämiseksi on varattu määräraha investointiohjelmaan.

Tilakeskuksen toiminnan osalta keskitytään perustehtävässä onnistumisen edellyttämisen osaamisen ja toimintamallien kehittämiseen.

Rakennuttamisen toiminnon henkilöstötilanteen parantaminen on keskiössä. Tilakeskuksessa joudutaan siirtymään merkittävien hankkeiden läpiviennissä vahvemmin konsulttivetoiseen toteuttamismalliin. Tilakeskuksessa on tällä

hetkellä (9/2022) yksi vakituinen henkilöresurssi rakennuttamisessa. Toimintakykyä pyritään parantamaan rekrytoinneilla työmarkkinatilanne huomioiden.

Tilakeskuksen palvelualueen tasolla tilaajaosaamista, hankintatehtävissä ja hallintotehtävissä tarvittavaa projektinjohto- ja hankintalakiosaamista sekä kaupungin oman hallinnon tuntemusta vahvistetaan. Samoin vahvistetaan toimintajärjestelmää dokumentaation ja asiakirjahallinnon osalta.

Uimalahankkeen käsittely jatkuu käräjäoikeudessa. Hankkeelle tehdyt riskivaraukset pysyvät talousarviossa.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Uudelleen jaetun kestävän talouden ohjelman mukaisesti vuoden 2023 säästötavoite tilakeskukselle on yhteensä 59 600 euroa. Tavoite saavutetaan siten, että kiinteistöjen ylläpitoon varattuja määrärahoja joudutaan pienentämään.

Merkittävät investoinnit

Aseman koulun ja Hangonsillan päiväkodin korvaavan Hangonsillan uuden koulun ja päiväkodin investointihankkeen käynnistäminen on vuoden 2023 merkittävin investointihanke. Talonrakennuksen investointiohjelmassa on esi-

tetty erillisenä kustannuksena 2,0 miljoonan euron määräraha, mikäli uusi rakennus halutaan toteuttaa massiivipuurakenteisena. Päätös toteutustavasta on tarkoitus tehdä hankesuunnitelman hyväksymisen yhteydessä.

Toinen merkittävä käynnistettävä investointihanke on Paavolan koulun yhteyteen toteutettava päiväkodin ja liikuntasalin uudisrakennushanke Paavolatalo. Paavolatalo korvaa Jussilankadun nykyisen päiväkodin ja Paavolan koulun vanhan liikuntasalirakennuksen.

Sveitsin uimalan nykytilaselvityksen pohjalta tehdään vuoden 2023 aikana esitys Uimalan perusparannushankkeen toteutuksesta.

Muita merkittäviä investointihankkeita ovat Pihkalan pesäpallostadionin kehittäminen sekä Sveitsin hiihtokeskuksen rakennusten laajentamisen jatkaminen ravintolarakennuksella yhteistyössä hiihtokeskuryrittäjän kanssa.

Henkilöstösuunnitelma

Tilakeskuksen suurimmat henkilöstömuutokset johtuvat infran sähköpalveluiden ja kiinteistösähkön yhdistymisestä tilakeskuksen alaisuuteen. Rakennuttamisen toimintoa on tarkoitus vahvistaa rekrytoinneilla vuoden 2023 aikana.

Eläköitymisiin on varauduttu jo vuoden 2022 aikana, joten eläköitymisten osalta ei merkittäviä haasteita ole tiedossa.

Henkilöstömäärä	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos
Vakinaiset	48,0	48,0	54,0	6,0
Määräaikaiset	1,0	2,0	1,0	-1,0
Yhteensä	49,0	50,0	55,0	5,0

Tunnusluvut	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos
Nettomenot euroa/asukas	353	334	333	-1,3
Ylläpidettävät neliöt		224 083	229 115	
Toimintamenot per huoneala, €/hum2		98,02	91,13	-6,89

Ylläpidettävät neliöt vuonna 2023

Huoneala, hum²

229 115

Toimintamenot per huoneala, €/ hum2

91,13

Ympäristölautakunta

Ympäristökeskus

Ympäristökeskus							
Ympäristöpalvelu		Ympäristöterveydenhuolto			Rakennusvalvonta		
Nettomenot -7 €/asukas		Nettomenot -9 €/asukas			Nettomenot -1 €/asukas		
Tuloslaskelma	TP2021	TA2022	LTK2023	TA2023	Muutos%	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	976 977	958 730	1 078 150	1 078 150	12,5	0	0
Myyntituotot	118 868	117 730	172 150	172 150	46,2	0	0
Maksutuotot	842 343	836 000	886 000	886 000	6,0	0	0
Tuet ja avustukset	5 789	0	0	0		0	0
Muut toimintatuotot	9 977	5 000	20 000	20 000	300,0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	4 129	0	0	0		0	0
Toimintakulut	-1 814 271	-1 860 770	-2 064 565	-2 011 472	8,1	-2 065 733	-2 121 668
Henkilöstökulut	-1 320 725	-1 404 178	-1 572 054	-1 518 961	8,2	-1 564 530	-1 611 466
Palkat ja palkkiot	-1 050 337	-1 119 020	-1 255 375	-1 255 375	12,2	-1 293 036	-1 331 827
Henkilösivukulut	-270 388	-285 258	-316 679	-263 586	-7,6	-271 494	-279 638
Eläkekulut	-232 516	-241 137	-264 794	-211 701	-12,2	-218 052	-224 594
Muut henkilösivukulut	-37 873	-44 021	-51 885	-51 885	17,9	-53 442	-55 045
Palvelujen ostot	-325 488	-287 091	-310 429	-310 429	8,1	-319 121	-328 120
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 602	-11 000	-10 570	-10 570	-3,9	-10 570	-10 570
Avustukset	-800	-1 000	-1 000	-1 000	0,0	-1 000	-1 000
Muut toimintakulut	-153 656	-157 501	-170 512	-170 512	8,3	-170 512	-170 512
Toimintakate	-833 165	-902 040	-986 415	-933 322	3,5	-2 065 733	-2 121 668

Toiminnan kuvaus

Ympäristökeskus on palvelu- ja tulosalue, joka huolehtii kaupungin rakennusvalvonta-, ympäristön ja luonnonsuojelu-, asuntotoimen-, ympäristöterveydenhuoltopalveluista viranomaistehtävineen.

Ympäristölautakunta, hallinnon tehtävänä on palvelualueen lautakunta ja -hallintopalvelujen tuottaminen sekä ympäristökeskuksen toiminnan johtaminen, kehittäminen, valvonta ja ohjaus kaupungin ja toimialan yhteisten periaatteiden, tulos- ja palvelutavoitteiden mukaisesti.

Ympäristöpalvelu huolehtii ympäristön- ja luonnonsuojelusta sekä niihin liittyvästä tiedotuksesta ja valistuksesta,

ympäristön tilan seurannasta, ympäristönsuojeluhankkeiden toteuttamisesta sekä lupa- ja valvontaviranomaispalveluista tavoitteena turvata terveellinen, turvallinen, viihtyisä ja virikkeitä antava elinympäristö sekä monipuolinen ja ekologisesti kestävä luonnonympäristö. Keskeisenä toiminta-ajatuksena on ennaltaehkäisevä ympäristönsuojelutyö. Kestävän kehityksen toimintaa ja kaupunkiorganisaation ympäristönhallintaa koordinoidaan ympäristöpalvelusta.

Ympäristöterveydenhuolto on osa ennaltaehkäisevää perusterveydenhuoltoa, jossa riskit huomioiden valvotaan viime kädessä ihmisen terveyteen vaikuttavaa elinympäris-

töä. Ympäristöterveydenhuoltoon kuuluvat terveydensuojelun, elintarvikkeiden, tupakkalain ja eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta sekä eläinlääkäripalvelut.

Rakennusvalvonnan tehtävänä on maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetyllä tavalla valvoa rakentamista ja rakennettua ympäristöä sekä kaavoituksen toteutumista. Rakennusvalvonta antaa rakentamisen neuvontaa ja ohjausta sekä käsittelee rakentamiseen tarvittavat luvat ja suorittaa lupiin liittyvät tarkastukset. Rakennusvalvonnalle kuuluvat myös asumiseen liittyvät viranomaistehtävät, kuten asukasvalintojen valvonta sekä korkotukilainat.

Lautakunnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Ympäristökeskuksen ulkoinen toimintakate vuodelle 2023 on -824 259. Toimintakatteessa on otettu huomioon kestävä talouden ohjelman mukaiset toimenpiteet sekä hintojen ynnä muiden korotuksia.

Uusi rakennuslaki, joka tulee todennäköisesti vuoden 2024 alusta voimaan, tuo rakennusvalvonnan toimintaan muutoksia ja uusia vaatimuksia seuraavina vuosina. Lakimuuksiin valmistaudutaan mm. rakennusjärjestys ja rakennusvalvontaviranomaisen taksa päivittämällä. Myöhemminä vuosina lisävaatimuksia rakennusvalvonnan asiantuntemukselle asettavat myös rakentamisen hiilijalanjälkilaskenta ja lupakäsittelyn muuttuminen tietomallipohjaiseksi.

Rakennuslupa- ja valvontaprosessien kehittämistyötä tietomallipohjaiseksi jatketaan. Samalla rakennusvalvonnan digitaalista asiointialustaa kehitetään tukemaan entistä paremmin seudullista ja valtakunnallista yhteistyötä. Hyvinkää on mukana valtionvarainministeriön rahoittamassa hankkeessa ”Kunnan rakennusvalvonnan sähköisen lupaprosessin edelleen kehittäminen ja prosessien automatisointi (RAVA3Pro)”. Hanketta hallinnoi Helsingin kaupunki ja siinä on mukana 23 kuntaa. Tavoitteena on kehittää tietomallipohjaisia (3D) lupa- ja valvontaprosesseja. Hanke päättyy 31.10.2023. Työn tuloksena rakennusvalvontaprosessit ovat entistä sujuvampia ja valtakunnallisesti yhtenäisempiä. Lisäksi eri kunnissa olevaa asiantuntemusta voidaan tarvittaessa hyödyntää helposti paikallisiin tarpeisiin.

Uusien toimintamallien kehittäminen ja toimeenpano edellyttää rakennusvalvonnan nykyisen henkilöstön kouluttamista.

Rakennusvalvonnan toimesta tullaan täsmentämään Facta-kuntarekisterin tietoja Digi- ja väestöviraston vaatimusten mukaisiksi pysyvän huoneistotunnuksen (PHT-projekti) luomiseksi. Tarve on syntynyt Maanmittauslaitoksen Sähköinen asunto-osakerekisteri -hankkeen kautta. Kaikille rakennusrekisterin huoneistoille luodaan pysyvä huoneistotunniste, joka toimii jatkossa huoneiston ensisijaisena tunnisteena. Samalla tehdään Tilastokeskuksen vaatima muutos rakennusten käyttötarkoituksiluokitukselle. Työ tulee saada tehtyä vuoden 2023 loppuun mennessä.

Ympäristöpalvelun resurssien kohdentamista jatketaan vuosina 2020–2021 tehdyn arvioinnin ja kehittämissuunnitelman pohjalta. Kaupungin ilmastotyön sekä laajemmin kestävä kehityksen toimien seuranta tullaan kehittämään. Lisäksi kaupungin maaperä- ja pohjavesiasiantuntijuuden ylläpitämiseksi tullaan asiantuntijatehtäviä keskittämään mm. Hyvinkään vedeltä ympäristöpalveluun.

Yhteistyö eläinlääkärin päivystyspalveluiden järjestämisessä päättyy Kanta-Hämeen kuntien kanssa. Päivystys järjestetään vuoden 2023 alusta lähtien Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen kanssa yhteistyössä.

Kestävän talouden ohjelma

Kestävän talouden ohjelman mukaiset toimet toteutettiin vuonna 2020. Toimet on huomioitu kokonaisuudessaan jo vuoden 2021 talousarviosta lähtien.

Uudelleen jaetun kestävä talouden ohjelman mukainen vuoden 2023 säästötavoite on 3100 euroa. Säästö saavutetaan palveluyksiköiden toimintakuluista.

Henkilöstösuunnitelma

Vuoden alussa ympäristöpalvelussa aloittava maaperä- ja pohjavesiasiantuntija on uusi toimi. Työpanoksesta ja kustannuksista kolmasosa on sovittu jaettavan Keski-Uudenmaan Veden (Kuvesi) kanssa.

Henkilöstömäärä	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos
Vakinaiset	19,0	21,5	24,5	3,0
Määräaikaiset	3,0	2,0	1,0	-1,0
Yhteensä	22,0	23,5	25,5	2,0

Tunnusluvut	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos
Ympäristökeskus				
Asukasluku	46 858	46 885	46 535	
Nettomenot euroa/asukas	-18	-19	-21	-2
Rakennusvalvonta				0
Lupapäätökset	348	350	350	0
Vast.työnjohtajan päätökset	574	450	450	0
Lupapäätösten käsittelyaika vireilletulosta, 2 kk:n tavoiteajassa, %	86	100	100	0
Ympäristöpalvelu				0
Valvontatoimenpiteet, kpl	280	320	320	0
Lupapäätösten käsittelyaika kuultamisesta, 4 kk:n tavoiteajassa %	66	100	100	0
Ympäristöterveydenhuolto				0
Valvontatarkastukset	554	600	600	0
Eläinpotilaat	2160	1 500	1 500	0
Ilmoitusten ja hakemusten käsittely 2 viikon tavoiteajassa, %	96	95	95	0

h

**Kohderahoitteisten tehtävien käyttötalous
Käyttötalous toimielimittäin, yhteenveto
Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto**

Kohderahoitteisten tehtävien käyttötalous

Kuntaliiton julkaiseman talousarviosuosituksen mukaan kohderahoitteisten tehtävälueiden käyttötalous tulee erottaa budjettirahoitteisista tehtävistä. Kohderahoitteisella tehtävällä tarkoitetaan palvelun tuottajia, jotka rahoittavat toimintansa kokonaan tai osittain korvauksista palvelun tilaajilta. Organisointimuotona voi olla nettoyksikkö, muu taseyksikkö tai liikelaitos.

Seuraavassa on esitetty tilakeskuksen ja ateria- ja puh-
tauspalvelun tehtävälueet erillisinä. Yksiköt sisältyvät myös ao. toimialojen talousarvioesityksiin. Liikelaitok-
sena toimivan Hyvinkään Veden talousarvio on esitetty kokonaan erillään kaupungin talousarviosta, koska liike-
laitoksen johtokunta päättää itsenäisesti omasta talous-
arviostaan.

Tilakeskus	TP 2021	TA 2022	TA 2023
TOIMINTATUOTOT	36 166 884	37 512 130	39 392 155
Myyntituotot	1 220 446	1 216 000	1 424 000
Tuet ja avustukset	751		
Muut toimintatuotot	34 945 687	36 296 130	37 968 155
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	470 562	585 000	765 000
TOIMINTAKULUT	-20 103 011	-22 421 704	-23 820 124
Henkilöstökulut	-2 431 595	-2 709 917	-3 095 967
Palvelujen ostot	-3 123 007	-5 065 056	-5 305 386
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 051 741	-4 581 000	-5 310 000
Muut toimintakulut	-10 496 668	-10 065 731	-10 108 771
TOIMINTAKATE	16 534 435	15 675 427	16 337 031
VUOSIKATE	16 534 435	15 675 427	16 337 031
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-9 897 876	-8 200 000	-8 250 985
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 929 640	-8 200 000	-8 250 985
Arvonalentumiset	-1 968 236		
TILIKAUDEN TULOS	6 636 559	7 475 427	8 086 046

Ateria- ja puh-tauspalvelut	TP 2021	TA 2022	TA 2023
TOIMINTATUOTOT	9 775 947	8 540 517	8 793 057
Myyntituotot	9 765 132	8 540 517	8 793 057
Tuet ja avustukset	10 815		
TOIMINTAKULUT	-9 736 404	-8 534 148	-8 585 819
Henkilöstökulut	-4 777 246	-4 979 319	-4 895 629
Palvelujen ostot	-2 985 780	-1 641 088	-1 734 474
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 230 249	-1 143 354	-1 140 813
Muut toimintakulut	-743 129	-770 387	-814 903
TOIMINTAKATE	39 543	6 369	207 238

Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto

Yhteenveto	Sitovuus	Määrärahat	Tuloarviot
Käyttötalousosa			
Päätöksenteko			
Kaupunginvaltuusto	N	300	
Tarkastuslautakunta	N	161	
Keskusvaalilautakunta	N	9	
Kaupunginhallitus	N	1 888	
Kaupungin johto	N	697	
Sosiaali- ja terveystalot	N	305	
Omaisuuksien tuotot	N		4 500
Konsernipalvelut ja hallinto			
Elinvoima	N	5 755	
Henkilöstö	N	5 116	
Talous	N	5 028	
Demokratia ja johdon tuki	N	1 315	
Sivistystoimi			
Hallinto ja kehittäminen	N	1 263	
Perusopetus	N	45 654	
Yleissivistävä koulutus	N	9 769	
Varhaiskasvatuspalvelut	N	27 452	
Kulttuuri- ja hyvinvointi	N	12 897	
Tekniikka ja ympäristö			
Tekn.hallinto ja kehittäminen	N	25	
Tekninen keskus	N	6 056	
Tilakeskus	N		16 337
Ympäristökeskus	N	933	
Tuloslaskelmaosa			
Verotulot	B		121 100
Valtionosuudet	B		20 574
Korkotulot	B		32
Muut rahoitustulot	B		1 647
Korkomenot	B	2 900	
Muut rahoitusmenot	B	90	
Satunnaiset erät	B		
Investointiosa			
Maa- ja vesialueet	B	1 500	8 500
Rakennukset	B	11 850	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	B	12 180	
Koneet ja kalusto	B	750	
Aineettomat hyödykkeet	B	500	
Sijoitukset	B	100	
Rahoitusosa			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäys			
Antolainasaamisten vähennys			54
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			15 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		17 700	
Lyhytaikaisten lainojen muutos			
Vaikutus maksuvalmiuteen		15 553	
Talousarvion loppusumma		187 745	187 745

N = sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio, B = bruttomäärä/-tuloarvio

Hyvinkään vesi
kunnallinen liikelaitos

Hyvinkään Vesi

Kunnallinen liikelaitos

Hyvinkään Vesi

Vesihuoltoliikelaitoksen johtokunta

Hallinto ja talous

Vesihuoltoverkosto

Tuotanto ja ympäristö

Viemärlaitokset

Toimialan kuvaus

Hyvinkään Vesi on Hyvinkään kaupungin liikelaitos, jonka tehtävänä on tuottaa vesihuoltopalveluita laadukkaasti ja tehokkaasti. Jätevedet puhdistetaan Kaltevan jätevedenpuhdistamolla siten, että lupaehdot täyttyvät. Vesijohtoverkoston kunnostaminen ja uuden verkoston rakentaminen

sekä pumppaamoiden kunnossapito tehdään kustannustehokkaasti ja suunnitelmallisesti tavoitteena vedenjakelun katkottomuus. Talousvesi tuotetaan Hyvinkäänkylän ja Sveitsin pohjavedenottoilta ja Hikiän tekopohjavesilaitokselta. Tavoitteena vedentuotannossa on riittävästä hyvälaatuisista raakavesistä huolehtiminen sekä terveellinen ja turvallinen talousvesi.

Tuloslaskelma	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos%	TS2024	TS2025
Liikevaihto	10 388 607	10 369 321	10 427 315	0,6	10 427 315	10 427 315
Valmistus omaan käyttöön	120 897	211 500	151 500	-28,4	151 500	151 500
Liiketoiminnan muut tuotot	18 497	7 510	9 560	27,3	9 560	9 560
Materiaalit ja palvelut	-2 438 063	-3 081 611	-3 458 440	12,2	-3 458 440	-3 458 440
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 147 952	-1 436 147	-1 747 560	21,7	-1 747 560	-1 747 560
Palvelujen ostot	-1 290 111	-1 645 464	-1 710 880	4,0	-1 710 880	-1 710 880
Henkilöstökulut	-1 967 145	-2 109 948	-2 267 774	7,5	-2 267 774	-2 267 774
Palkat ja palkkiot	-1 534 343	-1 656 850	-1 796 993	8,5	-1 796 993	-1 796 993
Henkilösivukulut	-432 802	-453 098	-470 781	3,9	-470 781	-470 781
Poistot ja arvonalentumiset	-4 178 147	-4 362 936	-4 202 200	-3,7	-4 202 200	-5 175 000
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 156 351	-4 362 936	-4 202 200	-3,7	-4 202 200	-5 175 000
Arvonalentumiset, kertal.pois-	-21 796	0	0	0,0	0	0
tot						
Liiketoiminnan muut kulut	-484 667	-462 595	-461 391	-0,3	-461 391	-461 391
Liikelylijäämä	1 459 979	571 241	198 570	-65,2	198 570	-774 230
Rahoitustuotot ja -kulut	-642 350	-642 350	-642 350	0,0	-642 350	-642 350
Korkotuotot	0	0	0	0,0	0	0
Muut rahoitustuotot	0	0	0	0,0	0	0
Korkokulut	0	0	0	0,0	0	0
Korvaus peruspääomasta	-642 350	-642 350	-642 350	0,0	-642 350	-642 350
Muut rahoituskulut	0	0	0	0,0	0	0
Ylijäämä ennen varauksia	817 629	-71 109	-443 780	524,1	-443 780	-1 416 580

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Hyvinkään Veden toiminnassa keskeinen tavoite on turvata hyvälaatuisen talousveden riittävä ja häiriötön saanti

sekä jätevesien johtaminen ja puhdistaminen ympäristönäkökohdat huomioiden ja puhdistustavoitteet saavuttaen. Henkilöstön osalta jatketaan työhyvinvointiin painottamista mm. erillisen työhyvinvointiprojektin avulla.

Vesihuoltojohtajan jäädessä eläkkeelle alkuvuodesta, uuden johtajan perehdytys tehdään suunnitelmallisesti. Jätevesipuolella on tarkoitus palkata uusi henkilö laitospuolelle, jonka tehtävänä on myös sijaistaa laitostestaria pumppaamoiden käytössä ja ylläpidossa.

Materiaalien ja toimilaitteiden sekä palveluiden hintojen nousu luo lisää vaikeusastetta käyttötalouden ja investointien kustannusten arviointiin. Myös saatavuus asettaa haasteita ja toimitusajat ovat pidentyneet huomattavasti. Lisäksi joudutaan hankkimaan esim. toimilaitteita ym. varaosia varastoon niiden huonon saatavuuden takia. Vedentuotanto ja jäteveden puhdistaminen pitää turvata kaikissa olosuhteissa, jolloin kaikki ne riskit, joihin voidaan vaikuttaa, tulee minimoida.

Investointien hinnat tulevat myös nousemaan materiaalien saatavuuden vaikeutumisen ja hintojen nousun myötä. Esimerkiksi Kaltevan jätevedenpuhdistamon jälkikäsittelevä vaiheen saneerauksen hintaan em. seikoilla on merkittävä vaikutus.

Energian hinnannousun on arveltu vaikuttavan myös veden kulutukseen vähentävästi. Näin ollen veden myyntimäärän on arveltu pysyvän samana kuin kuluvana vuonna. Myyntitulojen ei ole arveltu siten ensi vuonna kasvavan. Veden käyttömaksut eivät muutu.

Etäluenta tulee käynnistymään vuoden 2023 aikana. Sen aiheuttamat muutokset asiakaspalvelussa tulevat aiheuttamaan aluksi merkittävästi lisääntyneitä tehtäväkenttää. Lisäksi asiakastietojärjestelmän muutokseen budjetointivuoden aikana on varauduttu.

Merkittävät investoinnit

Merkittävin investointikohde vuonna 2023 on Kaltevan jätevedenpuhdistamon saneeraukseen liittyvän jälkikäsittelevä vaiheen rakentaminen. Hanke käynnistyy vuoden vaihteessa 2022/2023 ja jatkuu vuoden 2024 kesälle. Hankkeelle oli varattu investointimenoja 1,6 milj. euroa jo vuodelle 2022, mutta maailmanpoliittisista seikoista johtuvan hankalan markkinatilanteen takia urakoitsijoiden valintaan käytettiin avuksi markkinavuoropuhelua, mikä hieman hidasti projektia ja urakkatarjouskyselyt saatiin vauhtiin vasta syksyllä 2022. Pääosa kuluvan vuoden investointikustannuksista siirtyy budjetointivuodelle. Kaltevan saneeraukselle vuonna 2023 on arvioitu kokonaisuudessaan arvioitu 3,7 milj. euroa sisältäen myös prosessin kuluja. Urakkatarjoukset rakentamisesta saadaan vasta marraskuussa, jolloin rakentamiskurssin hinta selviää. Kokonaisuudessaan Kaltevan saneeraus valmistuu vasta 2027, koska vanhojen ilmastuslaitteiden saneeraukset täytyy tehdä vuorovuosina kesäaikaan.

Verkostopuolella korvausinvestointeihin on vuodelle 2023 varattu 3,61 miljoonaa euroa ja uudisrakentamiseen 1,05 miljoonaa euroa. Kaikkiaan investointeihin vuonna 2023 on varattu 9,345 miljoonaa euroa.

Henkilöstösuunnitelma

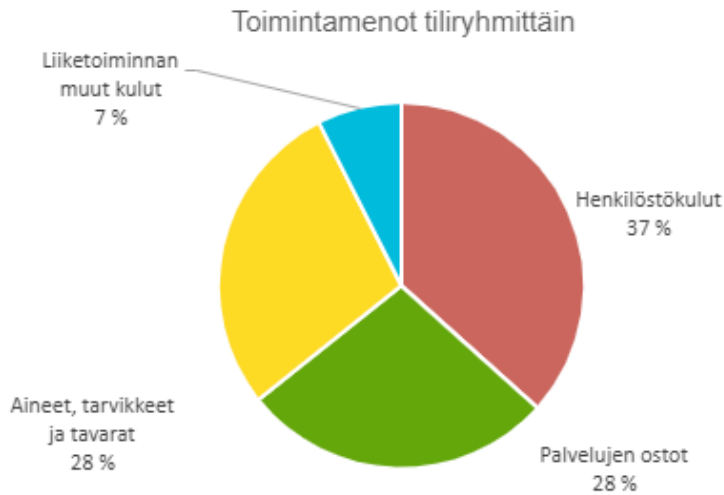
Kaltevan jätevedenpuhdistamolle on tarkoitus rekrytoida uusi henkilö, joka toimii myös jätevesipumppaamoiden ylläpidossa. Samalla varaudutaan tulevaan saneerauksen aiheuttamaan lisääntyneeseen työmäärään ja tulevaisuuden henkilöstön eläköitymisiin. Oppisopimuskoulutukseen tuotanto- ympäristöpuolelle on ajatuksena ottaa alan opiskelija.

Vuoden 2023 alkupuolella aloittaa myös uusi vesihuoltojohtaja.

Tunnusluvut	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos%	TS2024	TS2025
Asukasmäärä	46 858	46 885	46 535	-0,7		
Nettomenot/asukas	120,3	105,2	94,6	-10,1		
Peruspääoma						
Korollinen	11 075 000	11 075 000	11 075 000	0,0	11 075 000	11 075 000
Koroton	16 534 830	16 534 830	16 534 830	0,0	16 534 830	16 534 830
Laskutettu vesi, m ³	2 449 289	2 440 390	2 440 390	0,0	2 440 390	2 440 390
Laskutettu jätevesi, m ³	2 444 873	2 427 403	2 427 403	0,0	2 427 403	2 427 403
Vesimaksu, €/m ³	1,45	1,45	1,45	0,0	1,45	1,45
Jätevesimaksu, €/m ³	2,32	2,32	2,32	0,0	2,32	2,32

Henkilöstömäärä	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos	TS2024	TS2025
Vakinaiset	31,0	31,0	33,0	2,0	33,0	33,0
Määräaikaiset	1,0	5,0	7,0	2,0	6,0	6,0
Yhteensä	32,0	36,0	40,0	4,0	39,0	39,0

Investoinnit, netto	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos%	TS2024	TS2025
Verkon rakentaminen						
Korvausinvestoinnit	-2 646 857	-4 840 000	-3 610 000	-25,4	-3 600 000	-9 000 000
Uudisrakentaminen	-960 076	-1 190 000	-1 050 000	-11,8	-800 000	-900 000
Laitosinvestoinnit						
Vesilaitos	-140 315	-340 000	-485 000	42,6	-400 000	-500 000
Puhdistamot	-373 959	-2 200 000	-4 000 000	81,8	-1 300 000	-650 000
Muut pitkävaikutteiset me- not	0	0	-200 000	100,0	0	0
Yhteensä	-4 121 207	-8 570 000	-9 345 000	9,0	-6 100 000	-11 050 000

h

Tuloslaskelmaosa
Tuloslaskelma
Verotulot
Valtionosuudet

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelma on koko kaupungin kokonaistaloudellinen laskelma, joka osoittaa tulo- ja menojen riittävyyden palvelujen järjestämisestä aiheutuvien kustannusten kattamiseksi. Kaupungin tuloslaskelmaan on yhdistelty kohde- rahoitteisten ja budjettirahoitteisten tehtävien erät, Ateria- ja puhtauspalvelut- sekä Tilakeskus. Koko kaupungista on lisäksi laadittu erillinen tuloslaskelma, johon on yhdistelty edellä mainittujen lisäksi Hyvinkään Vesi -liikelaitos. Yhdistelystä koko kaupungin tuloslaskelmasta esitetään myös ulkoinen tuloslaskelma, jossa on vähennetty kaupungin sisäiset sekä kaupungin ja liikelaitoksen väliset tapahtumat.

Tuloslaskelman välituloksina esitetään toimintakate, vuosikate, tilikauden tulos ja tilikauden yli-/alijäämä. Tuloslaskelman toimintakate kertoo paljonko toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Lisäksi verorahoituksella rahoitetaan rahoitusmenoja. Vuosikatteesta käy ilmi paljonko tulo- ja menojen jää investointien, lainanlyhennysten ja muiden pitkävaikutteisten menojen kattamiseen. Tilikauden tulos saadaan vähentämällä vuosikatteesta poistot. Tämän jälkeen esitetään varausten muutos. Näiden jälkeen tuloslaskelma päättyy tilikauden yli- tai alijäämään, joka lisää tai vähentää kaupungin omaa pääomaa.

Talousarvion 2023 tuloslaskelma

Vuosi 2023 on suunniteltu 19,3 milj. euroa ylijäämäiseksi. Vuoden 2022 ylijäämäksi on budjetoitu muutetussa talousarviossa 2,0 milj. euroa ja elokuun lopun tilanteessa laadittu tilinpäätösennusteen mukaan ylijäämän arvioitiin olevan 3,1 milj. euroa. Tilinpäätösennusteen merkittävimmät epävarmuudet liittyvät sosiaali- ja terveysten kehitykseen sekä verorahoituksen loppuvuoden kertymään.

Talousarvion 2023 toimintatulojen ja -menojen erotuksena muodostuva toimintakate on - 99,4 milj. euroa. Vuoden 2021 tilinpäätökseen nähden toimintakate eli toiminnan nettomenot pienenevät 153,4 milj. euroa. Tilinpäätös 2021 sisälsi sosiaali- ja terveys- sekä pelastustoimen menoja yhteensä noin 171,4 milj. euroa. Hyvinvointialueuudistuksen vaikutuksesta vuoden 2023 talousarviossa on poistettu hyvinvointialueelle siirtyvien toimintojen kustannusvaikutukset sekä huomioitu uudistuksesta aiheutuva verorahoituksen leikkaus. Vuoden 2023 talousarviossa pysyvien vastaavien luovutustulojen arvioidaan palautuvan normaalitasolle 4,5 milj. euroon, mikä on 2,7 milj. euroa vähemmän kuin vuoden 2022 muutetussa talousarviossa.

Talousarvion laadintaohjeiden mukaan palvelualueet ovat varanneet henkilöstömenoihin 2,8 prosentin palkankorotusvarauksen. Euromääräisesti henkilöstömenot ovat 1,7

milj. euroa vuoden 2022 muutettua talousarviota suuremmat. Talousarvion kehyslaskelmassa hintojen kasvuun varattiin 2,4 milj. euroa. Kaupunginhallituksen talousarvio sisältää 1,0 milj. euron varauksen erilaisiin kaupungista riippumattomiin syihin liittyviin ulkoisiin kustannuksiin. Määrärahaa voidaan osittain käyttää myös mahdollisiin palkkausjärjestelmien uudistamiseen liittyviin kustannuksiin.

Vuoden 2023 talousarviossa verorahoitukseksi on arvioitu 141,7 milj. euroa. Verorahoitus vähenee edelliseen tilinpäätökseen nähden 153,0 milj. euroa ja muutettuun talousarvioon verrattaessa 166,1 milj. euroa (54 %). Hyvinvointialueuudistuksesta johtuen verotuloja arvioidaan kertyvän 116,5 milj. euroa ja valtionosuuksia 49,6 milj. euroa vähemmän kuin vuoden 2022 muutetun talousarvion mukaan.

Rahoitustulojen ja -menojen arvioidaan toteutuvan 2,0 milj. euroa negatiivisena. Vuoden 2022 muutettuun talousarvioon nähden menot kasvavat 0,9 milj. euroa. Rahoitustuotoista jää pois 0,4 milj. euron HUS-kuntayhtymän maksama korvaus peruspääomasta. Rahoitustuottojen vähenemistä tasoittaa hieman osinkotuottojen kasvu. Korkokulujen arvioidaan kasvavan nousevista koroista johtuen 0,7 milj. euroa.

Talousarvio pitää sisällään Kestävän talouden ohjelman mukaisia taloutta tasapainottavia uusia toimenpiteitä 1,6 milj. euron edestä ja vuosilta 2020-2022 tulevia toimenpiteitä 11,1 milj. eurolla. Yhteensä vuoden 2023 talousarvio sisältää 12,7 milj. eurolla taloutta tasapainottavia Kestävän talouden ohjelman mukaisia toimenpiteitä. Ilman ohjelmaa talousarvion ylijäämä olisi 6,6 milj. euroa.

Talousarvion merkittävimmät riskit liittyvät verorahoitusarvioon.

Taloussuunnitelmakauden tuloslaskelma

Hyvinvointialueuudistukseen liittyen kuntien ja hyvinvointialueen välistä rahoituksen jakoa tarkistetaan vuosina 2024 ja 2025. Tarkistus voi heikentää kaupungin pysyvää verorahoituksen tasoa jopa nyt suunniteltua enemmän. Myös yleiset talouden näkymät ovat tällä hetkellä varsin sumeat ja tulevien vuosien verorahoitusarvioihin sisältyy tämän vuoksi negatiivisia riskejä.

Osana talousarviovalmistelua on laadittu skenaariolaskelma vuoteen 2027 saakka. Nyt käytettävissä olevin tiedoin tuloslaskelma painuu alijäämäiseksi vuonna 2026. Mikäli edellä mainitut riskit toteutuvat, tämä voi tapahtua jo aiemmin. Suunnittelu- ja ympäristön epävarmuuksien vuoksi talouden kääntymistä alijäämäiseksi ei kuitenkaan voida pitää varmana.

Tuloslaskelma, 1000 € kaupunki	TP 2020	TP 2021	Alkuper. TA 2022	Muutettu TA 2022	LTK 2023	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatulot	67 943	75 174	73 369	74 911	74 908	74 777	75 637	76 514
Myyntitulot	20 199	21 448	20 240	20 152	19 516	19 516	19 553	19 553
Maksutulot	4 197	5 382	4 996	5 041	5 450	5 450	5 452	5 501
Tuet ja avustukset	2 599	3 147	1 464	1 649	2 523	2 523	2 531	2 531
Myyntivoitot	2 664	5 567	6 500	7 200	4 500	4 500	4 500	4 500
Muut toimintatulot	38 283	39 629	40 170	40 870	42 919	42 788	43 601	44 429
Valmistus omaan käyttöön	1 917	1 805	1 600	1 655	1 757	1 757	1 757	1 757
Toimintamenot	-337 987	-335 397	-349 786	-365 524	-179 731	-180 319	-183 479	-187 082
Henkilöstökulut	-74 878	-76 640	-79 244	-79 094	-80 896	-80 847	-82 252	-83 858
Palvelujen ostot	-207 004	-205 505	-217 120	-231 184	-40 996	-41 558	-42 380	-43 217
Aineet, tarvikk. ja tavarat	-8 420	-9 223	-9 599	-9 801	-10 739	-10 739	-10 977	-11 218
Avustukset	-9 374	-10 000	-8 349	-9 168	-8 947	-9 154	-9 117	-9 290
Vuokrat	-32 636	-33 424	-35 078	-35 854	-37 787	-37 657	-38 300	-39 037
Muut toimintamenot	-5 675	-606	-395	-423	-365	-365	-453	-461
Toimintakate	-268 127	-258 418	-274 816	-288 958	-103 067	-103 785	-106 084	-108 811
Verotulot	210 987	228 073	227 100	237 600	120 600	121 100	114 600	117 200
Valtionosuudet	73 266	66 582	68 010	70 160	14 343	20 574	18 270	17 781
Rahoitustulot ja -menot	-30	73	-420	-420	-1 311	-1 311	-2 083	-3 243
Korkotulot	58	55	40	40	32	32	40	40
Muut rahoitustulot	1 784	1 894	1 860	1 860	1 647	1 647	1 337	1 337
Korkomenot	-1 831	-1 795	-2 230	-2 230	-2 900	-2 900	-3 370	-4 530
Muut rahoitusmenot	-41	-82	-90	-90	-90	-90	-90	-90
Vuosikate	16 096	36 309	19 874	18 383	30 566	36 578	24 703	22 927
Poistot ja arvonalentumiset	-16 144	-17 755	-16 637	-16 637	-17 198	-17 198	-17 698	-17 425
Tilikauden tulos	-48	18 554	3 237	1 746	13 368	19 380	7 005	5 502
Poistoeron lis. (-) / väh. (+)	-10 952	367	366	366	367	367	367	367
Vapaaeht. var. lis. (-) / väh. (+)	11 000	-5 000						
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		13 920	3 603	2 112	13 735	19 747	7 372	5 869

Tavoitteet ja tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	Alkuper. TA 2022	Muutettu TA 2022	LTK 2023	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toim.tulot / toim.menot, %	20,7	23,0	21,4	20,9	42,7	42,4	42,2	41,8
Vuosikate / poistot, %	99,7	204,5	119,5	110,5	177,7	212,7	139,6	131,6
Vuosikate, €/asukas	346	775	424	395	657	786	531	493
Kertynyt yli-/alijäämä	-10 712	3 209	6 812	5 320	19 055	25 068	32 440	38 310
Asukasmäärä 31.12.	46 576	46 880	46 885	46 528	46 535	46 535	46 520	46 486

Tuloslaskelma, 1000 € kaupunki + LL	TP 2020	TP 2021	Alkuper. TA 2022	Muutettu TA 2022	LTK 2023	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatulot	78 137	85 581	83 746	85 288	85 345	85 214	86 074	86 951
Myyntitulot	30 384	31 836	30 609	30 521	29 943	29 943	29 990	29 990
Maksutulot	4 197	5 384	4 998	5 043	5 452	5 452	5 452	5 501
Tuet ja avustukset	2 608	3 164	1 470	1 655	2 531	2 531	2 531	2 531
Myyntivoitot	2 664	5 567	6 500	7 200	4 500	4 500	4 500	4 500
Muut toimintatulot	38 283	39 630	40 170	40 870	42 919	42 788	43 601	44 429
Valmistus omaan käyttöön	2 188	1 926	1 812	1 867	1 909	1 909	1 909	1 909
Toimintamenot	-342 744	-340 287	-355 440	-371 178	-185 919	-186 507	-189 666	-193 270
Henkilöstökulut	-76 639	-78 607	-81 354	-81 204	-83 164	-83 114	-84 520	-86 126
Palvelujen ostot	-208 290	-206 795	-218 766	-232 830	-42 707	-43 268	-44 091	-44 928
Aineet, tarvikk. ja tavarat	-9 754	-10 371	-11 035	-11 237	-12 487	-12 487	-12 724	-12 966
Avustukset	-9 374	-10 000	-8 350	-9 168	-8 947	-9 154	-9 117	-9 290
Vuokrat	-33 039	-33 819	-35 459	-36 234	-38 170	-38 039	-38 762	-39 498
Muut toimintamenot	-5 648	-696	-477	-505	-444	-444	-453	-461
Toimintakate	-262 419	-252 780	-269 882	-284 023	-98 666	-99 384	-101 683	-104 410
Verotulot	210 987	228 073	227 100	237 600	120 600	121 100	114 600	117 200
Valtionosuudet	73 266	66 582	68 010	70 160	14 343	20 574	18 270	17 781
Rahoitustulot ja -menot	-672	-570	-1 062	-1 062	-1 953	-1 953	-2 725	-3 885
Korkotulot	58	55	40	40	32	32	40	40
Muut rahoitustulot	1 784	1 894	1 860	1 860	1 647	1 647	1 337	1 337
Korkomenot	-1 831	-1 795	-2 230	-2 230	-2 900	-2 900	-3 370	-4 530
Muut rahoitusmenot	-683	-725	-732	-732	-732	-732	-732	-732
Vuosikate	21 162	41 305	24 166	22 675	34 324	40 337	28 462	26 686
Poistot ja arvonalentumiset	-20 445	-21 933	-21 000	-21 000	-21 400	-21 400	-21 900	-22 600
Tilikauden tulos	717	19 371	3 166	1 675	12 924	18 937	6 562	4 086
Poistoeron lis./ väh.(+)	-10 952	367	366	366	367	367	367	367
Vapaaeht. var. lis./ väh.(+)	11 000	-5 000						
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	765	14 738	3 532	2 041	13 291	19 304	6 929	4 453

Tavoitteet ja tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	Alkuper. TA 2022	Muutettu TA 2022	LTK 2023	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toim.tulot / toim.menot, %	23,4	25,7	24,1	23,5	46,9	46,7	46,4	46,0
Vuosikate / poistot, %	103,5	188,3	115,1	108,0	160,4	188,5	130,0	118,1
Vuosikate, €/asukas	454	881	515	487	738	867	612	574
Kertynyt yli-/alijäämä	9 259	23 997	27 529	26 037	39 328	45 341	52 270	56 724
Asukasmäärä 31.12.	46 576	46 880	46 885	46 528	46 535	46 535	46 520	46 486

Tuloslaskelma, 1000 € kaupunki+LL, ulkoinen	TP 2020	TP 2021	Alkuper. TA 2022	Muutettu TA 2022	LTK 2023	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatulot	39 619	45 408	42 155	43 017	39 916	39 916	39 916	39 916
Myyntitulot	15 351	15 865	13 966	13 879	13 966	13 966	13 966	13 966
Maksutulot	4 197	5 384	4 998	5 043	5 452	5 452	5 452	5 452
Tuet ja avustukset	2 608	3 164	1 470	1 655	2 531	2 531	2 531	2 531
Myyntivoitot	2 664	5 567	6 500	7 200	4 500	4 500	4 500	4 500
Muut toimintatulot	14 798	15 427	15 222	15 241	13 467	13 467	13 467	13 467
Valmistus omaan käyttöön	2 188	1 926	1 812	1 867	1 909	1 909	1 909	1 909
Toimintamenot	-304 225	-300 114	-313 849	-328 907	-140 491	-141 209	-143 508	-146 234
Henkilöstökulut	-76 639	-78 607	-81 354	-81 204	-83 164	-83 114	-84 520	-86 126
Palvelujen ostot	-193 427	-191 019	-203 261	-217 325	-26 973	-27 534	-28 057	-28 590
Aineet, tarvikk. ja tavarat	-9 588	-10 173	-10 822	-11 025	-12 245	-12 245	-12 477	-12 714
Avustukset	-9 374	-10 000	-8 350	-9 168	-8 947	-9 154	-9 117	-9 290
Muut toimintamenot	-15 199	-10 316	-10 062	-10 185	-9 162	-9 162	-9 337	-9 514
Toimintakate	-262 419	-252 780	-269 882	-284 023	-98 666	-99 384	-101 683	-104 410
Verotulot	210 987	228 073	227 100	237 600	120 600	121 100	114 600	117 200
Valtionosuudet	73 266	66 582	68 010	70 160	14 343	20 574	18 270	17 781
Rahoitustulot ja -menot	-672	-570	-1 062	-1 062	-1 953	-1 953	-2 725	-3 885
Korkotulot	58	55	40	40	32	32	40	40
Muut rahoitustulot	1 142	1 252	1 218	1 218	1 005	1 005	695	695
Korkomenot	-1 800	-1 795	-2 230	-2 230	-2 900	-2 900	-3 370	-4 530
Muut rahoitusmenot	-71	-82	-90	-90	-90	-90	-90	-90
Vuosikate	21 162	41 305	24 166	22 675	34 324	40 337	28 462	26 686
Poistot ja arvonalentumiset	-20 445	-21 933	-21 000	-21 000	-21 400	-21 400	-21 900	-22 600
Tilikauden tulos	717	19 371	3 166	1 675	12 924	18 937	6 562	4 086
Poistoeron lis./ väh.(+)	-10 952	367	366	366	367	367	367	367
Vapaaeht. var. lis./ väh.(+)	11 000	-5 000						
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	765	14 738	3 532	2 041	13 291	19 304	6 929	4 453

Tavoitteet ja tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	Alkuper. TA 2022	Muutettu TA 2022	LTK 2023	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toim.tulot / toim.menot, %	13,7	15,8	14,0	13,6	29,8	29,6	29,1	28,6
Vuosikate / poistot, %	103,5	188,3	115,1	108,0	160,4	188,5	130,0	118,1
Vuosikate, €/asukas	454	881	515	487	738	867	612	574
Kertynyt yli-/alijäämä	9 259	23 997	27 529	26 037	40 391	46 404	53 333	57 785
Asukasmäärä 31.12.	46 576	46 880	46 885	46 528	46 535	46 535	46 520	46 486

Verotulot

Verotulot, 1000 €	TP 2020	TP 2021	MTA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kunnallisvero	183 623	193 251	202 000	91 000	86 100	88 200
Osuus yhteisöveron tuotosta	14 846	21 115	21 100	15 600	14 000	14 500
Kiinteistövero	12 519	13 707	14 500	14 500	14 500	14 500
Yhteensä	210 987	228 073	237 600	121 100	114 600	117 200

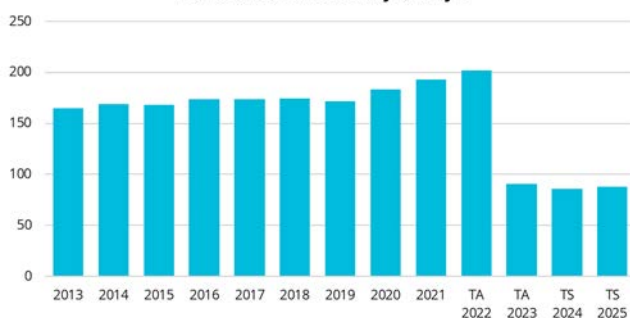
Verotulojen budjetoinnista yleisesti

Kuntalain 111. §:n mukaan valtuusto päättää viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosenteista sekä muiden verojen perusteista. Veroprosentit tulee ilmoittaa Verohallinnolle marraskuun 17. päivään mennessä seuraavaa varainhoitovuotta varten. Tuloslaskelmaosan verotulossa on budjetoituna kunnan tulovero, osuus yhteisöveron tuotosta ja kiinteistövero. Talousarviossa verotulot budjetoidaan Verohallinnon tilitysten suoritusajankohdan mukaisesti. Talousarviovuoteen kohdistuvia tilityksiä ovat ennakonpidätysten ja ennakonkannon tilitykset kuukausittain, verotusmenettelylain mukaisten verojen tilitykset tilikautta edeltäviltä verovuosilta sekä oikaisutilitykset.

Kunnan tulovero

Vuoden 2023 talousarvio on laadittu hyvinvointialueuudistuksen myötä leikatun 7,61 tuloveroprosentin mukaan. Vuodelle 2023 ei voi muuttaa veroprosenttia, vaan kaikkien kuntien on määrättävä vuoden 2023 tuloveroprosentiksi vuoden 2022 tuloveroprosentti vähennettynä 12,64 prosenttiyksiköllä.

Kunnallisveron kehitys, milj.€

Kunnallisveroprosentti ja -aste	2022	2023	2024
Tulovero-%	20,25	7,61	7,61
Kunnallisveroaste (efektiivinen)	15,09	5,93	6,01
Erotus	5,16	1,65	1,60

Yhteisövero

Hyvinvointialueuudistukseen liittyvän lainsäädännön perusteella kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta pienennetään yhdellä kolmasosalla ja valtion osuutta kasvatetaan

vastaavasti. Tämän vuoksi yhteisöveron tuotto laskee vuonna 2023 vuoteen 2022 verrattuna.

Maksettava yhteisövero 2023–2026 kehittyy myönteisesti. Suurimpina syinä tähän ovat kuntaryhmän korotetut jakoosuudet. Suurimpana veroperustemuutoksena on varhaiskasvatusmaksun alentamisen kompensatio, joka nostaa kuntaryhmän yhteisöveron jako-osuutta 1,25 % -yksikköä vuodesta 2023 alkaen.

Kiinteistövero

Kiinteistövero on kiinteistöveroprosentin mukainen osuus kiinteistön arvosta. Kiinteistöverolain 11 §:n mukaan kunnanvaltuusto määrää kiinteistöveroprosenttien suuruudet vuosittain etukäteen samalla kun se vahvistaa seuraavan varainhoitovuoden tuloveroprosentin. Kiinteistöverolaissa määrätään eri kiinteistölajeittain vaihteluvälit kiinteistöverolle.

Vuoden 2023 kiinteistöveroprosentit ovat samat kuin vuonna 2022. Kiinteistöveron tuotoksi arvioidaan 14,5 milj. euroa: uusi rakentaminen kasvattaa kiinteistöverotuottoa saman verran kuin mitä kiinteistöverotuotto vähenee kiinteistöjen ikävähennysten vuoksi.

Valtiovarainministeriön valmisteleman kiinteistöverouudistuksen täytäntöönpano siirtyy päätettäväksi seuraavalla hallituskaudella. Kiinteistöverotusta on tarkoitus uudistaa niin, että verotusarvot vastaisivat paremmin alueen hintatasoa ja rakentamiskustannuksia. Koska kiinteistöjen verotusarvot valtaosin nousisivat, kuntien kiinteistöveroprosenttien ala- ja ylärajaa on vastaavasti tarkoitus alentaa.

Uudistuksen tavoitteena ei ole nostaa tai laskea kiinteistöveroa, mutta verorasitus jakautuisi osin uudella tavalla eri kiinteistöjen kesken.

Kiinteistöveroprosentit	Vaihteluväli 2022 (KiinteistöveroL)	Hyvinkää 2022	Hyvinkää 2023
Yleinen	0,93-2,00	1,30	1,30
Vakituiset asuinrakennukset	0,41-1,00	0,45	0,45
Muut asuinrakennukset	0,93-2,00	1,05	1,05
Rakentamattomat rakennuspaikat	3,93-6,00	4,30	4,30
Yleishyödylliset yhteisöt		0,00	0,00

Valtionosuudet

Valtionosuudet, 1000 €	TP 2020	TP 2021	MTA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	57 608	48 828	50 833	15 753	14 229	13 740
Veromenetysten kompensatiot	18 156	17 773	21 312	6 935	6 155	6 155
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuus	-2 499	-2 219	-1 985	-2 114	-2 114	-2 114
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		2 200				
Yhteensä	73 266	66 582	70 160	20 574	18 270	17 781

Talousarvion rahoitusosan valtionosuudet muodostuvat kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (1704/2009) ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Vuonna 2023 tapahtuu kautta aikojen suurin muutos kuntien valtionosuusjärjestelmässä, kun hyvinvointialueet aloittavat toimintansa ja kuntien valtionosuuksia siirretään merkittävästi hyvinvointialueille. Suurin osa valtionosuuksista määräytyy jatkossakin ikärakenteen mukaan, mutta painopiste muuttuu olennaisesti. Nykyisessä järjestelmässä suurimmat valtionosuudet ovat tulleet yli 84-vuotiaista ja jatkossa suurimmat valtionosuudet kohdistuvat ikäryhmään 13–15-vuotiaat. Kuntien valtionosuusjärjestelmään jää kuitenkin eriä, jotka eivät perustu tulevaisuuden kunnan tehtäviin, vaan menneisyyden kunnan sote-kustannuksiin.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuudet vähenevät 7,1 mrd. euroa vuodesta 2022. Kuntien valtionavut ovat noin 5,4 mrd. euroa vuonna 2023. Laskennalliset valtionosuudet ovat noin 4,0 mrd. euroa, kuntien veromenetysten korvaukset noin 0,9 mrd. euroa ja muut valtionavut noin 0,5 mrd. euroa. Valtionapujen taso alenee huomattavasti suhteessa vuoden 2022 varsinaiseen talousarvioon hyvinvointialueuudistuksen seurauksena.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuuksia ja veromenetysten korvauksia siirretään hyvinvointialueiden rahoitukseen, ja lisäksi sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan valtionavustukset kohdistuvat jatkossa pääosin hyvinvointialueille.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuusprosentti laskee 1,50 prosenttiyksiköllä 23,59 prosentista 22,09 prosenttiin vuonna 2023. Valtionosuusprosentin laskua selittää pääosin vuonna 2023 käyttöön otettavat uudet hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, asukasmäärän kasvun ja syrjäisyyden lisäosat, joiden rahoitus toteutetaan valtionosuusjärjestelmän sisällä valtionosuusprosenttia pienentämällä.

Valtion toimenpiteiden yhteisvaikutus kuntatalouteen vuonna 2023 verrattuna vuoden 2022 varsinaiseen talousarvioon on lähellä neutraalia. Hallitusohjelman mukaiset tehtävien ja veloitteiden lisäykset on tehty pääosin jo aikaisempina vuosina ja osa määräaikaisista lisäyksistä valtionavustuksiin päättyy vuoden 2022 lopussa. Kuntien uusiin

ja laajeneviin tehtäviin osoitetaan täysi valtionosuus ja valtion päättämät veroperustemuutokset kompensoidaan kunnille.

Kuntien tehtävien ja veloitteiden muutokset lisäävät valtionosuutta 15,4 miljoonaa euroa seuraavasti:

- oppivelvollisuuden laajentaminen (1,0 miljoonaa euroa),
- varhaiskasvatuksen tuki (8,75 miljoonaa euroa),
- turvallinen opetukseen palaaminen opetuksesta epäämisen jälkeen (0,35 miljoonaa euroa),
- alueelliset opiskeluhuollon yhteistyöryhmät (0,27 miljoonaa euroa),
- kuntien opiskeluhoitosuunnitelmat (0,06 miljoonaa euroa),
- sitouttava kouluyhteistyö (3,33 miljoonaa euroa),
- juomavesidirektiivin toimeenpano (1,28 miljoonaa euroa) sekä
- varhaiskasvatuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat (0,376 miljoonaa euroa).

Hyvinkään kaupungin valtionosuuksien kokonaismääräksi vuodelle 2023 arvioidaan 20,6 miljoonaa euroa. Vuodesta 2022 valtionosuudet vähenevät 49,6 miljoonaa euroa.

Lopulliset päätökset kuntien valtionosuuksista vuodelle 2023 tehdään joulukuun 2022 lopussa. Myös opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta vuodelle 2023 tehdään päätökset kuluvan vuoden loppuun mennessä. Koska Hyvinkään kaupungin lopullinen valtionosuuksien kokonaismäärä tiedetään vastavuodenvaihteessa, korjataan valtionosuuksien arviota tarvittaessa vuoden 2023 talousarviomuutosten yhteydessä.

Suunnitelmavuosien valtionosuudet ovat alustavia arvioita ja tulevat vielä muuttumaan. Arviot pohjautuvat Valtiovarainministeriön laatimaan painelaskelmaan, jonka lähtötietona on vuoden 2021 tilinpäätöstiedot. Vuoden 2022 sosiaali- ja terveyshuollon sekä pelastuslaitoksen kustannukset tulevat ratkaisemaan kuntien tulevan valtionosuuspohjan. Mahdollinen puuttuva rahoitus leikataan vuodesta 2024 alkaen kuntien valtionosuuksista. Lopullinen vaikutus saadaan tietää vasta syksyllä 2023, kun tilinpäätöstietojen perusteella tehdyt lopulliset laskelmat valmistuvat.

Kuntaliitto on tehnyt lokakuussa 2022 kyselyn 60 suurimpaan kuntaan. Kyselystä saatujen vastausten perusteella

sosiaali- ja terveyshuollon sekä pelastustoimen kustannukset ovat ylittymässä noin kolme prosenttia kuluvan vuoden talousarviosta ja siirtyvien tehtävien arvioidaan kasvavan jopa seitsemän prosenttia tilinpäätöksestä 2021. Kyselystä saatujen vastausten perusteella Kuntaliitto arvioi, että kuntien valtionosuuksia joudutaan vähentämään jälkikäteen noin 100 - 150 miljoona euroa. Asukaskohtaisesti vähennys olisi 30 euroa asukasta kohden eli Hyvinkään osuus olisi noin 1,4 milj. euroa. Hyvinkään suunnitelmavuosien valtionosuuksissa tämä on pyritty huomioimaan.

Osana hyvinvointialueille tehtävää rahoituksen siirtoa kuntien rahoituselementteihin tulee muutosrajoitin ja siirtymätasaus. Muutosrajoittimen lopulliseen suuruuteen vaikuttaa kustannusten ja verorahoituksen kehittyminen koko maan tasolla. Kuntien kannalta on erityisen haitallista, jos sosiaali- ja terveysmenot kasvavat oletusarvoja enemmän. Muutosrajoittimella jäljelle jäävän kunnan tasapainotilan muutoksen suuruus on enintään +/- 60 euroa. Siirtymätasauksella puolestaan porrastetaan tasapainotilan muutos neljälle vuodelle.

h

Investointiosa
Investointien perustelut
Investointilaskelma 2023-2027

Investointiosa

Investointien perustelut

Investointilaskelmat sisältävät investointisuunnitelmat vuosille 2023 - 2027. Investointiosassa tehty määräraha-varaus tarkentuu suunnittelun edetessä. Tarkempi suunnittelu tehdään hankesuunnitteluvaiheessa ja lopullinen kustannustaso selviää hankkeen kilpailutuksen jälkeen. Talousarviopäätöksen jälkeen rakennushankkeiden toteuttaminen edellyttää hallintosäännön mukaisesti erillistä päätöstä lopullisen hankesuunnitelman hyväksymisestä.

Investointimenot, 1000 €	TP 2021	MTA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Maa- ja vesialueet	-497	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Rakennukset	-7 951	-7 680	-11 850	-30 600	-18 600
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-8 168	-8 870	-12 180	-8 160	-8 240
Koneet ja kalusto	-786	-1 160	-750	-1 440	-550
Aineettomat hyödykkeet	-302	-790	-500	-500	-500
Sijoitukset	0	-100	-100	-3 900	-100
Yhteensä	-17 705	-20 100	-26 880	-46 100	-29 490
Hyvinkään vesi	-4 121	-8 570	-9 345	-6 100	-11 050
Yhteensä	-21 826	-28 670	-36 225	-52 200	-40 540

Maanhankintaan on varattu 1,5 milj. euroa vuotta kohden kaikille suunnitelmakauden vuosille. Maanmyyntituloiksi on arvioitu 5,0 milj. euroa jokaiselle suunnitelmakauden vuodelle. Tämän lisäksi on jokaiselle vuodelle 1,0 milj. eroa elinkeino- ja asuntopoliittisten tonttien tuloarviota. Tätä vastaan on vastaavasti kunnallistekniikan investoinneissa samansuuruinen määräraha-varaus.

Talorakennushankkeisiin on varattu 11,9 milj. euroa vuodelle 2023. Suunnitelmavuosille 2024-2025 on varattu yhteensä 49,2 milj. euroa talorakennushankkeisiin. Vuonna 2023 jatkuu Vehkojan koulun peruskorjaus, johon on varattu ensi vuodelle 0,5 milj. euroa. Peruskorjausta on tarkoitus jatkaa vuonna 2026, jolloin hankkeeseen on varattu 3,0 milj. euroa. Hangonsillan alueen uuden koulun ja päiväkodin varsinainen rakentaminen ajoittuu vuosille 2023-2025. Hankkeeseen on varattu 36,0 milj. euroa. Vuosille 2023-2024 on suunniteltu Paavolatalon investointi 9,0 milj. euroa, jossa on tarkoitus uusia liikuntahalli ja tehdä Jussilan päiväkodille uudet tilat. Pihkalan stadionin ajantasaistaminen ajoittuu vuosille 2023-2024 ja toteutus on kahtena erillisenä 1,5 milj. euron hankkeena. Sveitsin hiihtokeskuksen laajennukseen on varattu ensi vuodelle 0,1 milj. euroa ja 2,4 milj. euroa vuodelle 2024. Lisäksi vuodelle 2023 on suunniteltu Martin kentän huoltorakennuksen laajennus 0,2 milj. euroa ja Metsäkaltevan lähiliikuntapaikan huoltorakennus 0,4 milj. euroa vuodelle 2024. Muihin rakennusten peruskorjauksiin on varattu 2,4 milj. euroa ja energiainvestointeihin 0,2 milj. euroa vuosittain.

Kaupunginvaltuusto päättää vuoden 2023 aikana kaupungin omistajapoliittisten periaatteiden päivittämisestä erityisesti siksi, että kaupunki määrittää tahtotilan sille, missä

sestä. Kun hankkeen kustannusarvio ylittää 2 000 000 euroa, hankesuunnitelmien hyväksymisestä päättää kaupunginvaltuusto ja kaupunginhallitus, jos arvio on 500 000–2 000 000 euroa. Alle 500 000 euron hankkeista päättää tekninen lautakunta.

Investointimenot (1000 euroa) vuosien 2021 - 2025 osalta jakautuvat investointiryhmittäin seuraavasti:

määrin kaupungin on tarkoituksenmukaista omistaa hyvinvointialueen käyttämiä kiinteistöjä. Suunnitelma huomioi näiden kiinteistöjen peruskorjaustarpeen, mutta mikäli kaupunki luopuu kiinteistöistä, investointitarve poistuu.

Rakenteellinen pysäköinti on arvioitu toteutettavaksi yhtiömuotoisesti kaupungin taseeseen rakentamisen asemesta. Investointisuunnitelmassa on arvioitu summa, jolla kaupunki pääomittaisi perustettavaa yhtiötä. Loppuosa rahoituksesta on tarkoitus kattaa yhtiön lainanotolla.

Kunnallistekniikan uudisrakentamiseen vuodelle 2023 on varattu 6,7 milj. euroa. Korvausinvestointeihin on varattu 2,9 milj. euroa sekä liikunta- ja ulkoilualueisiin 1,6 milj. euroa. Lisäksi elinkeino- ja asuntopoliittisten tonttien kunnallistekniikkaan on varattu 1,0 milj. euroa. Kunnallistekniikan uudisrakentamisen hankkeet kohdentuvat muun muassa Hangonsillan, Kravunlaaksoon ja Kehätien yritysalueen liittymiin. Liikunta-alueissa yksittäinen isompi kohde on Metsäkaltevan kentän pohjatyöt, joihin on varattu 0,7 milj. euroa vuodelle 2023.

Kunnallistekniisiin investointeihin on varsinaisina talous-suunnitelmavuosina arvioitu käytettävän 8,2 milj. euroa vuonna 2024 ja vuonna 2025. Vuosina 2026 ja 2027 määräraha-varaus on yhteensä 17,3 milj. euroa.

Koneisiin ja kalustoon on varattu 0,8 milj. euroa vuodelle 2023 ja vuosille 2024-2025 yhteensä 2,0 milj. euroa.

Aineettomissa hyödykkeissä on varattu ICT:n kehittämisiin investointeihin 0,5 milj. euroa.

Sijoituksissa on vuosittainen 0,1 milj. euron varaus mahdollisia osake-, ym. hankintoja varten. Vuosille 2024 ja 2027 on varattu 3,8 milj. euroa pysäköintiyhtiön pääomitukseen.

AINEELLISET HYÖDYKKEET	2023	2024	2025	2026	2027
Maa- ja vesialueet					
Maanhankintamenot	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Maanmyyntitulot	5 000	5 000	5 000	4 500	4 500
Elinkeino- ja asuntopoliittiset tontit	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Maa- ja vesialueet yhteensä					
Investointimenot	-1500	-1500	-1500	-1500	-1500
Myyntituotot	6000	6000	6 000	5500	5500
Nettomenot	4500	4500	4500	4000	4000

	brm ² (arvio)	Hanke yht.	2023	2024	2025	2026	2027	poisto /vuosi
TALONRAKENNUSINVESTOINNIT								
Opetuksen ja kasvatuksen rakennukset								
Vehkojan koulun peruskorjaus*		-4 130	-450			-3 000		-207
Hangonsillan alueen uusi koulu ja päiväkotit uudisrakennus (sis puurakentamisen lisä 2,0 milj. euroa v. 2024)*	4 500	-36 000	-4 000	-17 000	-15 000			-1 207
Paavolatalo (liikuntahallin uusiminen ja Jussilan päiväkodin uudet tilat)*	2 512	-9 000	-3 000	-6 000				-300
Hyvinkäänkylän koulun peruskorjaus*	4 150	-10 000					-10 000	-333
Metsäkaltevan koulun laajennus*	1 000	-5 000					-5 000	-167
PTS-suunnitelman mukainen päiväkodin peruskorjaus*						-2 500		
Monitoimihallin yhdyssilta*		-200		-200				
Metsäkaltevan päiväkodin laajennus*	1 000	-5 000					-5 000	-167
Kulttuurin ja vapaa-ajan rakennukset								
Uimalan vanhan osan ja ulkoaltaan peruskorjaus**		-18 600		-500	-1 000	-8 500	-8 600	-930
Pihkalan stadionin ajantasaistaminen kahdella erillisellä hankkeella***		-3 000	-1 500	-1 500				-150
Martin kentän huoltorakennuksen laajennus**	50	-200	-200		0			-7
Sveitsin Hiihtokeskuksen laajennus***	400-600	-3 000	-100	-2 400				-100
Metsäkaltevan lähiliikuntapaikan huoltorakennus**	100	-400		-400				-13
Pääterveysaseman peruskorjaus*	4 750	-10 000					-10 000	-500
Paavolan vanhainkoti, peruskorjaus*	3700	-10 000				-10 000		-500
Muut rakennukset								0
Rakennusten peruskorjaukset ja muutostyöt		-14 700	-2 400	-2 400	-2 400	-2 500	-2 500	-735
Energiainvestoinnit		-900	-200	-200	-200	-100	-100	-45
Rakennukset yhteensä		Hanke yht.	2023	2024	2025	2026	2027	poisto /vuosi
Investointimenot		-128 850	-11 850	-30 600	-18 600	-26 600	-41 200	
Nettomenot		-128 850	-11 850	-30 600	-18 600	-26 600	-41 200	-5 360

* Summa tarkentuu hankesuunnitelman yhteydessä

** Summa perustuu nykytilaselvitykseen/yksikköhintaan

*** Investoinnin toteuttaminen edellyttää on allekirjoitettu sopimus kumppanin tai hankkeen yksityisen toteuttajan kanssa

KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	Hanke yhteensä	2023	2024	2025	2026	2027	poisto /vuosi
Kunnallistekniikan uudisrakentaminen	-20 780	-6 680	-3 600	-3 500	-3 500	-3 500	-4 096
tulot	300		300				
<i>Kunnallistekniikan uudisrakentamisen hankkeet, yli 500 000 euroa</i>							
<i>Hangonsilta I B alueen massanvaihto ja katujen ja väylien rakentaminen</i>	-2 000	-2 000					
<i>Kravunlaakso II katurakentaminen</i>	-1 400	-1 400					
<i>Kehätien yritysalueen liittymien rakentaminen Riihimäentielle</i>	-750	-750					
<i>Vt 25 Kalevankadun ja maantien 1421 liittymien parantaminen</i>	-1 650	-150	-1 500				
<i>Hangonsillan vanha alue (Polariksenpuisto ja Hankopaana) ja uuden koulun alue</i>	-1 150	-150	-1 000				
<i>Rautatien pyöräpysäköinti, suunnittelu ja toteutus (mahd. KUHA-rahoitus 50 %)</i>	-700	-100	-600				
<i>Kunnallistekniikan uudisrakentamisen alle 500 000 euron hankkeet yhteensä</i>	-2 630	-2 130	-500				
Kunnallistekniikan korvausinvestoinnit		-2 870	-2 870	-3 500	-3 500	-3 500	-2 433
<i>Kunnallistekniikan korvausrakentamisen hankkeet, yli 500 000 euroa</i>							
<i>Vesihuoltosaneerauskohteiden katurakentaminen, katuvalaistus ja viimeistelyt sekä suunnittelu (Sähkökatu, Karankatu, Torpankatu, Metsäpurontie, Palokankaankatu)</i>		-1 550					
<i>Kunnallistekniikan korvausrakentamisen alle 500 000 euron hankkeet yhteensä</i>		-1 320					
Elinkeino- ja asutopoliittiset tontit, kunn.tekniikka		-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	
<i>Liikunta- ja ulkoilualueet</i>							
Ulkoilureitit, pohja ja valaistus ja uimarannat		-250	-100	-100	-100	-100	-106
Metsäkaltevan kenttä (pohjatyöt kunn.teknika-kassa)	-1 270	-700	-550				-254
Perttula I peruskorjaus					-900		0
Kenttien perusparannus		-40	-40	-140	-40	-140	-26
Usmin uimarannan pysäköinti	-70	-70					
Tapainlinnan kentän keinonurmi							
Curlinghalli maanrakennus*	-320	-320					
Martin kentän pidennys, hiekkatekonurmen uusia ja kentän pohjarakenteiden peruskorjaus	-250	-250					
Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä	Hanke yhteensä	2023	2024	2025	2026	2027	poisto /vuosi
Investointimenot	-45 860	-12 180	-8 160	-8 240	-9 040	-8 240	
Rahoitusosuudet	300	0	300	0	0	0	
Nettomenot	-45 560	-12 180	-7 860	-8 240	-9 040	-8 240	

* Hankkeen toteutuminen edellyttää yhteistyösopimuksen hyväksyntää

KONEET JA KALUSTO	Hanke yhteensä	2023	2024	2025	2026	2027	poisto /vuosi
Opetuslautakunta:							
<i>Ensikertainen kalustaminen</i>							
Opetuksen ja kasvatuksen kalustohankinnat		-50	-50	-50	-50	-50	-20
Paavolan koulun peruskorjaus, sis. Jussilan päiväkodin toiminnot	-700		-700				-280
Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta:							
Ulkoliikuntalaitteet		-40	-40				-16
Hyvinkääsalin äänentoisto	-150		-150				-60
Kirjaston nuorten osaston kalustus	-60	-60					-24
Tekninen lautakunta:							
Tekninen keskuksen kalustohankinnat		-500	-500	-500	-500	-500	-180
Kaupungintalon kalustohankinnat		-100					
Koneet ja kalusto yhteensä	Hanke yhteensä	2023	2024	2025	2026	2027	poisto /vuosi
Investointimenot	-3 840	-750	-1 440	-550	-550	-550	
Nettomenot	-3 840	-750	-1 440	-550	-550	-550	
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	Hanke yhteensä	2023	2024	2025	2026	2027	poisto /vuosi
ICT-kehittämisinvestoinnit	-2 500	-500	-500	-500	-500	-500	
Arvopapereiden hankinta	-500	-100	-100	-100	-100	-100	
Liityntäpysäköintiyhtiön pääomitus (itä ja/tai länsi)	-7 600		-3 800			-3 800	
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	Hanke yhteensä	2023	2024	2025	2026	2027	
Investointimenot	-196 650	-26 880	-46 100	-29 490	-38 290	-55 890	
Rahoitusosuudet	300	0	300	0	0	0	
Myyntituotot	29 000	6 000	6 000	6 000	5 500	5 500	
Nettomenot	-167 350	-20 880	-39 800	-23 490	-32 790	-50 390	

Investointien hankekortit

Vehkojan koulun peruskorjaus

1,1 milj. euroa (2022-2023) ja 3,0 milj. euroa (2026)
Kiinteistönpidon käyttötalousvaikutus noin 0 €/vuosi.
Poistot rakennuksen ja kaluston osalta 57 000€ (2022-2023) ja 150 000€ (2026).

Hankkeen tarkoitus on jatkaa Vehkojan koulun peruskorjausta. Vuoden 2023 investointina toteutetaan noin 400 kem² tilojen peruskorjaus. Tilat käsittävät mm. opettajainhuoneen ja opettajien työtiloja, erityisoppilaiden luokan, koulu-terveydenhuollon tilat, kanslian, minikeittiön, monistamon sekä arkiston ja wc-tiloja. Vuonna 2026 on tarkoitus toteuttaa liikuntasalin peruskorjaus.

Vehkojan koulun peruskorjausta on tehty vesikatkon osalta 2020 ja 2022.

Paavolatalo

9,0 milj. €. Kiinteistönpidon laskennallinen käyttötalousvaikutus noin 150 000 €/vuosi. Poistot rakennuksen ja kaluston osalta 0,3 milj. €/vuosi

Uudishankkeen laajuus on n. 2512 brm² sisältäen liikuntatilat ja päiväkodin. Hankkeen suunnittelu ja rakentamisen valmistelu on aloitettu 2021. Hankkeen lopullinen toteutus tapahtuu 2024.

Hankkeessa toteutetaan Paavolan koulun yhteyteen päiväkodin ja liikuntatilan sisältävä laajennus. Päiväkodin on tarkoitus korvata Jussilankadun päiväkotia.

Varhaiskasvatuksen paikkoja 126, kuusi opetusryhmää. Perusopetuksessa 12 opetusryhmää, oppilaita 265. Koulurakennuksen koko ei muutu.

Hangonsillan alueen uusi koulu ja päiväkoti

34,2 milj. €. (9/2022 arvio) sekä puurakentamisen lisä 2,0 milj. euroa. Kiinteistöpidon laskennallinen käyttötalousvaikutus noin 550 000 euroa. Poistot rakennuksen ja kaluston osalta 1,2 milj. €/vuosi.

Hankesuunnitelmaan arvioitu hankkeen laajuus on noin 8 929 brm². Hankkeen valmistelu on käynnistetty 2022 ja suunnittelun on tarkoitus käynnistyä vuonna 2023. Rakentaminen ajoittuu pääosin vuosille 2024-2025. Oppilasmäärä noin 500 oppilasta ja varhaiskasvatuksen osalta seitsemän ryhmää ja paikkamäärä on noin 147.

Hanke sisältää perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen yhteisen kampusrakennuksen liikuntatiloineen, joka on tarkoitus toteuttaa Hangonsillan alueelle.

Rakennuksen on tarkoitus korvata Hangonsillan päiväkodin sekä Aseman koulun toiminnot.

Rakennuksen toteuttamista massiivipuurakenteisena selvitetään hankesuunnitteluvaiheessa. Hankkeen tarkempi toteutus ja sisältö selviää, kun hankesuunnittelu etenee.

Hyvinkäänkylän koulu

10,0 milj. €. Kiinteistöpidon käyttötalousvaikutukset riippuvat hankkeen sisällöstä. Poistot rakennuksen ja kaluston osalta 0,3 milj. €/vuosi.

Hankkeen laajuus on 4150 brm². Hankkeen suunnittelu ja rakentamisen valmistelu ja toteutus tapahtuu 2025-2027 aikana. Hankkeen valmistelua ei ole vielä aloitettu.

Hankkeen tarkoituksena on peruskorjata Hyvinkäänkylän koulu. Hinta-arvio on 10,0 milj. euroa.

Pihkalan stadionin ajantasaistaminen

1,5 + 1,5 milj. €. Kiinteistönpidon käyttötalousvaikutus 0€/vuosi. Poistot rakennuksen ja kaluston osalta 75 000 €/vuosi + 75 000 €/vuosi.

Hankkeen suunnittelu ja rakentamisen valmistelu sekä toteutus tapahtuu kahtena erillisenä investointihankkeena vuosina 2023-2024. Ensimmäiseksi toteutetaan hanke siinä laajuudessa, jolla täytetään Suomen pesäpalloliiton vähimmäisedellytykset. Hankesuunnittelu on tällä hetkellä käynnissä.

Kahden hankkeen tarkoituksena on saattaa Pihkalan stadion Suomen Pesäpalloliiton superpesiksen pesäpallokenttien olosuhdevaatimusten mukaiseksi ja sekä toteuttaa tarkoituksenmukaisia stadionrakenteiden korjaus- ja parannustoimenpiteitä.

Hankkeiden toteuttaminen edellyttää yhteistyösopimuksen hyväksyntää stadionin käyttäjien kesken.

Metsäkaltevan koulun laajennus

5,0 milj. €. Kiinteistönpidon laskennallinen käyttötalousvaikutus on 75 000 euroa. Poistot rakennuksen ja kaluston osalta 0,2 milj. €/vuosi.

Hankkeen laskennallinen laajuus on 1000 brm². Hankkeen suunnittelu ja rakentamisen valmistelu ja toteutus tapahtuu 2025-2027 aikana. Hankkeen valmistelua ei ole vielä aloitettu.

Hankkeen tarkoituksena on tuottaa lisätilaa perusopetuksen käyttöön palvelutarpeen mukaan.

Hankkeen toteuttaminen edellyttää palvelutarpeen kasvua.

Metsäkaltevan päiväkodin laajennus

5,0 milj. €. Kiinteistönpidon laskennallinen käyttötalousvai-
ikutus on 75 000 euroa. Poistot rakennuksen ja kaluston
osalta 0,2 milj. €/vuosi.

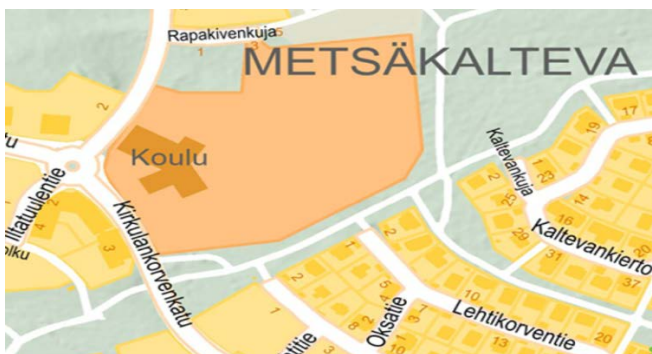
Hankkeen laskennallinen laajuus on 1000 brm².
Hankkeen suunnittelu ja rakentamisen valmis-
telu ja toteutus tapahtuu 2025-2027 aikana.
Hankkeen valmistelua ei ole vielä aloitettu

Hankkeen tarkoituksena on tuottaa lisätilaa var-
haiskasvatukseen käyttöön palvelutarpeen mu-
kaan.

Hankkeen toteuttaminen edellyttää palvelutar-
peen kasvua.

Metsäkaltevan lähiliikuntapaikan huoltorakennus

0,4 milj. €. Kiinteistönpidon laskennallinen käyttötalousvai-
ikutus on 10 000 euroa. Poistot rakennuksen ja kaluston
osalta 13 000 €/vuosi.

Hankkeen laajuus on 100 brm². Hankkeen suun-
nittelu ja rakentamisen valmistelu ja toteutus ta-
pahtuu 2024-2025.

Hankkeen tarkoituksena on rakentaa Metsäkal-
tevan lähiliikuntapaikkaan tarvittavat puku- ja
pesuhuonefasiliteetit.

Sveitsin hiihtokeskus

2,5 milj. €. Vuokralainen vastaa pääosasta kiinteistön käyt-
tötalousvaikutuksista. Poistot rakennuksen ja kaluston
osalta 0,1 milj. €/vuosi.

Hankkeen laajuus on noin 400-600 brm². Hank-
keen suunnittelu ja rakentamisen valmistelu ja
toteutus tapahtuu 2023-2024.

Hankkeen tarkoituksena on tuottaa hiihtokes-
kukseen ravintolarakennuksen laajennus. Ra-
kennus on tarkoitus vuokrata hiihtokeskusyrit-
täjälle.

Martin kentän huoltorakennuksen laajennus

0,2 milj. €. Kiinteistöpidon laskennallinen käyttötalousvai-
kutukset on 5 000 euroa. Poistot rakennuksen ja kaluston
osalta 7 000 €/vuosi.

Hankkeen laajuus on 50 brm². Hankkeen suunnittelu ja rakentamisen valmistelu ja toteutus tapahtuu 2023.

Hankkeen tarkoituksena on laajentaa Martin kentän huoltorakennusta peseytymistiloilla.

Pääterveysaseman peruskorjaus

10,0 milj. €. Poistot rakennuksen ja kaluston osalta 0,5 milj.
€/vuosi.

Hankkeen laajuus on 4750 brm². Hankkeen suunnittelu ja rakentamisen valmistelu ja toteutus tapahtuu 2025-2027.

Hankkeen tarkoituksena on peruskorjata pääterveysasema Hyvinvointialueen käyttöön. Peruskorjaukseen ryhtyminen edellyttää vuokrasopimusta Hyvinvointialueen kanssa.

Paavolan vanhainkoti

10,0 milj. €. Poistot rakennuksen ja kaluston osalta 0,5 milj. €/vuosi.

Hankkeen laajuus on 3700 brm². Hankkeen suunnittelu ja rakentamisen valmistelu ja toteutus tapahtuu 2024-2026.

Hankkeen tarkoituksena on peruskorjata rakennus Hyvinvointialueen käyttöön. Peruskorjaukseen ryhtyminen edellyttää vuokrasopimusta Hyvinvointialueen kanssa.

Liityntäpysäköinti

14,2 milj. €. Kiinteistönpidon käyttötalousvaikutus ja poistot rakennuksen ja kaluston osalta täsmentyvät myöhemmin.

Hankkeen laajuus on 7160 brm². Hankkeen suunnittelua ja rakentamista tutkitaan yhtiömuotoisena. Lainsäädäntö edellyttäne hankkeiden toteuttamista yhtiömuotoisena ja näin ollen hankkeita ei ole suunniteltu toteutettavaksi kaupungin taseeseen talonrakennushankkeina. Hankkeet näkyvät investointiosassa aineettomien hyödykkeiden osuudessa, jossa hankkeille on osoitettu summa, jolla kaupungin mahdollisesti tulee pääomittaa perustettavaa yhtiötä. Hankkeiden tämänhetkisen kokonaiskustannusarvion mukaisesta 14,2 milj. euron summasta loput on tässä vaiheessa suunnittelua arvioitu rahoitettavan yhtiön ottamalla lainarahoituksella.

Rautatien pyöräpysäköinti

0,7 milj. €. Poistot rakennuksen ja kaluston osalta täsmentyvät myöhemmin.

Hankkeen laajuus on 210 brm². Katokseen tulee 320 pyöräpaikkaa. Hanke on Helsingin seudun MAL2019 -sopimuksen KUHA2020-23 hankelista. Hankkeen suunnittelu, rakentamisen valmistelu ja toteutus tapahtuu vuonna 2023. Mahdollinen KUHA-rahoitus 50%.

h

Rahoitusosa
Rahoituslaskelma

Rahoitusosa

Rahoituslaskelma

Rahoitusosassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat vähennyslaskukaavan muodossa. Toiminnan ja investointien rahavirta esitetään välisummana. Ylijäämäinen välisumma osoittaa investointien rahoituksen toteutuvan kokonaan tulorahoituksella, investointien rahoitusosuuksilla ja omaisuuden myynnillä. Negatiivinen välisumma kertoo määrän, joka on rahoitettava pääomarahoituksella. Toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirran yhteen laskettu määrä osoittaa budjetoitujen rahavirtojen kokonaisvaikutuksen kaupungin maksuvalmiuteen.

Talousarviovuonna 2023 kaupungin toiminnan ja investointien rahavirta on 11,2 milj. euroa positiivinen. Kaupungin ja Hyvinkään Vesi -liikelaitoksen toiminnan ja investointien rahavirta yhteensä on puolestaan 5,6 milj. euroa positiivinen. Suunnitelmavuosina toiminnan ja investointien rahavirta kääntyy reilusti negatiiviseksi. Tähän vaikuttaa kasvavat investointitarpeet.

Pitkäaikaisten lainojen lainanlyhennysten arvioidaan olevan 17,7 milj. euroa. Investointien ja lainanlyhennysten rahoittamiseksi kaupunki on budjetoinut pitkäaikaisten lainojen lisäystä 15,0 milj. euroa. Vuoden 2023 lainakannan arvioidaan olevan 127,6 milj. euroa, mikä on 2742 euroa asukasta kohden.

Rahoituslaskelma, 1000 € kaupunki	TP 2020	TP 2021	Alkuper. TA 2022	Muutettu TA 2022	LTK 2023	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toiminnan rahavirta	18 216	30 134	13 374	11 183	26 066	32 078	20 203	18 427
Vuosikate	16 096	36 309	19 874	18 383	30 566	36 578	24 703	22 927
Satunnaiset erät								
Tulorahoituksen korjauserät	2 120	-6 175	-6 500	-7 200	-4 500	-4 500	-4 500	-4 500
Investointien rahavirta	-29 610	-11 206	-11 600	-11 600	-21 180	-20 880	-39 800	-23 490
Investointimenot	-32 567	-17 705	-20 619	-20 619	-28 680	-26 880	-46 100	-29 490
Rahoitusosuudet inv.menoihin	246	490	519	519			300	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 710	6 009	8 500	8 500	7 500	6 000	6 000	6 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-11 394	18 928	1 774	-417	4 886	11 198	-19 597	-5 063
Rahoituksen rahavirta	6 962	-34 603	3 444	3 390	-340	-2 646	15 294	12 794
Antolainauksen muutokset	54	57	54			54	54	54
Antolainasaamisten lisäys								
Antolainasaamisten väh.	54	57	54	54	54	54	54	54
Lainakannan muutokset	14 067	-18 991	3 390	3 390	-340	-2 700	15 240	12 740
Pitkäaik. lainojen lisäys		25 000	16 000	16 000	15 000	15 000	35 000	38 000
Pitkäaik. lainojen vähennys	-12 610	-14 964	-12 610	-12 610	-15 340	-17 700	-19 760	-25 260
Lyhytaik. lainojen muutos	26 677	-29 027						
Muut maksuvalm. muutokset	-7 158	-15 670						
Vaikutus maksuvalmiuteen	-4 431	-15 675	5 218	2 973	4 546	8 552	-4 303	7 731

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	Alkuper. TA 2022	Muutettu TA 2022	LTK 2023	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Investointien tulorahoitus, %	49,1	199,6	94,0	87,0	106,6	136,1	53,2	77,7
Lainakanta, 1000 €	141 853	126 890	130 280	130 280	129 940	127 580	142 820	155 560
Lainat, €/asukas	3 046	2 707	2 779	2 800	2 792	2 742	3 070	3 346
Asukasmäärä 31.12.	46 576	46 880	46 885	46 528	46 535	46 535	46 520	46 486

Rahoituslaskelma, 1000 € kaupunki + LL	TP 2020	TP 2021	Alkuper. TA 2022	Muutettu TA 2022	LTK 2023	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toiminnan rahavirta	23 282	35 130	17 666	15 475	29 824	35 837	23 962	22 186
Vuosikate	21 162	41 305	24 166	22 675	34 324	40 337	28 462	26 686
Satunnaiset erät								
Tulorahoituksen korjauserät	2 120	-6 175	-6 500	-7 200	-4 500	-4 500	-4 500	-4 500
Investointien rahavirta	-33 767	-15 327	-20 170	-20 170	-29 330	-30 225	-45 900	-34 540
Investointimenot	-36 723	-21 826	-29 189	-29 189	-36 830	-36 225	-52 200	-40 540
Rahoitusosuudet inv.menoihin	246	490	519	519			300	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 710	6 009	8 500	8 500	7 500	6 000	6 000	6 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-10 485	19 802	-2 504	-4 695	494	5 612	-21 938	-12 354
Rahoituksen rahavirta	5 070	-29 216	3 444	3 444	-286	-2 646	15 294	12 794
Antolainauksen muutokset	54	57	54	54	54	54	54	54
Antolainasaamisten lisäys								
Antolainasaamisten vähennys	54	57	54	54	54	54	54	54
Lainakannan muutokset	14 067	-18 991	3 390	3 390	-340	-2 700	15 240	12 740
Pitkäaik. lainojen lisäys		25 000	16 000	16 000	15 000	15 000	35 000	38 000
Pitkäaik. lainojen vähennys	-12 610	-14 964	-12 610	-12 610	-15 340	-17 700	-19 760	-25 260
Lyhytaik. lainojen muutos	26 677	-29 027						
Oman pääoman muutokset								
Muut maksuvalm. muutokset	-9 051	-10 282						
Vaikutus maksuvalmiuteen	-5 415	-9 413	940	-1 252	208	2 965	-6 644	440

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	Alkuper. TA 2022	Muutettu TA 2022	LTK 2023	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Investointien tulorahoitus, %	57,2	185,1	81,3	76,3	93,2	111,4	54,2	65,8
Lainakanta, 1000 €	141 853	126 890	130 280	130 280	129 940	127 580	142 820	155 560
Lainat, €/asukas	3 046	2 707	2 779	2 800	2 792	2 742	3 070	3 346
Rahavarat 31.12.*)	34 749	29 215	30 154	27 963	28 171	31 305	24 661	25 101
Asukasmäärä 31.12.	46 576	46 880	46 885	46 528	46 535	46 535	46 520	46 486

INVESTOINTIEN
TULORAHOITUS

111,4 %
TA 2023

LAINAMÄÄRÄ/VAS.

2 742 €
TA 2023

LAINAKANTA

127,6 milj.€
TA 2023

h

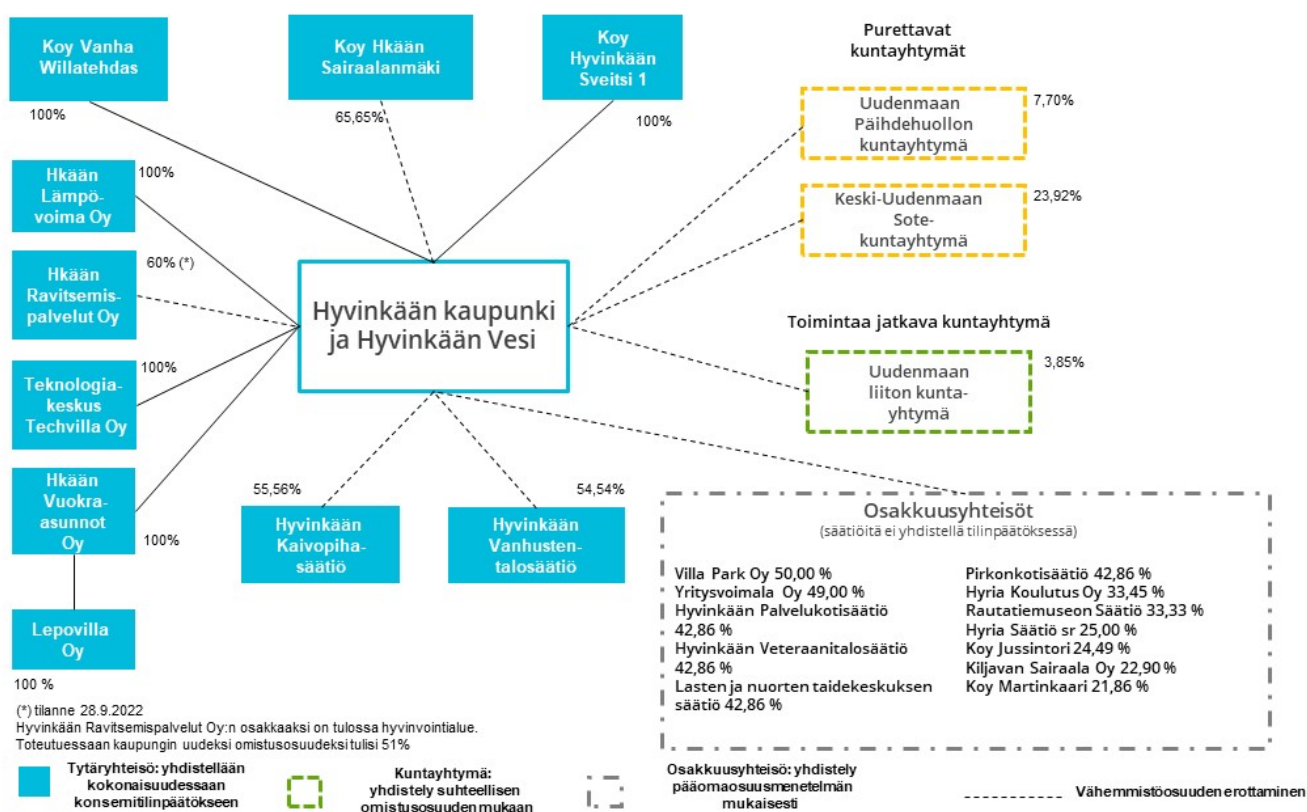
Hyvinkään kaupunkikonserni
Merkittävien tytäryhteisöjen tavoitteet
Hyvinkään kaupunkikonsernin riskienhallinnan,
sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan perusteet

Hyvinkään kaupunkikonserni

Hyvinkään kaupunkikonserni muodostuu kymmenestä tytäryhteisöstä (> 50 % omistus) ja 12 osakkuusyhteisöstä (20–50 % omistus) sekä kuntayhtymästä, joissa kaupunki on jäsenenä. Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Hyvinkään kaupungin konserniohje tukee kaupunkikonsernin omistajapolitiittista ohjausta, kaupunkistrategian toteutumista, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista ja tytäryhteisöjen toimintaa.

Kaupunginvaltuusto asettaa taloudellisesti merkittävillä tytäryhteisöille keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Nämä tytäryhteisöt raportoivat niiden toteutumisesta kahdesti vuodessa: tammi-kesäkuun osavuositarkastuksen sekä koko vuoden tilinpäätöksen yhteydessä. Muut tytäryhteisöt raportoivat omasta toiminnastaan ja taloudestaan tilinpäätöksen yhteydessä.

Hyvinkään kaupunkikonsernin rakenne 2023

Sosiaali- ja terveyspalvelu-uudistus ja hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyminen vuoden 2023 alussa vaikuttaa kaupunkikonsernin rakenteeseen. Myös omistajapolitiikassa ja eräiden konserniyhteisöjen rooleissa tapahtunee tästä johtuvia muutoksia. Toimintansa aloittavalla hyvinvointialueella ei ole omistusyhteyttä kaupunkiin, eikä kaupungilla enää ole toimivaltaa sosiaali- ja terveyspalvelujen eikä pelastustoimen palvelujen järjestämisessä.

Ns. vapaaehtoiset kuntayhtymät, kuten Uudenmaan Päihdehuollon kuntayhtymä ja Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymä puretaan jäsenkuntien erillisin päätöksin. Purkusopimuksessa sovitaan mm. omaisuusjärjestelyistä. Nämä

kuntayhtymät jäävät oikeushenkilönä olemaan, kunnes kuntayhtymälle ominainen purkuprosessi on saatu loppuun ja yhtymän lopputilitys on jäsenkunnissa hyväksytty.

Lainsäädännössä yksilöityjen kuntayhtymien, kuten HUS-sairaanhoidopiirin ja Etevan osalta prosessi rinnastuu jakautumiseen ja jonka seurauksena aiempi kuntayhtymä lakkaa ilman purkumenettelyä. Hyvinvointialueiden toiminnan käynnistymisellä ei ole vaikutusta Uudenmaan liiton kuntayhtymään, joka jää kaupunkikonsernin ainoaksi toimintaa harjoittavaksi kuntayhtymäksi vuonna 2023.

Yhtymien purkuprosessit etenevät toisistaan riippumattomalla aikataululla, ja prosessin arvioidaan vievän ainakin vuoden 2023 loppupuolelle.

Osakeyhtiömuotoisten konserniyhteisöjen kohdalla muutos koskee Hyvinkään Ravitsemispalvelut Oy:tä. Hyvinvointialue tulee yhtiön uudeksi osakkaaksi. Tässä järjestelyssä Hyvinkään kaupunki pyrkii säilyttämään määräysvaltansa, jolloin yhtiön paikka konsernin tytäryhteisöjen (omistus > 50%) joukossa säilyisi.

Sote-kiinteistöjen vuokraaminen tapahtuu kaupungin omana toimintana ja tähän liittyvä yhtiöittämisvelvoite pannaan täytäntöön siirtymäajan aikana. Merkittävien kehittämishankkeiden, kuten liityntäpysäköinnin, yhteydessä punnitaan kaupungin taseen ulkopuolisia järjestelyjä (ts. yhtiömuotoisia toteutuksia).

Uusitun kaupunkistrategian, Pelikirja 2.0:n mukaisten tavoitteiden, periaatteiden ja kärkihankkeiden edistämiseen pyritään kaikissa kaupunkikonserniin kuuluvissa yhteisöissä, myös niissä, joissa kaupungilla ei ole enemmistöosuutta (ns. osakkuusyhteisöt). Tämän onnistumiseksi hyvä keskusteluyhteys konsernijohtoon, ko. yhteisöjen hallitusjäsenten, yhteisökummien sekä kaupungin vastaavan toiminnon välillä on olennaisen tärkeää.

Kun kaupungin tulorahoitus pienenee merkittävästi sosiaali- ja terveyspalvelu-uudistuksen myötä, riskien arviointiin koko konsernin näkökulmasta tullaan kiinnittämään aiempaakin enemmän huomiota.

Merkittävien tytäryhteisöjen tavoitteet

Hyvinkään Lämpövoima Oy – Sitovat tavoitteet vuodelle 2023

Hyvinkään Lämpövoima Oy tuottaa luotettavia energiapalveluita kilpailukykyisesti ja ympäristönäkökohdat huomioiden.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2023	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuuhenkilö	Yhteys Pelikirjaan
Hiilineutraalin kaukolämmön osuuden kasvattaminen	<p>TAVOITE: Hiilineutraalin kaukolämmön osuuden kasvattaminen</p> <p>TOIMENPIDE: Käynnistetään suunnitelmien pohjalta investointihanke hiilineutraalin kaukolämmön osuuden kasvattamiseksi.</p>	<p>Hiilineutraalin kaukolämmön osuuden kasvattaminen investoimalla omaan lämmöntuotantoon. Investointihanke toteutetaan vuonna 2022 päätettävän suunnitelman perusteella.</p> <p>Investointihankkeen suunnittelu on valmis ja päälaitehankinnat tehty vuoden 2023 aikana, sekä toteutusprojekti etenee suunnitellusti vuoden 2023 aikana.</p>	Toimitusjohtaja	<p>Kärkihanke: Houkutteleva Hyvinkää</p> <p>Tukipilari: Kestävä kehitys</p>
Hiilineutraalin kaukolämmön osuuden kasvattaminen	<p>TAVOITE: Hiilineutraalin kaukolämmön osuuden kasvattaminen</p> <p>TOIMENPIDE: Kaukolämmön kausivarastointiratkaisun suunnittelu, hankkeen valmistelu ja lupaprosessin käynnistäminen.</p>	<p>Kaukolämmön kausivarastointiratkaisun tekninen suunnittelu, hankkeen valmistelu investointipäätöstä varten ja lupaprosessin käynnistäminen (edellytyksenä että hankkeen etenemiselle, tai sen rahoitustuelle ei ilmene esteitä esiselvitysvaiheessa).</p> <p>Hankkeen suunnitelmat valmistuvat ja luvitusprosessi on käynnistetty vuoden 2023 aikana.</p>	Toimitusjohtaja	<p>Kärkihanke: Houkutteleva Hyvinkää</p> <p>Tukipilari: Kestävä kehitys</p>
Kilpailukykyinen kaukolämmön hinnoittelu	<p>TAVOITE: Kaukolämmön hinta pidetään valtakunnallisen keskihinnan alapuolella.</p> <p>TOIMENPIDE: Lämmönhankintakustannusten minimointi, hukkalämpöjen hyödyntäminen ja tuotannon optimoinnin kehittäminen. Oman toiminnan tehokkuuden jatkuva parantaminen.</p>	<p>HLV:n kaukolämmön kokonaishinta on alempi kuin valtakunnallinen keskihinta. Seuranta Energiategollisuus ry:n tilastoista 1.7. ja 1.1.</p>	Toimitusjohtaja	<p>Kärkihanke: Houkutteleva Hyvinkää</p> <p>Tukipilari: Yhteispeleillä yritysten kanssa</p>

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2023	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuuhenkilö	Yhteys Pelikirjaan
Hyvä taloudellinen tulos ja tuloutus omistajalle	<p>TAVOITE: Yhtiö jakaa omistajalleen tilikauden 2022 tuloksen perusteella osinkoa 900 000 euroa.</p> <p>TOIMENPIDE: Oman toiminnan jatkuva tehostaminen ja nopea reagointi mahdollisiin ennakoimattomiin energian hinnan muutoksiin.</p>	Maksettu osinko omistajalle vuonna 2023 on yhteensä 900 000 euroa.	Toimitusjohtaja	Tukipilari: Talous
Työturvallisuuden kehittäminen	<p>TAVOITE: Yhtiön turvallisuuskulttuurin kehittäminen.</p> <p>TOIMENPIDE: Koulutetaan henkilökuntaa ja pidetään yhteisiä turvallisuusinfoja. Kannustetaan henkilöstöä tekemään enemmän turvallisuushavaintoja.</p>	<p>Henkilöstön turvallisuusinfoja on pidetty suunnitelman mukaisesti kuukausittain, pois lukien kesäloma-aika.</p> <p>Turvallisuushavaintoja on kirjattu vähintään 35 kpl.</p> <p>Työkohtainen riskiarviointi on aktiivisesti käytössä.</p>	Toimitusjohtaja	<p>Tukipilari: Henkilöstö</p> <p>Tukipilari: Turvallisuus</p>

Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy – Sitovat tavoitteet vuodelle 2023

Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy:n tehtävänä on tarjota edullisia ja monipuolisia vuokra-asuntoja hyvinkääläisille sekä toteuttaa osaltaan kaupungin asuntopoliittisia tavoitteita.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2023	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuhenkilö	Yhteys Pelikirjaan
Yhtiön vanhan asuntokannan pitäminen kilpailukykyisenä Hyvinkään asuntomarkkinoilla	Jussilankatu 2-4 kiinteistöllä on menossa laaja peruskorjaus. Kuusi kerrostaloa saneerataan kokonaan vuosina 2022-24.	Vuoden 2023 aikana Jussilankatu 2-4 peruskorjauksessa saadaan otettua käyttöön kaksi peruskorjattua kerrostaloa.	Toimitusjohtaja	Pelikirjan kärki: Houkutteleva Hyvinkää
Asukasdemokratian vahvistaminen Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy:ssä	Vuoden 2023 aikana pidetään asukastoimikunnan järjestäytymiskokous HyVan toimesta niissä kiinteistöissä, joissa ei ole enää järjestäytyntä asukastoimikuntaa. Asukastoimintaa on nyt 50%:ssa HyVan kiinteistöjä.	Vuoden 2023 aikana saadaan aktivoitua uusi asukastoimikunta neljään kiinteistöön.	Toimitusjohtaja	Pelikirjan kärki: Minä, me ja Hyvinkää
Vajaikäytön vähentäminen Paavolan alueella	Paavolassa sijaitsevien vuokra-asuntojen kysynnän lisääminen ja vajaikäytön vähentäminen Paavolan alueella markkinoinnin avulla.	Vuoden 2023 aikana yhtiö toteuttaa kaksi omaa markkinointikampanjaa alueen asuntojen markkinoinnin edistämiseksi.	Toimitusjohtaja	Pelikirjan kärki: Houkutteleva Hyvinkää
Yhtiön talous ja kannattavuus	Mahdollisimman korkea käyttöaste laajenevassa kiinteistökannassa. Mahdollisimman pieni vuokralaisvaihtuvuus sekä vuokrasaatavien määrä.	Yhtiön vuokrausaste 98%. Vuokralaisvaihtuvuus enintään 20%. Vuokrasaamisten määrä alle 130 000 euroa.	Toimitusjohtaja	Tukipilari: Talous

Kiinteistö Oy Hyvinkään Wanha Villatehdas – Sitovat tavoitteet vuodelle 2023

Kiinteistö Oy Hyvinkään Wanhan Villatehtaan tehtävä on omistaa, kehittää ja vuokrata Villatehtaan kiinteistön tiloja liiketoiminnan, kaupungin, taiteen, kulttuurin ja liikunnan tarpeisiin.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2023	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuhenkilö	Yhteys Pelikirjaan
Ympäristöjärjestelmän rakentaminen	Ympäristöohjelman käynnistäminen, kun osa-alueet ja tavoitteet määritelty alkukartoituksen jälkeen. Uusi toimintakulttuuri tuottaa rahallista säästöä ja pienentää ympäristökuormaa.	Alkukartoitukseen perustuvat ympäristöohjelman tavoitteet ja osa-alueet määritelty (kyllä / ei) Ekokompassi -sertifikaatin saaminen vuoden 2023 loppuun mennessä (kyllä / ei)	Toimitusjohtaja	Tukipilari: Kestävä kehitys Tukipilari: Talous
Opastettu historia-kierros	Toteutus rakennusten historiasta kertovien info- taulujen (syventävä lisätieto saatavissa QR-koodin tai vastaavan avulla) avulla. Taulut ovat nähtä- vissä kiinteistön alueella eri rakennuksissa.	Toteutus valmis ja käytettävissä 31.5.2023 men- nessä.	Toimitusjohtaja	Pelikirjan kärki: Minä, me ja Hyvinkää Pelikirjan kärki: Houkutteleva Hyvinkää
Kiinteistön kehittäminen	Laadittu kiinteistön kehittämissuunnitelma. Suunnitelma valmistuu yhteistyössä omistajan kanssa.	Kehittämissuunnitelma laadittu ja hyväksytty marraskuussa 2023 (kyllä / ei)	Hallituksen pj. ja toimitusjohtaja	Kärkihanke: Kehittyvä kau- punkikeskusta

Kiinteistö Oy Hyvinkään Sairaalanmäki – Sitovat tavoitteet vuodelle 2023

Kiinteistö Oy Hyvinkään Sairaalanmäen tehtävänä on omistaa, hallita ja vuokrata Hyvinkään Sairaalan käyttämiä maa-alueita ja rakennuksia.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2023	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuhenkilö	Yhteys Pelikirjaan
Laadukkaasti hoidetut perustehtävät	Asiakastyytyväisyyden parantaminen	Asiakastyytyväisyysindeksin keskiarvo yli 3,0 (maksimi 4,0).	Toimitusjohtaja	Pelikirjan kärki: Meidän Hyvinkää
Yhtiön rakennusten erinomainen kiinteistömanageraus	Hallinnollisten, taloudellisten ja teknisten tehtävien hoito. Vuonna 2023 hallitus laatii kriteeristön (mittarit) tehtävien arvioinnille.	Mittaristo laadittu ja käytössä (kyllä / ei) Kiinteistömanageraus arvioitu kriteeristön mukaisesti vuonna 2023 (kyllä / ei)	hallitus	Omistajapolitiikka
Vakiintunut operatiivinen tulos	Operatiivisen tuloksen vakiinnuttaminen lähelle nollatasoa (pitkällä aikavälillä)	Hoitovastikkeiden kumulatiivisen ylijäämän hallinta pitkällä aikavälillä. Vastikkeiden vuosivaihtelun pienentäminen (muutos% vrt ed. vuosi)	Toimitusjohtaja	Tukipilari: Talous
Tekninen ylläpito (B-, H- rakennukset ja pysäköintilaitos)	Ennakoivat huollot ja tarkistukset huoltokirjan mukaan. Käytöstä aiheutuvien vikojen nopea korjaaminen.	Huoltokirjan täyttöaste 100 % (vuoden päättyessä) Kiinteistöhuollon vasteaika < 2,5 työpäivää	Toimitusjohtaja	Tukipilari: Talous
Kulutusseuranta	Vertailu vastaaviin kohteisiin (benchmarking). Verrokkikohteen valinta vuoden 2023 aikana. Tavoitekulutuksessa pysyminen.	Benchmarking valittuun verrokkikohteeseen. Tavoitetasot v. 2023: lämmönkulutus < 145 kWh/brm ² /v sähkönkulutus < 100 kWh/brm ² /v vedenkulutus < 790 l/brm ² /v	Toimitusjohtaja	Tukipilari: Talous
Takuunalaisten töiden tekeminen	Takuunalaisten vikojen ja puutteiden raportointi ja korjaaminen (B- ja H-rakennus)	Takuuajan vikojen korjauttaminen pääurakoitsijoilla. Tavoitetaso: vikojen ja puutteiden nollataso (jatkuva)	Toimitusjohtaja	Tukipilari: Talous

Päämäärä	Vuositaloite ja toimenpiteet 2023	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuuhenkilö	Yhteys Pelikirjaan
Turvallisuustoimintojen kehittäminen	Turvallisuuden parantaminen kiinteistöylläpidon toimin	Kiinteistön ylläpidon osalta tavoitetaso: ei työtaturmia eikä läheltä piti -tilanteita; Yhtiön vastuulla olevia kyberturvallisuusvaaratilanteita ei esiinny	Toimitusjohtaja	Tukipilari: Turvallisuus
Vastuullisuus ja kestävä kehityksen noudattaminen	Toimivien ja viihtyisien terveydenhuoltoon tarvittavien tilojen tarjoaminen energiatehokkaasti	Ostetun energian päästöttömyys: tavoitetaso 99 %:a tai yli; Oma sähköntuotanto (aurinkovoima): tavoitetaso 30 %:a tai yli	Toimitusjohtaja	Pelikirjan kärki: Kestävä kehitys

Hyvinkään kaupunkikonsernin riskienhallinnan, sisäisen valvonnan ja konsernihallinnan perusteet

Riskienhallinta osana johtamisjärjestelmää

Kaupunkikonsernin johtamisjärjestelmällä luodaan edellytykset toimivalle riskienhallinnalle, sisäiselle valvonnalle ja konsernivalvonnalle sekä niiden tuloksellisuudesta raportoinnille. Johtamisjärjestelmän avulla asetetaan tulos- ja vaikuttavuustavoitteita, ohjataan niiden saavuttamista ja muutosten hallintaa. Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan menettelyt integroidaan osaksi johtamisen ja toiminnan prosesseja, rakennetaan sisälle organisaation toimintaprosesseihin. Näin merkittävimmät riskit tunnistetaan, niiden merkitys arvioidaan ja tarvittavat riskiä hallitsevat ratkaisut tehdään päätöksenteon, prosessien hallinnan ja toiminnan organisoinnin yhteydessä.

Sisäisellä valvonnalla edistetään kaupunkikonsernin tehokasta johtamista, riskien hallintaa ja toiminnan tuloksellisuuden arviointia

Valvontajärjestelmän avulla valvotaan, että lainsäädäntöä, määriteltyjä toimintaperiaatteita ja annettuja ohjeita noudatetaan. Sisäinen valvonta on osa kaupunkikonsernin johtamisjärjestelmää ja sisältää:

- kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen, kaupunkikonsernin johdon sekä muiden osapuolten toimenpiteet, joilla parannetaan riskienhallintaa ja lisätään tavoitteiden ja päämäärien saavuttamisen todennäköisyyttä
- ne menettely- ja toimintatavat, joilla varmistetaan toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus
- johdon ja hallinnon toimintatavat asetettujen tavoitteiden toteutumisen, toimintaprosessien ja riskien arviointiin

Konsernivalvonta

Konsernivalvonnalla varmistetaan, että kaupunkikonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perustana oleva tieto riittävää ja luotettavaa. Lisäksi varmenneetaan, että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan, omaisuus ja voimavarat turvataan. Konsernivalvonnasta vastaa hallintosäännössä määritelty konsernijohto. Konserniohjeella ja omistajapoliittisilla linjauksilla tuetaan kaupunkikonsernin omistajapoliittista ohjausta, Pelikirjan (kaupunkistrategia) toteutumista, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista ja tytäryhteisöjen toimintaa. Konserniohjeella yhtenäistetään tytäryhteisöjen ohjausta, toimintakulttuuria ja käytäntöjä sekä emon ja tytäryhteisöjen välillä, että tytäryhteisöjen kesken. Hyvä hallinto- ja johtamistapa -ohje täydentää kon-

serniohjetta. Sen tarkoituksena on yhtenäistää tytäryhteisöjen johtamis- ja hallintokäytäntöjä ja tehostaa hallitus-työskentelyä.

Kaupunkikonsernin kokonaisvaltainen riskienhallinta

Kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan tulee olla järjestelmällistä, jäsenneltyä ja ajantasaista ja perustua systemaattiseen ja dokumentoituun toimintatapaan. Riskienhallinnan avulla parannetaan hyvää johtamis- ja hallintotapaa, raportointia ja lisätään sidosryhmien luottamusta. Sen avulla luodaan luotettava perusta suunnittelulle ja päätöksenteolle. Hyvä johtamis- ja hallintotapa muodostu niiden prosessien ja rakenteiden yhdistelmästä, jota johto käyttää informoidessaan organisaatiota sekä toimeenpannessaan ja seuratessaan toimintoja tavoitteiden saavuttamiseksi.

Kaupunkikonsernin kokonaisvaltainen riskienhallinta:

- on johdon vastuualuetta ja olennainen osa kaikkia prosesseja
- lisää tavoitteiden saavuttamisen todennäköisyyttä ja tukee ennakoivaa johtamista
- kattaa olennaisimmat kaupunkikonsernin toimintaan ja talouteen liittyvä riskit
- varmistaa, että kaikkialla organisaatiossa noudatetaan kaupunkikonsernia koskevia lainsäädännön vaatimuksia
- auttaa päätöksentekijöitä tekemään tietoisia valintoja ja asettamaan toimintoja tärkeysjärjestykseen.

Riskien hallinnan päämäärä

Riskienhallinnan päämäärä on varmistaa kaupunkikonsernin toiminnan vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta, asukaslähtöisyyttä, vastuullisten toimintatapojen toteutumista ja toiminnan jatkuvuutta ja uudistumista.

Riskienhallinnan tavoitteet	Edellytykset, joiden täytyttävä, jotta päämäärä voidaan saavuttaa	Periaatteet, joiden mukaan riskienhallintaa toteutetaan
Riskienhallinta luo perustan suunnittelulle ja päätöksenteolle. Sillä tuetaan päätöksentekoa kaupunkikonsernille hyväksyttävästä riskitasosta.	Kaupunkikonsernin organisaation ja sen toimintaympäristön ymmärtäminen siten, että käytettävissä on parasta saatavilla olevaa tietoa tavoitteisiin ja toimintaan liittyvistä epävarmuustekijöistä, riskeistä ja uusista mahdollisuuksista.	Strategiaprosessissa, tavoitteiden asettamisessa, päätöksenteossa ja johtamisessa otetaan huomioon sisäiset ja ulkoiset epävarmuustekijät ja niiden käsittelymahdollisuudet.
Riskienhallinnalla lisätään tavoitteiden toteutumisen todennäköisyyttä.	Riskienhallinta ei ole organisaation muista toiminnoista ja prosesseista erillinen toiminto. Riskienhallinta on osa johdon vastuualuetta ja olennainen osa kaikkia prosesseja.	Riskienhallinta on osa kaikkia kaupunkikonsernin prosesseja.
Riskienhallinnalla vähennetään tappioiden määrä mahdollisimman vähäiseksi.	Kaupunkikonsernin riskinottoa suhteessa riskinkantokykyyn seurataan säännöllisesti ja sitä arvioidaan strategia-työskentelyn yhteydessä ja merkittävistä investoinneista päätettäessä.	Määritellyllä ja kuvatulla riskienhallinnan toimintamallilla varmistetaan riskienhallinnan dynaamisuutta, toistettavuutta ja ajantasaista reagointia muutoksiin.
Riskienhallinnalla tuetaan resurssien tehokasta ja vaikuttavaa kohdentamista ja käyttöä.	Käytössä on määritelty ja kuvattu riskienhallinnan toimintamalli sekä riskienhallinnan toimintasuunnitelmat kaikilla kaupunkikonsernin toimialoilla ja yksiköissä osana strategia-prosessia ja talouden sekä jatkuvuussuunnittelua.	Riskienhallinnan avulla jatkuvuuden turvaamiseksi kriittiset toiminnot ja niiden tarvitsemat resurssit varmistetaan. Riskien realisoitumiseen varaudutaan kriisi-, jatkuvuus- ja toipumissuunnitelmien avulla sekä riittävällä vakuutusturvalla. Riskienhallinnan avulla vahinkoriskejä vältetään ja pienennetään.

Riskienhallinnalla tuetaan johtamista, hyvän hallintotavan noudattamista ja toimivaa raportointia.	Riskienhallinta ymmärretään monitasoisena kaupunkistrategiaa tukevana prosessina.	Riskejä arvioitaessa taloudellisten vaikutusten lisäksi arvioidaan vaikutuksia ihmisiin, ympäristöön ja organisaation maineeseen.
Riskienhallinnalla tuetaan ulkoistamisen ja kumppanuuksien hallintaa.	Yhdenmukaiset ja tehokkaat menetelmät, joilla tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan riskejä ja niiden seurauksia.	Riskienhallinta on osa kaupunkikonsernin sisäisen ja ulkoisen toimintaympäristön arviointia.
Riskienhallinnalla ehkäistään väärinkäytöksiä.	Riskienhallinta on avointa ja kattavaa.	Riskienhallinnan avulla rikosten ja väärinkäytösten mahdollisuudet minimoidaan.

Kattava valvontajärjestelmä

Tavoitteena on, että ohjaus- ja valvontajärjestelmät tuottavat johdolle oikeat ja riittävät tiedot päätöksenteon ja toiminnan arvioinnin pohjaksi. Valvonnan riittävyden varmistamiseksi johto suunnittelee ja järjestää toiminnot tavalla, joka antaa kohtuullisen varmuuden siitä, että riskit hallitaan tarkoituksenmukaisesti ja organisaation päämäärät ja tavoitteet saavutetaan tehokkaasti ja taloudellisesti. Sisäistä valvontaa toteuttavat johto ja koko muu henkilöstö.

Hyvinkään kaupunkikonsernin toiminnan ja talouden valvonta on järjestetty siten, että sisäinen valvonta sekä ulkoinen (tarkastuslautakunta ja tilintarkastus) ja sisäinen tarkastus yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän.

Sisäiseen valvontaan, riskienhallintaan ja konserni-valvontaan liittyvät keskeiset ohjeet

- kaupunginvaltuuston hyväksymä hallintosääntö, johon on sisällytetty sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja tehtävät ja vastuut
- toimialojen toimintasäännöt
- omistajapoliittiset linjaukset
- hyvä hallinto- ja johtamistapa
- konserniohje
- muu sisäiseen valvontaan liittyvä ohjeistus on koottu Hyvinkään kaupungin intranettiin

Riskien määrittely ja luokittelu

Riski tarkoittaa epävarmuuden vaikutusta tavoitteiden saavuttamiseen. Vaikutus on poikkeama odotetusta niin

myönteisessä kuin kielteisessäkin mielessä. Riskiä kuvattaessa viitataan mahdollisiin tapahtumiin, niiden seurauksiin tai niiden yhdistelmiin. Riski ilmaistaan tapahtuman seurausten ja riskin todennäköisyyden yhdistelmänä. Kaupunkikonsernin riskit luokitellaan strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin.

Riskienhallintaan liittyvät vastuut ja velvollisuudet

Kaupunginvaltuusto on hyväksymällä tämän dokumentin päättänyt sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konserni-valvonnan perusteet. Hallintosääntöön on kirjattu määräykset sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konserni-valvonnan tehtävistä ja vastuista mukaan lukien tarkastuslautakunnan ja sisäisen tarkastuksen tehtävät ja vastuut.

Tarkastuslautakunta arvioi valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista koko kaupunkikonsernissa sekä toiminnan järjestämisen tuloksellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta.

Tilintarkastajien on kuntalain mukaan tarkastettava, ovatko kaupunkikonsernin sisäinen valvonta, riskienhallinta ja konserni-valvonta järjestetty asianmukaisesti. Tilintarkastaja tarkastaa, onko kaupunginvaltuusto päättänyt sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konserni-valvonnan perusteet sekä ovatko niihin liittyvät tehtävät ja vastuut asianmukaisesti määritellyt. Järjestämisen asianmukaisuutta tarkastettaessa kiinnitetään huomiota järjestelmän ja prosessien ohjeistukseen, toimeenpanon systemaattisuuteen, kokonaisvaltaisuuteen, tuloksellisuuteen sekä toimintakertomuksessa annetun raportoinnin riittävyyteen ja kattavuuteen. Tilintarkastaja todentaa, että kaupunginhallitus seu-

raa ja arvioi dokumentoidusti sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan toimeenpanon tuloksellisuutta.

Konserniyhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtajat vastaavat niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen asianmukaisuudesta ja tuloksellisuudesta. Konserniyhteisöt ovat velvollisia raportoimaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta sekä merkittävien riskien hallinnasta. Konserniyhteisöjen ohjeistus on koottu Konserniohjeeseen ja sitä täydentävään Hyvä johtamis- ja hallintotapa -ohjeeseen.

Luottamushenkilöiltä ja virkamiehiltä edellytetään riittävää sitoutumista sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan toteuttamiseen. Johdon tehtävänä on vastata sisäiselle valvonnalle, riskienhallinnalle ja konsernivalvonnalle perustan luovan sisäisen toimintaympäristön, organisaattiorakenteen ja tehtäväjaon suunnittelusta ja toteuttamisesta.

Johdolla on kokonaisvaltainen vastuu valvontajärjestelmän toimivuudesta ja tehokkuudesta. Sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan johtamistehtävää ja kokonaisuuden toimivuuteen liittyvää vastuuta ei voi delegoida. Sen sijaan valvontaan liittyviä tehtäviä voidaan delegoida.

Kaikilla henkilöstöön kuuluvilla on vastuu omalta osaltaan tukea hyvää sisäistä toimintaympäristöä, olla tietoinen sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan merkityksestä omien tehtäviensä ja tavoitteidensa näkökulmasta sekä toteuttaa omaan toimenkuvaan ja tehtäviin kuuluvia valvonnan ja riskienhallinnan toimintatapoja.

h

Talousarvion yhteydessä käsiteltävät
valtuustoaloitteet

Talousarvion yhteydessä käsiteltävät valtuustoaloitteet

Kaupungin hallintosäännön 120 § mukaan aloitteet, jotka merkitsevät uuden määrärahan ottamista talousarvioon tai määrärahan korottamista, valmistellaan seuraavan vuoden talousarvion yhteydessä. Tullakseen käsitellyksi talousarvion yhteydessä aloite pitää jättää toukokuun loppuun mennessä. Käsitellyt aloitteet lausuntoineen on nähtävissä tässä osiossa. Lisäksi on mainittu mahdolliset vaikutukset vuoden 2022 talousarvioon.

Valtuustoaloite: Asuntomessut Hyvinkäälle

Kristiina Urtamo (VIHR), kaupunginvaltuuston kokous 21.10.2019:

"Hyvinkään väestö on kasvanut huomattavasti viimeksi vuonna 2013, eli asuntomessujen aikaan. Silloin kunnan väkiluku kasvoi +596 henkilöllä. Vuonna 2018 Hyvinkään väestömäärä väheni -235 henkilöllä. Meidän on syytä saada väestömäärä uudelleen kasvuun ja asuntomessut ovat siihen hyvä työväline.

Asuntomessut ovat ensi vuonna Tuusulassa, vuonna 2021 Lohjalla ja sitten Naantalissa. Monet kunnat, kuten Tuusula, ovat hakenneet ja saaneet asuntomessut useamman kuin yhden kerran. Miksi mekin emme hakisi messuja uudelleen tänne Hyvinkäälle.

Etsimme asuntomessualueeksi sopivan paikan hyvien kulkuyhteyksien varrelta, missä palvelut ovat helposti saavutettavissa. Paikan, joka on terveellinen asua eikä asuinalueen yli tai vieressä kulje voimasähkolinjoja. Löydämme kyllä, niin halutessamme, myös erityisen ja kiinnostavan teeman asuntomessuille. Esim. terveellinen ja ekologinen puurakentaminen voisi olla tulevaisuuden asuntomessujen teema.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Hyvinkään kaupunki etsii asuntomessuille sopivan paikan kaupungista ja hakee asuntomessuja mahdollisimman pikaisesti."

Kaupunginhallitus päätti pyytää aloitteesta kaavoitusyksikön sekä teknisen lautakunnan lausunnot.

Lausuntoja ei talousarviokäsittelyyn mennessä saatu.

Vaikutukset talousarvioon 2023

Asuntomessujen toteuttamiseen tai sen suunnitteluun liittyvää määrärahavarausta ei ole vuoden 2023 talousarviossa.

Valtuustoaloite lampaiden maisemalaidunnuksen aloittamisesta Hyvinkäällä

Hyvinkään Vihreän valtuustoryhmä, kaupunginvaltuuston kokous 23.2.2021:

"Esitämme, että Hyvinkään kaupunki selvittää missä taajama-alueella olisi lampaiden maisemalaidunnukselle soveltuvia alueita, sekä miten lampaiden laiduntaminen voidaan järjestää eläimille ja niitä katsomaan tuleville ihmisille turvallisesti. Hyvinkään Vihreä valtuustoryhmä Lampaiden laidunnuksen tavoitteena on ylläpitää ja palauttaa perinteisiä kulttuurimaisemia, ja samalla lisätä luonnon monimuotoisuutta. Avara maaseutumainen maisema lisää yleistä viihtyisyyttä. Lampaiden avulla umpeenkasvaneiden alueiden kasvustoa voidaan harventaa, mikä antaa tilaa runsaslukuisille niittylajeille. Lampaat syövät myös haitallista vieraslajia jättipalsamia, jonka kitkentä ihmisvoimin tuntuu olevan lohduton urakka.

Lampaita voidaan laiduntaa hyvin myös kaupunkien pienialaisilla kohteilla. Laiduntavia kaupunkilampaita on ainakin Vantaalla, Jyväskylässä ja Tampereella. Hämeen linnan valleilla laiduntavat lampaat ovat olleet myös matkailijoille hyvin suosittu kohde. Lammaslaidun olisi oivallinen retkikohde keväästä syksyyn. Se toimisi matalankynnyksen kohteena päiväkotijä ja kouluryhmille sekä palvelukotien asukkailla."

Kaupunginhallitus päätti pyytää aloitteesta teknisen lautakunnan, ympäristölautakunnan ja Hyria koulutus Oy:n lausunnot.

Hyria koulutus Oy:n lausunto 10.5.2021

"Hyria koulutus Oy:n koulutilan (Uudenmaankatu 249, Hyvinkää) lampaat ovat opetuskäytössä ympäri vuoden. Lampaiden laidunten sijainti koulutilan omalla tontilla, pääosin rakennusten läheisyydessä, mahdollistaa opiskelijoiden osallistumisen lampaiden hoitoon. Tämä ei onnistuisi, mikäli lampaat siirrettäisiin pois koulutilan tontilta.

Lampaiden turvallisuuteen liittyen mm. karkaamiset ja ilkivalta voidaan välttää, kun eläinten hoitohenkilökunta on lähellä koulutilalla. Jos lampaat sijaitsivat muualla kuin koulutilalla, eläinlääkärit eivät pystyisi vastaamaan niiden turvallisuudesta. Lisäksi lampaiden tarkkailu ja hoito kauempana koulutilan alueelta aiheuttaisivat lisäkustannuksia.

Hyria koulutilan lampaita ei edellä mainituista syistä voida hyödyntää Hyvinkään kaupungin esittämään lampaiden maisemalaidunnukseen.

On olemassa lammastalousyrittäjiä, jotka voisivat olla kiinnostuneita yhteistyöstä. Tätä varten on perustettu alusta <https://www.laidunpankki.fi/>, johon kannattaa tutustua."

Ympäristölautakunnan lausunto 23.9.2021

Valmistelija vs. 1. kaupungineläinlääkäri Järvimaa Taru p. 040 159 0965

Muut valmistelijat ympäristötoimenjohtaja Mika Lavia

”Lampaiden maisemalaidunnus on hyvä tapa hoitaa perinnebiotooppeja ja lampaiden elämää on mukava seurata. Perinnebiotoopit tuottavat monipuolisen elinympäristön monille hyönteis- ja kasvilajeille. Perinteisten maanviljelys- ja karjanhoitomenetelmien loputtua niityt sekä kuivempien alueiden kedot ovat kasvaneet umpeen, mikä on johtanut usean niitylajin taantumiseen. Lammaslaidunnuksen kautta perinnebiotooppien määrää voidaan lisätä ja moni uhanlainen avoimilla niityillä viihtyvä laji hyötyisi laidunnuksesta. Lisäksi vieraslajien, erityisesti jättipalsamin torjunnassa lampaista voi olla hyötyä ja umpeen kasvaneet alueet voisivat kehittyä maisemallisestikin arvokkaimmiksi niitty- ja ketoympäristöiksi. Myös lampaiden lanta toimii mikrobiotooppeina monille hyönteislajeille.

Laiduntamisen onnistumiseksi on kuitenkin tehtävä paljon työtä. Useimmiten palvelu kannattaa ostaa kokonaisuutena lampurilta. Kirjallinen sopimus käytännön työnjaosta, vastuista ja kustannuksista kannattaa laatia aina ennen laiduntamisen aloittamista.

Laitumen perustaminen, ruoka ja juoma

Etelä-Suomessa laidunkausi on tavallisesti kesäkuun alusta syyskuun loppuun. Hyvissä ajoin suunnitellaan laidunnuksen aloitus, lopetus, laiduntavat ryhmät ja niiden kasvutavoitteet, eläinmäärät eri lohkojen laidunryhmissä, laidunten vaihtoväli sekä mahdolliset lisärehut. Laidunalan mitoitus ja laiduntavien eläinten määrä on sovittava kasvuston määrään. Lammas on laumaeläin ja niitä oltava vähintään neljä eläintä laumassa. Jos laidunta on liian vähän eläinmäärään nähden, niin loispaine kasvaa, samoin riski lampaiden karkaamiseen ja puiden vahingoittamiseen. Esim. 70 kg

painava uuhi tarvitsee laidunruohoa noin 10 kg päivässä. Rehua tulee olla 2 - 3 kertaa lampaan tarpeeseen nähden. Hyvällä nurmilaitumella voi laiduntaa 4-12 uhta karitsoineen hehtaarilla. Kaikilla laitumilla tarvitaan lisärehuksi kivennäistä ja suolaa. Juomavetenä käytetään talousvettä. Mikäli käytetään luonnonvettä, sen puhtaus ja kivennäiskoostumus on tarkistettava vesinäytteen avulla, jotta kivennäistäydennys voidaan suunnitella oikein ja varmistua veden turvallisuudesta eläinten terveydelle. Laitumille on varattava riittävän suuria juoma-astioita, jotta kaikki voivat juoda yhtä aikaa. Vesi on vaihdettava päivittäin ja astia puhdistettava. Samalla tarkastetaan eläinten kunto.

Aitaus ja säänsuoja

Aitavaihtoehtoina laitumelle ovat verkko-, sähkö-, peto- ja perinteinen riukuaita. Laitumen aitojen on oltava lampaille turvallisia, hyvässä kunnossa ja sopivasta materiaalista. Verkkoaitaa on tarvittaessa kiristettävä, jotta verkkoon takertumisen vaara olisi mahdollisimman vähäinen. Sähköistetyt aidat on rakennettava turvallisiksi sekä ihmisille että lampaille. Verkkoaita on kestävä ja lähes huoltovapaa. Se on kuitenkin melko kallis ratkaisu ja sen siirtäminen on työlästä. Sähköaita on edullinen ja helppo pystyttää tai siirtää, mutta sen toimivuutta on tarkkailtava. Sähköaita vaatii enemmän huoltoa kuin kiinteät aidat. Vantaalla on rakennettu vankka verkkoaitaus, jota käytetään useina kesinä. Lisäksi katsojille on rakennettu koroke. Toivottavaa on, ettei lampaisiin päästä koskemaan, sillä valitettavasti myös ilkivaltaa esiintyy, mikä on otettava huomioon aitarakenteissa ja valvonnassa.

Lampaat tarvitsevat säänsuojaa sateelta, voimakkaalta tuulelta ja auringon paahteelta. Säänsuojana voi toimia tiheä puusto. Pelto- ja niitylaitumelle on rakennettava suojakatos. Katos on kolmiseinäinen kevyt rakennus, jonka tarvittaessa voi siirtää lohkolta toiselle. Katokseen pitää mahtua samaan aikaan koko laiduntava katras.

Luonnonlaitumen muut haasteet

Luonnonlaitumien ikävänä puolena on niillä viihtyvät loiset ja punkit. Luonnonlaitumilla on usein myös vaikeampi tarkkailla eläimiä. Aitoja tarvitaan paljon, joten aitauksen järjestäminen on kalliimpaa ja vie enemmän aikaa kuin viljellyllä laitumella. Luonnonlaitumet kasvavat viljeltyä laidunta heikommin ja niillä voi esiintyä myrkykasveja.”

Teknisen lautakunnan lausuntoa ei talousarviokäsittelyyn mennessä saatu.

Vaikutukset talousarvioon 2023

Talousarviossa ei ole varauduttu erillisellä määrärahalla lampaiden maisemalaidunnuksen aloittamiseen.

Valtuustoaloite koronatuen kohdentamiseksi ohjaajaresurssien sopeuttamiseen

Hyvinkään kokoomuksen valtuustoryhmä, kaupunginvaltuuston kokous 26.4.2021:

"Kun kaupunginvaltuusto viime keväänä kokouksissaan 15.-16.6.2020 päätti raskaista Kestävän talouden ohjelmaan kerätyistä leikkausesityksistä, ei meillä kenelläkään ollut vielä todellista tietoa tai ymmärrystä siitä, miten Covid-19 tulisi vaikuttamaan meihin hyvinkääläisiin inhimillisestä tai taloudellisesta näkökulmasta tarkasteltuna. Tuossa ajassa meillä Kokoomuksessa oli vahva vastuu Hyvinkään talouden nopeasti heikentyneen tuloksen kääntämisestä paremmaksi. Päätökset olivat kovia ja tekivät kipeää.

Perusopetuksen osalta kulunut kevätlukukausi oli tuolloin vietetty pääosin etäkoulussa ja tietoa sen huolestuttavista seurauksista oli jo kertynyt, mutta lukuvuosi oli kuitenkin saatu päätökseen lähiopetuksessa ja ilmoilla oli toive siitä, että virus saataisiin kesän aikana kuriin ja koulut sekä oppilaitokset voisivat toimia syksystä alkaen lähes normaalisti, vaikkakin tiukkojen rajoitusten ohjaamina.

Nyt olemme viisaampia. Korona ei ole väistynyt ja peruskoulu, lukio ja 2. asteen oppilaitokset ovat monilta osin olleet joko kokonaan tai osittain etäopetuksessa tai suurin poikkeusjärjestelyin toiminnassa.

Oppilaat, huoltajat, opetushenkilöstö sekä oppilashuollon psykologit, kuraattorit sekä terveydenhoitajat ovat tuoneet esille suurta huoltaan etäopetuksen sekä muiden koronarajoitusten vaikutuksista lapsiin ja nuoriin. Opinnoista selviäminen on tullut monelle täysin mahdottomaksi tai merkittävän vaikeaksi. Masentuneisuus ja toivottomuus ovat yleistyneet nuorten keskuudessa etäkoulun sekä harrastusmahdollisuuksien kieltojen ja rajoitusten myötä.

Haastava aika vaatii vahvoja toimenpiteitä ja Kokoomuksen valtuustoryhmä esittää, että valtiolta saatua, ennakoitua suurempaa korona-tukea, joka on tarkoitettu kohdennettavaksi usealle vuodelle koronasta aiheutuneiden ongelmien ja pahoinvoinnin hoitoon, käytetään muuttamaan Kestävän talouden ohjelman kohtaa "Ohjaajaresurssin sopeuttaminen" niin, että säästöohjelman päätös leikata vuosien 2021-2024 aikana ohjaajaresurssista 500 000 €, ja tämän siirron myötä henkilöstövaikutus -25 htv poistuu. Tällä päätöksellä halutaan tukea perusopetuksen lapsia ja nuoria selviämään korona-ajan haasteista ja ennakoida tulevia mahdollisia lisäkustannuksia, joita koronan seurausten jälkihoito tulee vaatimaan."

Kaupunginhallitus päätti pyytää aloitteesta opetuslautakunnan ja talousosaston lausunnot.

Opetuslautakunnan lausunto 14.12.2021

Hyvinkään kokoomuksen valtuustoryhmä on kaupunginvaltuuston kokouksessa 26.4.2021 tehnyt valtuustoaloitteen, jossa valtiolta saatua, ennakoitua suurempaa korona-tukea, joka on tarkoitettu kohdennettavaksi usealle vuodelle koronasta aiheutuneiden ongelmien ja pahoinvoinnin hoitoon, käytetään muuttamaan Kestävän talouden ohjelman kohtaa "Ohjaajaresurssin sopeuttaminen"

niin, että säästöohjelman päätös leikata vuosien 2021-2024 aikana ohjaajaresurssista 500 000 €, ja tämän siirron myötä henkilöstövaikutus -25 htv poistuu.

OKM on päätöksellään OKM/719/520/2021 myöntänyt Hyvinkään kaupungille 6.9.2021 valtion erityisavustusta 380 000 euroa varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen koronaepidemian (COVID-19) vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2021-2022. Avustuksen omavastuu on 5 %, joten avustuksen kokonaissumma omavastuineen on 400 000 euroa, josta perusopetuksen osuus on 298 000 euroa. Avustuksen käyttöaika on vuoden 2022 loppuun saakka.

Edellä mainitulla valtionavustuksella on palkattu perusopetukseen lukuvuodeksi 2021-2022 yhteensä 9 koulunkäynninohjaajaa sekä lisätty ohjaajien tunteja kahdessa koulussa yhteensä 16 tunnilla. Nämä toimet ovat enemmän kuin kestävän talouden ohjelmassa päätetyt toimet koulunkäynnin ohjaajien kohdalla lukuvuodelle 2021-2022. Lisäksi on huomioitava, että valtion erityisavustuksella esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen vuosille 2021-2022 on palkattu yhteensä 13 koulunkäynninohjaajaa lukuvuodeksi 2021-2022. Yhteensä näillä kahdella erityisavustuksella palkattuja koulunkäynninohjaajia lukuvuodeksi 2021-2022 on 22.

Vuoden 2022 talousarvio on laadittu tältä osin Kestävän talouden ohjelman mukaisesti eikä näin ollen sisällä aloitteen mukaisia lisäresursseja.

Seuraaville lukuvuosille OKM:n rahoittamaa Covid19-erityisavustusta ei ole vielä tullut haettavaksi. Mikäli vastaavia erityisavustuksia tulee haettavaksi, Hyvinkään kaupunki aikoo hakea avustusta, kuten aiemminkin on tehnyt.

Talousohjelmat -yksikön lausunto

Talousohjelmat yhtyy opetuslautakunnan antamaan lausuntoon. Lisäksi Talousohjelmat -yksikkö toteaa, että kaupunginhallituksen antamassa talousarvion laadintakehyksessä ei ole huomioitu kyseisestä toimenpiteestä luopumista.

Vaikutukset talousarvioon 2023.

Talousarviossa ei ole varauduttu erillisellä määrärahalta ohjaajaresurssiin. Kaupunki on kuitenkin aktiivisesti hakenut ja saanut valtionavustuksia, joiden myötä korona-aikana ohjaajaresurssien sopeuttamisen vaikutukset ovat lieventyneet ja siirtyneet.

=====

Valtuustoaloite esteettömästä Sveitsin hiihtokeskuksesta

Kristiina Urtamo (VAS), kaupunginvaltuuston kokous 26.4.2021:

"Etelä-Suomen toimintarajoitteisille laskettelijoille ei ole montaakaan inva-wc:llä varustettua laskettelukeskusta. Laskettelu harrastus lisää heille mahdollisuuksia virkistävään liikuntaan sekä toimintakyvyn säilyttämiseen ja parantamiseen.

Hyvinkään Sveitsin Hiihtokeskukseen ollaan rakentamassa uutta huoltorakennusta. Hiihtokeskuksessa ei tällä hetkellä ole lainkaan Inva-WC:tä, ei luiskia päästä kahvioon tai muihin tiloihin eikä toimintarajoitteisille tarkoitettuja, Inva-merkillä merkittyjä pysäköintipaikkoja huoltorakennuksen läheisyydessä, lähellä laskettelurinnettä. Invapysäköintipaikka olisi hyvä olla lähellä rinnettä myös rinteiden alapuolella.

Sveitsin hiihtokeskuksen huoltorakennuksen rakennustöiden yhteydessä ja siihen varatulla määrärahalla on hyvä mahdollisuus rakentaa toimintarajoitteisten inva-wc, pyörätuoliasiakkaan rakennukseen sisälle, yleisölle tarkoitettuihin tiloihin, menon mahdollistavat käyntiluiskat ja invamerkillä varustetut pysäköintipaikat ylä- ja alarinteen lähelle. Rakentamalla Hyvinkään kaupunki edistää yhdenvertaisuutta ja esteettömyyden toteutumista.

Samalla kaupungin on mahdollista saada myönteistä näkyvyyttä ja tulla huomatuksi yhdenvertaisuutta arvostavana kaupunkina.

Liikuntarajoitteiset asiakkaat (esim. pyörätuolilla liikkuvat ja raaja-amputoidut) käyttävät toimintarajoitteisten lasketteluun tarkoitettuja lasketteluvälineitä, kuten laskettelukelkkaa. Avustamista tarvitsevien, toimintarajoitteisten laskettelijoiden henkilökohmainen avustajan luulisi pääsevän mäkeen samalla lipulla kuin avustettava.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Hyvinkään kaupunki tekee omistamastaan Sveitsin hiihtokeskuksesta esteettömän ja toimintarajoitteisten laskettelijoiden käyttöön sopivan rakentamalla inva-wc:n, käyntiluiskat ja inva-pysäköinnin hiihtokeskuksen laajennusosan toteutuksen yhteydessä."

Kaupunginhallitus päätti pyytää aloitteesta kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnan sekä teknisen lautakunnan lausunnot.

Lausuntoja ei talousarviokäsittelyyn mennessä saatu.

Vaikutukset talousarvioon 2023

Talousarviossa ei ole varauduttu erillisellä määrärahalla Sveitsin hiihtokeskuksen esteettömyyden edistämiseen. Aluetta kehitetään yhteistyössä yrittäjän kanssa talousarvioon sisältyvien yleisten määrärahojen puitteissa.

Vapaaehtoiskoordinaattorin tehtävä osana Hyvinkään hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen palveluja

Hannele Liesmäki (SDP), Riitta Puupponen (KOK), Anette Helén (SDP) ja Sirpa Kalliomaa (VIHR), kaupunginvaltuuston kokous 31.5.2021:

"Keski-Uudenmaan Sote -kuntayhtymän aloittaessa tuotantovastuun vuonna 2019 loppui vapaaehtoistyön eri toimijoita kokoava yhteinen koordinointi Hyvinkäällä. Vapaaehtoistyön koordinoinnista aiemmin vastasi ammattitaitoisesti kaupungin organisoima VapaaehtoisVoimala. Toiminnassa olleet vapaaehtoiset oli kaupunki vakuuttanut. VapaaehtoisVoimalan lakkautuessa vapaaehtoiset jäivät hoitamaan työtään omin avuin, ilman koordinointia ja ohjausta tai ovat siirtyivät jonkin yhdistyksen tai seurakunnan vapaaehtoiseksi. Monet myös lopettivat toimimisen vapaaehtoisena.

Vapaaehtoistoiminnan koordinointia on tehty pienemmässä mittakaavassa kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnan testamenttirahoista palkkaaman hyvinvointisuunnittelijan toimesta. Testamenttirahat on käytetty ja tehtävä loppuu 2021 lopussa.

Hyvinkäällä vapaaehtoistyötä eniten tekevät eläkkeellä olevat kuntalaiset. Lähes joka neljäs hyvinkääläinen on eläkkeellä. Sote-palveluiden tarve on lisääntyvää väestömmme ikääntyessä. Kolmannen sektorin tekemä vapaaehtoistyö on ensiarvoisen tärkeää niin vapaaehtoisille kuin myös saajalle.

Vapaaehtoistyö ei ole ammatillista auttamista vaan arkiapua ja ystävöimintää, joten tärkeää on pelisääntöjen luominen yhdessä koko sote -verkoston kanssa. Tavoitteena on viedä omais- ja kotihoidon asiakkaille ja heidän omaisille arkiapua, tukea, läheisenergiaa, välittämistä ja huolenpitoa ihmisten arkeen ja arjesta selviytymiseen.

Vapaaehtoistyö tarvitsee ammattitaitoista koordinoitua, jotta vapaaehtoistyön resurssit saadaan parhaalla mahdollisella tavalla tukemaan mm. omaishoitajien, kotihoidon ja yksinäisten ihmisten tarpeita. KeuSoten muissa kunnissa on panostettu ja jopa lisätty vapaaehtoistyön koordinointiin tehtävää työpanosta. Kuntiin on palkattu vapaaehtoiskoordinaattoreita.

Vapaaehtoiskoordinaattori toimii verkostojen, asiakkaiden, vapaaehtoisten ja yhdistysten yhteyshenkilönä kaupungin, sote-palveluiden, seurakunnan ja kolmannen sektorin toimijoiden välillä. Vapaaehtoiskoordinaattorin tehtävänä on tukea järjestöjen ja kaikkien kaupunkilaisten osallistumis- ja toimintamahdollisuuksia.

Hyvin toteutettu vapaaehtoistyön verkostomainen malli tarvitsee koordinoitua ja organisoitua sekä yhteistä vapaaehtoistyön koulutusta. Vapaaehtoistyön koulutuksien keskeinen tavoite on luoda innostusta ja innovatiivisuutta, yhteishenkeä, yhteisiä tavoitteita sekä osaamista osallistujille. Vapaaehtoiskoordinaattori kouluttaa myös sote-alan työntekijöitä kohtaamaan vapaaehtoiset työssään ja yhdessä heidän kanssa kehittää ja löytää uusia tehtäviä vapaaehtoistyöhön. Hyvinä esimerkkeinä ovat laulu- ja taidehetket palvelutaloissa tai riksa-ajelut kaupungin keskustassa.

Tavoitellut vapaaehtoistoiminnan tulokset eivät synny ilman taloudellisia resursseja.

Me allekirjoittaneet esitämme, että Hyvinkään kaupungin Hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen palveluihin palkataan vapaaehtoiskoordinaattori 1.1.2022 lähtien. Tämä huomioidaan vuoden 2022 budjettia laadittaessa."

Kaupunginhallitus päätti pyytää aloitteesta kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnan, vammaisneuvoston ja vanhusneuvoston lausunnot.

Vanhusneuvoston lausunto 24.8.2021

Vanhusneuvosto kannattaa valtuustoaloitetta vapaaehtoiskoordinaattorin toimen perustamisesta. Vapaaehtoistyön koordinaattori on välttämätön, jotta vapaaehtoistyö saisi sille kuuluvan arvon ja toiminta olisi paremmin ohjattua. Asia tulee ratkaista vuoden 2022 talousarviokäsittelyn yhteydessä.

Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnan ja vammaisneuvoston lausuntoja ei talousarviokäsittelyyn mennessä saatu.

Vaikutukset talousarvioon 2023

Vuodelle 2022 lisättiin vapaaehtoiskoordinaattorin toimi ja määrärahat sisältyvät myös vuoden 2023 talousarvioon.

=====

Kaupunkisähköpyörät Hyvinkäälle

Hyvinkään vihreät -valtuustoryhmä, kaupunginvaltuuston kokous 31.5.2021:

"Hyvinkään vihreät esittävät, että kaupunkipyöräpalvelua täydennettäisiin sähköavusteisilla polkupyörillä.

Sähköavusteisilla polkupyörillä matkustaminen on vaivatonta, sillä pieni sähkömoottori auttaa esimerkiksi ylämäkeen pyöräilyä. Hyvinkään harjumaisemissa esimerkiksi työmatka sairaalalle ylämäkeen taituu sähköavusteisella pyörällä helpommin, eikä työpaikalle saavuttaessa tarvitse heti syöksyä suihkuun. Helpompi pyörämatka houkuttelee kaiken kuntoisia kuntalaisia pyöräilyn pariin ja tukee kestävän liikkumisen tavoitteitamme.

Sähköpyörien hankintahinta on monelle kynnys, mutta hyötyliikunnan lisäämisestä tuloutuisi meille kaikille kuntalaisille. Sähköpolkupyörällä liikkumisen ilosta saavat paremmin kiinni esimerkiksi iäkkäät- tai huonokuntoiset kaupunkilaiset. Myös ilmastotavoitteidemme saavuttamiseksi kaikkien lyhyiden autolla tehtävien matkojen vähentäminen on tavoiteltava asia.

Suomessa sähköavusteisia kaupunkipyöriä on käytössä Kuopiossa, jossa ne tulivat liikenteeseen v.2019."

Kaupunginhallitus päätti pyytää aloitteesta teknisen lautakunnan lausunnon.

Lausuntoa ei talousarviokäsittelyyn mennessä saatu.

Vaikutukset talousarvioon 2023

Kaupunkipyöriin tai kaupunkisähköpyöriin ei ole talousarviossa erillistä määrärahaa.

Valtuustoaloite luottamushenkilöiden kokouspalkkioiden ja vuosipalkkioiden päivittämiseksi

Perussuomalaisten Hyvinkään-valtuustoryhmä, kaupunginvaltuuston kokous 27.9.2021:

"Valtuustoaloite luottamushenkilöiden kokouspalkkioiden ja vuosipalkkioiden päivittämiseksi. Perustelut: Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut, virkamiehet ja muut kokousta seuraava väki. Noin yhdeksän kuukautta sitten joulukuun neljäntenätoista päivänä vuonna 2020 edellinen valtuusto käsitteli kokouksessaan hallintosäännön päivittämistä. Silloin valtuustoryhmämme esitti muutosesityksen hallintosäännön pykäliin 148 ja 149 Hyvinkään kaupungin toimielinten jäsenten kokouspalkkiot ja vuosipalkkiot. Virkamiesesityksessä esitettiin, että näitä molempia palkkioita korotetaan ja korotukset tulevat voimaan ensimmäinen kuudetta 2021 alkaen. Meidän ryhmämme tekemä muutosesitys ettei palkkioita koroteta hävisi niukasti äänestyksen jälkeen äänin 25 -26. Perusteluina meillä oli esimerkiksi kaupunkimme huono taloudellinen tilanne, jonka johdosta olemme päättäneet sopeuttaa talouttamme kestävän talouden ohjelmalla 2020-2024. Tässä ohjelmassa mm. leikataan noin 10% kaikkien toimialojemme budje-teista. Nämä leikkaukset varhaiskasvatuksesta, perusopetuksesta, kulttuuri- ja hyvinvointipalveluista, tekniikan ja ympäristön toi-

mialalta ja sosiaali- ja terveystalouksista ovat varmasti meistä kaikista ikäviä päätöksiä. Lisäksi ohjelma sisältää kuntaveron korotuksen ja henkilöstön irtisanomisia. Tähän talouden tasapainottamiseen osallistuvat siis kaikki kuntalaisemme. Olisi kohtuullista, että myös me päättäjät olisimme näissä yhteisissä taloustalkoissa mukana. Se jos mikä luo luottamusta kuntalaistemme silmissä päätöksentekijöiden suuntaan. Nämä palkkioiden korotukset ovat vuositasolla yhteensä noin 34000 euroa. Summanahan tämä ei ole säästötavoitteisiin nähden merkittävä, mutta osoittaa yhteistä tahtotilaamme talouden tasapainottamiseksi. Tätä summaa voidaan helposti verrata, vaikka yhden irtisanotun kaupunkimme työntekijän vuosipalkan suuruuteen.

Valtuustoaloite luottamushenkilöiden kokouspalkkioiden ja vuosipalkkioiden päivittämiseksi: Hyvinkään perussuomalaisten valtuustoryhmä esittää, että palkkiopykälät 148 ja 149 otetaan pikaisesti uuteen valmisteluun. Valmistellaan pykälät niin, että palkkiot palautetaan entiselle tasolle, jolla ne olivat ennen aikaa 1.6.2021."

Kaupunginhallitus päätti lähettää aloitteen kaupunginkanslian valmisteltavaksi

Lausuntoa ei talousarviokäsittelyyn mennessä saatu.

Vaikutukset talousarvioon 2023

Vuoden 2023 talousarviossa ei ole huomioitu valtuustoaloitteen mukaisia talousvaikutuksia.

Valtuustoaloite: Pienten koululaisten kesähoito

Vihreiden valtuustoryhmä, kaupunginvaltuuston kokous 20.12.2021:

"Työssäkävien vanhempien on joissakin tapauksessa hankalaa tai jopa mahdotonta järjestää tarpeellinen hoito lasten pitkän kesäloman ajalle. Olosuhteista riippuen saattaa olla, että vanhemmilla ei ole kesälomaa lainkaan tai lomaa ei saa järjestettyä lasten kannalta tarkoituksenmukaiseen aikaan. Monilla ole tarpeellisia tukiverkostoja kesäajan hoidon järjestämiseksi.

Useat lapset pärjäävät jo pienestä pitäen yksinkin ja/tai vanhemmilla on mahdollisuus pitää kotona oleviin työpäivän mittaan yhteyttä riittävän turvallisuuden ja turvallisuudentunteen saavuttamiseksi. Osalla lapsista on kuitenkin todellinen tarve hoitopaikalle. Pienellä lapsella saattaa olla esimerkiksi perussairaus, jonka hoidosta huolehtimiseen tarvitaan vielä aikuisen apua.

Urheiluseurojen kesäkerhot kattavat osan hoidon tarpeesta, mutta useimmiten nämä kerhot tarjoavat toimintaa vain jonkun yksittäisen viikon osalta.

Esimerkkinä kesähoidosta voidaan käyttää vaikkapa Tampereen kaupungin kesäkerhoja. Kerhot eivät lähtökohtaisesti ole maksuttomia, vaan niihin sovelletaan samankaltaista laskutusta kuin lukuvuoden aikana toimiviin aamu- ja iltapäiväkerhoihin.

Me allekirjoittaneet valtuutetut toivomme, että kaupunki selvittää mahdollisuuden järjestää kesäajan hoitoa perusopetuksen 1. ja 2. luokan oppilaille sekä erityisen tuen oppilaille."

Kaupunginhallitus päätti pyytää aloitteesta opetuslautakunnan lausunnon

Opetuslautakunnan lausunto 20.9.2022

Vihreiden valtuustoryhmä on tehnyt valtuustoaloitteen pienten lasten kesähoidon järjestämisen selvittämiseksi Hyvinkäällä kaupunginvaltuuston kokouksessa 20.12.2021. Aloitteen mukaan kesähoidon järjestäminen koskisi perusopetuksen 1. ja 2. luokan oppilaita sekä erityisen tuen oppilaita.

Tällä hetkellä lukuvuonna 2022-23 Hyvinkään perusopetuksessa on 919 lasta, joista noin 45 % osallistuu aamu- ja iltapäivätoimintaan.

Jos kesähoitoa järjestetään samalla periaatteella kuin aamu- ja iltapäivätoimintaa, tarkoittaa se henkilöstömitoituksen näkökulmasta yhtä ohjaajaa keskimäärin 13 lasta kohden. On huomattava, että toimiakseen turvallisesti ryhmä tarvitsee kaksi ohjaajaa. Kesähoito järjestettäisiin muutamalle koululle keskittäen. Järjestämispaikat päätettäisiin osallistujamäärän mukaan.

Tarkkojen euromääräisten laskelmien tekeminen on mahdotonta, koska mahdollista kesähoidon tarvetta ei tiedetä ennalta. Merkittävin tarve kesähoidolle olisi kesäkuussa koulutyön päättymisen ja juhannuksen välinen aika eli kolme viikkoa.

Kaupungin järjestämää kesähoitoa mietittäessä on hyvä huomioida kolmannen sektorin toimijat, jotka järjestävät kesäleiritoimintaa. Kaupungin toiminta olisi kilpailevaa toimintaa jo olemassa olevalle toiminnalle, mikä vaikeuttaisi kolmannen sektorin toimijoiden mahdollisuuksia järjestää omaa toimintaansa. Kaupungin järjestämä kesähoito toimisi myös samoissa tiloissa, joita kolmannen sektorin toimijat ovat käyttäneet omaan toimintaansa kesäaikana.

Alla on kustannuslaskelma, joka perustuu aamu- ja iltapäivätoiminnassa tällä hetkellä olevien lasten lukumäärään. Erityisen tuen lasten osallistumisella kesähoitoon voi olla todella merkittävä vaikutus palvelun tarpeeseen, koska yli 400 erityisen tuen lapsesta vain noin 5 % osallistuu tällä hetkellä aamu- ja iltapäivätoimintaan. Kustannuslaskelmassa on kaksi esimerkkiä: kolmen viikon ajanjakso ja koko kesäajan jakso.

Kolmen viikon jakso:

Ohjaajatarve 32 henkilöä

- kustannus 57 500 €
- mahdolliset sijaiskulut 10 000 €
- hallintokulut 5 750 €
- ateriakulut 40 000 €
- siivouskulut 10 000 €
- yhteensä: 123 250 €

Tulot 47 250 €

Lisäkustannus 76 000 €

Koko kesäaika:

Ohjaajatarve 32 henkilöä

- kustannus 180 000 €
- mahdolliset sijaiskulut 30 000 €
- hallintokulut 18 000 €
- ateriakulut 120 000 €
- siivouskulut 30 000 €
- yhteensä: 378 000 €

Tulot 148 000 €

Lisäkustannus 230 000 €

Jokaisen osallistujan maksu määräytyy heidän tulojensa mukaisesti ja siksi tarkkaa laskelmaa on mahdotonta laatia. Laskelmassa on otettu kuitenkin huomioon todennäköinen maksuvapautusten määrä.

- koko päivän hinta 175 € klo 7-16

Kesäajan hoidon järjestäminen vaatii lisähenkilön, joka koordinoi toimintaa kesän aikana. Nykyisellä hallinnon ja koulujen resursseilla kesäajan hoitoa ei pystytä järjestämään, mikä tarkoittaa lisähenkilön palkkaamista kesähoidon koordinoimiseksi ja johtamiseksi. Kustannuslaskelmissa lasketut hallintokulut sisältävät yleiset hallintokulut 10 %. Lisähenkilön palkkaaminen lisää hallintokuluja.

Erityisen tuen lasten kesähoidon tarve voi nostaa kustannuksia huomattavasti laskelmiin verrattuna.

Jos pienten lasten kesähoito toteutuisi, jää kesän perussiivouksiin vähemmän aikaa. Nykyisillä puhtaanapidon resursseilla kaikkia tiloja ei välttämättä saada tehtyä koulujen kesäloman aikana, ellei saada lupaa palkata lisäresursseja. Lisäksi työntekijöiden lomaaikojä joudutaan järjestelemään eri tavalla, koska osa perussiivouksista on siirrettävä tehtäväksi heinäkuussa.

Koulunkäynninohjaajien sekä ateria- ja puhtaanapidon näkökulmasta on huomioitava työhyvinvoinnin, jaksamisen ja perheiden lomien yhteensovittamisen kannalta, että heinäkuu on tähän asti ollut laitoshuoltajille paras ja suosituin kesälomakuukausi.

Perusopetuksen talousarvio 2023 ei sisällä tarvittavia määrärahoja kesähoidon järjestämiseksi. Lisäksi on huomioitava henkilöstön rekrytoinnin vaikeudet toiminnan turvallisen järjestämisen vaativalle tasolle sekä toiminnan koordinoinnin vaatima lisäresurssi.

Opetuslautakunnan lausuntoa ei ole talousarviokäsittelyyn mennessä käsitelty kaupunginhallituksessa.

Vaikutukset talousarvioon 2023

Perusopetuksen talousarvio 2023 ei sisällä tarvittavia määrärahoja kesähoidon järjestämiseksi.

Maksuttomat uimala- sekä kuntosalipalvelut omaishoitajille

Kristillisdemokraattinen-valtuustoryhmä, kaupunginvaltuuston kokous 14.2.2022:

"Omaishoitajat tekevät tärkeää ja vaativaa työtä läheistensä parhaaksi. He ovat ensiarvoisen tärkeitä myös yhteiskunnallisesti. Omaishoitajien panos hoiva- ja hoitotyöhön tuo myös merkittävää säästöä hoivapalvelujen tuottamiseen. Väestön nopea ikääntyminen tekee omaishoidosta yhä tärkeemmän hoivavaihtoehdon samalla, kun etenkin ikääntyneiden laitos- ja kotihoidossa karsitaan resurssipulasta.

Tällä hetkellä kunnissa on erilaiset kriteerit tuen saannille, lisäksi omaishoidon tuen suuruus ja erilaiset tukipalvelut vaihtelevat. Olisi tärkeää, että omaishoitajien asemaa ja palkkiota parannetaan ja käytännöt yhtenäistetään valtakunnallisesti sote-uudistuksen toteutuksen yhteydessä.

Omaishoitajana toimii usein iäkäs puoliso, jolla saattaa olla myös omat terveyshaasteensa. Omaishoitajien oman terveyden ja hyvinvoinnin ylläpitoa sekä heidän jaksamistaan on tuettava monin eri keinoin. Tärkeää on, että omaishoitajat pystyvät pitämään vapaata niin, että hoidettava saa hyvää ja turvallista hoitoa vapaapäivinä. Heidän tulee saada tukea myös oman kuntonsa hoitamiseen.

Hyvinvointialueet aloittavat toimintansa vuoden 2023 alusta, mutta kuntiin jää vastuu hyvinvointipalveluista. Tämän vuoksi esitämme, että Hyvinkäältä omaishoidon tukea saavat omaishoitajasopimuksen tehneet henkilöt, sekä henkilöt, jotka ovat omaishoidon kaltaisessa tilanteessa pääsevät käyttämään maksutta Hyvinkään uimahallia sekä sen kuntosalia niiden normaaleina aukioloaikoina."

Kaupunginhallitus päätti pyytää aloitteesta kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnan sekä vanhus- ja vammaisneuvostojen lausunnot.

Vammaisneuvoston lausunto 19.4.2022

Vammaisneuvosto on aloitteen kannalla. Olisi kuitenkin selvítettävä, mitä tarkoitetaan henkilöillä, jotka ovat omaishoidon kaltaisessa tilanteessa? Kuka sen määrittelee? Harkintavalta ei voi jäädä palveluntuottajalle (uimala).

Vanhusneuvoston lausunto 28.4.2022

Vanhusneuvosto on aloitteen kannalla, mutta asiassa on vielä paljon selvítettävää ja paljon avoimia kysymyksiä.

Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnan lausuntoa ei talousarviokäsittelyyn mennessä saatu.

Vaikutukset talousarvioon 2023

Omaishoitajien maksuttomiin uimala- ja kuntosalipalveluiden toteuttamiseen liittyvää määrärahavarausta ei ole vuoden 2023 talousarviossa.

h

Liitteet

**Kaupunginjohtajan esityksen tarkennukset
Lautakuntiin nähden sitovat tavoitteet
Kestävän talouden ohjelma
Kaupunginvaltuuston päätös talousarviosta**

Liitteet

Kaupunginjohtajan esityksen tarkennukset

Alla olevassa laskelmassa on esitetty kaupunginjohtajan talousarvioesityksen sisältämät muutokset lautakuntien talousarvioesitykseen nähden.

Toimielin, palvelualue \ toimenpide (positiivinen luku parantaa tulosta)	Yhteensä	Tasausmaksun keskitys Henkilöstö-pal- velualueelle (ent. emeno*)	Muut muutokset	Sisäisten vuokrien tarkennukset
Kaupunki yhteensä	6 389 542	285 542	-627 000	0
Päätöksenteko	550 055	1 050 055	-500 000	0
Tarkastuslautakunta	3 775	3 775		
Kaupunginhallitus	546 280	1 046 280	-500 000	
<i>Määrärahavaraus</i>			-500 000	
Konsernipalvelut ja hallinto	-2 330 607	-2 166 939	-117 000	-46 668
Elinvoima	-16 369	30 299		-46 668
Henkilöstö	-2 235 758	-2 314 388	78 630	
<i>Turvallisuuskoordinaattorin siirto</i>			65 630	
<i>Rekrytointijärjestelmän kust. vähennys</i>			13 000	
Talous	58 760	58 760		
Demokratia ja johdon tuki	-137 240	58 390	-195 630	
<i>Viestintä, tapahtumien lippukulut</i>			-140 000	
<i>Viestintä, yhteistyösop. liikuntapalveluihin</i>			10 000	
<i>Kaupunginkanslia, turvall.koordinaattori</i>			-65 630	
Opetuslautakunta	556 754	564 192	0	-7 438
Hallinto ja kehittäminen	9 599	9 599		
Perusopetus	172 018	163 428		8 590
Yleissivistävä koulutus	171 461	49 165		122 296
Varhaiskasvatus	203 676	342 000		-138 324
Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta	-467 352	180 899	-10 000	-638 251
Kulttuuri- ja hyvinvointi	-467 352	180 899	-10 000	-638 251
<i>Yhteistyösopimus</i>			-10 000	
Tekninen lautakunta	1 296 599	604 242	0	692 357
Hallinto ja kehittäminen	38 653	38 653		
Tekninen keskus	417 983	410 589		7 394
Tilakeskus	839 963	155 000		684 963
Ympäristölautakunta	53 093	53 093	0	0
Ympäristökeskus	53 093	53 093		
Hyvinkään Vesi	0			
Rahoitusosa	6 731 000			
Kunnallisvero	-971 000			
Yhteisövero	111 000			
Kiinteistövero	1 360 000			
Valtionosuudet	6 231 000			

*Emeno tarkoittaa eläkemenoperusteista maksua. Eläkemenoperusteista eläkemaksua on maksettu vain niistä maksussa olevista eläkkeistä, jotka ovat kertyneet jäsenyhteisön palveluksessa ennen vuotta 2005. Eläkemenoperusteinen maksu poistuu vuoden 2023 alussa ja voimaan tulee tasausmaksu, joka jaetaan kuntien ja hyvinvointialueiden osuuksiin. Uusi maksu talousarvioidaan keskitetysti aiemman hajautetun arvioinnin asemasta.

Lautakuntiin nähden sitovat tavoitteet

Kaupunginhallitukseen nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2023

Kärkihanketavoitteet

Monimuotoinen asuminen ja elinvoimaiset kylät

Kärkihankkeen vastuhenkilö on kaupungingeodeetti.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2023	Vastuhenkilö
Kylien elinvoimaisuuden edistäminen	Kyläesitteen valmisteleminen ja kyläsivuston rakentaminen VisitHyvinkää-sivujen yhteyteen.	Esite ja sivusto ovat valmiit vuoden loppuun mennessä.	Kaupungingeodeetti
Paavolan alueen kehittäminen	Paavolan alueen yleissuunnitelman laatiminen	Yleissuunnitelma on laadittu vuoden loppuun mennessä.	Kaavoituspäällikkö

Aktiivinen elämiskaupunki

Kärkihankkeen vastuhenkilö on kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2023	Vastuhenkilö
Hyvinkään matkailun toimintamallin luominen	Matkailun nykytilanteen kartoitus ja tulevaisuuden tavoitetila	Kartoitus on tehty vuoden 2023 aikana	Kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja

Kehittyvä kaupunkikeskusta

Kärkihankkeen vastuhenkilö on kaavoituspäällikkö.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2023	Vastuhenkilö
Hyvinkään keskustailmeen brändäys	Keskustailmeen laatua ohjaava suunnittelukäsikirja	Ohjelman laadinta käynnissä	Kaavoituspäällikkö

Business Hyvinkää

Kärkihankkeen vastuhenkilö on elinkeinopäällikkö.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2023	Vastuhenkilö
Asiakkaan näkökulmasta sujuvat yrityspalvelut	Yhden luukun periaatteella toimivien yrityspalveluiden kaupungin sisäisen toimintamallin kuvaus	Toimintamalli ja tavoitetaso on kuvattu.	Elinkeinopäällikkö
Tehokas ja vaikuttava työllisyysneuvonta	Työllisyysneuvonnan palveluiden uudelleenorganisointi ja toiminta-alueen valinta.	Työllisyysneuvonnan palveluiden uudelleenorganisointi on tehty.	Työllisyyspäällikkö

Tukipilaritavoitteet

Demokratia ja osallisuus

Tukipilarin vastuuhenkilö on hallintojohtaja.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2023	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuuhenkilö
Edustuksellisen demokratian toiminta-edellytykset	Toimielimissä otetaan käyttöön sähköiset kokous- ja päätöksentekomenettelyt.	Sähköinen kokousjärjestelmä käytössä vuoden 2023 aikana. Kaikki toimielimet ovat siirtyneet paperittomiin kokouksiin.	Hallintojohtaja

Henkilöstö

Tukipilarin vastuuhenkilö on työhyvinvointipäällikkö.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2023	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuuhenkilö
Johtaminen on yhdenvertaista, osallistavaa ja mahdollistaa rohkeat kokeilut. Kehitämme johtamista ja esimiestyötä määrätietoisesti.	Vuositavoite: Esimiesten johtamisosaamisen vahvistaminen Toimenpide: Laaditaan esimiesten työkalupakin koulutuskalenteri/vuosikello	Työkalupakin mukaisista koulutuksista saatujen palautteiden perusteella esimiesten johtamisosaaminen on parantunut.	Henkilöstöjohtaja

Olemme houkutteleva työnantaja	Vuositavoite: Työnantajana kilpailukyvyyn ylläpitäminen ja kehittäminen Toimenpide: Henkilökohtaisen palkitsemisen mallin kokeilu.	Tavoitetaso: Ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus paranee (veto- ja pitovoima) Mittari: Hakijoiden määrä rekrytoinneissa nousee ja lähtövaihtuvuus pienenee edelliseen vuoteen nähden (pois lukien eläköityminen)	Henkilöstöjohtaja
--------------------------------	---	--	-------------------

Turvallisuus

Tukipilarin vastuuhenkilö on turvallisuus- ja riskienhallintakoordinaattori.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2023	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuuhenkilö
Ajantasainen valmiussuunnittelu	Valmiussuunnitelmien päivittämisen käynnistäminen hallintosäännön päivittämisen jälkeen.	Valmiussuunnitelmien päivitystyö on aloitettu vuoden loppuun mennessä.	Kaupunginjohtaja Turvallisuus- ja riskienhallintakoordinaattori

Digitalisaatio

Tukipilarin vastuuhenkilö on tietohallintopäällikkö.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2023	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuuhenkilö
Kuntalaisten digitaalisten palveluiden laajentaminen	Sähköisen asiointipalvelun (D365/eHyvinkaa.fi) jatkokehittäminen	Vähintään yksi nykyinen tai uusi sähköisen asiointin palvelukokonaisuus on viety tuotantoon	Tietohallintopäällikkö
Sähköiset palvelut	Sähköisen arkistoinnin ja asianhallinnan kokonaisuuden suunnittelu	Projektisuunnitelma on laadittu	Hallintojohtaja

Kehittyvät peruspalvelut ja rakennemuutosten hallinta

Päämäärä	Vuosituloite ja toimenpiteet 2023	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuuhenkilö
Red Carpet Arena	Arenan yhteiskäyttömallista sopiminen	Toimijat ovat sopineet Arenan yhteiskäytöstä.	Sivistystoimenjohtaja

Opetuslautakunta - Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2023

Kärkihanketavoitteet

Laadukas koulutuspolku

Kärkihankkeen vastuhenkilö on perusopetuksen johtaja.

Päämäärä	Vuosituloite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2023	Vastuuhenkilö
Yhteisöllisyyden edistäminen	Yhteisöllisyyttä edistetään säännöllisen ryhmäytämisen ja yhteisöllisten tapahtumien avulla.	Ryhmäytystapahtumia on pidetty perusopetuksessa vähintään 3 kertaa vuodessa. Toisella asteella yhteisöllisiä tapahtumia on järjestetty 10 kpl vuoden aikana.	Sivistystoimenjohtaja
Hyvinvoiva henkilöstö	Säännöllisen ennaltaehkäisevän työnohjauksen mahdollisuus henkilökunnalle	Henkilöstöllä on mahdollisuus ennaltaehkäisevään ryhmämuotoiseen työnohjaukseen.	Sivistystoimenjohtaja
Pedagogisesti innostavat oppimisympäristöt	Hangonsillan alueen uuden koulun ja päiväkodin suunnittelun käynnistäminen.	Oppimisympäristöjen määrittely on tehty vuoden 2023 loppuun mennessä.	Perusopetuksen johtaja Varhaiskasvatuksen johtaja
Pedagogisesti innostavat oppimisympäristöt	Paavolatalon toiminnallinen suunnittelu	Suunnitelma on laadittu.	Varhaiskasvatuksen johtaja Perusopetuksen johtaja
Varhainen puuttuminen toiminnanohjauksen (ADHD/ADD) haasteisiin	Pedagogiset testaukset virtuaaliodellisuudessa	Kolmasluokkalaiset osallistuvat testiin.	Perusopetuksen johtaja
Osaamisperusteisten kurssien pilotointi	Osaamisperusteisista kursseista mahdollisuus saada opintopisteitä Koski-tietovarantoon. Tavoitteena pilotoida kursseja eri ainealueilla	Koski-tietovarantoon siirrettyjen pisteiden määrä Toteutuneiden pilottikurssien määrä	Hyvinkään opiston rehtori
Mielenterveyden ensiapukoulutus	Pilotoidaan oppilaille suunnatun mielenterveyden ensiapukoulutuksen konseptia. Luodaan suunnitelma toiminnan vakiinnuttamiseksi.	Syksyllä 2023 on toteutettu vähintään yksi oppilaille suunnattu mielenterveyden ensiapukoulutus peruskoulussa tai toisella asteella. Vuoden 2023 aikana laaditaan suunnitelma, miten mielenterveyden ensiapukoulutuksesta tehdään pysyvä osa hyvinkääläisten oppilaiden koulutuspolkua.	Oppilashuollon esimies

Business Hyvinkää

Kärkihankkeen vastuhenkilö on elinkeinopäällikkö.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2023	Vastuhenkilö
Yritys-oppilaitosyhteistyön edistäminen	Säännöllisten yritystapaamisten järjestäminen lukiolaisille	Yritysvierailuja/yritysvierailijoita vähintään 10 kpl vuoden aikana.	Kehittäjärehtori

Kehittyvät peruspalvelut ja rakennemuutosten hallinta

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2023	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuhenkilö
Tarvelähtöiset palvelut	Toteutetaan oppilashuoltohenkilöstön kanssa yhdessä kaupunkitasoisia ryhmäinterventioita.	Toteutetaan yhdessä vähintään kaksi ryhmää.	Perusopetuksen johtaja

Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta - Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2023

Kärkihanketavoitteet

Aktiivinen elämiskaupunki

Kärkihankkeen vastuhenkilö on kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2023	Vastuhenkilö
Taiteen ammattilaisten työskentely- edellytysten tukeminen	Taiteen ammattilaisten nykytilanteen kartoitus	Kartoitus on tehty vuoden 2023 aikana	Kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja

Tekninen lautakunta - Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2023

Kärkihanketavoitteet

Laadukas koulutuspolku

Kärkihankkeen vastuhenkilö on perusopetuksen johtaja.

Vuositaloite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2023	Vastuuhenkilö
Hangonsillan alueen uusi koulu ja päiväkot	Urakkakilpailutuksen järjestäminen vuonna 2023	Kiinteistöjohtaja

Kehittyvä kaupunkikeskusta

Kärkihankkeen vastuhenkilö on kaavoituspäällikkö.

Vuositaloite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2023	Vastuuhenkilö
Hangonsilta 1b alueen kunnallistekniikan rakentaminen	Työt aloitettu	Tekninen johtaja

Tukipilaritavoitteet

Talous

Tukipilarin vastuhenkilö on talousjohtaja.

Päämäärä	Vuositaloite ja toimenpiteet 2023	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuuhenkilö
Hyvä talousosaaminen	Esimiesten talouden seurantaosaaminen ja ennustetarkkuus paranee	Vuoden mittaan tarkennetaan vuosiennustetta kuukausiraportteissa (ennusteputki)	Toimialajohtaja

Henkilöstö

Tukipilarin vastuuhenkilö on työhyvinvointipäällikkö.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2023	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuuhenkilö
Henkilöstötyytyväisyyden parantaminen	Henkilöstökyselystä esiin nousevien asioiden parantaminen	Parannettavat asiat valittu ja toimenpiteet käynnistetty	Johtajat

Turvallisuus

Tukipilarin vastuuhenkilö on turvallisuus- ja riskienhallintakoordinaattori.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2023	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuuhenkilö
Rakennushankkeiden turvallisuus	Mitataan ja raportoidaan työturvallisuuden kehitystä	MVR- ja TR-mittaustasot vähintään samat kuin 2022	Kiinteistöjohtaja ja tekninen johtaja

Digitalisaatio

Tukipilarin vastuuhenkilö on tietohallintopäällikkö.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2023	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuuhenkilö
Kiinteistöhoito- ja toiminnan kehittäminen	Palvelupyynnöiden vasteajan parantaminen	Vasteaika alle 2 päivää 80 % palvelupyynnöissä	Kiinteistöjohtaja

Ympäristölautakunta - Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2023

Tukipilaritavoitteet

Demokratia ja osallisuus

Tukipilarin vastuhenkilö on hallintojohtaja.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2023	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuhenkilö
Tavoitettavuuden parantaminen ja toiminnan kehittäminen asiakasrajapinnassa.	Ympäristöterveydenhuoltoyksikön toiminnan esitely valitussa somekanavassa (blogi tms.). Asiakastilaisuuksien järjestäminen vuorovaikutuksen tehostamiseksi ja tiedonkulun parantamiseksi.	Toimijoiden osaamisen kehittäminen. Mittarina on valvontasuunnitelmien hyvät arvosanat ja yksittäisten toimijoiden neuvonnan tarpeen vähentyminen.	Kaupungineläinlääkäri

Henkilöstö

Tukipilarin vastuhenkilö on työhyvinvointipäällikkö.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2023	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuhenkilö
Huolehdimme työhyvinvoinnin edistämisestä	Ympäristökeskuksen henkilöstön työhyvinvoinnin ja pitovoiman vahvistaminen	Kehittämistoimenpiteiden toteuttaminen	Ympäristötoimenjohtaja

Kestävä kehitys

Tukipilarin vastuhenkilö on ympäristötoimenjohtaja.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2023	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuhenkilö
Ympäristötietoisuuden lisääminen	Kaupungin ympäristötoimien seurannan, raportoinnin ja viestinnän kehittäminen	Toteutetut kehittämistoimet	Ympäristötoimenjohtaja

Kehittyvät peruspalvelut ja rakennemuutosten hallinta

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2023	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuhenkilö
Laadukkaasti hoidetut lakisääteiset perustehtävät	Rakentamislain tuomien muutoksien hallinta	Rakennusjärjestys ja taksa päivitetty vuoden loppuun mennessä	Johtava rakennustarkastaja

Hyvinkään Vesi - Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2023

Tukipilaritavoitteet

Demokratia ja osallisuus

Tukipilarin vastuuhenkilö on hallintojohtaja.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2023	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuuhenkilö
Asiakasviestinnän tehostaminen	Asiakaslehden tuottaminen	Lehti valmiina	Taloussuunnittelija

Talous

Tukipilarin vastuuhenkilö on talousjohtaja.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2023	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuuhenkilö
Luvallisten vedenottopisteiden rakentaminen	Rakennetaan vähintään yksi vedenottopiste.	Luvallisella ja maksullisella vedenottopisteellä vähennetään laskuttamattoman veden osuutta.	Verkostopäällikkö

Henkilöstö

Tukipilarin vastuuhenkilö on työhyvinvointipäällikkö.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2023	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuuhenkilö
Henkilöstön perehdytys	Laaditaan Hyvinkään Veden perehdytysohje	Ohje valmiina	Vesihuoltoinsinööri, Vesihuoltojohtaja

Turvallisuus

Tukipilarin vastuuhenkilö on turvallisuus- ja riskienhallintakoordinaattori.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2023	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuuhenkilö
Varautumisen auditointi	Valitaan sopiva auditoija	Auditointi tehty	Vesihuoltoinsinööri
Varautumisharjoitus	Valmistellaan yhteinen harjoitus kaupungin kanssa	Harjoitus pidetty	Tuotantopäällikkö

Kestävä kehitys

Tukipilarin vastuuhenkilö on ympäristötoimenjohtaja.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2023	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuuhenkilö
Kaltevan puhdistamon tertiääri-vaiheen rakentaminen	Rakentaminen edistyy aikataulun mukaisesti	Rakentaminen laaditussa aikataulussa siten, että välitavoitteet saavutetaan	Käyttöinsinööri / vesihuoltojohtaja
Energiatehokas puhtaan veden pumppaus	Energiatehokkuusanalyysi; tämänhetkisen energiankulutuksen tarkastelu ja energiansäästö-mahdollisuuksien selvittäminen	Energiatehokkuusanalyysi raportteineen on valmis	Tuotantopäällikkö

Digitalisaatio

Tukipilarin vastuuhenkilö on tietohallintopäällikkö.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2023	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuuhenkilö
Vähintään yhden ohjeen päivitys visualisoimalla	Tehdään video-ohje valikoidusta aiheesta yhteistyökumppanin kanssa	Video valmiina	Verkostopäällikkö / Taloussuunnittelija

Kehittyvät peruspalvelut ja rakennemuutosten hallinta

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2023	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuuhenkilö
Vesimittareiden etäluenta	Etäluennan käynnistäminen	500 etäluettavaa mittaria asennettu ja käytössä	Verkostopäällikkö

Kestävän talouden ohjelma

Kestävän talouden ohjelma, seuranta

Talousarvio 2023

Kestävän talouden ohjelman toimenpiteiden eurovaikutukset toimialoittain vuosille 2020-2024

Päätöksenteko:	Konsernipalvelut ja hallinto:	Sivistystoimi:	Tekniikka ja ympäristö:
• 0,4 milj. euroa	• 1,4 milj. euroa	• 4,8 milj. euroa	• 2,3 milj. euroa

Yhteensä 8,8 milj. euroa

Ilman Keusotea ja veronkorotusta

Kaikki yhteensä 14,0 milj. euroa

HYVINKÄÄ

Lisäksi:

Keusote:	Kunnallisvero:
• 0,9 milj. euroa	• 4,4 milj. euroa

Päätöksenteko

Toimenpide	Yhteensä	Kum. 2020-2022	Vuosi	
			2023*	2024*
1. Kärkihankkeisiin kohdennettujen kehittämismäärärahojen vähentäminen. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus 100.000 €	100 000	100 000		
2. Palkankorotuksiin ja yllättäviin henkilösivukulmaksujen tasoituslaskuihin varatun määrärahan purkaminen. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus 120.000 €	120 000	120 000		
3. Markkinointimäärärahojen vähentäminen portaattain. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 50.000 €	50 000	30 000	20 000	
4. Hallinnon, tarkastustoimen, lakimiesresurssin ja tietosuojatyön uudelleen organisointi. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 150.000 € Henkilöstövaikutus: 3 htv	150 000	130 000	20 000	

HYVINKÄÄ

■ = Toteutettu, säästö toteutuu
■ = Toteutuu osin/myöhässä
■ = Ei toteudu

Konsernipalvelut ja -hallinto

Toimenpide	Yhteensä	Kum. 2020-2022	Vuosi	
			2023*	2024*
5. Talousprosessien tehostaminen ja kehittäminen, toiminnan keskittäminen sekä tehtävien uudelleen organisointi. Ajoitus: 2021-2022 Eurovaikutus: 230.000 € Henkilöstövaikutus: 3 htv	230 000	230 000		
6. Tietohallinnon kehittämismäärärahojen vähentäminen. Vähennyksen jälkeen määrärahat ovat sillä tasolla, miten ne ovat toteutuneet viime vuosina. Ajoitus: 2020-2021 Eurovaikutus: 70.000 €	70 000	70 000		
8. Hankintojen tehostaminen hankintaprosessia kehittämällä ja hankintapalvelujen henkilöstön osaamista kehittämällä. Edellyttää keskitettyä hankintapalvelua. Saatava ajoittain ruuhkauttaa hankintoja ja kasvattaa tarvetta hankintojen ennakoimille ja suunnittelulle. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 40.000 € Henkilöstövaikutus: 1 htv	40 000	40 000		
9. Ulkoistetun työterveyshuoltopalvelun oston euromäärän vuosittainen määrittäminen. Henkilöstön vähenemisen tuomat vaikutukset tuleville vuosille. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 100.000 €	100 000	100 000		
10. Uudelleen sijoittamisen valmennusmäärärahan vähentäminen. Ajoitus: 2020-2021 Eurovaikutus: 80.000 €	80 000	80 000		
11. HR:n keskittäminen, prosessien tehostaminen ja tehtävien uudelleen organisointi. Pitää sisällään erit toimialoita keskitettävän HR-henkilöstön henkilöstöpalveluihin. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 40.000 € Henkilöstövaikutus: 1 htv	40 000	40 000		

HYVINKÄÄ

■ = Toteutettu, säästö toteutuu
■ = Toteutuu osin/myöhässä
■ = Ei toteudu

Konsernipalvelut ja -hallinto

Toimenpide	Yhteensä	Kum. 2020-2022	Vuosi 2023*	Vuosi 2024*
12. Matkailutoimen säästöt, matkailuyhdistyksen perustaminen. Ajoitus: 2020-2021 Eurovaikutus: 100.000 € Henkilöstövaikutus: 1 htv	100 000	100 000		
13. Tonttipalveluiden tulojen lisäys (hintojen korotus, palveluiden hinnoittelu). Ajoitus: 2020-2024 Eurovaikutus: 23.000 €	23 000	13 000	5 000	5 000
14. Kaavoituksen kaavoitustaksojen ja aineisto- ja tulostehinnastojen korotus. Ajoitus: 2020-2024 Eurovaikutus: 23.000€	23 000	13 000	5 000	5 000
15. Maanvuokratulojen lisäys. Ajoitus: 2020-2024 Eurovaikutus: 200.000 €	200 000	150 000	25 000	25 000
16. Työllisyyden hoidon tehostaminen. Tavoitellaan työttömien työllistymistä erilaisin keinoin, kuten Hyria-yhteistyö, työkokeilu- ja palkkatukityöpaikat, kaupungin hankintojen kautta työllistäminen, työ- ja toimintakykyarviointi -tiimi Keusoteen, TE-toimiston ja Keusote-kuntien kanssa tehtävän yhteistyön tiivistäminen. Siirretään vuosille 2024-2028, johtuen työllisyystilanteesta tapahtuneista muutoksista. Ohjelmakauden ulkopuolelle jää 200.000 euroa. Ajoitus: 2024 Eurovaikutus: 54.000 €	54 000	0		54 000
17. Konserniin liittyvät osinko-, omistus- ja avustusjärjestelyt. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 479.000 €	479 000	359 000	110 000	10 000

HYVINKÄÄ

 = Toteutettu, säästö toteutuu
 = Toteutuu osin/myöhässä
 = Ei toteudu

Sivistystoimen hallinto ja kehittäminen

Toimenpide	Yhteensä	Kum. 2020-2022	Vuosi 2023*	Vuosi 2024*
18. Tarvike- ja palveluhankintojen leikkaaminen (10%). Ajoitus: 2021-2022 Eurovaikutus: 47.000 €	47 000	47 000		
19. Hyvinkään taidekoulun tuki ry:n avustuksen sopeuttaminen, 50 % nykytasosta. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 13.000 €	13 000	13 000		

HYVINKÄÄ

 = Toteutettu, säästö toteutuu
 = Toteutuu osin/myöhässä
 = Ei toteudu

Perusopetus, oppilasmäärän väheneminen ja kouluverkon muutokset

Toimenpide	Yhteensä	Kum. 2020-2022	Vuosi 2023*	Vuosi 2024*
20. Härkävehmaan koulun toiminnasta luopuminen. Oppilaat sijoitettiin pääsääntöisesti Pohjoispuiston kouluun. Opettajat sijoittuvat muihin kouluihin, kaikille virassa oleville ei riitä töitä. Esityksessä huomioitu myös vaikutukset Ateria- ja puhtauspalveluihin. Ajoitus: 2021-2022 -> 2022-2023 Eurovaikutus: 260.000 € Henkilöstövaikutus: 2 htv + 2 htv (apu)	260 000	150 000	110 000	
21. Uudenkylän koulun toiminnasta luopuminen. Koulun oppilasmääräperusteinen luopuminen. Oppilaat sijoittuvat olemassa oleviin muiden koulujen ryhmiin. Laskelmassa huomioitu mahdollinen kotikuntakorvauksen pieneminen. Esityksessä huomioitu myös vaikutukset Ateria- ja puhtauspalveluihin sekä Tilakeskukseen. Ajoitus: 2020-2021 Eurovaikutus: 225.000 € Henkilöstövaikutus: 3 htv	225 000	225 000		
23. Oppilasmäärän vähenemisen tuoma vaikutus opetusryhmien määrään. Opetusryhmien väheneminen ei vaikuta oppilaisiin. Ajoitus: 2020-2024 Eurovaikutus: 400.000 € Henkilöstövaikutus: 8 htv	400 000	140 000	140 000	120 000

HYVINKÄÄ

■ = Toteutettu, säästö toteutuu
■ = Toteutuu osin/myöhässä
■ = Ei toteudu

Perusopetus, lakisääteisen minimitason ylittävän palvelun purkaminen

Toimenpide	Yhteensä	Kum. 2020-2022	Vuosi 2023*	Vuosi 2024*
24. Musiikki- ja tanssiryhmien lopettaminen asteittain. Oppilaille ei enää jatkossa tarjota mahdollisuutta painotettuun musiikki- ja tanssiryhmien opetukseen. Oppilaat sijoittuvat olemassa oleviin muihin luokkiin. Oppilasmäärien tulee kehittyä normaalin ryhmäkoon mukaisiksi vuoteen 2023 mennessä, jotta opetus säilyy. Syksystä 2024 lähtien mahdollistaa yhden opetusryhmän vähennyksen kouluissa vuotta kohden. Ajoitus: 2024 Eurovaikutus: 21.000 € Henkilöstövaikutus: 0,5 htv	21 000	0		21 000
25. Englanninkielisten luokkien lopettaminen asteittain. Oppilaille ei enää jatkossa tarjota mahdollisuutta painotettuun englannin opetukseen. Oppilaat sijoittuvat olemassa oleviin muihin luokkiin. Oppilasmäärien tulee kehittyä normaalin ryhmäkoon mukaisiksi vuoteen 2023 mennessä, jotta opetus säilyy. Syksystä 2024 lähtien mahdollistaa yhden opetusryhmän vähennyksen kouluissa vuotta kohden. Ajoitus: 2024 Eurovaikutus: 21.000 € Henkilöstövaikutus: 0,5 htv	21 000	0		21 000
26. Yläkoulujen pisteriikien poistaminen (biologia, maantieto ja englanti). Yläkoulujen oppilaita opetetaan enemmän koko luokan ryhmissä. Ajoitus: 2021-2022 Eurovaikutus: 74.000 € Henkilöstövaikutus: 1,5 htv	74 000	74 000		
30. Tuntijako valtakunnan minimiin (224 vvt). Pääosin 225,5 vvt. Hyvinkään kohdalla tarkoittaisi alakoulujen osalta 2 vvt:n vähentämistä ja yläkoulujen osalta 1 vvt:n vähentämistä. Hyvinkää nyt 227 vvt (lähialueen kunnat: Hausjärvi 230 vvt, Järvenpää 226 vvt, Kerava 226 vvt, Mantsälä 229 vvt, Nurmijärvi 226 vvt, Riihimäki 228 vvt, Tuusula 229 vvt ja Vihti 228 vvt). Muutetaan toimenpide-ehdotuksen tuntijaon vähennystä pienemmäksi, pyritään takaamaan alakouluikäisille minimiä enemmän tunteja. Ajoitus: 2021-2022 Eurovaikutus: 90.000 € Henkilöstövaikutus: 1-2 htv	90 000	90 000		
31. Ohjaajaresurssin sopeuttaminen. Tällä hetkellä ohjaajia on 104, joista neljännes on hankerahoituksella ja lisäksi neljännes määräaikaista. Tukea tarvitsevien oppilaiden tuen järjestäminen muuttuu haastavammaksi. Ajoitus: 2021-2024 Eurovaikutus: 500.000 € Henkilöstövaikutus: 25 htv	500 000	240 000	170 000	90 000

HYVINKÄÄ

Toimenpide 31. Kaupunginvaltuuston päätöksellä 14.11.2022 § 85 poistettu vuodesta 2023 lähtien uudet säästötoimenpiteet.

■ = Toteutettu, säästö toteutuu
■ = Toteutuu osin/myöhässä
■ = Ei toteudu

Perusopetus, muut toimenpiteet

- Toimenpide 39. Määräaikaisten työntekijöiden palkkaaminen vain koulupäivien ajaksi: tavoite poistettu ja korvaava tavoite käsitellään vuoden 2023 talousarvion yhteydessä (KV 25.4.2022 §25)

- Toimenpide 40. Oppilashuolto siirtyy HV-alueelle 1.1.2023

Toimenpide	Yhteensä	Kum. 2020-2022	Vuosi 2023*	Vuosi 2024*
32. Aamu- ja iltapäivähoidon koordinaattorin töiden uudelleen järjestely. Palvelu pystytään tuottamaan henkilövähennyksestä huolimatta. Ajoitus: 2020-2021 Eurovaikutus: 45.000 € Henkilövaikutus: 1 htv	45 000	45 000		
35. Oppikirja- ja tarvikkehankintojen sopeuttaminen laskevaan oppilasmäärään. Uuden opetussuunnitelman mukaisten materiaalien hankkiminen on edelleen puutteellista. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 15.000 €	15 000	10 000	5 000	
36. ICT-koneiden ja laitteiden, kalusto-, rakennus- ja muiden materiaalihankintojen määrärahojen vähentäminen. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 20.000 €	20 000	11 000	9 000	
37. Henkilöstön koulutusmäärärahojen vähennys. Vaikuttaa henkilöstön koulutustavoitteiden täyttämiseen. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 10.000 €	10 000	6 000	4 000	
39. Määräaikaisten työntekijöiden palkkaaminen vain koulupäivien ajaksi (elo-toukokuu). Eivaikeuta henkilöstön määrään lukuvuoden aikana, palkanmaksua ei ole kesä-heinäkuussa. Voi vaikuttaa rekrytointiin ja Hyvinkään houkuttelevuuteen työnantajana. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 400.000 € Henkilöstövaikutus: 10 htv	400 000	0		
40. Oppilashuollon lisäresursointi. Palkataan 1 työpäri lisää (koulukuraattori ja -psykologi). Tavoitellaan erikoissairaanhoidon ja lastensuojelun kulujen vähennystä perustason edullisemmalla työllä. Lisäksi toimella pystytään lisäämään ryhmäkuntoutusta. Ajoitus: 2022-2023 Eurovaikutus: -120.000 € (kasvattaa tasapainotettavaa eurosummaa) Henkilöstövaikutus: + 2 htv (lisää kaupungin työntekijöitä)	-120 000	-50 000		

HYVINKÄÄ

 = Toteutettu, säästö toteutuu
 = Toteutuu osin/myöhässä
 = Ei toteudu

Taiteen perusopetus

Toimenpide	Yhteensä	Kum. 2020-2022	Vuosi 2023*	Vuosi 2024*
41. Musiikkiopiston avustuksen sopeuttaminen (20 % kolmen vuoden aikana). Voi vaikuttaa palvelun tarjontaan ja asiakasmaksuihin. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 122.800 €	122 800	82 000	40 800	
42. Taito Uusimaan avustuksen sopeuttaminen (20 % kolmen vuoden aikana). Voi vaikuttaa palvelun tarjontaan ja asiakasmaksuihin. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 13.600 €	13 600	9 000	4 600	
43. Kuvataidekoulun määrärahojen vähennys (10 % ulkoisista toimintamenoista). Voi vaikuttaa palvelun tarjontaan. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 30.000 €	30 000	20 000	10 000	

HYVINKÄÄ

 = Toteutettu, säästö toteutuu
 = Toteutuu osin/myöhässä
 = Ei toteudu

Yleissivistävä koulutus

Toimenpide	Yhteensä	Kum. 2020-2022	Vuosi	
			2023*	2024*
44. Lukion kurssitarjonnan vähentäminen 35 kurssilla vuodessa. Minimiryhmäkokoiksi 15 opiskelijaa. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 360.000 € Henkilöstövaikutus: 3 htv	360 000	240 000	120 000	
45. Työpajatoiminnan hankinnan vähentäminen. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 105.000 €	60 000	40 000	20 000	
46. Hyvinkään Opiston maksuottojen lisääminen ja toiminnan tehostaminen. Opiston käytössä olevien tilojen pienenevän vaikutus Ateria- ja puhtauspalveluihin. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 125.000 € Henkilöstövaikutus: 0,5 htv	125 000	85 000	40 000	

■ = Toteutettu, säästö toteutuu
■ = Toteutuu osin/myöhässä
■ = Ei toteudu

Varhaiskasvatus, lapsimäärän väheneminen ja palveluverkon muutokset

Toimenpide	Yhteensä	Kum. 2020-2022	Vuosi	
			2023*	2024*
47. Opelan päätös 28.1.2020 §2, oikaisuvaatimuksen käsittely 31.3.2020 §25: Hyvinkäänkylän päiväkodin toiminnasta luopuminen. Päiväkodissa on 2 ryhmää. Vaikutus 33 kokopäivähoitoa käyttävään lapseen ja 19 kerhoa käyttävään lapseen. Lapset siirtyisivät muihin päiväkoteihin (oma/ostopalvelu). Esityksessä huomioitu myös vaikutukset Ateria- ja puhtauspalveluihin sekä Tilakeskukseen. Ajoitus: 2020-2021 Eurovaikutus: 210.000 € Henkilöstövaikutus: 7 htv	210 000	210 000		
51. Perhepäivähoidosta luopuminen. Perhepäivähoitopaikan suosio on vähentynyt, hakemuksia perhepäivähoitoon tulee vähän. Vaikutus noin 41 lapseen. Lisäksi perhepäivähoitajien rekrytointi on haastavaa, hoitajien ja perheiden toiveiden mukaiset alueet eivät välttämättä kohtaa tarpeen kanssa. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 246 000 € Henkilöstövaikutus: 14 htv	246 000	112 000	134 000	
52. Johtamiskokonaisuuksien tarkastelu palveluverkkomuutoksien yhteydessä. Ajoitus: 2020-2022 Eurovaikutus: 79.000 € Henkilöstövaikutus: 1,5 htv	79 000	47 000		
53. Kotihoidontuen ja yksityisen hoidontuen menojen vähentyminen lasten määrän vähentyessä. Mikäli lasten osallisuusaste varhaiskasvatuksessa nousee, on säästö pienempi. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 412.000 €	412 000	376 000	36 000	

■ = Toteutettu, säästö toteutuu
■ = Toteutuu osin/myöhässä
■ = Ei toteudu

Varhaiskasvatus, toiminnalliset muutokset

Toimenpide	Yhteensä	Kum. 2020-2022	Vuosi 2023*	Vuosi 2024*
54. Opelan päätös 3.3.2020 §16: Asiakasmaksujen nostaminen. Asiakkaista n. 25 % on 0-maksuluokassa ja enimmäismaksua maksaa n. 53 % asiakkaista. Asiakasmaksun arvioitaisiin nousevan n. 25 - 35 %:lla. Arvio asiakasmaksujen muodostumisesta perustuu palveluvälikön uusimiseen. Ajoitus: 2020-2021 Eurovaikutus: 150.000 €	150 000	150 000		
55. Toteutuksessa: Kerhorakenteen uudistaminen ja henkilöstörakenteen muuttaminen vaka lh-painotteiseksi. Kohtaamispaikkatoiminnan muuttaminen perhekahvilatyypiseksi, säilyttäen kuitenkin ryhmäohjauksen, esim. vauvatreffit. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 95.000 € Henkilöstövaikutus: 3 htv	95 000	95 000		
56. Varhaiskasvatuksen käyttöastetavoitteeksi 85-90% ja täyttöasteeksi 105-110%. Toimella voidaan vähentää palvelujen ostotarvetta. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 130.000 €	130 000	130 000		
57. Päiväkotien päivystysluontoisen toiminnan supistaminen. Kesän päivystysaika, 5-6 viikkoa, vaikuttaa perheiden hoitomatkiaan. Henkilöstön lomat voidaan keskittää ja sijaistarpeita vähentää. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 42.000 €	42 000	42 000		
59. Ryhmävustajista luopuminen eläköitymisen myötä. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 64.000 € Henkilöstövaikutus: 2 htv	64 000	64 000		
60. Kasvatusaterioiden vähennys, ryhmää kohden yksi ruokailija. Ajoitus: 2021-2022 Eurovaikutus: 40.000 €	40 000	40 000		
62. Varhaiskasvatuksen tarvike- ja materiaalihankintojen supistaminen. Ajoitus: 2021-2022 Eurovaikutus: 31.000 €	31 000	31 000		
63. Henkilöstön koulutus- ja kehittämismäärärahojen vähennys. Hyödynnetään ja kehitetään vakan sisäisiä koulutusmahdollisuuksia. Ajoitus: 2023 Eurovaikutus: 24.000 €	24 000	0	24 000	

HYVINKÄÄ

 = Toteutettu, säästö toteutuu
 = Toteutuu osin/myöhässä
 = Ei toteudu

Kulttuuri- ja hyvinvointipalvelut

Toimenpide	Yhteensä	Kum. 2020-2022	Vuosi 2023*	Vuosi 2024*
64. Museopalveluiden kehittäminen. Museoilla jatkossa yksi johtaja. Ajoitus: 2020 Eurovaikutus: 52.000 € Henkilöstövaikutus: 1 htv	52 000	52 000		
65. Liikuntapalveluiden hinnankorotukset asiakasmaksuihin (n. 5 %/vuosi). Ajoitus: 2021-2022 Eurovaikutus: 120.000 €	120 000	120 000		
66. Liikuntapalveluiden avustusten vähentäminen ja vuokrasopimusten tarkistaminen. Ajoitus: 2021-2022 Eurovaikutus: 25.000 €	25 000	25 000		
67. Yleisen kulttuuritoiminnan avustusten ja markkinointikustannusten vähentäminen. Ajoitus: 2022 Eurovaikutus: 70.000 €	70 000	70 000		
69. Hyvinkäsalin tuotantojen kustannustehokkuuden parantaminen. Ajoitus: 2022 Eurovaikutus: 22.000 €	22 000	22 000		
70. Kirjastopalveluiden kehittäminen. Paavolan sivukirjaston sulkeminen, toimintoja keskitetään pääkirjastoon, vahtimestarin toimen täyttämättä jättäminen, aineistohankinnat. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 135.000 € Henkilöstövaikutus: 2,5 htv	135 000	112 000	23 000	

HYVINKÄÄ

 = Toteutettu, säästö toteutuu
 = Toteutuu osin/myöhässä
 = Ei toteudu

Tekninen keskus

- Toimenpiteet 72. ja 73. siirtyivät vuoteen 2023. Paikallisliikenteen sopimuksen alkaminen siirtyi ennakoitua myöhemmäksi ja sopimuksen ensimmäisen ja toisen vuoden maksueriä painotettiin loppuvuotia suuremmiksi.

Toimenpide	Yhteensä	Kum. 2020-2022	Vuosi 2023*	Vuosi 2024*
71. Organisaation tehostaminen ja kilpailukykyyn parantaminen tuotannollisin ja taloudellisin perustein työntekijämäärää supistamalla henkilöstön tehtäviä muuttamalla ja yhdistelemällä siten, että ydinpalvelutuotanto ei kuitenkaan oleellisesti heikenny. Palveluita karsitaan ja palveluiden taso laskee, mutta oikein kohdennettuna ei kuitenkaan suurta vaikutusta ydinpalveluihin. Sisältää myös Keusoten myydyin inva-kuljetuspalvelun päättymisen. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 745.000 € Henkilöstövaikutus: 24-25 htv	745 000	685 000	60 000	
72. Paikallisliikenteen käyttöoikeussopimuksen polttoaineeksi valitaan nykyinen biodiesel eikä siirrytä sähköenergian käyttöön. Summa sisältää vaikutuksen joukkoliikennetukeen. Ajoitus: 2021 -> 2023 Eurovaikutus: 50.000 €	50 000	0	50 000	
73. Paikallisliikenteen supistaminen 10 %. Summa sisältää vaikutuksen joukkoliikennetukeen. Ajoitus: 2021 -> 2023 Eurovaikutus: 80.000 €	80 000	0	80 000	
75. Katujen ja puistojen alueurakan sekä katuvalojen alueurakan päättymisen jälkeen tehdään työt omajohtoisesti pienemmillä ulkoisilla kokonaismenoilla. Ajoitus: 2022 Eurovaikutus: 100.000 € Henkilöstövaikutus: kausityöntekijöitä 3-5 lisää	100 000	100 000		
76. Kaupungin talousmetsien hakkuiden lisäys 100 %. Ajoitus: 2021-2022 Eurovaikutus: 200.000 €	200 000	200 000		

HYVINKÄÄ

 = Toteutettu, säästö toteutuu
 = Toteutuu osin/myöhässä
 = Ei toteudu

Tilakeskus

Toimenpide	Yhteensä	Kum. 2020-2022	Vuosi 2023*	Vuosi 2024*
77. Kouluisäntien toiminta-alueen laajentaminen, 2-3 koulua kouluisäntää kohti. Muutoksen myötä kouluissa ei ole kouluisäntää jatkuvasti paikalla. Ajoitus: 2020-2022 Eurovaikutus: 180.000 € Henkilöstövaikutus: 5 htv	180 000	180 000		
78. Organisaation tehostaminen ja kilpailukykyyn parantaminen. Työntekijämäärän supistaminen henkilöstön tehtäviä muuttamalla ja yhdistelemällä siten, että ydinpalvelutuotanto ei kuitenkaan oleellisesti heikenny. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 250.000 € Henkilöstövaikutus: 5 htv	250 000	250 000		
79. Ulkoisten rakentamispalveluiden ja konsultointien ostamisen vähentäminen. Ajoitus: 2021-2022 Eurovaikutus: 90.000 €	90 000	90 000		

HYVINKÄÄ

 = Toteutettu, säästö toteutuu
 = Toteutuu osin/myöhässä
 = Ei toteudu

Ympäristökeskus

Toimenpide	Yhteensä	Kum. 2020-2022	Vuosi 2023*	Vuosi 2024*
80. Ympäristökeskuksen henkilöstöjärjestelyt. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 35.000 € Henkilöstövaikutus: 1 htv	35 000	35 000		
81. Rakennusvalvonnan erityisuunnitelmien digitoinnin ostopalveluhankinnan lopettaminen. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 20.000€	20 000	20 000		
82. Ympäristöterveydenhuollon klinikkamaksun käyttöönottoaminen. Ajoitus: 2020 Eurovaikutus: 10.000 €	10 000	10 000		

■ = Toteutettu, säästö toteutuu
■ = Toteutuu osin/myöhässä
■ = Ei toteudu

Tekniikan ja ympäristön hallinto ja kehittäminen

- Pysäköintivirhemaksun korotus on saatu voimaan kesällä 2021. Korona vaikutti pysäköintivirhemaksujen kertymään. Eurovaikutus vuoden 2023 talusarviossa.

Toimenpide	Yhteensä	Kum. 2020-2022	Vuosi 2023*	Vuosi 2024*
83. Hallinnon ja tietopalveluiden henkilöstöjärjestelyt. Työntekijämäärän supistaminen henkilöstön tehtäviä muuttamalla ja yhdistelemällä siten, että ydinpalvelutuotanto ei oleellisesti kuitenkaan heikenny. Vaikuttaa 3D kaupunkikehitystyön etenemisnopeuteen. Ajoitus: 2020-2021 Eurovaikutus: 200.000 € Henkilöstövaikutus: 2-3 htv	200 000	200 000		
84. Pysäköintivirhemaksun korottaminen 60 euroon. Ajoitus: 2021 -> 2023 Eurovaikutus: 100.000 €	100 000	0	100 000	
85. Ulkoisten asiantuntijapalveluostojen vähentäminen sekä muut hallinnon menojen tarkastelut, kuten postimaksujen siirto edullisempaan hintaluokkaan. Ajoitus: 2020-2021 Eurovaikutus: 169.000 €	169 000	169 000		

■ = Toteutettu, säästö toteutuu
■ = Toteutuu osin/myöhässä
■ = Ei toteudu

Yhteenveto

- Sosiaali- ja terveyspalveluille asetettu säästötavoite ei toteutunut. 1.1.2023 sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyvät Hyvinvointialueelle.
- Perusopetuksen toimenpide 39. on poistettu ja kyseisen tavoitteen 400 000 euroa kohdennettu uudelleen vuoden 2023 talousarvion yhteydessä toimialoille toimintamenojen suhteessa. Toimialat toteuttavat tavoitteen vähentämällä ulkoisia toimintamenoja.
- Perusopetuksen toimenpide 31. on poistettu vuodesta 2023 lähtien uudet toimenpiteet. KV 14.11.2022 § 85.

Toimenpide	Yhteensä	Kum. 2020- 2022	Vuosi 2023*	Vuosi 2024*
Päätöksenteko yhteensä	420 000	380 000	40 000	
Konsernipalvelut ja hallinto yhteensä	1 439 000	1 195 000	145 000	99 000
Sivistystoimi yhteensä	4 679 400	3 175 000	890 400 720 400	252 000 162 000
Tekniikka ja ympäristö yhteensä	2 229 000	1 939 000	290 000	
Sosiaali- ja terveyspalvelut	870 000	0	0	
Verorahoitus	4 400 000	4 400 000		
Kestävän talouden ohjelman uudelleen kohdennus toimialoille toimintamenojen suhteessa			400 000	
Yhteensä	14 037 400	11 089 000	1 765 400 1 595 400	351 000 261 000

Kaupunginvaltuuston päätös talousarviosta

Erillisenä liitteenä.

HYVINKÄÄ *h*

Hyvinkään kaupunki
PL 86 / Kankurinkatu 4-6
05801 Hyvinkää
p. 019 459 11*henkilöstön

